

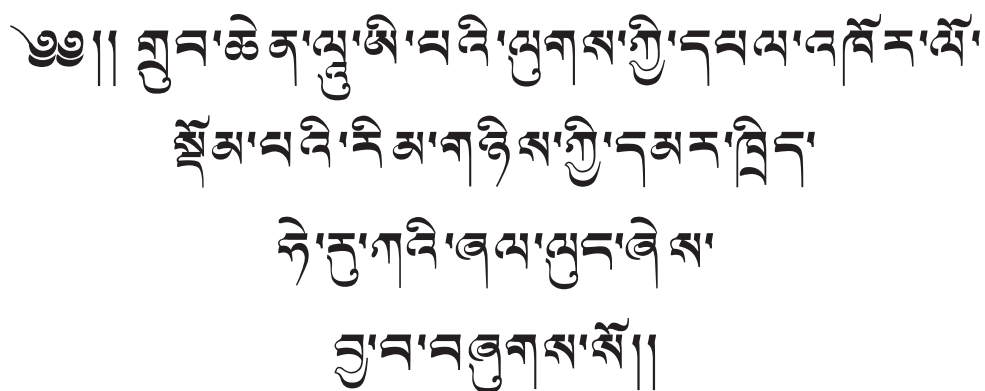
༡༡། བྱ་བ་ཆེན་ལྷ་མི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལ་
སྒོམ་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དཔར་བྲིད་
ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལྷང་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཇེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ།

ལྷན་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

3075

ཇི་བཅུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད།

ཐུང་སྟོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

3075

E-mail: gyutolibrary@gmail.com

༩ སྟོན་སྒྲེང་།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་དོན་མཆང་གིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྒྲུལ་བ་དང་འཆམ་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་ཇི་སྟེད་གཅིག་བཀའ་སྒྲུལ་བ་ལས་གསང་བ་དོན་མེད་པ་འདི་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལས་
སྒྲ་མེད་ལ་པ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་དང་དེ་ཡང་མ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་འབགས་པ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཅན་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་
སྟོར་གྱི་བྱང་བ་རྣམས་སྒྲེང་བསྒྲུངས་པའི་ཚུལ་དུ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གི་བ་ལ། གདམས་
པ་འདི་ཉིད་གང་ལས་བྱང་བའི་ཁྱད་ས་བཤད་པ། ཁྱད་ས་དེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པའི་པན་
ཡོན་བཤད་པ། པན་ཡོན་དེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པ་ཉམས་སྲུབ་སྒྲུངས་པས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དངོས་བྱུང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཇི་སྟེད་བྱང་ཚུལ་
བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་ཉི་རུ་ཀས་སྒྲག་པོ་དབང་ཕྱག་འཁོར་བཅས་དབང་དུ་བསྡུས་
ནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེར་དོན་མེད་པ་ལོ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱེས་ནས་རྒྱུད་འདི་གསུངས་པ་དང་ཡང་ན་
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་མཆོད་ཉན་དུ་བྲག་ན་དོན་མེད་ཁྱེས་ནས་གསུངས། འདིའི་ཅ་
རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པ་འབྲས་སྒྲག་གསུམ་པ། འབྲིང་འབྲས་སྒྲག་གཅིག་པ། ཉུང་དུའི་རྒྱུད་ལེའུང་
གཅིག་པ་དང་གསུམ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་དོན་མེད་མཁའ་འགོ། མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ། སལྱ་ཏ་
སྟེ་ཁ་སྟོར་གྱི་རྒྱུད། ཀུན་སྟོར་གྱི་རྒྱུད། སྟོན་འབྲུང་བཅས་ལྟ་དང་། སྟོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཞལ་སྟོར་བའི་རྒྱུད། ཉི་རུ་ཀ་མངོན་འབྲུང་། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་
གསུམ། པག་མོ་མངོན་འབྲུང་ནི་མངོན་བརྗོད་ལས་བྱུང་ཡིན་པས་བྱུང་དུ་མི་བགང་།

གཉིས་པ་ཁྱད་ས་དེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ་ནི་ཉི་རུ་ཀ་པ་སྐྱབས་

རྗེ་བདེ་ཆེན་སྟོང་པོའི་གསུང་ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོ་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྟོགས་
 བསྐྱེགས་མཛད་པ་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱེད་རིམ་བཞིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་རོགས་
 ལས། “ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་འདི་ལྷ་གཞན་དང་མི་འབྲ་བར་དུས་རིམ་སྟོགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་རྗེ་སྦྱར་དུ་འགོ་བ་རེད། དེ་ཡང་ཡི་དམ་གཞན་ཐམས་ཅད་
 བརྒྱད་པ་ཐག་རིམ་རིང་དུ་སོང་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྦྱབ་ཐག་རིམ་རིང་དང་། བྱིན་རྒྱལས་དང་
 དངོས་གྲུབ་རྗེ་བྱལ་དུ་འགོ་ཡང་། བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནི་དུས་རིམ་སྟོགས་པ་
 དེ་ཅམ་དུ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཡང་རྗེ་ཆེར་འགོ་ཞིང་། འགྲུབ་ཐག་ཀྱང་རྗེ་སྦྱར་དུ་འགོ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུས་ཆེས་ཆེར་སྟོགས་པའི་དུས་སུ་གདུལ་བྱ་དབང་ལྷག་ཡབ་
 ཡུམ་གཉིས་མཐུ་ཅལ་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགོ། དེའི་རྟགས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆགས་པ་ཆེ་རུ་
 འགོ། དེ་སོང་བ་ན་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ཡང་མཐུ་བྱིན་ཆེ་རུ་མཛད་པ་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་འགྲུབ་ཐག་ཀྱང་ཉེ་རུ་ཉེ་རུ་འགོ་བས་གཅིག་སྦྱར། སྟོན་བྱང་
 གི་ཉེ་རུ་ཀའི་སྦྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་ནམ་
 མཁར་ད་ལྟའང་མ་བསྐྱས་པར་བཞུགས་པས་གཅིག་སྦྱར། གཙོ་པོའི་ཞལ་གྱི་གཟིགས་
 སྟོགས་ཀྱང་རང་ཅག་འཛམ་བུའི་སྒྲིང་པ་ལ་ཚུར་གཟིགས་ནས་བཞུགས་ཡོད་པས་འཛམ་
 བུའི་སྒྲིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཐག་གཅིག་སྦྱར། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་རྣམས་
 སུ་ཡང་ཁརྩ་ཀ་སྤེལ་དང་། རབ་གཏུམ་མ་སོགས་དཔལ་འཁོར་དང་དཔལ་འཁོར་གཙོ་པོ་རེ་དང་།
 འཁོར་དཔལ་འཁོར་དང་དཔལ་འཁོར་གྱི་བ་དུ་མའི་ཆོགས་དང་བཅས་ད་ལྟ་ཡང་དངོས་སུ་
 བཞུགས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རང་གི་སྦྱབ་པ་སོ་གང་ན་
 གནས་པ་དེར་བྱོན་ཏེ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པས་ཀྱང་རང་རེ་འཛམ་བུའི་སྒྲིང་པ་རྣམས་ལ་འགྲུབ་
 ཐག་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་འཛམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྤྲས་དོན་
 ཀྱན་གསལ་ལས། འདིར་འཛམ་བུའི་སྒྲིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་སོགས་ན་དཔལ་འཁོར་

དང་དཔལ་མེད་ལྷུ་ལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ད་དུང་ཡང་བཞུགས་པས། ལུས་པ་དང་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་སྤྱར་དུ་ཐོབ་ཅིང་། དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ལུས་པ་མི་ཉམས་པར་ཐོགས་པ་མེད་
 པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིན་རྒྱལས་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པར་བརྟེན་པ་
 ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རྩ་ལྷན་ར་བྱ་ལིར་སོགས། ། ཡུལ་འདི་རྣམས་
 ཀྱི་བྱ་མོ་གང་། ། དཔལ་ལོ་གཉིས་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ། ། དེ་ཀྱན་འདོད་པའི་གཟུགས་ཅན་
 ཏེ། ། ཡིད་ཀྱི་འཁྱགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། དམ་ཆོག་གནས་ལ་མཁའ་འགྲོ་མ། །
 རིང་པོར་གནས་ཀྱང་གཟིགས་པར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་འཁོར་ལོ་བདེ་
 མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་སྟོ་སྟོ་སོགས་རིགས་ངན་པ་དང་། སྟོད་ལམ་དང་རྣམ་འགྱུར་
 མི་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལམ་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གང་ན་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ཁོ་རང་ཏ་ཨ་ཅང་ཆེ་སྟེ། དེ་གང་ན་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་ཡང་
 དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ལོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་དུས་རྟག་དུ་བཞུགས་
 བས་ཡུལ་དེའི་སྟོད་བཅུད་རྣམས་ངེས་པར་ཕྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཙ་རྒྱུད་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་ཆེ་མཆོག་དཔལ་ལོ་ནི། ཡུལ་ཕྱོགས་གང་ན་གནས་སྤྱར་པ། ། རིགས་ངན་སྟོ་
 སྟོ་ཡིན་ན་ཡང་། ཡུལ་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་
 རྒྱར་། དེ་རུ་ང་ནི་རྟག་པར་གནས། ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་དེ་ལྟ་ཅི། དེའི་འཁོར་དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་
 ཡང་མཆོད་པའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤྲུལ་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེའི་
 ཙ་ལག་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་དང་།
 རྩོ་རྩོ་པག་མོ་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་ལོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དེ་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 དེའི་སྟོང་གར་རྟག་དུ་བཞུགས་ནས་ཕྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་མཛད་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དང་
 དུས་ཐོག་མཉམ་པོར་སྟེས་པའི་འགྲོ་བ། ཐ་ན་བྱ་རི་དྲགས་དང་འབྲུ་སྟོན་ཚུན་ཆད་སོགས་

རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་མཐོང་ཐོས་བྱས་རེག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དེས་བར་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། ཉག་པ་ཉིད་དུ་དབའ་ཆེན་དང་། རོལ་བར་ལྷན་
 བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།། དེ་ཡི་ཐུགས་ཀར་གནས་པག་མོ།། ང་དང་དབའ་པོ་རྣལ་འབྱོར་མ།།
 པོ་ཉ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་བཅས།། དེ་དང་གང་ཞིག་ལེགས་སྦྱིས་པའི།། སྟོག་ཆགས་
 བསོད་ནམས་མཐོང་བ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། ཡང་ལམ་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་
 གང་ལ་ལྷན་པའི་སྐབ་པ་པོ་དེའི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། གསུང་ཐོས་པ་དང་། ལུས་ལ་རེག་པ་
 སོགས་འབྲེལ་པ་བཞག་པའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པ་དང་། ཆོས་འདི་
 སྟོད་པའི་ཆོས་ལྷན་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་འཐོབ་པས་དོན་
 ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ཅ་རྒྱུད་ལས། མཐོང་བ་དང་ནི་རེག་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་ནི་བྱས་པ་
 ཡིས་།། སྟོག་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་འགྱུར་བ།། དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད།། ཅས་དང་། རེག་པ་
 དང་ནི་སྦྱས་པས་ཀྱང་།། སྟོག་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར།། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རིགས་སྦྱེ་ཞིང་།། ཆོས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་
 པས་ན། མཐོང་གྲོལ། ཐོས་གྲོལ། རེག་གྲོལ་ཟེར་བ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་
 པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ལམ་འདི་ཉམས་སུ་བྲངས་པས་སྟོག་སྦྱིབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤར་
 བར་སྦྱོང་བྱས་པར་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཇི་ལྟར་སྟོན་བསགས་སྟོག་པ་ཡི།། མཆོན་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་དམན་པ་སྟེ།། ཞེས་པ་དང་། དཔེར་ན་མར་གྱིས་གང་བའི་སྟོད།། མེ་ཡི་དབུས་སུ་
 བཞག་ན་ནི།། མར་གསར་སྟེང་དུ་ཞུ་འགྱུར་ཞིང་།། སྟོད་ཀྱི་དི་མ་འཇིག་པར་འགྱུར།། དེ་
 བཞིན་གྱི་ཏེ་རུ་ཀ་ཡི།། མཆོན་གྱིས་སྟོག་པ་འཇིག་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས། གཞན་
 ཡང་གསང་འདུས། འཇིགས་བྱེད། སྦྱུ་མ་བདེ་མཆོག་། དབལ་མཆོག་སོགས་རྒྱུད་གཞན་
 རྣམས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་དང་། སྦྱིན་སྟོག་དང་། འབྲུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་
 ཆོགས་ཆེན་པོའི་སྟོན་སྦྱོར་དགོས་པའི་ལས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་ལམ་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་

བས་གཙང་སྤེལ་སྤྱོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་
 རུས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་ལས་གང་གསུངས་དང་། དེ་
 བཞིན་བདེ་མཆོག་ལས་གང་གསུངས། གསང་བའི་རྒྱུད་ལས་ཡང་དག་བཤད། དེ་
 བཞིན་དཔལ་མཆོག་དང་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་གསུང་རྒྱུད་དུ་ནི། བཟླས་དང་བརྟུལ་
 རྒྱགས་སོགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་འདྲིར་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་ནི། སྤྲུགས་པས་སྐྱད་ཅིག་
 གིས་འགྲུབ་འགྲུར། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་
 བདག་ཉིད་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་གང་དུ་སྡོམ་པའི་
 ཉེ་རུ་ཀ་དང་། ཤེས་བྱའི་འཁོར་ལོ་གང་དུ་སྡོམ་པའི་ཉེ་རུ་ཀར་བལྟས་ཉེ་བདག་ཉིད་ལ་
 མཆོད་ནའང་སྤྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་། དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་དང་།
 བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་ལ་མཆོད་པའི་པན་ཡོན་འཛོལ་པ་ཅ་རྒྱུད་ལས། གང་ཡང་ལེགས་
 མཆོད་རྣམ་དག་དངོས། ལྷ་ངན་འདས་བྱུང་དཔལ་པོ་སྟེ། བདག་ཉིད་མཆོད་པ་དེ་ཡིས་
 ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱན་མཆོད་པ་ཡིན། དཔལ་པོ་ཀྱན་དང་རྣལ་འབྱོར་མ། བརྟན་
 པ་ལ་སོགས་གཡོ་བ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། སྤྲུག་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྤྱོད་
 གསང་བའི་མཆོད་པས་བདག་ཉིད་མཆོད་པ་དེ་ཡིས་ནི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱས་པ་
 མཆོད་པས། སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱན་མཆོད་པ་དང་། དཔལ་པོ་དང་
 རྣལ་འབྱོར་མ་ཀྱན་དང་། བརྟན་པ་སྡོད་དང་གཡོ་བ་མི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་
 པར་འགྱུར་ཉེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀར་མོས་ནས་མཆོད་པའི་བྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ནི་མཆོན་གཅིག་བྱའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་སྤྱོགས་
 བཅུའི་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བསྡོམ་
 པ་དང་། ཤེས་བྱའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་གང་དུ་བསྡོམ་པར་བལྟན་པ་སོགས་ཡི་དམ་
 གཞན་དང་གཞན་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན། ལྷག་པར་ལམ་འདིའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་

རྣལ་འབྱོར་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབད་བྱས་ན་ཆེ་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ཐོབ་པ་
 དང་། ཆེ་འདིར་ས་ཐོབ་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་བྱུང་ནའང་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་སུ་སྐྱེ་
 བ་དང་། ཆོས་འདི་སྦྱོང་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་འདི་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབ་པ་པོ་རྣམས་རབ་ལུས་མ་སྤངས་པར་ཡང་དག་པ་མཁའ་སྦྱོང་གི་
 ཞིང་དུ་བགྲོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཡང་འཆི་བའི་ཆེ་བྱིམ་བཟང་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་
 ཏུ་འགྲོ་བའི་བར་ན་ངལ་བསོ་བ་ལྟར་འདི་ནས་དག་ཞིང་སོགས་སུ་འགྲོ་བའི་བར་དེར་རྣལ་
 འབྱོར་པ་སེམས་ངལ་བསོ་བ་ཅུ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅུ་ལས། འབྱོར་པ་དང་
 འདིགས་སྒྲག་སོགས་མི་འབྱུང་བར་དཔལ་ཏེ་བྱ་ག་དང་། རྗེ་བཙུན་མ་པག་མོ་སོགས་
 དཔལ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་ལག་ན་མེ་ཏོག་དང་། བདུག་སྒྲོས་དང་། རྒྱལ་
 མཆོན་དང་། སིལ་སྒྲན་སོགས་ཐོགས་ཏེ་སྒྲན་པའི་སྤྱ་དབྱངས་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་དང་།
 མཆོད་སྤྱིན་སྒྲ་ཆོགས་པས་བསྐྱུས་ནས་བྱིའི་མཁའ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་འཁྲིད་ཅིང་། ནང་གི་
 མཁའ་སྦྱོང་འཆི་བ་འོད་གསལ་འཆར་དུ་འཇུག་པར་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཅ་རྒྱད་ལས།
 མི་མཆོག་གང་ཞིག་ཀུན་སྦྱོང་པ། སྤྱིག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་དག་བདག་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ས་ཐོབ་ཅིང་། སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་བདེ་གཤེགས་ཀྱི། རིགས་སྐྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆོས་
 ལྡན་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་འཕོ་ཆེ་དཔལ། གྲག་འཕྱང་སོགས་
 དཔལ་རྣལ་འབྱོར་མ། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ལག་ན་ཐོགས། རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་སྒྲ་ཆོགས་
 དང་། རོལ་མའི་སྤྱ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་དང་། སྤྱ་ཡི་མཆོད་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས། མཁའ་སྦྱོང་
 གནས་སུ་འཁྲིད་པར་བྱེད། འཆི་བ་ཞེས་འདི་རྣམ་ཏོག་ཡིན། དེ་འབྲའི་དཔལ་ཆེན་རྣལ་
 འབྱོར་པ། ས་སྤྲང་ན་ནི་རྗེད་པར་དགའ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་འོང་བ་འདི་ཡང་བདེ་
 མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་ཡིན། དག་པ་མཁའ་སྦྱོང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་
 དང་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། མཁའ་སྦྱོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བདེ་མཆོག་ཡབ་

ཡུམ་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་སྦྱོང་ཀའ་ཞིང་། ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་
 སྦྱོང་དུ་སྦྱེས་ན་ནི་ཞིང་དེར་སྦྱེབ་པ་ཅམ་གྱིས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་པའི་ཤད་པོ་ཞིག་ཡིན་
 བའང་གཞོན་ནུ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ན་ཆོད་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་ཉི་ཁྲོ་དང་མཉམ་ཞིང་
 ལོངས་སྦྱོང་ནས་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་དང་། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་དང་རྩེ་བཅུན་རྩེ་རྩེ་
 རྣམ་འབྱོར་མ་ལས་དངོས་སུ་ཆོས་ཉན་ཅིང་། སྦྱལ་སྦྱུང་ཞིང་གཞན་དུ་མར་ཡང་རྩུ་འབྲུལ་
 གྱིས་བཟོད་ནས་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཉེན་དེ་ལ་བྱུང་འབྲུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཤ་
 ལྟག་རེད། གཞན་ཡང་ལམ་འདི་ལ་བསམ་གཏན་བྱས་པ་ཅམ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་
 སོགས་སྒྲོག་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཡི་གེར་འབྲི་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མཐོ་རིས་ཀྱི་
 དཔལ་སྦྱི་དང་། བྱད་པར་བ་འཁོར་ལོའི་བསྐྱར་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཅ་རྒྱུད་ལས།
 བསམ་གཏན་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་སམ། སྒྲོག་ཅིང་ཁ་ཏོན་བྲིས་པ་ཡིས། མཐོ་རིས་
 ལོངས་སྦྱོང་ཐོབ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཡིན། རང་འདི་དག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས་རྟོག་གའི་རིགས་པ་བཏང་
 སྟེ་འདིའི་གསང་བ་རྣམས་རང་གི་སྒྲོར་མ་རྒྱུད་པར་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་པན་ལོན་འདི་
 རྣམས་བདེན་ནམ་མི་བདེན་སྟམ་པ་སོགས་འབྱུང་ཤས་ཆེ་ཡང་དེ་འདྲའི་མ་གྲུས་པ་བྱེད་དུ་
 མི་རུང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བགྱིས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་
 པར་བཞག་བྱས་ཀྱང་། འདིག་རྟེན་པ་ཀུན་ཡོངས་མི་སྤྲད། དེ་ཡི་བཟོད་པ་བསམ་ཡས་
 ཤིང་། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསམ་མི་བྱུང་། ཅེས་པ་དང་། གང་གིས་འདིར་བདག་ཡུལ་
 མིན་པར། བདག་གིས་ཆོས་ཉིད་མི་ཤེས་ཡིན། རྩོགས་སངས་རྒྱས་དང་དེ་སྤྲུལ་ནི།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན། ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཟབ་མོའི་ཆོས་
 བེ་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་མོས་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། སྦོད་པ་དག་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་
 བསམ་མི་བྱུང་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཉེ་རུ་ཀའི་རྒྱུད་ཆེན། གང་གིས་ཤེས་

ནས་མ་དད་པར། དབུལ་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུངས་པ། དེ་ལ་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་བར་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས། འོ་ད་དེ་དག་གྲང་པན་ཡོན་མདོར་བསྐྱེད་ཅམ་ཞུས་པ་མ་
 གཏོགས། མཐའ་དག་པ་ནི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱའི་ཁས་གྲང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས།
 སྤྱབ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ། སྟོང་ཕྱག་གཅིག་པའི་ཞལ་མིན་པར། ཁ་གཅིག་གིས་ནི་
 བརྗོད་མི་རུས། སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་ཡི་གདོང་གྱུར་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེས་ན་
 འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གྲང་། པན་ཡོན་དེ་རྣམས་མདོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ལམ་
 ལ་སྤྱབ་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མ་ནི་ས་སྟེང་ན་ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་
 གསུངས་པས། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་དཀའ་བའི་ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་ས་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ནི།
 ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ལམ་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་
 གྱོས་ཤིག །ཅེས་རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་གདམས་པར་མཛད། མདོར་
 ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྱབ་པ་གཅིག་ལ་ཡི་དམ་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད། ས་ཆེན་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གྲང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྱབ་པ་ལ་ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
 ལས་ལྷག་མེད་པར་གསུངས་པས། རང་ཅག་གིས་གྲང་ལམ་འདི་ལ་རྣམ་གཡེང་དང་ལེ་
 ལོའི་དབང་དུ་མ་གྱུར་པར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཅོན་པར་བྱེད་དགོས་
 གསུངས་”ཞེས་གསལ་བར་གདམས་སོ།།

གསུམ་པ་པན་ཡོན་དེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་དམ་པ་རྣམས་
 གྱིས་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། གྲུབ་ཐོབ་སྤྱིའི་མེས་པོ་ས་ར་ཏ་པ། དཔལ་མགོན་
 འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད། ཤ་བ་རི་བ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གཞན་དུ་གསལ། འདིར་སྐབས་བབ་
 “གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའམ་ཉ་ལྟོ་བ་ནི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འབྱུངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བརྗོད་ཆེན་
 པོར་གྱུར། དཔལ་ཤ་བ་རི་དབང་ཕྱག་ལས་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་དང་བཞད་རྒྱུད་མན་
 དག་རྣམས་མཐོས་ནས་སྤྱབ་པ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཨོ་རྒྱན་པའི་ཡུལ་

ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་བཅུ་ཞིག་ལ་དུར་ཁྱིད་དུ་བྱོན་པས། ཡུལ་ཉིར་བཞིའི་དཔའ་པོ་དང་མཁའ་
འགྲོ་མ་རྣམས་ཐ་མལ་པའི་ཆ་བྱད་ཀྱིས་སྐྱེ་བདུན་གྱི་རོ་ཞིག་ཆོག་པས་ལ་རོལ་བ་མཇུག།
སློབ་དཔོན་ཉིད་ལའང་ཁམ་གཅིག་སྐུ་ལ་བོས་པ་ན། དེ་རྣམས་མཉེས་ནས་ཐ་མལ་གྱི་
ཆ་བྱད་མི་སྒྲུང་བར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོག་པས་དངོས་སུ་བྱུང་།
དབང་བསྐྱུར། མཆོན་བྱེད་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་
པ་མང་དུ་གནང་། ཀླང་པ་བརྒྱུད་པ་སྤངས་ནས་ནི། སོགས་གསུངས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་
བསྐྱུལ་བར་མཛད་པ་ན། རྩི་ག་ལ་དང་ཉེ་བར་ཆུ་བོ་གརྒྱའི་འགྲམ་དུ་ཉ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཉའི་རྒྱ་ལྷོ་བྱས་པ་སྤངས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ཉ་ལྷོ་ཅམ་གྱིས་འཆོ་བར་མཛད་དེ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱབས་པས་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བཅུས།” བདེ་མཆོག་གི་མངོན་ཉོག་སོགས་
སྐགས་སྒྲོར་དུ་མ་བྱུགས་བཅུ་མས་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དྲ་རི་ཀ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་རྩི་གི་
པ། རྩི་རྩི་པོ་བྱ་བ། རུས་སྤལ་ཞབས། རྩི་ལྷ་ར་བ། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་སྤྱད་པ་སོགས་
བྱུང་ཆེན་ཆད་བྱུང་དུ་མ་བྱོན། བོད་དུ་མལ་ལོ་སློ་བྱོས་བྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུན་བྲངས་
པ་ས་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་ལྷ་ནས་རིམ་བར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྒྱད། རྩི་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་རྒྱུད་གནད་ལ་ཤིན་ཐན་བཏང་ཞེས་པ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་
བསྟན་པ་ཉམས་པ་བྱུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་སློ་ནས་བདེ་
མཆོག་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་འདིའི་སྐྱབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་
གསལ་བ། བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ་འདོད་འཛོ་དང་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྤྱད་དོན་ཀུན་
གསལ་སོགས་གཞུང་དུ་མ་ལྷགས་ཅོམ་མཛད་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཐར་ཕྱིན་
པར་གནང་བས་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་གསུང་གི་གནང་བ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་དང་། གསང་
རྣམ་ལས། “བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་པ་མཛད་པའི་ཆོ།” ཞེས་སོགས་ལྟར་འཆད་
ཉན་དང་སློམ་སྐྱབ་ཀྱི་སློལ་ཉི་མ་ལྟར་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་འདི་བཞིན་མཛད།

བཞི་པ་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་རི་ལྟར་བྱང་ཚུལ་ནི། གོང་གསལ་ལྟར་
 འཕགས་པོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་དུ་མ་ནས་རིམ་བར་བརྒྱུད་པ་ནམས་ཡབ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོས་ལེགས་པར་གསལ། དེ་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིད། རྒྱབ་བརྟེན་གྱི་
 ལུང་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་བའི་གདམས་པ་ཉམས་སྦྱོང་ཆད་མའི་གཟི་འོད་འསྐྱོ་བ་ནམས་
 ལུ་སྒྲོབ་ཡང་སྒྲོབ་ནམས་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པ་ལུར་སྒྲུག་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་།
 བྲག་དཀར་བཀའ་བཅུ་པ། དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་བར་མན་ངག་གི་ཆབ་
 རྒྱུད་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་ཨ་ཁུ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་གསན་བཞེས་གྱིས་
 བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་གཞུང་འདི་ཉིད་མཛད། ཟབ་ཁྲིད་འདི་ནི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་
 བ་མ་ཟད་དམིགས་གནད་ནམས་ཞལ་གསལ་བ་སོགས་སྤྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་
 ཀུན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་མཛད་པའི་ཁྲིད་གཞུང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ།

སྒྲ་མ་ཉེ་དུ་ག་ཡིས་རྗེས་བབྱང་ནས།།

ས་ལམ་བཟོད་པ་ལྟར་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ།

བདེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག ། ཅེས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་

རིམ་གཉིས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་དཔར་གསར་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེང་བཟོད་འདི་ནི་རྒྱུད་སྒྲོད་པ་མ་ཉི་ལྟ་བུས་བྲིས་པའོ། །

༩ དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད།

༡༡། །འདིར་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲ་ཚང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཙོ་བོ་འདིག་ཉེན་ཡོངས་ཀྱི་འདེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ཤུག་སེང་གའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞེས་བསྟུས་པའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱན་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྤར་གསོ། དེ་བཞིན་གཞུང་བཟང་དེ་དག་སྟོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་སྟོབ་སྟོང་དང་ཉམས་བཞེས་ལ་སྤྲོན་པའི་ཆེད་ཟབ་གསང་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྟོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པའི་འཕགས་པོད་སྟེས་ཆེན་དག་ནས་མཛད་པའི་གསུང་རབ་གསལ་ཆེན་ཁག་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱིས་《གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་》ཞེས་པ་ལྷ་སྟེལ་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་དཔར་སྟུན་ཁུས་དང་ཁུ་སྟུས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར།

ད་ལམ་སྟུན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མངའ་བདག་ཨ་ཁུ་ཆང་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་《གུབ་ཆེན་ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་》དང་། 《གུབ་མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྟོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དམར་ཁིད་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅི་》ཞེས་ཆོས་ཆེན་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་གསུམ་པ་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་རྩེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསང་འདིགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྟོགས་དང་ལྷན་དཔར་སྟུན་ཁུས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལམ་ལྷ་སྟེལ་རྩེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་ཆོས་འདིའི་བཤད་ཁྲིད་གནང་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་སྟེལ་བཟང་གི་གོ་སྟེལ་དང་བསྟན་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དད་ལྡན་ཆོས་ཁུ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་གོང་གི་

ཆོས་ཚན་གཉིས་ཟུར་དུ་སྤྲངས་ནས་《གསང་ཆེན་སྒྲིབ་རྒྱུད་མོད་ཐེང་གསུམ་པ། རྟག་ཤིང་བ་
གཟུགས་སུ་དེང་སྒོལ་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་གང་ལེགས་དང་འབྲེལ་བསྟན་བཅོས་འདིར་
བྲངས་པའི་བཀའ་བསྟན་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་མཆན་དང་། ཡོངས་གྲགས་དཔར་མ་ཁག་གཉིས་
མཚུངས་བསྟར་ཞུས་པའི་བསྟར་མཆན་བཅས་བཀོད་ནས་དཔར་སྟུན་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་། མོད་ལྷ་ལྷན་ནས་དཔར་སྟུན་ཞུས་པའི་ཤིང་དཔར་《གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ཨི་པའི་
ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ཕྱང་།》《གྲུབ་མཆོག་ལྷ་ཨི་
པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དཔར་ཁྱིད་ཏེ་རུ་
ཀའི་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅི།》མཛོད་དགེ་དགེ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྤིང་ནས་དཔར་སྟུན་ཞུས་པའི་《གྲུབ་
ཆེན་ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ཕྱང་།》《གྲུབ་
མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དཔར་
ཁྱིད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅི།》བཅས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ཞུས་ཏེ་བསྟར་མཆན་བཀོད་
ཡོད། བསྟར་མཆན་འགོད་སྐབས་ཡིད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཡིག་ཚོར་དཔེར་ན་གཤམ་གྱི་
བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྟར་འབྲས་རེུ་མིག་ཏུ་མཛོད་དཔར་དུ་སྟགས་ཤམ་ཞེས་པར་
ཤིང་དཔར་དུ་སྟགས་ཤམ་ཞེས་གསལ་བ་མ་ཟད་དོན་དུའང་འཐད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་རྣམས་
བསྟར་མཆན་དུ་འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བསྟེན་པར་ཐད་ཀར་དག་བཅོས་ཞུས། དཔར་མ་གཉིས་
ཀའི་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཚོར་ཐག་ཆོད་པའི་རིགས་དཔེར་ན། སོར་རྟོག་ལ་
སོར་རྟོགས། བྱང་མོའི་ཆོགས་ལ་བྱང་མོའི་ཆོག་ལྟ་བུ་རྣམས་གཞུང་དུ་དག་བཅོས་ཞུས་ནས་
འོག་ཏུ་བསྟར་མཆན་བཀོད། གཞན་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཡོད་རིགས་ལས་གང་དག་
པར་སེམས་པ་དེ་ཉིད་དཀྱུས་སུ་བཞག་ཅིང་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་བཀོད། དཔེར་མཆོན་
ན། གཞུང་དུ་ཤིང་དཔར་ལྟར་བྱིན་བཞབ་ཞེས་པར་འོག་མཆན་དུ་བྱིན་ཞབས་ མཛོད་དཔར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་མཛོད་དཔར་ཞེས་པ་ནི། མཛོད་དགེ་དགེ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྤིང་

ནས་དཔར་སྟུང་ཞུས་པའི་ཨ་ཁུའི་གསུང་བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་སོགས་
ཟུང་གི་བསྟུས་མིང་དོ་སྟོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།།

གཞན་ཡང་མ་དཔེ་གཉིས་ཀའི་ནང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འབྲི་སྟོལ་ཅུང་བའི་རིགས་ཁ་
ཤས་ཡོད་པ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཏི་དང་རྒྱ་ཏྲི། འདུལ་བྱ་དང་གདུལ་བྱ། བསྐྱེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དང་
བསྐྱེལས་སྟོབས་ཀྱིས། རགས་ལས་དང་རག་ལས། སྤྲིག་པ་འདག་ཆབ་ཆེ་དང་སྤྲིག་པ་འདག་
ཆབས་ཆེ། ཐོག་འདོན་དང་ཐོགས་འདོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་གཙོ་བོ་རྗེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་
འབྲུམ་ཁག་དང་བསྟུང་ནས་བཀོད་ཡོད།

ཆོག་སྤང་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་སོ་སོར་མི་མཐུན་པ་མ་ཟད་དཔེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འང་
གོང་འོག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཅིང་དགུས་སུ་བཅུ་སྟོན་གྱི་འགྲོས་ལ་
གཞི་བཟུང་། བསྟུར་མཆན་རྣམས་ལུང་མཆན་དང་མཆོམས་འབྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་བསྟུར་
མཆན་གྱི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་ཅུང་ནག་ཤས་ཆེ་བ་བཟོས།

ལུང་མཆན་འགོད་ཚུལ་ནི། ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བདེའི་
སྤྱང་ལུང་འདྲན་རྣམས་བཀའ་བསྟུན་གཉིས་སྡེ་དགེ་དཔར་མ་དང་རྗེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་
བཀའ་སྟུང་དཔར་རྟིང་བཅས་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་ལུང་དངས་སའི་ཁུངས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་
མཆན་དང་དོ་ཐག་ཆོད་པའི་དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འདྲིན་ཞུས་པ་དཔེར་མཆོན་ན། སྡེ་
བཀའ་ལྟ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་སྤེང་བ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་༡༧༩ན༡
ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་བོ་ཆང་ཆིང་སྟུང་སྟོངས་སམ།།” ཞེས་སོ། ཞེས་དང་།
སྡེ་བསྟན། སྤྱིང་ཡིག དེ སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཏུ་གོ་མི། སྟོབ་སྤྱིང་། འོག་གངས་༥༠ན༡
ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བདེ་གཤེགས་ལམ་བསྟེན་འགོ་བ་འདྲན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་།།”
ཞེས་སོ། ཞེས་བཀའ་བསྟུན་གང་ཡིན་གྱི་མཆན་དང་། གཞུང་གི་སྡེ་ཆན། ཐོད་སྤེང་གི་སྡེ་པ།
བསྟུན་བཅོས་ལ་མཛད་པ་པོ། གཞུང་མཆན། ལེའུའི་མཆོམས། འོག་གངས། མདུན་རྟགས་(ན)

རྒྱལ་ཉགས་(བ) རིག་སྤང་གི་གྲངས་བཅས་ཁ་གསལ་དང་འབྲེལ་ལུང་ཆོག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་
 དེ་རེ་བཞིན་བཀོད་པ། དཔེར་ན། སྡེ་བསྟན་གྱི་ལུང་དུ་“རྒྱ་མཚོ་གཅིག་གནས་གཉའ་ཤིང་བུ་
 ག་དང་།” ཞེས་པར། གཞུང་དུ། “རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡངས་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་དང་།” ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དགུས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་མཆམས་གསལ་པོར་འབྲེད་པའི་ཆེད་ལུང་ཆོག་
 གི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་ཉགས་འདི་“ ”དང་། ལུང་ཆོག་དེའི་ནང་དུའང་ཆོག་རྒྱུ་རེ་གཉིས་མི་
 མཐུན་པ་བྱུང་ཆེ་ཉགས་འདི་“ ’གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གཞུང་གི་ལུང་མཆན་
 དུ། “གསང་བ་མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་ན།’ ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཉག་ཏུ་བཞུགས།”
 ཞེས་པའི་སྐབས་“གསང་བ་མཆོག་གི་དགྲེས་པ་ན།’ ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་མི་མཐུན་པ་
 ལྟ་བུ་ལོ།

ཇི་ཡབ་སྲས་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྲངས་པའི་ལུང་
 ཆོག་རྣམས་ཁྲུངས་དང་བསྟར་བའི་ཆེ་ཆོག་སྒྲ་མི་མཐུན་པ་རེ་བྱུང་གསལ་བ་རྣམས་ཁྲུངས་དང་
 བསྟར་ནས་བཅོས། འོན་ཀྱང་དཔར་གཞིའི་ཆོག་རྣམས་ཅ་བཀོག་མ་གཏང་བར་འོག་མཆན་དུ་
 གྱིས་ཡོད།

གཞན་ཡང་དཀར་ཆག་ནང་དུ་གཞུང་གི་དགུས་སུ་ཡོད་པའི་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ས་
 བཅད་གང་ཡོད་ཆ་ཆང་ལ་མཆམས་མ་འབྲེས་པ་གསལ་བཀོད་ཞུས། གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བའི་
 སྐོར་གྱི་སྔོན་སྤྱོད་། ཇི་འདིའི་མཛད་རྣམ། ཁྲུངས་བཅོལ་གྱི་གཞུང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་དཔེ་
 བསྟར་ཞུ་ཡུལ་གྱི་དཔར་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྟར་མིང་དོ་སྟོན་བཅས་སྔོན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་བཀོད། དེ་
 བཞིན་གོང་གསལ་དཔར་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྟར་འབྲས་རེ་ཅུ་མིག་དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྔོན་པའི་
 བསྐྱེད་རྫོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་གང་རྟེན་གྱི་མཆན་བྱང་། མཛད་པ་པོ། པོད་སྤང་། འོག་
 གྲངས་བཅས་གསལ་བཀོད་ཞུས། ཇི་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག །དཔར་
 བྱང་སྔོན་ཆོག་བཅས་བྱུང་རྒྱན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱིགས། བདག་དཔར་འོག་དོས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་

ལྷགས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བཀོད་པ་བཅས་དེ་ལྟར་ལྷག་བསམ་དག་པས་རང་
 ལུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་བཅོམ་ཞུས་ཀྱིས་ཡིན་ཡང་སྒོ་གྲོས་དང་ཉམས་སྦྱོང་གི་ལུས་པ་དམན་
 པས་ཞོར་སྒྱུན་དང་ཆད་ལྷག་དེ་བྱུང་ལྷ་དང་སྒྲ་མ། གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྒྱུན་སྤར་དང་བས་
 ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ།

༥ ལེགས་གསོལ།

ད་ལས་གསང་ཆེན་སྟོང་རྒྱུད་པོད་ཐོང་གསུམ་པ། རྒྱུ་དབར་གསང་སྒྱུན་གྱི་ལས་
 གཞི་ནང་ལ་སྐྱབས་ཐེ་སྒོལ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཞིབ་སྤྲིའི་ལས་སྟོན་ཞུས་པ་
 བཞིན་སྤྲུལ་རྗེས་སུ་བཀའ་སྒོལ་ལས་སྟོན་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་དང་། གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་བཅིང་ཀན་དང་
 དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྒོལ་སྟོན་པ་གཅིག་སྟེགས་སེར་སྟོང་རྒྱུད་སྟོང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཁས་
 གུལ་ཞོར་བཟང་མཆོག་ནས་ཀྱང་སྒོལ་སྟོན་གནད་སྟོན་དང་འབྲེལ་སྟོན་སྟེང་གསང་འབྲི་གནང་
 བ། ཁོ་པོའི་ལས་རོགས་སྒྲངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་ཐོག་མར་སྒོག་སྟེང་
 ནང་མ་དཔེ་གཙང་བསྐྱར་ནས་བཟུང་། བར་དུ་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུང་ཁྱེད་ལ་ཆོལ་ཞིབ། མཐར་
 ལུང་མཆོན་དང་བསྐྱར་མཆོན་བཀོད་ཅིང་ཞུ་སྟོན་གི་སྤྲུལ་པའི་ལས་རིམ་ཡོངས་ལ་འགན་ཁུར་
 ཀྱང་ལེན་གྱིས་ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་གནང་བ། ཞུ་སྟོན་ལས་རོགས་སྒོ་སྟེང་དགེ་བཤེས་འཇམ་
 གཅིས་མཆོག་ནས་སྐབས་བསྐྱར་གྱི་ལས་རིམ་རྣམས་སྤྱགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་གྱིས་ལེགས་
 བསྐྱབས་གནང་བ། སྤྱི་ཞབས་སྒྲུབ་དོན་གྱུལ་ལགས་ནས་བདག་དབང་ཤོག་ངོས་ཐོག་གི་ཡི་གེ་
 རྣམས་དབྱིན་བསྐྱར་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་སྐབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷག་མཛོད་དགེ་སྟོང་ཚུལ་
 བཞེས་བཀྲ་ཤིས། དགེ་སྟོང་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ། དགེ་སྟོང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། དགེ་
 སྟོང་སངས་རྒྱས་དོན་གྱུལ། དགེ་སྟོང་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བཞེས། དགེ་སྟོང་དོན་གྱུལ་འཕྲིན་ལས།

དགེ་སློང་སྟོ་བཟང་སྦྱན་པ་བཅས་ནས་རྒྱ་འགྲོའི་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་གནང་བ་སོགས་མདོར་
ན་ད་ལས་ཕྱག་དེབ་འདི་ཉིད་མཐུག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཁྱེད་ཀླུ་མ་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཐུན་
འགྱུར་རོགས་རམ་འབད་བཅོལ་བཅས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྟིང་དབུས་ནས་ཐུགས་
རྗེ་བཀའ་འདི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཆེ་ལྷན་ཀྱི་ཡིན།

དེ་ལྟར་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀླུ་དཀར་གྱི་ལས་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་རྒྱུ་
སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་ལ་དགའ་སྟོན་དང་བཅས་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་ཅ་ཀླུ་མ་ལ་བསྟན་
འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ལོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་མཆོག་གི་གཙོས་པའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་སྦྱེས་བུ་དཔ་པ་ཀླུ་མ་སྦྱ་ཆེ་བསྐལ་བ་བརྒྱའི་
བར་དུ་བརྟན་ཅིང་སྒྲ་བས་ཆེན་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ལྟོན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། ལྟ་བུ་པར་དུ་
ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་བསྟན་པའི་ཡང་
སྟིང་རྒྱུད་ཆུལ་འདུས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་དག་ལ་ཐོས་སྟོན་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟིང་
པོ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་སྦྱེས་བུས་འཛིག་ཅེན་གྱི་ཁྱོན་ཀྱན་དུ་གཏམས་ཤིང་ཐབ་
གསང་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་འོད་སྒྲུང་ཡངས་པའི་མཐའ་བྱ་ཀྱན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱར་
འགྱུར་བའི་བསྟོ་སྟོན་གྱིས་མཐའ་བརྒྱུན་ཏེ་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་པ་སྟོ་
བཟང་སྦྱ་སྦྱབ་གྱིས།

བོད་ཆུལ་ལོ་༡༧༥༥ གྱི་ལོ་༡༧༧༥ གྱི་ཟླ་༣ ཚེས་༡༥ ལ།

༥ བརྒྱུས་མིང་རྟོག་པ།

བཀའ་འགྲུལ།

ཀུན་སྤྱོད།

(ནལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཀ ༣༤ན།-༤༤བ།

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ།

(དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ ༡༣༥ན།-༡༤༤བ།

རྒྱལ་པོ་སྤྱང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་མི་འཕ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱང་པོས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྤྱ། བ ༡༥༤ན།-༡༦༤བ།

མཛོན་བརྗོད་སྒྲ་མ།

(མཛོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་སྒྲ་མ།) རྒྱུད་འབྲུམ། ཀ ༡༤༥ན།-༡༥༠ན།

འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད།

(འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ཀ ༡༦༡-༡༦༥བ།

བརྟག་གཉིས།

(ཀྱའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཀྱའི་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས།)

རྒྱུད་འབྲུམ། ང ༡༦༡-༡༦༣ན།

བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྔོན་འབྱུང་།

(དཔལ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱུ་འབྱུང་། ལ ༣༤༥ན༡-༣༡༡ན༤

བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུ།

(རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཏུ།)

རྒྱུ་འབྱུང་། ཀ ༡༡༣ན༡-༡༤༤བ༡

མདོ་སྤྱད་བ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ།)

ཤེས་རབ་སྤྱ་ཆོགས། ཀ ༡ན༡-༡༤བ༡

དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ།

(རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ།)

རྒྱུ་འབྱུང་། ལ ༡བ༡-༡༡༥ན༡

དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ་བྱི་མ།

(དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་བྱི་མ།)

རྒྱུ་འབྱུང་། ལ ༡༡༥བ༡-༡༣༤བ༡

བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་ཐོང་བ།

(རྒྱལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དཔལ་དོ་རྩེ་ཐོང་བ་མདོན་པར་བཞོད་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་

གསང་བ་རྣམ་པར་བྱི་བ།)

རྒྱུ་འབྱུང་། ཅ ༡༠༥ན༡-༡༡༡བ༣

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)
རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ ༤༠ན༡-༡༤༡ན༤

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ།)
དགོན་བཅེགས། ༡ ༡༠༠ན༡-༡༠༣a༢

བསྟན་འགྱུར།

བཟ་ཤིས་ཆེགས་སུ་བཅད་པ།

(སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཟ་ཤིས་
ཆེགས་སུ་བཅད་པ།)
རྒྱུད་འབྲུམ། ༩ ༡༡ནན༤-༡༡ནན༤

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས།

(སླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་མཛད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས།)
རྒྱུད་འབྲུམ། རྒྱ ༡༡༠ན༤-༡༡ནབ༣

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ།

(རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ།) ཤེར་བྱིན། ༡ ༡བ༡-༡ནན༢

ཚས་མངོན་པ་མངོད།

(སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ།)

མངོན་པ། ཀྱ ༡༩༡-༢༥༩༥

སྤྱབ་དགོངས།

(སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྤྱབ་པས་མངོད་པའི་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱ།)

དབྱ་མ། ཨ ༥༢-༩༩༩༥

མདོ་སྤེལ་རྒྱ།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མངོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེལ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ།)

སེམས་ཅམ། ཨ། ༡༩༡-༩༩༩༥

སྦྱོད་འཇུག་

(རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་མངོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།)

དབྱ་མ། ལ། ༡༩༡-༩༩༩༥

དབྱ་མ་འཇུག་པ།

(སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མངོད་པའི་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ།)

དབྱ་མ། འ ༩༩༩༥-༩༩༩༥

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཚས་ཀྱི་གྲགས་པས་མངོད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ།)

ཚད་མ། ཅ ༩༩༩༥-༩༩༩༥

རིན་པོ་ཆའི་ཆོག་གས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ།

(དཔལ་དཀའ་རྒྱལ་མི་སྤྱབ་རྒྱ་བས་མངོད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཆོག་གས་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ།)

རྒྱལ་འགྲེལ། བ ༩༩༩༥-༩༩༩༥

སློབ་སྦྱང་།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཙན་ཏྲ་གོ་མིས་མཛད་པའི་སློབ་མ་ལ་སྦྱང་པའི་སྦྱང་ཡིག)

སྦྱང་ཡིག་ ༥ ༤༧༣-༥ ༣༩༤

གཤེན་རྩིས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཐབས།

(སློབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཤེན་རྩིས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཐབས་ཀྱི་

ཐོན་སྐྱེད་ཐབས།) རྒྱུད་འགྲེལ། མི ༧༥-༣༣༧༥

བཤེས་སྦྱང་།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་སྦྱང་པའི་སྦྱང་ཡིག)

སྦྱང་ཡིག་ ༥ ༤༧༤-༤༧༧༣

གསུང་བ་བྲུབ་པ།

(དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་པཎ་བཟླས་མཛད་པའི་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་དོན་ངེས་པར་སྐྱེལ་བར་

བྲུབ་པ་དཔལ་གསུང་བ་བྲུབ་པ།) རྒྱུད་འགྲེལ། མི ༡༧༡-༣༤༧༤

ཐོན་གྱི་སྒྲིག་མ་ཚུལ་གྱི་གསུང་།

མགོན་བསྐྱེད་།

(རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་འག་དབང་སློབ་བཟུང་གྱི་མཆོས་མཛད་པའི་དཔལ་མགོན་པོ་ཆེ་ཆུང་ལས་མཁན་

མཁས་གྱི་བསྐྱེད་བཤེས་ཆོས་སྐྱེད་དཔེས་པའི་སྒྲིག་དབང་།)

ཐོན་ ༥ ༤༧༥-༤༧༧༣

གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ།

(ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ་གཞག་འབྲུལ་སྟོང་གཏོང་
ལྷའི་སྒྲ་དབྱངས།)
མོད། བ བེང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༥

འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ལམ།

(ཁང་ཁུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ལམ། རྒྱུད་སྒྲིབ་གསུང་རྒྱན་པོད་
དང་པོ། ཆོས་ཚན་བཙུ་བ། ༣༩༩-༣༩༧)

འཛིགས་བྱེད་ཤིས་བརྗོད་སྟོན་ལམ།

(རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཡི་ངམ་རྩོམ་ཞེ་ཞེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཤིས་བརྗོད་སྟོན་ལམ།)
མོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འབྲུལ་དཔར། ཆ ༡༩༡-༣༩༥

རྩི་བཅུན་མི་ལའི་མགྲར་འབྲུམ།

(རྒྱལ་འབྱོར་པ་རུས་པའི་རྒྱན་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་རྩི་བཅུན་ཆེན་པོ་མི་ལ་བཞད་པ་རྩོམ་ཞེ་ཞེ་རྩམ་
པར་ཐར་པ་རྒྱས་པར་བྱེ་བ།)
དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་མགྲར་འབྲུམ་རྣམས་སྟོགས་སྒྲིག་སྒྲེགས་བཅ་བཞི་བ། བལ་
ཡུལ་སྤེལ་གྱི་ལོ་ཉམ་བུརྩི་མི་ཉ་འཛི་གསུང་རབ་རྒྱན་སྒྲེལ་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་འབྲུལ་དཔར། ༡༩༡-༢༡༩)

རྩི་གསང་རྣམ།

(མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྩི་གསང་རྣམ་གཏམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་མ།)
མོད། ཉ གཙང་དཔར། ༣༩༩-༤༠༥

རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ།

(རྩི་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་མདོ་
ཙམ་བྱ་བཞད་པ།) མོད། ཁ གཙང་དཔར། ༤༣༩-༤༤༣

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟིང་པོ།)

པོད། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། གཙང་དཔར། ༡༥ནེ-༡༩བེ

བདེ་མཆོག་སྟོན་ལམ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལྷ་ཨི་པའི་ཆོག་འདི་མཇུག་

ཏུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ།) པོད། ཁ་གཙང་དཔར། ༩༧ཨན༩-༩༧༧ན༡

བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ།

(མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
ཡབ་ཡུམ་ལ་མཛོན་པར་བསྟོད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།)

པོད། ༩ གཙང་དཔར། ༡ེབེ-༡༩ན༣

བདེ་མཆོག་གིས་བརྗོད།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལྷ་ཨི་པའི་ཆོག་འདི་མཇུག་

ཏུ་བྱས་པའི་གིས་བརྗོད།) པོད། ཁ་གཙང་དཔར། ༩༧༧ན༡-༩༩༩ནེ

དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ།

(མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་པ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་
ཆོག་སྐྱེས་བཅད་པ།) པོད། ༩ གཙང་དཔར། ༣ནེ-༥ན༥

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ།

(མཆོག་ལོ་ཁས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཐུག་བཞེས་སྟིང་པོར་

བྲིས་བ།) གདམས་ངག་མཛོད། ཁ་ ༡ན༡-༡༠ན༣

སླ་མཆོད།

(པཎ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་སླ་མ་མཆོད་པའི་ཆོག་)

པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༣

སློབ་སྦྱང་།

(རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆོག་སྦྱར་སྤྱན་སྟེང་ཆོགས་པའི་སྤྱན་དག་གི་ལམ་

ནས་བྲངས་པའི་སློབ་སྦྱང་།) པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༤

མི་ལའི་རྣམ་ཐར་མཛོད་ནག་མ།

(ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྩོམ་སྟོན་བསྐྱེད་མཛོད་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་མི་ལ་བཞག་པ་རྩོམ་

རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོག་སྦྱར་སྤྱན་སྟེང་ཆོགས་པའི་སྤྱན་དག་གི་ལམ་

པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༥

ཞི་སྤྱན་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་།

(རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་དག་དབང་སློབ་བཟང་རྒྱལ་མཆོས་མཛོད་པའི་དཔལ་རྩོམ་རྩོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཞི་བའི་

སྤྱན་སྤྱན་རབ་དཀར་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་།) པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༥

པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༥

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ།

(རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆོག་སྦྱར་སྤྱན་སྟེང་ཆོགས་པའི་སྤྱན་དག་གི་ལམ་

པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༥

ལམ་རིམ་བསྐྱེད་པའི་དོན།

(རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱུང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་

གཞག་མདོར་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱུང་བྱུང་པ།) པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༥

པོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༦༥

ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་།

(དབེན་ས་པ་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་སུ་བསྐྱིགས་པ་དངོས་
གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་།) བོད། ༡ ཡིང་དཔར། ༡བཟུང་-༣༠བཟུང་།

གསང་འདུས་བདག་བསྐྱེད།

(པཌ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ཀྱིས་བསྐྱིགས་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྟ་སོ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་དང་བསྐྱེད།)
རྒྱུད་སྣང་གྲུ་ཆང་གི་གསུང་རྒྱན་བོད་དང་བོ། ཆོས་ཆེན་གཉིས་པ། ༡ནྟ་- ༣༠ནྟ་

གསང་འདུས་སློན་གྱིས།

(རྩེ་ཙཱ་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གི་
འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་པའི་མཛུགས་གི་སྐབས་སུ་བྱ་བའི་སློན་ལམ་དང་བཟླ་གིས།)
བོད། ༡ གཙང་དཔར། ༣༤༣ནྟ་-༣༤༤བཟུང་།

གསང་བའི་རྣམ་ཐར།

(རྩེ་ཙཱ་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་ཡུལ་དུ་དགོ་སློང་བཟླ་གིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་རྩེ་
བཙུན་ཁྲ་མ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས།)
བོད། ༡ གཙང་དཔར། ༡ནྟ་-༥ནྟ་

སྒྲེ་བཀའ།

(སྒྲེ་དགེ་བཀའ་འཁྱུར།)

བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་བྱི་ལོ་༡༧༣༩ནས་རྒྱ་སྐད་བྱི་ལོ་༡༧༣༩ནས་བཟང་བྱ་ལྷའི་རིང་ཁམས་སྒྲེ་
དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་དཔར་དུ་བཞེངས་པའི་སྒྲེ་དགེ་
བཀའ་འཁྱུར།

སྡེ་བསྟན།

(སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར།)

པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྤུལ་བྱེ་ལོ་ ༡༡༣༡ ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་
བསྟན་པ་ཆོ་རིང་ནས་དཔར་དུ་བརྒྱ་བོའི་དབུ་བརྩམས། དེའི་སྤྲེལ་བླ་མ་ཀུན་དགའ་འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་མཇུག་
བསྐྱེད་ནས་ཤིང་བྱེ་བྱེ་ལོ་ ༡༡༧༧ ལོར་ལགས་པར་གྲུབ་པའི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར།

མ་དཔེ་བསྟར་ཡུལ་གྱི་དཔར་མ་གཉིས།

ཤིང་དཔར།

(བོད་ལྷ་ལྷན་ནས་དཔར་སྟེན་ཞུས་པའི་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་
བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལྟང་དང་། གྲུབ་མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་
རྫོགས་རིམ་ནས་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།)

མཛོད་དཔར།

(མཛོད་དགེ་དགེ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྤིང་ནས་དཔར་སྟེན་ཞུས་པའི་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་
དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལྟང་དང་། གྲུབ་མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་
དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྫོགས་རིམ་ནས་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།)

༥ ཨ་ཁུ་ཆང་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
མཛད་ནམ་མཁོར་བསྐྱེད་བཀུགས་སོ།།

༄༅། །དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། འཇམ་མགོན་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས།

ལེགས་བཤད་འཆོལ་ལ་ངོམས་པ་མི་མང་ཞིང་།།

ཐོས་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།།

མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར་གྱུར་དག་བའི་བཤེས།།

དཔལ་ལྷན་སྤྲེལ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་བྲིས་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དམ་བཅས་སྟན་བརྒྱུད་
གདམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྐྱུར་བ་འཇམ་མགོན་བསྟན་པའི་སྲོག་
ཤིང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་སྟན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྤིང་བ་
གསུམ་ན་རྟག་ཏུ་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ནི། མདོ་སྨད་ཅེ་གཞུང་ཁུ་བེད་དུ་ཡབ་ནོའི་ཁོ་དང་ཡུམ་ཅི་ན་
ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཙུ་གསུམ་པའི་བགྲང་བྱ་ང་བདུན་པ་ཁྲག་སྐྱུག་ཅེས་པ་ཚུ་མོ་
པག་གི་(༡༩༠༣)ལོར་ངོ་མཆར་བའི་དགོ་མཚན་སྟན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་སྐྱེ་བལྟམས། མཚན་
རྟ་མགིན་སྐྱབས་ཞེས་གསོལ། གྲིས་པ་སྤྲེལ་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་འང་དཔེ་ཆ་ཤོག་བྱང་རེ་ཅམ་
བྲག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྐྱོག་པའི་ཚུལ་མཛོད་པ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཛོན་པར་
བརྟམ་པའི་དགོ་མཚན་ངོམས། ཁུ་བོ་རྩེ་སང་སྤྲེལ་མ་ལས་སྐྱོག་བསྐྱབས་པས་དབུ་ཆེན་གཟབ་

མ་དང་། གཤམ་མའི་འབྲུ་ཆ། ཆོག་སྒྲིག ། ལྷམ་གྱིས། སྤང་ཡིག ། སྤྲུག་གིས་སོགས་སྟོག་
 མཐའ་དག་དཀར་ཆོགས་ལ་མ་བཟླས་པར་ཁོང་དུ་ཅུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་དུ། སྤྱབས་
 མགོན་དོ་རྩེ་འཆང་འཛིགས་མེ་རྒྱ་མཚོ་ཁུལ་དེར་ཕེབས་སྐབས། སྤྱ་ཁང་སྒྲ་མས་རྩེ་འདི་བྲུ་རྒྱན་
 དུ་བུལ། དགྲེས་བཞིན་ལུང་བསྟན་དང་ཕྱག་མདུད་སྟུལ། གཞན་གྱི་དག་ལས་དེར་སང་སྒྲ་བང་
 ན་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་པ་སྒྲ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་བ་ཞིག་བཞུགས་པའི་གནས་
 ཚུལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱ་གཡོ་ཞིང་མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུགས་པའི་ཐུགས་དང་
 སྤྱེས། དགུང་བངས་བཅུ་དྲུག་དུས་རྒྱལ་བས་ལུང་གིས་བསྤྲུགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཟུལ་ཤིས་
 འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་བཏྲན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་རམས་པ་རྩེ་དཀོན་མཆོག་དགེ་
 འདུན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། སྟོ་གསལ་ངང་མོ་བྱེ་བས་ཐོས་བསམ་གྱི་མགྱིན་རྩེ་རྒྱུད་མར་བརྟུང་
 བའི་རོལ་མཚོ་རྒྱད་བྱུང་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་དུ་སྒྲིག་ཞུགས་མཛད། གནས་སྤྱིའི་གཞིགས་པ་དག་
 པ་སྤྱིང་སྤྱུལ་པའི་སྤྱ་དཀོན་མཆོག་དགྲེས་པའི་སྟོ་བྱོས་ལས་བཙེ་བཞག་ཐོག་མར་གསན་ཅིང་།
 བྱི་མེད་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྩེ་དཀོན་མཆོག་དོན་ཡོད་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་རིགས་པའི་
 སྟོ་འབྲེད་བསྐྱས་བྲུ་ལ་བསྐྱབས། རྩེ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བདེ་མཆོག་དབང་སོགས་བཀའ་
 ཆོས་གསན་ཅིང་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞིས་པ་(༡༩༡༩)ལོར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་ཏེ་
 མཆོན་ལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱུང་ཐོས་བསམ་
 སྤྱུག་དུས་ཐེག་པ་མཛད་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་སྟོ་བཟང་ཐུབ་
 བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
 མཆོན། གསང་བདག་སྡེ་བྲི་ཆང་། བསྐལ་པ་བྱེ་བར་མགོ་ལ་ཐོད་བཞིན་བཀུར་བྱུང་། བཀའ་

འཛིན་འཁོར་ཐབས་བྲལ་བ་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་
 མཆོན་ལྷན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཙུ་པ་གསུམ་དུ་ཉི་པར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་
 གདམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་གསལ། བྱ་ལྷལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་ལྗར་དུ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་
 བསྟེན་པར་མཛད། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་རྣམས་གྱི་བྱང་ཡིག་དང་། མཆོད་དཔོན། ཐབ་གཡོག་ཚུན་
 མཛད་ནས་བསམ་སྦྱར་གཉེས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་དེ་གཙོ་ཆེར་གཞུང་
 ཆེན་བཀའ་པོད་ལ། སྒྲགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱར་བ་གཉེས་ལྷན་གྱི་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་
 ཐོས་བསམ་སྦྱོབ་གཉེར་ལ་དཀའ་སྤྱད་དཀའ་པོ་མཛད་པས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་གྱུར།
 ཐོས་པ་རྣམས་ཟིན་བྲིས་སུ་པབ་བ་པོད་ཆེན་ཉི་ཤུར་ལོངས་པ་ཡོད་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་པོད་
 བདུན་ཅུ་དཔར་དུ་འཁོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། འཕྲལ་གྱི་མཛད་པ་ཡང་། ཡོ་བྱད་ལ་དམ་འཛིན་
 མེད་ཅིང་། ཅ་དངོས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་ཆོས་སྒྲགས་སུ་གཏོང་བར་མཛད། རྒྱ་བོད་
 རྟོར་གསུམ་ནས་འདུས་པའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ། མི་ཉ་རྩེ་མེད་སོགས་དབང་
 དང་། སྦྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་སོགས་རྗེས་གནང་། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་
 རྗེས་སོགས་རིམ་གཉེས་གྱི་ཁྲིད། ལམ་རིམ་དང་སྒོ་སྦྱང་གི་ཁྲིད། བཀའ་འབྱུར་སོགས་གྱི་
 ལུང་བཅས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་བར་མཛད་པས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་རྒྱན་
 ཉམས་པ་རྣམས་སྦྱར་གསོས་ཤིང་། མི་ཉམས་པ་རྣམས་གོང་དུ་སྤེལ་བས་བྱ་སྦྱོབ་གྱིས་སྒྲགས་
 ཀྱན་དུ་བྲབ་པར་གྱུར་ཏོ། ། རྗེ་འདི་ཉིད་དགེ་ལྷན་སྦྱབ་བརྒྱད་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་གྲུབ་དབང་
 སྦྱོང་རྟོལ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་པར་གྲགས་ཏེ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་རྗེ་
 འདི་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྟོད་འབྲེལ་དུ། སྦྱོང་རྟོལ་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་དང་། རྗེ་འཛིགས་མེད་

དབང་པོ་གཉིས་ལྷ་གདན་ནོར་འཛིན་དགའ་ཚལ་དུ་ཞལ་འཛོམས་ནས་ནང་པན་ཚུན་སོ་སོ་རང་
 རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་གྱིས་གསུང་འཕྲོས་མང་པོ་གནང་སྐབས་
 ཞེས་པ་ནས་སྒྲོང་རྡོལ་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲ་མའི་གོ་ས་མི་ལེགས། གྲ་རྒྱུང་བཅས་མའི་ཚུལ་དུ་བཀྲ་
 ཤིས་འབྲིལ་དུ་འབྱོན་འདོད་ཡོད་ཅེས་པ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་གསན་པས་སྤྱིས་སུ་གྲུང་ཐང་
 རིན་པོ་ཆེས་སྒྲོང་རྡོལ་སྒྲ་མ་རང་རེའི་དགོན་པ་འདིར་གྲ་རྒྱུང་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་འབྱོན་རྒྱུའི་ཞལ་
 བཞེས་ཡོད། ལེབས་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་འཛིན་གྲ་བསྐྱས་ཆེན་ནམ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་ཆོད་
 ཡིན། ཞེས་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་རྣམ་ཐར་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། ཉིད་ནས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཞལ་
 བཞེས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། མདོར་ན་རྗེ་འདིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྒྲོང་སྤེལ་
 གསུམ་གནང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཆེ་མཐའ་གྲས་ཤིག་བསྐྱངས་པས་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མདོ་
 དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་གྲགས་ཆེ། མཐར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རེ་ཞིག་གྲུབ་ནས་དགྲུང་གྲངས་
 དོན་གསུམ་(༡༩༧༥)ལོར་སྐུ་ཕྱུང་ན་ལས་འདས་སོ། ། ཞེས་མཇུག་རྣམ་མདོར་བསྐྱས་འདི་ནི་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་
 སྤྱིང་ནས་དད་ཅིང་རྣམ་དཀར་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་མདུད་པ་མི་སྟོན་པ་སེར་སྟོ་སྟོང་རྒྱུད་དགེ་བཤེས་མ་ཉི་ལྷ་པོས་གསང་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་རྒྱུད་སྟོན་གྲ་ཆང་དུ་སྤྱག་བྲིས་སུ་བཀྲིས་པའོ། ། །སྐྱ་མཁྱེ་ལམ། །

ཕྱི རྟེན་ཆ་ག

དང་པོ། སྡོན་སྒྲུང་།	3
གཉིས་པ། དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད།	13
གསུམ་པ། བསྟུས་མིང་ངོ་སྟོན།	19
བཞི་པ། མཛེད་ཀླུ།	29
ལྔ་པ། ས་བཅད།	33
རྒྱུ་པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་བུ་དང་པོའི་ཁྲིད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་།	༡
༡ སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ།	༡
༢ སྤྱབ་ཐབས་སྤྱིའི་ཆེད་ས་བཤད་པ།	༢༡
༡ གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན།	༢༢
༢ གང་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་དང་དེར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྱ་ཚུལ།	༢༤
༣ ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ།	༢༥
༡༽ ཐུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	༢༥
༢༽ སྤྱོད་པ།	༢༥
༣༽ སྤྱིའི་སྡོན་འགྲོ།	༢༥

གི་སྐད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་དང་དོར་བྱིས་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༣༩
ཀྱ རང་མཆོད་བྱིས་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༣༩
༡ བགེགས་བསངས་པ།	༣༩
༢ སྐྱེད་པ།	༤༠
༣ བསྐྱེད་པ།	༤༡
༤ བྱིས་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༤༢
གེ་སྒྲོན་འགྲོའི་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ།	༤༢
གོ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིས་ཆུབ་ས།	༤༤
ཀྱ དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ།	༤༤
༼ཁ༽ ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ།	༤༩
ཁི་སྐོ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར།	༤༩
ཁུ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་བྱིས་ཆུབ་ས་ནི།	༤༥
༡ ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བྱིས་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༤༦
༢ སྐྱེ་མཆོད་བྱུག་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༤༧
༣ ཁམས་ལྷ་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༤༧
༼ག༽ བསྐྱེད་འཁོར།	༥༠
༡ ཐུན་མོང་བ་རྩ་བ་སོགས་བྱིས་བསྐྱེད་པ།	༥༠
༢ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བགེགས་འགྲུགས་པ་ཕྱར་གདབ་དང་ བཅས་པ།	༥༡
༼ང༽ མཐུན་ཁྱེན་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཆོགས་བསགས་པ།	༥༢

༡ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་བ།	༥༤
༢ འཆི་བ་ཚོས་སྐུའི་ལམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་བ།	༥༥
༼ཁ དངོས་གཞི།	༥༦
གི་བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་ནལ་འབྱོར།	༥༦
གྲུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་བསྐྱེད་བ།	༥༦
གི་ནལ་འབྱོར་བཞི་སྒྲོམ་ཚུལ།	༥༥
དེ་ནལ་འབྱོར།	༥༥
དུ་རྗེས་སུ་ནལ་འབྱོར།	༥༧
དེ་ཤིན་ཏུ་ནལ་འབྱོར།	༥༩
ཅི་རྟེན་བརྟེན་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་བ།	༥༩
ཅུ་རྒྱས་བཤད།	༥༩
༡ རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒར་གྲུབ་ཟེན་གསལ་གདབ་བ།	༥༩
༢ བརྟེན་བ་ལྷ་གསལ་གདབ་བ།	༥༩
ཅི་དག་བ་འཛིན་ཁྲིམ་དཀྱིལ་བསྒྲོམ་བ།	༦༠
ཙམ་གྱི་ཆ་བཞི་ཞིང་ཡེ་ཤེས་བ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱེད་བ།	༦༠
རྩ་མཆོད་བསྟོད།	༦༡
ཙམ་གྱི་སྒྲོམ་ཞིང་དག་བ་འཛིན་བ།	༦༡
གོ་རྗེགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་བ།	༦༡
༼ག མཐུག་གི་བྱ་བ་བསྐྱེད་བ།	༦༢
ཁ་དེ་སྐུ་མཆོས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར།	༦༢

- བདུན་པ། བྱ་བ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་
 རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྱིད་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི། ༡༣༧
- ༡ སྤྱི་བཤད། ༡༣༩
- ༡ སྤྱི་འགྲོ། ༡༤༣
- ༡ རྫོགས་རིམ་གྱི་ས་བཅད་ལ། ༡༤༧
- ༡ གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ༡༤༧
- ༡ ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ༡༤༧
- ༡ སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ༡༤༧
- ༡ ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་གནས་ཚུལ། ༡༤༩
- ༡ ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ། ༡༥༠
- ༡ རྒྱུ་དབྱ་མར་སྤྱད་པའི་རྣམ་འབྱོར། ༡༥༡
- ༡ རྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱེ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་ཚུལ། ༡༥༡
- ༡ གནད་བཞི་ལྟན་དུ་བྱ་བ། ༡༥༡
- ༡ ཅུ་གསལ་འདེབས་པ། ༡༥༣
- ༡ ཅུ་ལམ་སྤྱད་པ། ༡༥༥
- ༡ རྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱེ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་དངོས། ༡༥༦
- ༡ རྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱེ་ལས་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རྫོར་བཞུས་
 བྱེད་ཚུལ། ༡༥༩
- ༡ རྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱེ་གི་སྤྱད་རིམ། ༡༦༠
- ༡ རྒྱུ་དབྱ་མར་ཚུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་དངོས་སྒྲོམ་ཚུལ། ༡༦༣

ག འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། ༡༩༠

བྱར་རྒྱ་དང་པོ།

བརྒྱད་པ། བསྐྱར་འབྲས་རེའུ་མིག་ ༡༩༡

བྱར་རྒྱ་གཉིས་པ།

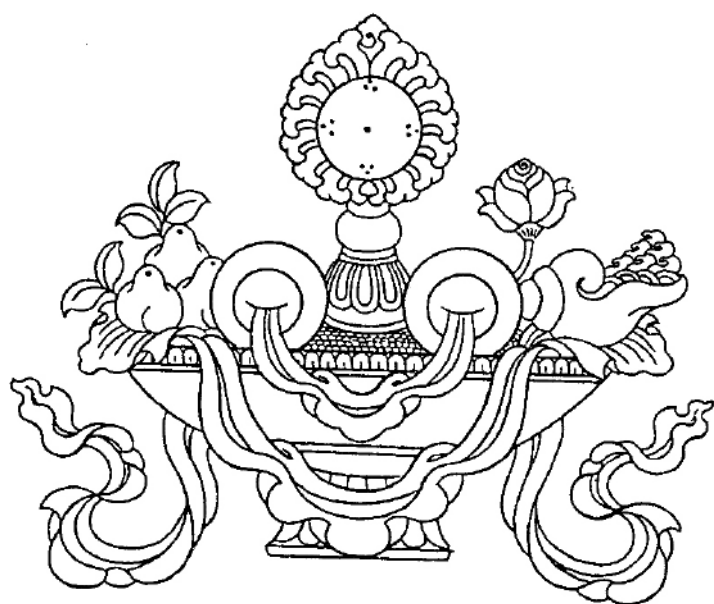
དགུ་པ། འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྒྲོར་གྱི་དཔེ་གང་རྙེད་གྱི་མཚན་བྱང་། ༡༩༣

བྱར་རྒྱ་གསུམ་པ།

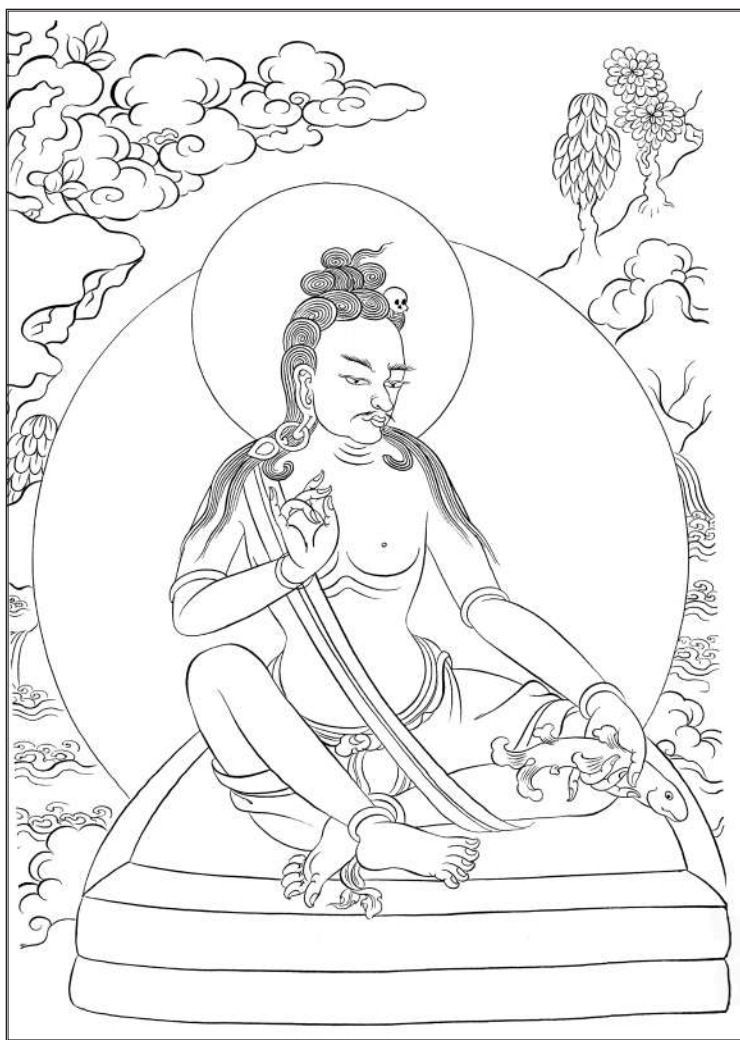
བརྒྱ་པ། ཤིང་དཔར་གཞི་བཟུང་གི་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་ ༡༩༤

བྱར་རྒྱ་བཞི་པ།

བརྒྱ་གཅིག་པ། དཔར་བྱང་སྒོན་ཆིག་ ༢༠༡

༡༡། ཁྱབ་ཆེན་ལྷ་མི་བའི་ཕྱག་ས་གྱི་དབལ་འཁོར་
ལོ་སྒྲུལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རྒྱ་ཁའི་
ཞལ་ཕྱད་ཞེས་བྱ་བ་
བརྒྱགས་སོ།།

༥ བདེ་ཆེན་དབྱིངས་སྒོམ་ཏེ་རུ་ཀའི། གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་ལྷ་ཨི་ལ།

རྒྱ་མོ་གྲུ་རུ་བྲི་ཅ་ག་སི་ལྷ་རྩ་ཡ།
 ལྷོ་གྲོས་སྐད་ཅིག་རེར་ཡང་བདེན་གཉིས་ཆོས།
 ཅིག་ཅར་^༡འཆར་བའི་ཀུན་བཟང་སྟོན་པའི་མཁར།
 ཐུབ་བསྟན་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་པའི་འོད་རིས་ཅན།
 འཇིགས་མེད་ཉི་མ་གཞོན་ནུས་འགོ་འདི་སྟོངས།

བརྟན་གཡོའི་དངོས་ཀུན་ལྟན་སྟེས་བདེ་བ་ཆེར།
 ལྷོ་མ་མཛད་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་མ་དང་།
 དབྱེར་མེད་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཡབ་ཡུམ་ལ།
 གྲུས་པས་འདུད་དོ་བཅེ་བའི་ལྷགས་ཀུས་བྱངས།

བདེ་མཆོག་སྤྲས་ཆུང་ཆུ་མཆོ་བསྐྱབ་པ་ལས།
 རོན་པའི་མན་ངག་སྤྲུལ་མའི་གསུང་རྒྱན་བཞེན།
 འགོད་ལ་གནས་གསུམ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་དང་།
 བཀའ་སྟོན་སྤང་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་གྲོགས་མཛོད་ཅིག །

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་འདུག་ཉེ་རུ་ཀའི་སྐྱར་
 བཞེངས་ཉེ་ཡུམ་རྫོ་རྩེ་པག་མོས་ཁྱེས་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཕྱག་ན་རྫོ་རྩེས་བསྐྱས། ལྷ་
 རག་བྲིལ་གསུམ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་བྱུང་དུ་མ་ལམ་འདིའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པ་མཆོག་
 བརྟེས་ཉེ་རྒྱུད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀའ། ལོ་པཎ་སྟེས་མཆོག་ནམས་ཀྱིས་བོད་དུ་

༡ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་པབ། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཉམས་པ་གསོས་
 ཏེ་སྤང་དང་དབེན་སའི་མཁས་བྱ་བ་ཟམ་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་དེ་འོང་བའི་གདམས་པ་
 དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རིམ་པ་དང་པོའི་དམར་ཁྱིད་ཉམས་སྤྱེ་ལེན་པ་ལ་གཉིས།

སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་¹དང་། སྤྱི་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། དང་པོ་(སྤྱིའི་རྣམ་
 གཞག)ནི། སྦྱོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་སྦྱོན་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་རྩལ་དུ་འབྱུངས་པའི་
 ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྦྱང་པོ་མེ་ལོང་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་ཏེ་རང་རང་
 གིས་གང་འདོད་པའི་ཞིང་བྱངས་ལ་²སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་གསུངས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཅིབས་
 ཀྱི་སྤྱུ་བྱུང་སྤྱི་སྦྱང་ལ་སོགས་པས་ཞིང་ཁམས་གང་བཟང་གདམས་ནས་³མི་མཛད་
 འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྦྱིགས་མ་ལྟ་བུ་ཞིང་ཏེ་ཅང་དཔུ་མོད་པས་གདུལ་དཀའ་བར་
 གཟིགས་ཏེ་སྤྱི་ཡུང་བདག་གིར་མ་བཞེས་པར་ལུས་པ་ན་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་རྩལ་⁴རང་
 ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བཏབ་སྟེ་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད།
 བར་དུ་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སྦྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན། མཐར་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྦྱོད་
 རྫོགས་པའི་སྤྱི་མངོན་དུ་མཛད་དེ། ཞིང་འདིར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་
 བསྟན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱ་བ་མཐའ་བཞི་
 སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་⁵ཡོད་པའི་རེས་པ་མེད་ཀྱང་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་དཀའ་བས་
 སོ་སོའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་བསྟན་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་སོགས་

¹ རྣམ་གཞག་ མཛོད་དཔལ་

² བྱུང་ལ་ མཛོད་དཔལ་

³ འདས་ནས་ མཛོད་དཔལ་

གདམས་ནས་ ཞིང་དཔལ་

⁴ རྒྱ་མཆོའི་རྩལ་ མཛོད་དཔལ་

⁵ རྣམ་གཞག་ མཛོད་དཔལ་

གསུངས་དགོས་བྱུང་། གང་གསུང་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་ན། “ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་¹
 དེས་འབྱུང་ལ།” ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བྱར་གནས།”² གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མེད་བྱང་
 རྩལ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ལམ་སྟན་མོང་བའི་
 རྣམ་གཞག་³སྟོན་པ་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ། སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ལས།
 མདོ་སྟོན་བྱེད་དང་། སྟགས་སྟོན་བྱ། སྟགས་ཀྱང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་དང་། དེམ་པ་དང་
 སོ་སྟགས་ལམ་མཐར་སྟག་གི་སྟོན་བྱེད་དང་། བདག་ཏུ་ཞེན་པ་རྣམས་ཁ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་
 གང་ཐག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལྟར་བའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། “ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་སྟོན་
 བཀའ་སྒྲུབ་པ།”⁴ ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན། མདོའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་ཐྱིབ་ཐད་པར་སྟངས་
 རས་ས་བཅུ་སྟོད་པ་ཐ་མའི་བར་འགྲོ་ཡང་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་མི་ཤིགས་པ་ལ་ལྟག་མེད་དུ་ཐེམ་
 བ་སྟགས་ཀྱི་ཐབ་ལམ་ལ་ལྟོས་པས་སྟོན་པ་འདིའང་འོག་མིན་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་⁵ལ་མདོན་
 དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟའི་བུ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུག་
 རས་དབང་གསུམ་པས་རྒྱུད་བཏུལ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་
 ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་ལྟར་པ་རིགས་པ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་བྱུང་ལས་མེད། མདོ་
 ལུགས་ལུལ་ཙམ་གྱི་སྟོང་ནས་གཏན་ལ་པབ་པས་བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དང་
 འབྲེལ་བར་རྫོགས་སྟོན་སྟངས་གསུམ་དགོས། སྟགས་ལས་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་ཅེས་དམ་བཅས་པ་ལྟར་སྒྱུ་དང་། གནས་དང་། ལོངས་
 སྟོན་དང་། མཛད་པ་ཡོངས་དག་བཞི་ད་ལྟ་ནས་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེའི་

1 གསུམ་གྱིས་ ཤིང་དཔལ།
 2 ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། 1 འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཞིན། ཤོག་གངས་ 2 བ 1 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དེས་འབྱུང་ནི། ཞེས་སོ།
 3 རྣམ་གཞག་ མཛོད་དཔལ།
 4 རྫོང་ཁ་པ་སྟོན་བཅའ་གསུང་པའི་གསུང་འབྲས། 1 གསུང་ཐོར་བྱ། རྟོན་འབྲེལ་བསྟོན་པ། གཅོང་དཔལ། ཤོག་གངས་ 2 བ 1
 5 སངས་རྒྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

ནང་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་རྫོགས་པས་ལམ་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བའི་ཉམས་ལེན་
 བྱས་ནས་ཆོད་ཆེ་བར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་
 སོང་བར་སེམས་སྦྱང་ནས་ངོ་འཕྲོད་པ་དགོས། སྦྱོང་བསྐྱུས་ལས། དམན་པ་ལ་མོས་པ་
 ལ་ཆགས་བྱལ་གྱི་སྦྱོང་བ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྦྱོང་བ།
 ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་སྦྱོང་བ་གསུམ་གསུངས་པས་སྒྲགས་གྱི་
 གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་མེད་པ་མིན་ཀྱང་། མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་
 མེད་པར་ལུལ་ཅན་གྱི་སྦྱང་ནས་བྱད་ཞུགས་པས་མདོ་ལུགས་འདུག་ཤེས་གྱིས་སྦྱང་ཉིད་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྒྲགས་ལུགས་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་འདྲ་བ་དངོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ལ་སྦྱོས་ཤིང་། བྱེད་ཕྱག་མེད་དུ་ཐིམ་ནས་ཤིན་དུ་ཐ་བའི་སེམས་མདོན་དུ་གྱུར་པ་བདེ་
 ཆེན་གྱི་ངོ་ཐོར་སྦྱེས། སེམས་དེ་ཆོས་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པས་ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་
 པར་མོས་ཚུལ་འབྱུང་ལ། བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་འདིར་པོ་ཉའི་ལམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་
 འཆད་པ་ལའང་འོད་གསལ་སྒྱུར་བར་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་གནད་བྱད་པར་ཅན་ཡོད། རྒྱུད་
 སྡེ་བཞི་ཀ་ནས་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གསུངས་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་བསྒྲོམ་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་དངོས་མི་རུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཁོད་པ་སོགས་ཆགས་པ་རྒྱུད་
 རིམ་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མེད་ལས་དངོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་
 གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་རྩལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མགོ་
 གཞོན་ཅུས་མི་ཅུས་དང་ལམ་དུ་བྱེད་ཅུས་མི་ཅུས་གྱི་བྱད་པར་ཡིན། དེ་ལས་ལྷ་མེད་ལ་
 བོད་སྒྲ་མ་དག་གིས་པ་རྒྱད། མ་རྒྱད། གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བྱེ་མ་མཆོག་
 དུ་འདོད་ཀྱང་། རྗེའི་རང་ལུགས་ལ། མདོ་ལས། “མ་ནི་ཤེས་རབ་པ་ནི་ཐབས་།”¹ ཞེས་
 ཐབས་ལ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་མའི་ཐ་སྙད་ཡོད་ལ། སྦྱ་ལུས་ཐབས་གྱི་ཆ་ཡིན་པས་ལུས་

1 རྗེ་བཀའ། མདོ་སྒྲ། རྒྱལ་པོ་སྦྱང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག་གངས་34ལྟ

སྐྱོ་རྩི་རྩི་འབྲུག་པའི་ཐབས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་
 ཐབས་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅལ་དུ་འདོན་པ་པ་རྒྱད། འོད་གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་
 པས་ཡིད་ཐུགས་རྩི་རྩི་འབྲུག་པའི་ཐབས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱས་ཀྱང་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅལ་དུ་འདོན་པ་མ་རྒྱད་གཉིས་སུ་
 དེས་ལ། ཐབས་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་
 སྟོང་བརྩོན་བྱར་སྟོན་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་པས། རྣ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་
 རྒྱད་ཡིན་པས་བྲུབ་པོ། དེས་ན་པ་མའི་རྒྱད་སོ་སོར་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། གཉིས་
 མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། ། བོད་དག་གིས་རྒྱད་ཀྱི་
 དབྱར་། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་ཡོད་པ་པ་རྒྱད་དང་། “གསང་བ་མཆོག་གིས་དབྱེས་
 པ་ན།”¹ ཞེས་སོགས་ཡོད་པ་མ་རྒྱད་དུ་འདོད་ཀྱང་དེས་པ་མེད་ཚུལ་རྩི་རྩི་གསུངས་ལྟར་
 ལ། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་མེད་ཅུ་མ་འབྱུང་ཡང་། འདིར། “དེ་ནས་དེ་ལས་གསང་ཆེན་
 བཤད་པར་བྱ།”² ཞེས་པའི་དེ་ནས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཨ་ཐ་ཞེས་པ་ཨེ་མི་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་།
 ཤེས་མཛོད་སོགས་ཀྱི་སྟེང་གཞི་སྟུང་པ་པོས་མཐོང་བ་བསྟུས་པ་དང་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་
 སོགས་དང་། བར་བར་དུ་མཆོམས་སྟོར་ཚུགས་པ་གཞུང་ལ་བཞག་ནམས་བསྟུས་ཤིག་ཅེས་རྩི་རྩི་
 གནང་ཚུལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་པའི་མཛོད་སོགས་ལས་འབྱུང་བས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱད་ཀྱི་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་སྟུང་པ་པོས་སྟུང་
 བར་མ་བྱས་ན་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་མི་འབྲིག་ཅིང་། “འཆད་པ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་།།
 ‘རང་གི་ཆོག་སྒྲུབ་ལྟ་ཉན་པོ་འང་ང་།།”³ ཞེས་སྟུང་པ་པོ་རྩི་རྩི་འཆད་དང་རྒྱད་གཅིག་པས་

1 རྩི་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱད། ཡེུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་393 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསང་བ་མཆོག་གི་དབྱེས་པ་
 བོ།” ཞེས་སོ།
 2 རྩི་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱད། ཡེུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་393 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་གསང་བ་བཤད་པར་
 བྱ།” ཞེས་སོ།
 3 རྩི་བཀའ། རྒྱད་འབྲུམ། 1 བཏྱག་གཉིས། བཏྱག་པ་གཉིས་པའི་ཡེུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་944 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཅུང་

དེས་གསུང་བར་ཡང་བཞག་ཆོག་ལ། “འདི་སྐད་བདག་སོགས་ཅི་ལྟ་བུ།”¹ ཞེས་སྐད་པ་
 བོས་ཁྱེད་ནས་དོ་རྒྱུ་འཆང་གིས་དེའི་དོན་བཟོས་བས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པས་གསུང་བར་ཡང་
 གྱེད་དགོས་པ་ཆོས་འཁོར་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་²བསྐྱོར་བ་བསྐྱེད་པའི་བཤའ་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 ལྷག་དོར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་པ་པོར་འོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་འདི་ཡིན་ནོ། ། འདུས་པ་
 སོགས་ལས། “འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན།” ཞེས་པ་ནས། “དོ་རྒྱུ་བཟོན་
 མོའི་རྩ་གལ་བཞགས་སོ།”³ ཞེས་པ་དང་། འདིར། “གསང་བ་མཆོག་གིས་དགྲུས་པ་
 བཞག་ན།” ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཉལ་ཏུ་བཞགས།⁴ ཞེས་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་སྟེ། དེའི་དོན་
 རྒྱུད་གསུངས་པའི་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱེད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དོ་རྒྱུ་འཆང་གིས་བདེ་སྐྱེད་གི་རང་
 བཞིན་རྩ་གཞི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱུས་
 སུ་བཞགས་ཏེ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་འཁོར་ལ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་
 རྩལ་སྟོན་ནོ། །

པ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ནི་སྤྱིར་ཆད་མེད་ཀྱང་འཛམ་གླིང་འདིར་གྲགས་པ། རྩལ་
 འབྱུང་ལས། “རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཆད། གྲེ་བ་སྤྲག་ནི་དུག་ཏུ་ངེས། དེ་བཞིན་
 རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་གངས། གྲེ་བ་སྤྲག་ནི་བཅུ་དྲུག་གྲགས།”⁵ ཞེས་གསུངས། དེ་ལས་
 འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ནི། རྩལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་དུང་སྐྱེད་

མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་ཆོགས་ལྟན་ཉན་པ་དང་།” ཞེས་སོ། །

1 རྩལ་འབྱུང་། རྒྱུད་འབྱུང་། 3 བཤའ་རྒྱུད་དོ་རྒྱུ་འཆང་གི་ལུ་དང་པོ། འོག་གངས་377ན6 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་སྐད་བདག་སོགས་ཅི་
 ལྟ་བུ།” ཞེས་སོ། །

2 ཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

3 རྩལ་འབྱུང་། རྒྱུད་འབྱུང་། 3 བཤའ་རྒྱུད་དོ་རྒྱུ་འཆང་གི་ལུ་དང་པོ། འོག་གངས་40ན3

4 རྩལ་འབྱུང་། རྒྱུད་འབྱུང་། 7 བདེ་མཆོག་ཅན་རྒྱུད་། ལུ་དང་པོ། འོག་གངས་377ན3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘གསང་བ་མཆོག་གི་དགྲུས་པ་ན།’ ཞེས་སོ། །

5 རྩལ་འབྱུང་། རྒྱུད་འབྱུང་། 10 བདེ་མཆོག་གི་བཤའ་རྒྱུད་སྟོན་པ་འབྱུང་། ལུ་ཉེར་གཉིས་པ། འོག་གངས་377ན3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཆད། གྲེ་བ་སྤྲག་ནི་དུག་ཏུ་ངེས། དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་གྲགས། གྲེ་བ་སྤྲག་ནི་བཅུ་དྲུག་གྲགས།” ཞེས་སོ། །

ཐག་གཅིག་དང་། གྲེ་བ་ཐག་དྲུག་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ནི། རྒྱལ་མཆོན་ཏོག་ལྟར་
མཐོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་ །དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྒྱུད།”¹ ཅས་མ་རྒྱུད་གྲེ་བ་ཐག་
བཅུ་དྲུག་གི་ཅེ་མོར་གསུངས། རྒྱུད་འདི་སྟོན་པས་ལན་གཅིག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་སྒྱུ་བྱ་ལྟར་
ཡང་ཡང་གསུངས་པ་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བས་གནས་ལོག་མིན་དང་། དུལ་ཉེར་
བཞི་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། དུས་ཀྱང་གཉིས་ལྷན་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་བཤད་
བ་མང་ཡང་། རྗེ་སྒྲ་མས་ཐ་ན་ལོ་རྒྱུས་རེ་ཚུན་ཆད་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་
ཁུངས་དང་སྦྱར་བ་ལས་རང་དགར་གསུང་མི་སྲིད་པས་འདྲིར་ཡང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་
ལས། “ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་སའི་ནང་དུ། བཅོམ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པས་འདི་གསུངས།།
‘ཤྱུ་མེད་ཀུན་གསུང་བའི་རྒྱུད།”² ཅས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་ཚོད་ལྷན་ཀྱི་དུས་ཡུལ་
རྫོང་རྗེ་པག་མོ་དང་ཕྱག་རྫོང་གིས་ཞུས་ནས་གནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱིས་
དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྦྱངས་སུ་ཡང་གསུངས་པ་རྣམས་འགྱུར་མ་རྣམས་དང་ཕྱག་ན་རྫོང་རྗེས་
ཨོ་རྒྱན་སོགས་སུ་བསྟུས་སོ། །དུས་བཞི་ལའང་སྦྱར་དགེ་བཅུ་རྗེས་ལྷན་ལྷན་ཚོད་ལྷན་
བར་དང་། བསྟན་པ་འདྲིའི་རྗེས་ལྷན་སོགས་གཉིས་ལས་ལུང་འདི་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ནས་
བཤད་ཆོག །དེ་ཡང་ཚོད་ལྷན་ཀྱི་ཐོག་མར་དབང་ཕྱག་ཚུང་མ་དང་བཅས་པས་འཛམ་བུ་
སྤྱིང་ལ་དབང་བསྦྱར་ནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་གནས། འཁོར་གདུག་ཅན་མང་པོའི་ཁྲིད་
ནས་ནས་མཁའ་ནས་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ལྟ་བཞི་དང་དེ་ཟ་བཞི་
བྱུང་ནས་སྦྱ་ལི་ར་མ་ལ་ཡ་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་གནས་བརྒྱུད་བཟུང་། བར་སྦྱང་ནས་སྦྱ་བུ་
ཅན་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞོད་སྦྱིན་བཞི་དང་སྦྱིན་པོ་བཞིས་ཀླ་མ་རྩུ་བ་སོགས་
གསུང་གི་གནས་བརྒྱུད་བཟུང་། ས་ལོག་ནས་སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་

9 རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་སྟོང་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲས། །གསུང་ཐོར་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་གིས་བཞོད། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ཤལ་ནང་

10 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས། །མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ། འོག་གངས་ཤལ་ནང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཤྱུ་མེད་གས་
གསུངས་པའི་རྒྱུད།’ ཅས་སོ།

སྐྱ་བཞི་དང་ལྷ་མེན་བཞི་བྱང་ནས་སྒྲེ་ཏ་ཕུ་རི་¹སོགས་སྐྱའི་གནས་བརྒྱད་བཟུང་། དེ་དག་གིས་དབང་ཕྱག་ལྟར་བཟུང་། ཡུལ་ཉེར་བཞིར་དབང་ཕྱག་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཏྲགས་རེ་མཆོད་པའི་ཏེན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་འཆེ་ཞིང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྐྱོར་བས། རིགས་ལྷ་ཡུལ་བཞིས་དབང་ཕྱག་འདུལ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་སྟོན་པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཏེ་རུ་ཀའི་སྐྱར་བཞེངས། གྲག་པོ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པ་ཞབས་ཀྱིས་མཁན། རིགས་ལྷས་ཕུལ་བའི་བྱང་སེམས་ཡབ་ཡུམ་ཉེར་བཞིས་གནས་ཉེར་བཞིའི་གདུག་ཅན་རྣམས་བརྟལ་ཏེ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བཟུང་ནས་འདུལ་བྱེད་ལ་གདུལ་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཞུགས། རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་སྐྱུལ་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་བཀོད་པ་མ་བསྐྱུས་པར་ཞལ་རང་རེ་འཛུལ་བྱ་སྤྱིང་དོས་ལ་སྟོགས་ནས་བཞུགས་པས་སྐྱབ་སྐྱབ་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས། སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཀྱང་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་ཀྱི་མིའམ་ཅི་མོ་བཞི་དང་། སྤ་མེན་མ་བཞི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཁོ་བོ་བརྒྱད་དང་། གོ་རི་སོགས་ཀྱི་དོར་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྟལ་ཏེ་སྒོ་མ་བཞིས་རང་གི་ཡབ་གཏོང་བརྟན་དང་། མཆོམས་མ་བཞིས་ཡབ་བྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཟུང་སྟེ་བཞུགས་པར་བཤད་དོ། དེ་ལ་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་སྤང་བའི་དབང་གིས་སྟིགས་མའི་དུས་ལྷ་གཞན་ལ་བྱིན་རྒྱབས་བུལ་བ་ལྷ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་ལ་སྤར་ལྟར་བྱི་ནང་གི་ཏེན་འབྲེལ་ཀྱི་གནད་སོགས་²ལས་སྟགས་རྗེ་འཇུག་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཅི་ཅམ་དུས་སྟིགས་པའི་ཆོད་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྤར་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱ་བོད་དུ་ལམ་འདིའི་སྒོ་ནས་མཆོག་བརྟེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱུང་ཞིང་། མར་མའི་གསུང་མགྱུར་དུ། “བྱིན་

¹ བུ་རི་ མཛོད་དཔལ་།

² གནས་སོགས་ ཤིང་དཔལ་།

ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་བདེ་མཆོག་ཞུས།།”¹ ཞེས་མཆོན་ནས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཡང་གྱིན་ཆེན་པོ་
 ཅན་གྱི་བདེ་མཆོག་། ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་གྱིན་
 ཆེན་པོ་ཅན་ཏུ་གྲགས་པའི་བདེ་མཆོག་ཅེས་བསྐྱབས་བརྗོད་མཛད་ཅེས་སྒྲ་མས་གསུངས།
 གྲགས་ཞེས་པ་ལྟོ་བྲག་མར་པ་ཡབ་སྐུ་སོགས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལ་བྱའོ།། དེ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་སྟོན་ཀྱང་ལྷན་སྐྱབས་གསུམ་
 པ་དང་། འབྲིང་སྟོན་ཀྱང་ལྷན་སྐྱབས་གཅིག་པའོ།། བདེ་མཆོག་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་
 རྒྱུད་ལྷན་སྐྱབས་གཅིག་པ་རྣམས་རྒྱ་གར་ཏུ་ཡང་ཡོད་མེད་ཆེར་མི་གསལ། དེ་ལས་བརྒྱས་
 པ་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཏུ་འཛིན་ཙ་རྒྱུད་ལེན་པ་གཅིག་པ་བོད་ཏུ་འགྱུར། བཤད་རྒྱུད་ལ། “མཁའ་
 འགོ་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་དང་།”² ཞེས་སོགས་ལྟར་རྗོ་རྗེ་མཁའ་འགོ། རྣམ་འབྱུང་། མཁའ་
 འགོ་མ་ཀུན་སྟོན། མཛོན་བརྗོད་སྒྲ་མ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཞི་དང་། བདེ་གྱེ་ཐུན་མོང་
 གི་བཤད་རྒྱུད་སྐྱེ་ཐུན་མོང་ཁ་སྟོར་བསྐྱབས་པས་ལྟའོ།། བཤད་མོ་མཛོན་འབྱུང་མཛོན་བརྗོད་
 སྒྲ་མ་ལས་ཐུང་བས་དེ་ལས་ཐུར་ཏུ་མེད་ལ། ཉེ་ཏུ་ཀ་མཛོན་འབྱུང་། རྣམ་འབྱུང་མ་བཞི་
 ཞེས་སྟོར་བའི་རྒྱུད། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོག་གསུམ་ནི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དོ།།

སྟོན་པ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་ཚུལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འདིའི་ཤིས་བརྗོད་ལས།
 “གསང་བ་ཀུན་གྱི་མཛོད་འཛིན་གསང་བའི་བདག་།”³ ཅེས་སོགས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐུད་
 པ་སོ་གསང་བདག་། ས་ར་ཏ། ལྷ་སྐྱབས། ལ་ཕ་རི་རྣམས་གྲགས་ཆེ། ཙ་བཤད་སྐྱར་ནས་
 བཤད་པའི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་ལུགས་མང་ཡང་ལྷ་ཀྱན་དེལ་གསུམ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་དར་ཆེ་
 བའི་ཙ་བ་ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་འདི་ཡིན། གྲུབ་ཆེན་འདི་ལ་གསོལ་བས་ལས་མཆོན་ཐོགས་

1 འབྲི་གྱུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་མཛོད། 9 མི་ལའི་རྣམ་ཐར་མཛོད་ནག་མ། སྤང་ཆ། འོག་གངས་931ནེ “གྱིན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་བདེ་མཆོག་དང་།”
 ཞེས་སོ།།

2 རྗེ་བསྟན་འཕྱུག་རྒྱུད་འབྲེལ། བ་དཔལ་དཀར་རྒྱལ་ཆུ་བ། རིན་པོ་ཆའི་ཆོགས་གྱི་དཀར་འབྲེལ། འོག་གངས་346བེ

3 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲེལ། 10 གསུང་མོར་བྱ་ལས་བདེ་མཆོག་ཤིས་བརྗོད། གཙང་དཔར། འོག་གངས་347ནེ

༡ བརྟེན་མཛོད་དཔར།

ཕྱི་ལོ་བཟང་། རྒྱུད་འཁུག་ ཅ་གསར་འདུས་ཙམ་རྒྱུད། མེ་ཏུ་ཤུ་པའི་ཤ། སྐོན་གྲངས་༡༩༨༧ གཞུང་དུ་ཤོར་གྱི་ཆོག་རྒྱུད་པའི་དུས་པའི་གཏུ་
འདས་ཀྱང་གཞུང་གའི་གནས་མཉམ་དུ་མ་རྒྱུད་པའ་ཆོག་རྒྱུད་པའི་ཁུངས་པོ་མོ་ཤོར་ཡོད་ཡོད།

[illegible]

ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སློབ་སྦྱངས་པ་དང་། གཉིས་པས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་མ་རིག་པ་
 རྒྱལ་པོ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་སློན་པོ་ལྟ་བུ། དེས་དབང་གིས་ལས་གསོག་
 པའི་པོ་ཉ་ལྟར་སོང་སྟེ་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུག་ཆོག་སྟེ་སྤྲུག་བའི་མངགས་གཞུག་ཏུ་
 བཀོལ་བ་འདི་དོར་ཞེས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་སྦྱང་པ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་
 སློར་། ལྷག་མས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུང་བའི་འགྲོ་
 བའི་དོན་དུ་བྱུང་འབྲུག་གི་ལམ་རིམ་ལ་འབད་ནས་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་བ་
 སྟེ་དེའི་གོ་འཕང་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་གྱིས་ཞེས་ཆེན་པོའི་ཆོས་སློར་བསྐྱེད་ཏོ། ། དེ་ལ་གཞུག་
 སེམས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་
 གུབ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ནས་འོང་ངོ་། ། གུབ་ཆེན་འདིས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་
 ཆང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་མཛད་པར་ལྷ་བ་བ་སོགས་གྱིས་རྟེན་མཛད་པས་ལྷ་མི་བའི་འགྲེལ་
 པ་³བདུན་ཞེས་གྲགས་སོ། ། ཅ་རྒྱུད་ལས། ལྷ་སྟོན་སྤྲད་དང་། མཁའ་འགྲོའི་བཟང་དང་། ལྷ་
 ཆག་སོགས་གྱིས་སྤྲས་ཏེ་གསུངས་པ་བཞད་རྒྱུད་གྱིས་གསལ་བར་སྤེལ་ཡང་མན་ངག་དང་
 མི་ལྡན་པས་ཅ་བཞད་འགྲོར་དཀའ་ལ། གུབ་ཆེན་ཆད་ལྡན་གྱིས་རྒྱུད་དོན་བཟུང་ཏེ་སྐྱབ་
 ད་གྱིས་སོགས་མཛད་པ་ལས་ལྷག་པའི་མན་ངག་ལྷན་པ་⁴མེད་པས་རྒྱུད་དང་ངོ་འཕྲོད་པ་
 དགོས་སོ། ། དེའི་སློབ་མ་རྒྱལ་པོ་དྲ་རི་ཀ་བ་དང་། དེའི་སློབ་མ་དོ་རྗེ་བུ་བས་བེལ་བུ་
 གཞུང་ལ། དེ་ལས་བརྒྱུད་པ་ནག་པོ་པས་གཞུང་བུ་རྣམས་མཛད་དོ། ། ལྷ་རོའི་སློབ་མ་
 བལ་པོ་པམ་མཐིང་བ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ལྷོག་སྐྱེའི་རབ་བཞེགས། མལ་ལོ་ལྷ་བ་སློབ་གྲས་
 གྲགས་། ས་ཆེན་ཀུན་སྙིང་སོགས་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཆོས་རྗེ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གུབ་

༡ ཐར་པ་ མཛོད་དཔར།
 ༢ མ་དཔེར་ཁྱིམ་ཞེས་གསལ།
 ༣ འགྲེལ་པ་ མཛོད་དཔར།
 ༤ ལྷན་པ་ མཛོད་དཔར།

དང་། དེའི་སྒྲོབ་མ་ཁྱུང་པོ་ལྷན་པ་དང་། གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལས་
 རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དབང་ཁྱིད་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་གསལ་ནོ།།

དེ་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་སྤྱི་དར་ལ་བསྟན་པའི་
 སྒོལ་གང་ཡོད་དང་། བྱད་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་མདོ་སྤྲུགས་ཟབ་རྒྱས་
 ཀྱི་གདམས་པ་མཐའ་དག་འོད་པར་མ་ཟད། རྒྱུད་སྤེ་རང་རང་གི་ཟབ་གནད་རྣམས་ལྟ་དེ་
 དང་དེས་ཞལ་གཟིགས་ནས་དངོས་སུ་འདོམས་པར་མཛད་དེ། རྣམ་ཐར་ལས། “བདེ་
 མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་པ་མཛད་པའི་ཆོ།།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་
 ཞལ་མདོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏེ་གདམས་ངག་འོད། གངས་ཅན་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་ང་སྐྱབ་པའི་
 ཆོས་སྐྱོར་ལ་ཁྱོད་ལས་ལྷག་པ་མ་བྱུང་ཞེས་དབྱུགས་དབྱུང་མཛད་པ་འདིའི་ཉམས་ལེན་
 གྱིན་ཚུབས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་བརྗེ་ཆོག་མ་ལས། “ཤིད་ཟན་ཞེས་བའང་དེ་ནས་
 གོ།”² ཞེས་ཀྱུབ་གཅིག་ཐང་ཀ་ཞིག་ཞལ་ཁེབ་བཀའ་འདུག་པ་སྤྱི་བས་བདེ་མཆོག་གི་ཐང་
 སྐྱའི་གཤམ་ན་ཆོས་བཙུའི་མཆོད་པའི་རི་མོ་དང་། ཤིད་ཟན་གཏོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་
 ཞིག་གིས་འདུག་པ་གཟིགས། ཤིད་ཟན་ནི་མི་ཤི་བའི་སྤྱིར་ལོའི་དུས་ཆོད་དེར་སྤྲ་མའི་དགེ་
 ཅ་དང་རིན་གཟོ། སྤྱི་མའི་རིམ་གྱི་ལྟ་བུར་ཤི་ཆོག་ཅེས་དགེ་ཅ་གཏོང་བའི་མིང་སྟེ། བོད་ཁ་
 བ་ཅན་ཀྱི་ལྗོངས་འདིར་སྤྱིར་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་སྒོལ་མང་པོ་དར་ཡང་།³ མར་མི་
 སོགས་གདུལ་བའི་རྒྱུད་ཆོད་གཟིགས་པས་དེ་དང་འཆམས་པ་⁴འེ་གསུངས་པ་འཆོ་བྱེད་
 གཞོན་ཀུས་མིག་སྒྲན་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རྒྱན་འཆོལ་

༡ རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གསུམ་པའི་གསུང་འབུམ། ༡ འཇམ་དབྱང་ཆོ་རྒྱུ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༤བ།

༢ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ། ༩ གསུང་ཐོར་བུ་ལས་རྗེའི་གསང་རྣམ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༤༩ནང་།

༣ དར་ཀྱང། མཛོད་དཔར།

༤ མཆོམས་པ་ མཛོད་དཔར།

ནས་¹དག་མ་དག་སྒྲ་ཆོག་ས་པས་བསྐྱད་དེ་བཤད་སྒོལ་རྣམས་ཉམས་ནས་ཞི་བ་ལྟར་གྱུར་
 བ་ལ་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟེན་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་
 རྣམས་ལ་སྤྲོད། རྟེན་གྱི་འགྲེལ་བ། སྤྱོད་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ། བསྐྱེད་རིམ་འདོད་
 འཇོ། རྟོགས་རིམ་ཆེ་ཆུང་། སྤྲོད་དོན་ལྟ་བུའི་མིག་འབྱེད། དཔྱིད་ཐིག་སོགས་ལེགས་
 བཤད་མང་དུ་མཛད་དེ་བཤད་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བདེ་མཆོག་ཞི་བ་སྤྲོད་གསོས་ཏེ།
 “རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷན་གྱི་བས་བསྐྱོད་གྱུར་པ།”² ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོད་གསོས་སྒྲོ་བཞུགས་
 བའི་བཀའ་བློན་ལས་ད་ལྟའི་བར་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་དུ་དར་བ་ལ་བསམ་ནས་ཇེས་འདུག་
 དག་གིས་འབད་དགོས། ཉིང་འཛིན་པོར་ལེགས་མ་དང་། རྟོ་རྟེན་སྤྲོད་སོགས་ཀྱང་དཔའ་བོ་
 མཁའ་འགྲོས་འཐེན་པ་གསན་པ་དང་། དེས་མཆོན་རྟེན་སྤྲོད་ཀྱི་འདོན་ཏེ་དབྱངས་
 ཐམས་ཅད་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱང་སོ་སོས་འཐེན་པ་ཇེ་རང་གིས་གདངས་སུ་
 བཀྲུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྲོད་ཀྱིས་ཀྱང་བའི་གདངས་མི་འདྲ་བ་དང་། དུ་སྒྲོ་བ་སོ་སོའི་སྤྱད་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འདྲ་མིན་གྱིས་ཞེས་དམ་པ་སྤྲོད་མཁའི་གསུང་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་ངོ་། ཇེ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས་སྒྲོ་བ་མ་མང་པོ་ལ་གནང་བས་དེ་དག་རང་རང་ལས་བརྒྱུད་པ་ཡོད་ཀྱང་།
 སྤྱད་དང་དབེན་ས་གཉིས་གྲགས་ཆེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་ས་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་
 དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ཇེ་ཞེས་རབ་སེལ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལས་བརྒྱུད་དེ་སྤྱད་རྒྱུད་
 དགོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་དང་། དབེན་སའི་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཞེས་ཡན་ཆད་སོ་
 སོའི་མན་ངག་མ་འདྲེས་པར་གདམས་པ་པལ་ཆེར་སྤྲོད་བརྒྱུད་³ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་ལས་
 ཕྱིས་སུ་སྤྱད་དབེན་གྱི་གདམས་པ་རྣམས་ཉམས་འགྲོ་བ་སྤྲོད་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ལྷང་
 སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཆོས་ལྡན་དང་། ཀྱན་མཐུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་

¹ འཁྲོལ་ནས་ མཛོད་དཔལ།

² ཇེ་ཅོང་ཁ་བ་སྤྱོད་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་སྒྲོ་བ་ལས། གཙང་དཔལ། ཤོག་གངས་326བ།

³ ལྷན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ།

༤ ལྷན་གྱི་ མཛོད་དཔར།

མཛད། དབུས་ནས་ཁྱི་རྒྱ་ནག་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལྷང་སྐྱ་དག་དབང་ཚོས་ལྷན་ལས་
 དབེན་ས་ནས་བརྒྱད་པའི་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་རྫོགས་པར་གསན་
 ཏེ་སྤང་དང་དབེན་སའི་བརྒྱད་པ་བྱང་འབྲེལ་བྱང་། འབྲས་སྤངས་དགེ་འཕེལ་སོགས་སུ་
 བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ཁྱིད་ཡང་ཡང་གནང་བས་སྒོ་བ་མའི་གཙོ་བོ་ཁྱི་དག་
 འདུན་སུན་ཆོགས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩོམ་མེད། ཐང་སག་པ་དངོས་བྱུང་རྒྱ་མཚོ། ཞོག་
 རོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་རྣམས་དང་། ས་བོང་ཁར་དབང་ཁྱིད་གནང་བའི་སྐབས་སྤང་རྒྱད་
 ལས་གདམས་པ་རྣམས་གསན་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་གསུངས་ནས་དེ་དུས་ལམ་བར་
 ཆར་གྱིས་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་དཔག་ན་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱི་སྤང་ནང་སྤང་ཞིག་འོང་
 བའི་ཆོད་དུ་ཡོད་གསུངས། བཀའ་ཆོས་སྒྲོལ་ནས་ཆར་བབས་པས་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཅེད་མོ་མཛད་ཚུལ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཡོད། མདོ་
 སྤང་འདིར་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་མང་པོ་གནང་ཡང་གསང་བདེ་གཉིས་གནང་བའི་ལོ་
 རྒྱུས་ཆེར་མེད། ཁྱི་དག་དབང་མཆོག་ལྷན་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་ཡབ་སྲས་ལས་བདེ་
 གསང་འཛིགས་གསུམ། ཁྱིད་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་གསན་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
 མཚོ་དང་། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྩོམ་ལ་གནང་བས་རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་གསན་ཡིག་ཏུ་
 ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་ཆོས་རྒྱན་མང་པོ་ཡོད། དབུས་ཀྱི་རྒྱད་སྤང་དུ་སྤང་བདེ་མཆོག་གི་
 སྐུ་མཆོད་མེད་པས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསུང་བཀོད་དམ། གང་ལྟར་ཁྱི་དགེ་འདུན་
 སུན་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷ་བཟང་དང་ཅུན་གར་གང་རིགས་ལ་ཞུས་ནས་སྤང་རའི་གཞིས་ཀ་
 ཐེབས་སུ་སྤྱད། དེའི་བར་ལ་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེར་ཐེབས་པ་སོགས་སྤྱགས་བྲེལ་གྱིས་ལུས་
 པ་ཁྱི་དག་དབང་མཆོག་ལྷན་གྱི་རིང་ལ་ཚུགས། ཁྱི་དག་དབང་མཆོག་ལྷན་ལྷ་རམས་པའི་
 དམ་བཅའི་དུས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་གཞུང་ལས་པ་ཡིན་པས། ད་ལོ་དམ་བཅའ་པ་བཞིའི་
 དཔོན་པོ་ལས་ལེགས་པ་མ་བྱང་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་དགེ་འཕེལ་དུ་བཞུགས་དུས་

འབྲས་སྤྲངས་ནས་སྐྱེ་ཆས་ཡར་མར་ཁུར་ནས་སྐྱེལ་བ་དང་། མེ་འབྲུད་ཐལ་འཕྲུག་སོགས་
 རྟོ་སྐྱ་ཆོགས་ནས་མཉེས་པ་སྐྱབ་སྟེ་བསྟེན་ཚུལ་ལེགས་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་བྱུང་
 ཞེས་སྐྱབས་མགོན་རྟོ་རྗེ་འཆར་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་ཟླ་མ་མདོ་སྤྲད་ཏུ་
 ཐེབས་ཁར་བྱ་སྟོབ་མང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་ལྟ་སའི་རོ་བོ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཏུ་གསེར་གྱི་ཕྱེ་
 མ་འཛོར་ཏེ་མདོ་སྤྲད་ཏུ་བསྟན་པ་སྟེལ་བའི་ཐུགས་སྟོན་གནང་བའི་གས་ཡིན་པས་སྐྱེ་ཐེང་
 ཕྱི་མ་ནམས་སུ་ཕྱོགས་འདྲིར་བསྟན་པ་སྟེལ་བའི་གཏན་ཆོགས་མང་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་རེ་
 ཞིག་དེ་ཅུ་མོ། ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྟོ་རྗེ་ནི་འབྲས་སྤྲངས་དན་འབག་ཏུ་སྐྱེ་འབྱངས་
 ལིང་། རྒྱུད་ཏུ་འབྱུང་དག་འཕེལ་རི་རྩེར་གསང་བ་འདུས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་
 བ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ཏེ་མཛུ་བ་སྟོན་མཛད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་པའི་ཆེ་དག་
 འཕེལ་དུ་བྱེད་བས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་གནང་། དེ་ནས་བརྩམས་
 ཏེ་ཟླ་མ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲང་བ་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་འཆར་མ་སྟོང་ཞེས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་
 གོང་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་གྱིས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྟོགས་
 རིམ་བསྐྱུས་པ་ཡོད་ལ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྟོ་རྗེ་འཕྲུང་ལ་དྲགས་པོ་དོན་གྲུབ་
 དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཟིན་གྱིས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་རྟོགས་རིམ་རྒྱས་པ་སྟོང་རྟོལ་ཟླ་མ་
 དང་། བ་རི་དག་བཞེས་བྱུང་བདག་རྟོ་རྗེ་ལ་ལུང་རྒྱུན་བཞུགས་ཀྱང་དཔེ་མ་རྟེན་པས་སྤྲང་
 ཅད་གཅོད་¹དགོས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྟོ་རྗེ་ལས་ལུང་བྱ་སྟོག་དཔོན་སྟོབ་དག་
 དབང་བྱམས་པས་བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རྟོགས་གསན་ཏེ་ཟིན་གྱིས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ཉིད་གྱིས་
 ལོ་ལྟར་²སྟོན་དབྱིད་ཞལ་ལུང་དང་བདེ་ལམ་གང་རུང་རེའི་མཛུག་བདེ་གསང་འཛིགས་
 གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྟོགས་རིམ་མོས་སུ་གནང་བས་སྟོན་དབྱིད་ཀྱི་ལམ་ཁྱིད་ཆར་གསུམ་ལ་

¹ ཅར་གཅོད་ མཛོད་དཔར།

² ལོ་སྒྲིམ་ མཛོད་དཔར།

ཕྱིན་ན་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱང་ཐོབ་ཡོང་བས་བྲག་དཀར་
 དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལས་ཆར་ཁ་ཤས་གསན་འདུག། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་
 བཞད་པས་སྤྲད་རྒྱུད་ལས་གདམས་པ་བཞེས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་བསམ་ན་བདེ་གསང་
 འཛིགས་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཆ་ཆང་ཞིག་མེད་མི་རུང་དུ་གོ་ནས་བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་
 པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་ཐེབས། ལན་གཅིག་ཕྱག་བྲིས་ཆོགས་བཅད་མ་
 ཞིག་བྱུང་བར་འཆི་བ་ལ་བསྐྱག་ནས་ཡོད་ཚུལ་གནང་འདུག་པས་གདན་འདྲེན་ཞུ་གོས་
 པར་གོ་ནས་ཆེབས་པ་མི་སྣ་དང་བཅས་མངགས་པས་ཐེབས་འབྲལ། བྲིད་ཆོ་གསར་རུར་
 སོང་བ་རེད། སྒྲིན་ཆོ་བསྐྱེད་རྫོགས་རེའི་ཁྲིད་བྱེད་ནའང་ཅུང་ཟད་རེ་སྒོ་ལ་ཡོད། ད་ལྟ་
 ཐམས་ཅད་བརྗེད་ནས་མེད་པས་ཅི་བྱེད་གསུངས། དཔའ་རིས་དམ་ཆོས་ཀྱིས། ད་གནང་
 མ་ཐུབ་ཀྱང་མཇལ་བ་ཐུགས་ལ་བཏགས་ཞུས་པས། འོན་མེད་ལག་པ་མགོར་བཞག་ནས་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་འདུག་མཁན་དེ་ང་མ་རེད་གསུངས། གསུང་བཤད་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་
 པར་བཞུགས་ཤིང་། བཤད་པ་གཞན་མི་བསྐྱེད་བར་སྒྲ་མས་གང་གནང་སྐྱའི་རྣམ་འགྱུར་ཚུན་
 ཆད་ཆད་ལྟག་མེད་པར་སྟོན་པས་རེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ན་ཁྲིད་གནང་བ་ལ་ཁོང་
 འགྲན་སྒྲ་མེད། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ནས་མང་ར་མཁན་པོ་སྒོ་བཟང་
 ངག་དབང་། ཁྲི་ནམ་མཁའ་བཟང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཁན། དེ་ལས་གྲུང་ཐང་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསན། དེ་ལྟར་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། དཀའ་བཅུ་
 རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ལས་བདག་གིས་ཐོབ་པས་ང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དེ་རྣམས་ངེས་པར་
 རྟོ་རྗེ་འཆང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཤིས་ལོ། ད་ལྟ་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སྐྱེབས་
 པས་གདམས་པ་འདི་འདྲ་བདག་ལྟ་བུའི་ཁ་ཅིད་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཡང་བར་སྤང་ན་ཡང་སྒྲིན་
 ལས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སོང་བས་དོན་གཉིས་ཅན་འགས་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་ངོར་སྒྲ་
 མའི་གསུང་བཞེན་འབྲལ་བ་ཡིན་གསུངས། སྒྲིན་པལ་ཆེར་མང་མཐའ་ཉེར་ལྷ་མན་ཆད་ལ་

གནང་བ་ཤས་ཆེ་བས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་འགའ་ཞིག་བཀའ་དམ་པོ་གནང་བ་ཡོད།
 བསོད་གྲགས་རྩོམ་འཆང་ནས་རྟོགས་པ་ཅན་ཆོ་ལ་མན་ངག་གཞན་ལ་མ་གསང་ན་
 གཞོང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ། ང་ལ་དེ་མེད་པས་རེ་རེ་བཟུག་ཀྱང་བྱུང་ན་ཡང་སྐལ་བ་ཡག་
 པོ་རེད་གསུངས་ནས་བཀའ་ཉ་ཅང་དམ་པ་མི་མཛད་དོ། དེས་ན་ཆོས་ཉན་པ་ལ་དགག་
 ཕྱོགས་ནས་སྟོད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་སྤང་། སྤྱབ་ཕྱོགས་ནས་འདུ་ཤེས་བྱུག་བསྟེན་དགོས།
 སྟོད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་ལས་ཐ་མ་སྟོང་དཀའ་བས་དེའི་ཆེད་འདུ་ཤེས་བྱུག་གསུངས། དེའི་
 དང་པོ་རང་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་འདི་གལ་ཆེ་བས་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་ཐོག་
 མར་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་གསུངས། དེས་ན་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོད་བཅུད་
 ལ་མི་རྟག་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་ནས་ཆེ་འདི་ལས་སྒྲོ་ལོག་སྟེ་བྱི་
 མ་པན་ཆད་ཀྱི་དོན་སེམས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ། མཉམ་མེད་རྩོམ་ཆེན་པོར་ཆེ་འདིའི་དོན་དུ་
 སྦྱོར་སོགས་ལ་ཞུགས་ན་འབྲས་བུ་ཅི་མཆིས་ཞུས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་གསུངས། བྱི་
 མར་ཅི་མཆིས་ཞུས་པས། ངན་སོང་གསུམ་མཆིས་གསུངས་པས་ཆོས་ཟབ་མི་ཟབ་གང་
 ཟག་ཟབ་མི་ཟབ་ལ་རག་ལས། ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལས་མ་ལོག་ན་ཆོས་ཡོང་ལུགས་མེད།
 བྱི་མ་པན་ཆད་དོན་དུ་གཉེར་ནས་ཞུགས་ན་སྦྱིས་བྱ་ཆུང་དུའི་ཆོས། རང་ཉིད་ཐར་པའི་གོ་
 འཕང་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་ཞུགས་ན་འབྲིང་གི་ཆོས། གཞན་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་
 དོན་དུ་གཉེར་ན་སྦྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས། རྩོམ་པ་དག་ཉིད་ཆེན་པོས། “བསམ་
 པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་།། ‘བསམ་པ་ངན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་ངན།།’ ཐམས་
 ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་པས།།”¹ གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཟབ་
 པས་མི་ཆོག་གི། ཀུན་སྟོང་གི་འབྲེལ་སོ་ལེགས་པོ་མེད་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཤེ་རྩོམ་ལོ་ལྟར་

1 རྩོམ་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲས། བ་སྟོན་སྟོང་། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་པོ་ན་3 ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆེག་རྒྱུ་བར་མ་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘བསམ་པ་དམན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་དམན།།’ ཞེས་སོ།

པས་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྫོང་པོའི་སྐྱོན་དུ་གསོལ་བས། ཨ་ཙ་མ། དཔྱལ་བར་མ་
སོང་བ། གསུངས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ཡིན་པས་ཀྱན་སྒྲོང་བྱེད་པར་ཅན་གསལ་འདེབས་
དགོས། དེ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་ཤེས་དགོས་པས་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་རྩལ་ན་
ཡང་སྒྲ་མ་ལས་བྲིད་ཉན་ནས་གོ་བ་ཆོལ་བ་བྱུང་མཐའ་ངེས་མེད་ལ་དར་སོ་ཆེ། དེའང་རྗེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྒྲིངས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བ་ལ་ཐོས་པ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྐྱེས་ནས་
གཞན་ལ་ཐོན་མ་བྱས་པར་དེ་གཅིག་ཤུར་འབད་ན་ཚུལ་འཆལ་གྱི་ལྗོངས་ཀྱིས་ནོན། ཡོན་
ཏན་གྱི་གཞི་མ་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་སྐྱེས་ནས་དེ་ཁོ་ནར་འབད་ན་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་
སྒྲིངས་པ་སེལ་མི་རྩལ་བས། མི་དབང་བོས་གཞན་པམ་པ་ཁོ་ན་ལྟར་མི་བྱེད་པར་ཚུར་
མཆོན་གྱིས་འདེབས་པ་ལའང་བག་ཐོན་བྱེད་པ་ལྟར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲོ་དོར་འདུམ་
ཞིང་ཆགས་སྲུ་ཚུད་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

༥ གཉིས་པ་(སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ་)ལ་སྤྱི་ལོ་ཆིངས་དང་། སྐྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་
དོན་ནོ། དང་པོ་(སྤྱི་ལོ་ཆིངས་)ནི། ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོས་བཤད་བྱའི་དོན་མདོར་བསྟན། ལྷག་
མ་ཞེ་དགུས་རྒྱས་པར་བཤད། ང་གཅིག་པས་དེ་དག་གི་དོན་ངེས་གཉིས། རྒྱུད་བཅས་
བཤད་ཐབས་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིར་བསྐྱེས་ནས་སྟོན་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐབ་ནས་ངེས་གཉིས་
ཐོར་བྱུར་གསུང་བ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། ལེའུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་
ན་རྒྱས་བཤད་པལ་ཆེར་ལས་ཆོགས་དང་། རིགས་ལྡན་མ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་
པོ་ཞིག་གསུངས་པ་ལས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིས་
འཆད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མིན་ནོ། དེས་ན་ལེའུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཁ་ཉོན་བྱས་ན་རྒྱུད་དོན་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆང་ཞེས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་གསུངས། དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི་ནི།
ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་ང་གཅིག་པ་ལས། “གོས་དང་བྱག་རྒྱ་ལྡེ་ལ་སོགས།” ཞེས་པ་ནས། “དེ་ལྟར་

དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི་ནི། མདོར་བསྐྱུས་ནས་ནི་བཤད་པ་ཡིན།^༡ ཞེས་གནས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་
 དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད། སྤར་བྱ་གྲུང་གི་དེ་ཉིད། ལྷ་ལིའི་དེ་ཉིད། ཀླ་ལིའི་
 དེ་ཉིད། རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་དེ་ཉིད། འཇུག་པ་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད།
 བསྐྱུས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྷན་པའི་དེ་ཉིད། བདུད་ཅི་ཆོམ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྤང་འདས་ཀྱི་
 དེ་ཉིད། ལག་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། དབང་བསྐྱར་པའི་དེ་ཉིད། བོ་ཆའི་དེ་ཉིད། སྤགས་མཆོད་
 ཀྱི་དེ་ཉིད་ནམས་སོ།། དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིས་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་སྤྱི་བསྐྱེད་
 རིམ་དང་སྐྱར་ན་དང་པོ་བོས་ཀྱི་སྐྱད་དོན་བླ་ས་ན་ཞེས་པ་གནས་ལའང་འཇུག་པས་སྐྱབ་
 པའི་གནས་དང་། ལྷའི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་། རྒྱན་དུག་བགོས་ཏེ་ཆས་སུ་འཇུག་ཚུལ་
 བསྟན། གཉིས་པས་སྐྱབ་ཐོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆོལ་བ། གསུམ་པས་བསྐྱར་འཁོར་དང་ཆོགས་
 ཞིང་ཡང་མཆོན། བཞི་པ་དང་ལྷ་པས་དབྱངས་གསལ་ལས་ཟླ་ཉི་བསྐྱེད་པ། དུག་པས་ཡི་
 ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ། བདུན་པས་རྒྱ་ད་ནམ་མཁར་འཛོག་པ་ནས་རྒྱ་དོ་རྩེ་
 འཛོན་པ་རྩྱ་དུ་བསྐྱེད་པའི་བར་བསྟན། བརྒྱད་པས་ལྷ་བསྐྱེད་ནས་ཡི་ཤེས་པ་གཞུག་པའི་
 ཚུལ་། དགུ་པས་སྤྱི་ནང་གི་མཆོད་པ། བཅུ་པས་ཉེར་བསྐྱུད་དང་རྩོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་
 པོ། བཅུ་གཅིག་པས་ལག་མཆོད་སོགས་གཡོན་པའི་ཀྱན་སྒྲིང་། བཅུ་གཉིས་པས་ལྷ་དང་
 སྒྲོབ་མར་དབང་བསྐྱར་བ། བཅུ་གསུམ་པས་བོ་ཆའི་ལྷ་དང་ཡི་གེ་འགོད་ཚུལ། བཅུ་བཞི་
 པས་སྤགས་མཆོད་བསྟན་ཏེ་ཞིབ་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཤེས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་ལ། གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན། གང་དུ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས། དེར་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྱ་བ། ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་(གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན)ནི། སྒྲོད་རུང་དང་པོ་ལམ་བུན་མོང་
 བས་རྒྱུད་སྐྱང་བ་ཡོད་ན་རབ། མིན་ཀྱང་ལམ་ཁྲིད་རྒྱས་པའམ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་ལྟ་

༡ རྩེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༡ བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད། ལེའུ་ར་གཅིག་པ། ཤོག་གངས་༥༧༥༧༡

བུའི་སྟེང་ནས་དམིགས་སྒྲོར་རེ་རེ་བཞིན་མཐར་བུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འབབ་ངེས་
 པའི་ཤར་སྒྲུངས་ནན་ཏན་དུ་བྱས་པའི་ཅི་མ་ཡལ་བའི་སྟེང་ནས་ཆོ་ག་ལ་འཇུག་དགོས། དེ་
 ཡང་བཤེས་སྤྱིངས་ལས། “རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡངས་གཉའ་ཤིང་བྱ་ག་དང་།”¹ ཞེས་སྟོང་
 གསུམ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་མཚོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་འཁོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ།
 རུས་སྤལ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེ། ཡོང་བ་ནི་མ་རིག་པའི་ཡིང་ཏོག་གིས་སྒྲང་དོར་ལ་ལྷ་བའི་
 མིག་སྟོངས་པའི་དཔེ། རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་གནས་པ་པལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་གནས་པའི་
 དཔེ། ཡོ་བརྒྱན་སྟེང་དུ་ལན་རེ་ཐོན་པ་བདེ་འགྲོའི་དཔེ། ཐོན་ཀྱང་གསེར་ཀྱི་གཉའ་ཤིང་
 དང་མ་སྤང་བ་ནི་ཆོས་མ་དར་བའི་ཐུན་བསྐྱེད་དང་། དར་ཀྱང་མཐའ་འཁོབ་སོགས་སྲུ་
 སྟེས་པའི་དཔེ། གསེར་ཀྱི་གཉའ་ཤིང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དཔེ། བྱ་ག་གཅིག་པ་
 འཇུག་སྟོ་སྒྲུབས་འགྲོའི་དཔེ། ས་གཅིག་དུ་མི་གནས་པ་ནི་བསྟན་པ་དར་ཀྱང་རྟག་པར་མི་
 གནས་པའི་དཔེ། རྒྱང་གིས་བདས་ཏེ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྲུ་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་གཅིག་དུ་བྱལ་ཀྱང་
 གཞན་དུ་དར་བའི་དཔེ། རྒྱ་མཚོ་མི་སྐུམ་པ་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་ཀྱི་དཔེ། རུས་སྤལ་མི་
 འཆི་བ་ལས་མ་ཟད་པར་སྟེ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དཔེ། རུས་སྤལ་དེའི་མགྲིན་པ་གསེར་
 ཀྱི་གཉའ་ཤིང་གི་བྱ་གར་ཚུད་པ་²སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་ཞུགས་པའི་དཔེ་ཡིན་པས་
 དཔེ་གཞན་ལས་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསམ་ན་སྤར་པན་བསྟན་པ་དང་དཔྱིས་བྱིན་པར་
 མཇུག་མ་སྟོང་བའི་ཆོད་དང་། དུས་མི་སྲིད་པའི་ཆོད་ཅམ་དུ་ཡོད་པས། “དལ་འབྱོར་འདི་
 བྱི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ།”³ གསུངས། དེས་ན་སྟོབ་སྤྱིངས་ལས། “བདེ་གཤེགས་ལམ་

1 རྟེན་བསྟན། རྒྱིང་ཡིག་ ༥ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱད། བཤེས་སྤྱིང་། འོག་གངས་ ༤ ༣༧ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱ་མཚོ་གཅིག་གནས་གཉའ་ཤིང་བྱ་
 ག་དང་།” ཞེས་སོ།

2 ཚུད་པ་ མཛོད་དཔར།

3 རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། རྒྱལ་སྤུས་ཞི་བ་ལྷ། རྒྱིད་འཇུག་ལེའུ་དང་སོ། འོག་གངས་ ༡༧༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དལ་འབྱོར་འདི་བྱི་རྟེན་པར་
 ཤིན་ཏུ་དགའ།” ཞེས་སོ།

བརྟེན་འགྲོ་བ་འདྲན་པར་ཆས་གྱུར་གྱང་།”¹ སོགས་ལྟར་ད་རེས་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྒོ་
ནས་སྟོབས་ཆེ་བས་སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྐྱབ་ཆོག་པའི་
རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ། བསྟན་པའི་ཡང་སྟོང་ཁམས་གསུམ་སྒྲ་མ་ཙཱ་ཁ་ཆེན་པོའི་རིང་
ལུགས་བྲི་མ་མེད་པ་དང་ལན་གཅིག་སྟེས་དབང་གིས་མཇུག་པའི་དུས་འདྲིར་སྟོང་པོ་ལོན་
པ་དགོས། སྟོང་པོ་ལེན་ཚུལ་སྟེས་བྱ་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་སྟོང་
པ་ཕྱིན་བྱུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་གྱང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། “དང་
པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅུལ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་རྟོགས་
བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ་དང་། གསུམ་པ་ཉམས་མགྱུར་ལྟར་ཡིན་གྱང་། སྟོའི་མཐུ་ཞན་པས་
དེ་འདྲ་དཀའ་བས་རྗེ་རང་གིས་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ། “དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི།”³ ཞེས་སོགས་ལྟར་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་སྒྲུང་ཤེས་སྟོན་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཐུན་མོང་
པའི་ལམ་གྱིས་གཞི་བབྱང་། རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཤར་སྟོམ་ཐུན་རེ་
ཅམ་བྱེད་རྒྱ་བྱང་ན་ཡང་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བག་ཆགས་ཐེབས་པས་ས་ཆོད་ཆེ།
དེ་ཡང་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཏེ་དེས་གདམས་པ་ལྟར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་བཟོད་སྐྱུགས་⁴མེད་པའི་ཚུལ་མ་བསམ་ན་སེམས་གཏིང་ནས་ཆོས་ལ་འདུག་པ་
མི་འོང་བས་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པས་རྒྱུད་བསྐྱེད། ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་
ངན་ཏེ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་རྒྱལ་པའི་བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་ན་སྟོ་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཞེས་

1 རྗེ་བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅན་དཀོ་མི། སྟོབ་སྤྱིང་། འོག་གངས་༥༠ན 3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བདེ་གཤེགས་ལམ་
བསྟན་འགྲོ་བ་འདྲན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་།” ཞེས་སོ།

2 རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ་རྟོགས་བརྗོད་མཐུན་ལེགས་མ། གཙང་དཔལ་། འོག་གངས་༤3བ 7 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། “དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་མང་དུ་ཐོས་པ་བཅུལ།” ཞེས་སོ།

3 རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན། གཙང་དཔལ་། འོག་གངས་༤1ན 3

4 མ་དཔེར་“བརྗོད་སྐྱུག་”ཅེས་གསལ།

ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆད་ཡིན། ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་རགས་པ་ཙམ་ལ་འབད་ནས་སྤེ་
 མར་ཆངས་དབང་སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྟེན་ཙམ་ཐོབ་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འཛིག་
 པས་མི་རྟག་ཅིང་། རོ་སོ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་མ་འདས་ཚུལ་ལ་བསམ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་མཐའ་དག་ལས་ཐར་དགོས་པར་གོ། །རང་ཉིད་ཐར་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ནམ་
 མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལས་སྦྱོབས་པ་ལ་སྤྱག་ཀྱན་པ་མོ་ཚུན་ཆད་
 འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས། དེ་ཡང་ཡུན་
 རིང་པོར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱལ་དྲག་པོས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིང་རྗེས་
 ཡིད་བསྐྱལ་ཏེ་སྤྱགས་དང་འབྲེལ་བར་ཆེ་འདི་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་
 དང་། དེ་རིང་སང་གཉིས་ལས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་འཁྲོ་
 རྣམས་སྦྱོལ་འདོད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཙུག་མིན་གྱི་སྤྱོད་བཟོན་ན་སྤྱགས་ལམ་
 ལ་ཞུགས་པར་འཛིག་པས་དེ་འདྲའི་བསམ་པ་བཙུག་མ་ཚུན་ཆད་ལ་སྦོ་ཡང་ཡང་སྦྱངས་
 བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱས་པ་བཏྲས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་བྱང་
 གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བ་ལམ་འདིའི་མང་གཞི་
 ཡིན་པས་གལ་ཆེ། གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བྱམ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ཐ་མལ་སྦྱང་ཞེན་གྱི་
 བྱི་མ་སྦྱངས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་རིམ་བུ་དང་པོ་ངོ་འཕྲོད།
 གསང་དབང་བསྐྱར་བས་རྒྱང་སྤྱགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་སྦྱང་ཞེན་གྱི་བྱི་མ་སྦྱངས་ནས་
 རྒྱ་ལུས་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་མའི་རྫོགས་རིམ་ངོ་འཕྲོད། ལེར་
 དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་བྱི་མ་སྦྱངས་ནས་ལམ་འོད་གསལ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་
 རོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་ངོ་འཕྲོད། དབང་བཞི་པས་སྒོ་གསལ་གྱི་བྱི་མ་སྦྱངས་
 བས་བྱང་འཇུག་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་གཉིས་མེད་བྱང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་
 རོ་འཕྲོད་ནས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གསལ་གྱི་སྤྱེ་བས། རོ་རྗེ་འཆང་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱུང་

བཤད་པས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལས་སྤར་ཡང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་གནང་བ་
ག་ལ་ཡིན། གང་ལྟར་བྱམ་དབང་གིས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་
ལ་དབང་བ་དང་། དབང་བཞིས་རིམ་བཞི་འབྱུང་ཅིང་། སྐྱབ་བཞི་འབྱུང་པའི་ས་བོན་འཛིག་
པ་དང་། སྐྱུ་རྒྱལ་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲིམ་ཉི་མ་རེ་བཞིན་བསྐྱོ་བཟང་གིས་ལྷུང་བ་དང་ཞག་ཏུ་
མ་འགྲོག་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ།

༥ གཉིས་པ་གང་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། “སྒྲོ་ལྷན་གང་
དུ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་ལེགས་པར་རྟེན་པ་ནི། ཟས་གོས་གནས་མལ་
གང་འདོད་དགོས་ན་བསམ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བས་སྐྱབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་སོག་འཛོལ་ཅམ་
འབྱོར་བས་ཆོག་པ་ལྷ་ཨི་པ་ཉིའི་རྒྱ་ལྟོ་རུལ་བ་དང་། མིད་ལ་² ཟླ་ཆོད་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་
གི་དངོས་བྱུང་བཞུགས་པ་ལྟར་འདོད་རྒྱུང་ཆོག་ཤེས་ལ་རག་ལས། ལྟོ་རྒྱུ་ལ་ཆགས་ཞེན་
ཆེ་བ་ཆོས་མི་འོང་བའི་དུ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་འོལ་ཁར་བརྟུན་ལེན་མཛད་
དེ། རྫོགས་ལྷན་པས་བྱུག་འབྲུ་ཁ་ཤས་རེ་གསོལ་བས་སྒྲ་མ་བྱུག་འབྲུ་བར་གྲགས། འདོད་
རྒྱུང་ཆོག་ཤེས་མ་བྱུང་ནའང་དེ་ལ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས། རྒྱལ་པོ་གདུག་པ་ཅན་དང་གཅན་
གཟན་གདུག་པོས་འཆེ་བ་མེད་པས་གནས་བཟང་བ། ས་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ལ་ནད་མི་
སྐྱེད་པས་ས་བཟང་བ། སྐྱབ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་པར་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་གོགས་
བཟང་པོ་སོགས་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཡིད་མཐུན་གྱི་གནས་གལ་ཆེ། བརྟན་པ་རྒྱུང་བཅུ་ཐོབ་
ནས་ཅ་རྒྱུད་ལས། “རི་བོ་ཆང་ཆིང་སྒྲན་ལྗོངས་དང་།”³ ཞེས་སོགས་དང་། མདོན་བརྗོད་
ལས། “རི་སུལ་དང་ནི་རི་ཅེ་དང་།”⁴ ཞེས་སོགས་ལྟར་རི་མཐོན་པོའི་ཅེ། ཤིང་གཅིག་ཤིང་།

1 ལྟོ་བཟུན། སེམས་ཅམ། བེ འཕགས་པ་བྱམས་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་བརྟུ་བཞི་བ། སོག་གངས་39བ2

2 མི་ལ་ མཛོད་དཔར།

3 ལྟོ་བགལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ བཤད་རྒྱུད་རྫོང་མེ་མེད་པ། ལེའུ་དང་པོ། སོག་གངས་39ཅན3 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་མི་འད་སྟེ། “རི་བོ་ཆང་ཆིང་སྒྲན་
ལྗོངས་སམ།” ཞེས་སོ།

4 ལྟོ་བགལ། རྒྱུད་འབྲུམ། 7 མདོན་བརྗོད་ལྟ་ལ། ལེའུ་བཞི་བ། སོག་གངས་39ན3བ

མོ་བདུན་གྱི་གནས། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ། མི་མ་ཡིན་གནས་པའི་ལྷ་ཁང་། མཆོད་རྟེན་རྟེན་
 བ་སོགས་དང་། བྱད་པར་འབར་འཛག་བསྐྱེམ་པ་ལ་ཚུ་ཆེན་གྱི་འགྲམ། འོད་གསལ་ལ་
 གདོད་ནས་བྱུང་པའི་དུར་ཁྲོད་སོགས་ནང་གི་ཉམས་སྲུ་ལེན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་
 བྱུང་ན་ལེགས་སོ།།

༥ གསུམ་པ་དེར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་འདུ་བྱ་བ་ནི། རྒྱུད་ལས་མཐུལ་གྱི་དོར་བྱ་
 བར་གསུངས་པས་གནས་ཁང་དང་། མཆོད་གཏོར་གྱི་སྟེགས་སོགས་གྱི་དོར་ལེགས་
 པར་བྱས། བ་བྱུང་གི་རྒྱུ་རྣལ་དང་བྱུགས་པས་བགེགས་མི་འདུག །བདུད་ཅི་ལྟ་བུར་
 པས་དངོས་བྱུང་སྒྲུབ། མེ་ཏོག་གཅེས་དུ་བཀྲམ། དམིགས་རྟེན་ཏེ་རུ་ཀའི་བྲིས་འབྱུར་གྱི་
 སྒྲུ་མཐོ་དམའ་རན་པའི་བྱང་ཐད་བཞགས། དེའི་མདུན་དུ་སྤྲད་དང་སྤྲད་རྒྱུད་པས་ཤ་ཆང་
 བདུད་ཅི་བསྐྱེས་པའི་གཏོར་མ་སྟོང་སྟོ་རྒྱུ་སྟོ་མཐར་བཞོས་བྱུང་མ་བཅད་ཁམ་རེ་གཅིག་
 གིས་བསྐྱོར་བ། ཤ་ལྟ་ལ་ཐན་གྱིས་སྤང་སྟོ་སོགས་གྱི་གཟུགས་བཅོས་པ་རང་དགར་ཤི་
 བར་མོས་ནས་དེ་གཏོར་ཐན་དང་བསྐྱེ། ཆང་ནི་གྲ་སར་དགག་བྱ་ཆེ་བས་འབྲུ་ལེགས་
 པར་བཅོས་པ་ལ་པབ་བཏབ་ནས་མནན་ཏེ་ཆང་བཅག་¹རན་པའི་ཆོད་དུ་སྐྱུ་ནས་རྗེན་
 འཐག་བྱས་པའི་བྱེ་ཚུ་བྱོན་སྟེ་ནང་དུ་བཏབ་ན་ཆང་དེ་ཐོན་ཡོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་
 ཆོག་ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་བྱུག་བཞེས་མཛད་པར་འཇམ་དབྱངས་
 བདེ་བའི་རྟོ་རྗེས་གསུངས། ཤ་ཆང་མ་འབྱོར་ན་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བཏབ་ན་དངོས་བྱུང་
 སྒྲུར་དུ་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། དངོས་བྱུང་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྟོན་མ་ལྟ་
 ཞེས་བསྐྱུགས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་མཆོག་གིས། རྒྱུད་ལས། “སྤྲང་ཅི་མཆོལ་དང་ག་བྱར་
 བཅས་།”² ཞེས་སོགས་ལྟར་ཐོད་པའི་ནང་དུ་ཤ་དང་བདུད་ཅི་དངོས་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་

¹ ཆང་གཅིག་ ཤིང་དཔར།

² ལྟོ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་རྟོ་རྗེ་མཁའ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ཤོག་གངས་༡༩༥བ

༣ གྱི་སྒྲིལ་ བཟོད་དཔར།

ཆད་དང་ལྷན་པ་བཞེངས་ནས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཆད་ལྷན་འདོད་ན་རྣལ་འབྱོར་
 རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལྟར་བྱ་སྟེ། དམ་ཆོག་གི་རྣམས་རྣམས་ཆོགས་ན་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་
 རྣམས་མཉེས་ནས་བརྒྱའི་ཆལ་ལ་བྱང་བ་བཞིན་འདུ་ཞིང་གཟེགས་པའི་གནད་ཆེ། དེའི་
 མདུན་དུ་འབྱལ་ཡུལ་གྱི་གཡོན་ནས་འགོ་བརྩམས་པའི་བདག་མདུན་གྱི་མཆོད་པ་ཚུ་
 གཉིས་ཉེར་སྦྱོད་སོགས་དང་། གྲུབ་ན་བདག་བསྐྱེད་ལ་རང་དང་། མདུན་བསྐྱེད་ལ་སྟེ་
 སྟོགས་ནས་འགོ་བརྩམས་པ་ལྟ་གྲངས་སམ་བརྩ་སོགས་བཤམས། མཆོད་འགོ་གཡོན་
 རས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཡས་པས་ཐབས་དང་། གཡོན་པས་ཤེས་རབ་མཆོན་ཞིང་། རྒྱ་
 འདིར་ཤེས་རབ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྩལ་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན། རང་གི་
 གདན་འོག་དུ་སྐྱབ་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་མཁའ་གཡུང་དྲུང་གཡས་
 སྒྲོར་བྱིས། དེའི་སྟེང་རྩ་¹ གྲུ་ཤ་དང་དུར་བ་བཟམས། རོ་གདན་དངོས་སུ་བྱེད་ན་རོ་བྱེ་མའི་²
 རང་མ་རུལ་བར་སྐམ་ལ་ཤིང་འཇམ་པོས་ཤོ་རུས་སོགས་བརྒྱང་བའི་བྱེ་མ་ཁ་དང་བཤང་
 ལམ་ནས་བྱད་པའི་བགས་པ་མཉེས་ནས་འདིང་བའམ། མེད་ན་རོ་རས་ལ་མའི་གཟུགས་
 བྱི་བའམ། མ་བྱིས་ཀྱང་རུང་། ཡང་ན་གདན་རོ་གདན་དུ་མོས། དངོས་སམ་བཅོས་པའི་སྒྲ་
 ཡོད་ན་བཀོལ་ཞིང་། མེད་ན་བཀོལ་བའི་སྒྲངས་ཀ་དང་མོས་པ་བྱ། གདུལ་བྱ་བྲག་པོ་འཁོར་
 བཅས་རི་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་ཡོད་པས་ཁ་དེར་སྟོགས། སྟན་རྒྱབ་མཐོ་ལ་མདུན་དམའ་བ་ལ་
 ལུས་རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་ནམ་བག་དང་ལྷན་པས་འཁོད། མདུན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མཉེས་
 པའི་རྣམ་ཅང་ཉེུ་དང་། རྩོམ་བྱིས། རང་མཆོད། བདུད་ཅི་རིལ་བུ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པར་བྱ། མཆོམས་ལ་སྟོད་པས་བྱི་རྩིའི་ཆར་སྤར་གྱི་ཕྱག་དར་
 བགོགས་གཏོར་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱད་གྱི་ཚུལ་དུ་བཏང་སྟེ་ནག་སྟོགས་པ་རྣམས་བསྐྱད།

¹ མ་དཔེར་“རྩ”ཞེས་གསལ།

² བྱེ་མའི་ མཆོད་དཔལ།

གཉུག་མར་གནས་པ་དང་དཀར་ཕྱོགས་པ་ལ་གཏོར་མ་བཏང་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་བར་ཆད་
 མི་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། མཆོམས་ཐོ་ལྷར་མི་བསྐྱེད་ན་རང་དེ་ལས་པར་འདའ་བ་
 དང་། གཞན་ཚུར་འོང་བའི་རྒྱ་འབྲུལ་འགོག་པ་དང་། ཐོ་འདིའི་ནང་ཆེ་འདི་བྱིའི་སྤང་ཤས།
 རང་གཅེས་འདྲི། ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་སོགས་རྣམ་ཏྲོག་ངན་པའི་རིགས་མི་སྤྱེ་ཞིང་། ཐུན་
 མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་མི་འདོར་བའི་བད་ཡིན་སྟམ་དུ་འཛོག་པ་འདི་
 གཙོ་ཆེ་བ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཐོགས་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཁ་རག་
 སྒོམ་ཚུང་གི་ཐོ་ཆོས་ལྟ་བུ་ཡིན། ལྷར་བསྐྱེད་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞེའམ་གང་མོས་དང་། སྐབས་
 འདིར་ལས་ལྟ་དུམ་སྤྱེས་མའམ། བདེ་གསང་འདྲིགས་གསུམ་གར་རྗེའི་བཀའ་སློང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ལས་གཤེན་དུ་བསྐྱེད་ལ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། འོད་ཁྱུ་མི་བྱེད་པའམ། ཁྱུ་
 རས་ཐོ་ཅོག་གི་རྣམ་པར་བསམ་ཀྱང་ཆོག །གདན་ལ་འཁོད་དེ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱགས་
 ཡུངས་¹མམ། གསར་དུ་སྤྱགས་པའི་ཡུངས་ཀར་²ཕྱོགས་བཞིར་འཐོར་ཞིང་ཞལ་བཞི་
 པའི་སྤྱགས་བཞེད། སྐབས་འདིར་གཡོན་པའི་མཐེབ་མུ་བ་གྱིས་སེ་གོལ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་
 གཏོགས། ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསྒོམ། གཡོན་པས་བདུད་ཅི་གནས་གསུམ་དུ་རིག་
 ལ་སྒོ་གསུམ་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བཤམ། ལག་པ་དོ་རྗེ་དང་བཅས་གདན་ལ་
 རིག་པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་བར་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་ལ་སྒྲོན་པས་
 དོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱི་ནང་གི་བདུད་བཅོམ་པའི་རྣམ་ཐར་བྲན། ཐུན་ལ་འཇུག་རེས་གྱིས་མ་དག་
 པ་སྤྱོད་བ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་བདུད་ཅི་རིལ་བུའམ་བྱིན་གྱིས་བཤམས་པའི་
 རང་མཆོད་ཁོང་དུ་མིད། བདེ་གསང་ལ་མཆོམས་ལ་འཇུག་པའི་དགྲུང་དེར་སྤྱོད་མའི་རྣམ་
 འཁྱོར་སོགས་དགོ་སྤྱོད་ཅི་རིགས་བསྐྱེད་ནས་སང་³ཐོ་རངས་སྤྱིའི་རྣམ་འཁྱོར་ལ་འཇུག་

¹ བསྐྱེད་ཡུངས་ མཛོད་དཔར།

² བསྐྱེད་པའི་ཡུངས་དཀར་ མཛོད་དཔར།

³ མ་དཔེར་སངས་ཞེས་གསལ།

དགོས་པས། ཐུའུ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེས་མཁའ་སྤྱོད་མ་ལ་ཉལ་ལྗང་ཁྲུས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་སྟོན་
 དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྲིད་ཡིག་གཞན་དུ་བདེ་མཆོག་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲོ་མས་
 དེ་ལྟར་མ་གསུངས། བཟང་ཐེང་ལ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་བྱུགས། འགྱུར་སྤྲུགས་དང་དག་གིན་
 རྒྱབས་¹ བྱས་ན་ལེགས། སྤྲོ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་འདོན་ན་² མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་འིན་
 ཅན་ཅ་བའི་སྤྲོ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉེ་དུ་ཀ་དང་། ལྷ་བ་པོ་དོ་རྩེ་པག་
 མོ་ཡབ་ཡུམ། རྒྱད་སྐྱུད་པ་པོ་གསང་བའི་བདག་པོ་ནས་ཅ་བའི་སྤྲོ་མའི་བར་མཐོ་བཅེགས་
 སུ་གསལ་བཏབ། ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་དོན་བླ་བཞིན་དུ་དལ་བུས་བརྗོད་དེ་སྐྱེ་ལས་བདུད་
 ཅི་འབེབས་སྐྱུངས་དང་། སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་གིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷགས་
 པའི་མོས་པ་བྱ། མཐར་ཉེ་དུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་ནས་བཅུམས་ཉེ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱིས་ཅ་
 བའི་སྤྲོ་མར་ཐིམ། སྤྲོ་མ་སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་སྐྱེ་བོར་བྱོན་
 བས་རང་ལ་ཐིམ་པས་རང་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་ནམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པར་བསམ།
 སྟོན་དུ་སྤྲོ་མའི་ནལ་འབྱོར་དང་ལམ་ཁྲིད་མ་སྐབ་ཀྱང་སྤྲོ་བརྒྱད་ཀྱི། གསོལ་བ་འདེབས་
 སོ་གིན་གྱིས་སྒོ་བས། ཞེས་པའི་ཆོག་རེ་རེའི་ནང་ལམ་རིམ་གྱི་དམིགས་སྒོར་ཆ་ཆང་
 བསྐྱུངས་ཆོག །གསུང་རབ་གདམས་པར་ཤར་ན་མི་ཉག་པའི་ཆོས་སྒོར་གྱི་ནང་ཆོས་ཕུང་
 བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཉམས་ལེན་འདུ་བས་མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ་དེ་འབྲ་
 ཡིན། སྤྲོ་བརྒྱད་མ་བཏོན་ཀྱང་སྤྲོ་མའི་སྐྱེའི་ནམ་པ་གསལ་བཏབ་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གསོལ་འདེབས་
 དང་། དལ་འབྱོར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བར་གྱི་དམིགས་ནམ་བུན་པའི་ཅི་མ་ཡལ་བའི་
 དང་ནས་ཆོ་ག་ལ་འཇུག་དགོས་སོ།

¹ གིན་བརྒྱབ་ ཞིང་དཔལ།

² འདོད་ན་ ཞིང་དཔལ།

༥ བཞི་པ་ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་སྤྱད་དང་སྤྱད་མཆམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས། དང་པོ་(སྤྱད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ལ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ། དང་པོ་(སྦྱོར་བ་)ལ་སྦྱིའི་སྤྱོན་འགྲོ་དང་། བྱད་པར་གྱི་སྤྱོན་འགྲོ་གཉིས།

དང་པོ་(སྦྱིའི་སྤྱོན་འགྲོ་)ལ་ལྟ་ལས། ཆོ་གའི་འགོ་མཁུག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིབ་ཞེན་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་འི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་དགོས་པ་དང་། བྲལ་མཆོད་སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་ཐ་མལ་པས་མི་རྒྱས་པས་ཐོག་མར་སྐད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་སྤྱར་རང་ལྟར་གསལ་བའི་རྒྱན་ཡིན་ན་རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྒྲོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་རང་ལ་ཐིམ། རང་གི་སྤྱང་པོ་ལ་ཕྱ་རགས་མ་བྱེ་བའི་ང་གདགས་གཞི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་ཁྱེན་སྤྱགས་ཀའི་རྩྱུ་ནས་རྒྱ་དའི་བར་བསྐྱེད་ཞིང་། རྒྱ་དང་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པའི་སྤྱང་མེད་ལ་འཁུག། དེ་ཅམ་སྒྲོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་སྒྲོང་ཉིད་བྲན་དགོས། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་ང་དང་ང་ཡིའོ་སྒྲིལ་བའི་སྒྲོའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཞིབ་པར་བརྟག་སྟེ་དགག་བྱའོས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་དེ་འབྲའི་ང་དེ་སྤྱང་པོ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ཚུལ་མི་འདུག་སྒྲིལ་དུ་བྱུང་བ་དེས་པའི་གནད་དང་། གཅིག་ན་ང་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་སྤྱང་པོ་ལྟ་ཡང་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་སྤྱང་པོ་ལྟ་ཡོད་པ་བཞིན་ང་ཡང་ལྟར་འགྱུར་བ་སོགས་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམས་པ་བྱས་པས་ཐེམས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་ཁྱེན་སྤྱགས་པའི་དེས་འོར་ང་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མི་སྤྱང་བ་ལ་སྒྲོང་པའི་ཐ་སྒྲོད་བྱས་པ་དམིགས་མེད་ཀྱི་བརྟ་ཡིན། ཐ་མལ་སྤྱང་ཞེན་གྱི་གཙོ་བོ་བདེན་སྤྱང་དང་བདེན་ཞེན་ཡིན། ང་བདེན་པར་བཟུང་བས་གནས་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་འཁོར་གྲོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ངའི་ཞེས་བདེན་ཞེན་སྦྱེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེ་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་འཆར་དཀའ་སྦྱེའི་བྱད་པར་ལས་

གནད་གཅིག་ལ་འབབ། དེ་ལྟར་རང་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་
 གཅིག་རྒྱ་མཉམ་པར་བཞག། དེའི་རང་ལས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་སྒྲིན་དོལ་བ་ལྟར་རང་གི་
 གོ་སར་འོད་སྟོན་པོ་ཁྱུ་གང་སོགས་ཅི་ལྟར་འཆམས་པ་ཞིག་བསམ། དེ་ལས་རང་སེམས་
 བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་ཆ་ཉེ་རྒྱ་ཀ་སྟོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་དྲོའ་ཁྱིན་འཛིན་
 པས་ཡུམ་དོ་རྗེ་པག་མོ་དམར་མོ་དོ་རྗེ་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ། དྲག་པོ་ཚུང་མ་དང་བཅས་
 པའི་གདན་ལ་གཡས་བརྒྱུད་ས་ཀྱིས་¹བཞུགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་གཅིག་ལ་ང་རྒྱལ་
 བཞག་སྟེ་རང་སེམས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱངས་པ་ཆེ་བའི་
 དབང་ཚོན་གྱི་ངོར་དེ་དག་ལ་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བ་ཡོད། གཞན་དུ་ལྟ་
 དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་དཔའ་མོ་གཅིག་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་དཀའ་བས་
 ལྟ་ལྟ་ཡན་ཆད་དགོས་ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ལྟ་ལྟ་ཡོད་
 བ་གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དེར་འདུས་
 ཡོང་། དམིགས་བསལ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ལ་ཕྱག་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་
 སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་ཚུལ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས།
 པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་དུ་ད་ལྟའི་སྤང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་དགག་བྱར་
 འཛིག་པའི་ཕྱོགས་མང་བས་ཐ་སྟོད་པ་དང་དགག་བྱའི་སྤང་བ་འདྲེས་ནས་བདེན་སྤང་ཁོ་
 བ་འཆར་བ་ལ་སྐྱུ་མའི་དབྱེད་པ་གལ་ཆེ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་བྱིངས་བདེ་སྟོང་ལ་བཞག་སྟེ་
 རྒྱ་མ་གཡོས་པའི་སྟོང་ནས་ཉེའུ་ཚུང་འབྱུག་པ་ལྟར་རང་ཉེ་རྒྱ་ཀར་གསལ་བ་རིམ་གྱིས་
 གསལ་འདེབས། དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་བད་གདན་བསམ་པས་ཚུང་
 འབྱིང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་སྟོ་ངོར་ཁྲིགས་སེ་འཆར་བ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ། ཡབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་དང་། ཡུམ་ཤེས་

¹ གཡས་བརྒྱུད་གིས་ ཞིང་དཔལ།

རབ་སྟོང་ཉིད་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ། ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་འབྱུང་པས་ཐབས་ཤེས་
 ཟུང་འབྲེལ་དང་། ཡང་ཐབས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་པའི་
 རྟོར་བྱིལ། བྱག་གཉིས་འབྱུང་པས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་མཆོན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་
 སྤྱི་བོར་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་རྩ་འདབ་མཆོན་པའི་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ།
 མདུན་རྒྱབ་ཏུ་ཅིབས་གསུམ་གསུམ་དང་། སྟན་གྱི་ཐད་རེ་རེ་ཟུ་བྱུང་དང་བཅས་པ། མདུན་
 ཅིབས་ལྗེའི་སྟེང་རིགས་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཐོད་སྐྱམ་ལྗེས་བརྒྱན་པའི་རྩེ་མོར་རིན་པོ་ཆའི་རྩེ་
 ཐན་ཅན་རྟོ་རྩེ་ནག་པོའི་སྤོང་བ་སྟོད་སྟོད་ཏུ་གནས་པའི་བར་ཏུ་ཆུད་པ། ཐོད་པ་རེ་རེའི་ཁ་
 འབྲམ་ནས་རུས་པའི་བ་བ་དང་། ཁའི་དབྱས་ནས་བ་སྤྱེད་གསུམ་རེ་སྟུན་དབྱས་མའི་བར་
 ཁེབས་ཡོད་པ། དབྱ་སྐྱ་གྱེན་ཏུ་གཟེངས་པའི་སྟེ་མོ་རྣམས་ནང་ཏུ་བཅུག་སྟེ་དགྲིས་གཉིས་
 བཏང་བའི་ཐོར་ཅོག་གི་རྩེ་མོར་ཞོར་བུའི་ཉྱག་དང་། དེ་ཡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་ཉྱག་གི་རྣམ་
 པ་ལས་གསེར་ཉྱག་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཡིན། ཐོར་ཅོག་གི་དབྱས་སྟེ་ཆོགས་རྟོ་རྩེ་སྤོང་བ་བ་ལྟ་
 བུ། ཐོག་གི་གཡོན་ཏུ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྒྱང་མ་ནས་འབབ་པ་མཆོན་པའི་ཆེ་བྱེད་ཅུང་
 ཟད་ཐུང་ཏུ་ཡོ་བ། སྟན་རྒྱན་རུས་པའི་སྤོང་བའམ་པ་བ་ལྟ་བུའི་ལྷུ་པོ་ལ་རྟོ་རྩེ་རྩེ་གསུམ་
 པ་འཕྱང་བའི་དབྱས་རྩ་དང་རྩ་གཡས་གཡོན་གྱི་བར་བ་གསུམ་རེ་དང་བ་སྤྱེད་འཕྱང་བ།
 མགུལ་རྒྱན་ནི་མགུལ་པའི་ཐད་ཏུ་མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་མཆོན་པའི་རྟོ་རྩེ་རྩེ་བཅུ་བྱག་པ།
 དེ་ལས་རུས་སྤོང་སུམ་གཤིབ་ལ་བ་བ་བ་སྤྱེད་འཕྱང་བས་སྟོང་ག་ཡན་ཁེབས་པ། སེ་རལ་
 ཁ་ནི་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་མཆོན་པའི་རྟོ་རྩེ་རྩེ་བརྒྱད་པ་མདུན་རྒྱབ་ཏུ་གནས་པའི་ཡར་མར་
 གྱི་རྩ་ལས་རུས་སྤོང་སྤྱག་པ་གཡས་གཡོན་ནས་མཆན་གཡས་གཡོན་ཏུ་བསྐྱོལ་མར་
 བཏང་བ་ལས་བ་བ་བ་སྤྱེད་འཕྱང་བ། ཡང་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་པ་བྲམ་ཟེས་ཆངས་པ་
 མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་པས་ཆངས་སྐྱད་དང་། ཕྱི་བས་དབང་ཕྱག་སོགས་མཆོད་པའི་ཕྱིར་
 ཐོགས་པས་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ཟེར། དོ་ཤལ་ནི་ཐོད་པ་སྐྱམ་རྫོན་གྱི་སྤོང་བ་ས་ལུགས་གྱི་

སྐྱབ་ཐབས་འགའ་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྗེའི་གསུང་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཡབ་ལ་ཐོད་ཆོན་དང་། ཡུམ་ལ་ཐོད་སྐམ་གྱི་སྤང་བ་མིའི་རྒྱ་མ་ལ་བརྒྱས་པ་མགུལ་བར་གྱོན་ནས་བརྒྱ་ཕྱ་སྟོམ་གྱི་བར་སྟེབས་པ། སྐ་རགས་འོག་པག་ནི་ཉེ་བའི་ཐད་དུ་དེའི་རྩ་འཁོར་མཆོན་པའི་དོ་རྗེ་དུ་བྱལ་ཅུ་རེ་བཞི་བ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་འདེད་འདྲ། དེ་ལས་རུས་སྤང་བརྒྱད་གཤེབ་སོགས་ཀྱ་རུ་ཁར་སྟེལ་བ་ལ་བྲ་བ་བྲ་བྱེད་འབྱུང་བའི་སྟེ་མོར་ཅིལ་རྒྱུང་དང་ཆུ་བྱེད་དོ་རྗེ་སོགས་གྱིས་སྐྱས་པ། གཤུ་བྱ་ནི་ཕྱག་ཞབས་གྱི་མཁུ་མ་དང་། དབྱུང་བ་¹སོགས་ལ་ཆོགས་²རྒྱན་བྱེད་ན་ཅི་ལྟར་འཆོམས་པའི་རུས་སྤང་མཛེས་བར་སྟེལ་བ་ལ་བྲ་བ་བྲ་བྱེད་ཡས་མར་འབྱུང་བ། ཐལ་ཆེན་ནི་འཛིགས་བྱེད་ལ་དབྱལ་བར་སོར་མོ་གསུམ་གྱིས་རི་མོ་སུམ་གཤེབ་དང་། གཞན་དུ་ཆོམ་བྱར་བཀོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་དུ་འདོན་པས་བྱང་སེམས་དཀར་པོས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་མཆོན་པའི་མི་རུས་གྱི་ཐལ་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུགས་པ། དེ་ལྟར་སྤྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ། ལྷན་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། སྐ་རགས། གཤུ་བུ། ཐལ་ཆེན་ཏེ་ཡབ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བྱལ་དང་། ཡུམ་ལ་ཐལ་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ། སྐད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་ལ་སྤྱི་ནམ་བ་རྒྱན་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ཉམས་ཁིད་གནང་བའི་ཆེ་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་རྒྱུང་ལྟར་སྤྱོད་ཞག་འཛོག་པ་ཞེས་སྟེ་མ་གནང་ནས་སྒོར་འཇག་པ་ན་འཕྲོ་ནས་གནང་བའི་སྟོལ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་ཏེ་རུ་ཀའི་རྒྱུད་གྱི་ཐུགས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། ལྷ་སྤྱི་བཞིན་ལག་གི་ནམ་བར་ཤར་བ་བྲང་དོན་གྱི་ཏེ་རུ་ཀ་སྟེ། དེའི་གདགས་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཐུགས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཐུགས་གསུང་མེད་པའི་སྤྱི་ཙམ་དང་། སྤྱི་མེད་པའི་ཐུགས་མ་ཡིན་པར་སྤངས་ཏོགས་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱི་ཙམ། གསུང་དབྱངས་

¹ དབྱུང་བ་ མཛོད་དཔར།

² མ་དཔེར་“ཆོག་ཞེས་གསལ་ཡང་དབྱུས་སུ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བཀོད།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པས་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་བཞིན་ཆོས་བསྟན་ཏེ་སྤྲོན་གྲོལ་ལ་
 འགོད་བཞིན་པ། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ། པར་བསྟན་ཆོད་ལ་ཞལ་བྱུག་སོགས་སྐྱའི་ཆ་རྣམས་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་
 སྒྲང་ཡང་ཤ་ཁྲག་གཞོས་བཅས་དང་། རོགས་བཅས་སྤྲ་འཐས་མ་ཡིན་པའི་འོད་དང་འོད་
 ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་འབར་བ་དང་འང་འཆོན་ལྟ་བུ། བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་
 སྟད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟར་སྒྲང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་ནས་པར་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
 པར་དེ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ང་རྒྱལ་འཕོ་བྱུང་བ་དགོས། ད་ལྟའི་ཐ་མལ་
 གྱི་སྒྲང་ཞེན་འདི་གཏན་འཆར་དུ་མ་བཅུག་པར་མ་དག་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཆོས་
 དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲངས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་རང་སེམས་རོ་
 གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དེའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་སྒྲང་ཆ་ལྟར་ཤར་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་
 གསལ་སྒྲང་འདོན་དགོས། དེ་ཡང་དབུ་སྐྱའི་ཅེ་ནས་མར་གསལ་བཏབ། གདན་ནས་ཡར་
 གསལ་འདེབས་པ་སོགས་སྐྱའི་ཆ་སོ་སོའི་རྣམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་ཞིབ་ཆ་འདོན་པ་
 གསལ་སྒྲང་དང་། དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་ངའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་ཏེ། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ལ་བདེན་ཞེན་
 གྱིས་ལྟ་སྒྲར་བཟུང་བས་གོ་མི་ཆོད། ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཙོ་ཆེ།
 གསལ་སྒྲང་གོམས་ནས་ལྟའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྒྲང་བ་རགས་པ་འགོག། ཞེན་པ་ཡོད་ན་
 གསལ་སྒྲང་མི་བཟོ། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་པས་ད་
 ལྟའི་ཞེན་པ་འགོག་པ་ལ་མི་པན། དེ་འབྲའི་སངས་རྒྱས་དེ་ང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རིང་སང་གི་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ང་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀྱུར་གྱུར། གསུང་
 བ་ལྟ་བུའོ།། སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ནས་སྒྲང་ཆ་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་ན་ངེས་ངོར་སྟོང་
 ཉིད་ཉོགས་པས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས། སྒྲང་ཆ་ལྟར་ཤར་བས་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ཏེ།
 རྫོ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་ཆོགས་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པས་ཆོགས་རྫོགས་ཆ་བས་ཆེ་

ཞིང་། དེས་ལམ་ལ་སྐྱར་བྱུང་ཐོན་པས་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུ་ཞེས་
 བའང་གཙོ་བོར་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱི། ཅི་ཡང་ངོས་བཟུང་མེད་པ་དང་། རང་རེའི་སྒྲུང་ཚོད་
 ལྟར་གྱི་འཇའ་ཚོན་གྱིས་མི་ཡོང་། སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་ཀུན་
 རྫོབ་པའི་ཚོས་མི་སྒྲུང་བ་གཉིད་འབྲུག་གི་དུས་ངེས་ངོ་དང་སྒྲུང་ངོ་གཉིས་ཀར་གཉིད་གྱི་
 སྒྲུང་བ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ། སྒྲོང་ཉིད་གྱི་ངེས་པ་མ་བོར་བའི་ངང་ནས་སྒྲུང་འཆར་བ་གཉིད་
 ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་ནས་ངེས་ངོར་གཉིད་ལས་མ་སང་བཞིན་སྒྲུང་ངོར་རི་རྩ་བ་ཁང་བྱིས་སོགས་
 དང་། སྐབས་རེ་རང་གི་བྱུང་ན་རང་གིས་ཚུར་གཏམ་བྱེད་པའང་མི་སྲིད་པ་ལྟར་ཡུམ་དང་
 འཁོར་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་དེ་འདྲ་དགོས། ལས་དང་པོ་བས་ཀུན་སྒྲོང་ལེགས་པར་བཅོས་
 བས་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་བེན་པར་མ་བྱས་ན་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ལ་གསལ་
 སྒྲུང་ཐོན་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་དཔེ་ཚོས་ཀྱི། “སྟག་མོ་ཀེང་རུས་རྩ་དང་བྲག །”¹ཅེས་
 པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་། ལྷ་ཁྲི་བོའི་བརྒྱས་པ་མང་ན་རུ་ཏར་སྐྱེ་བ་སྟོ་བྲག་བྱུབ་ཆེན་གྱི་
 གསུང་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་གྱི་ཅ་ནལྲའི་ལོ་རྒྱུས། གདུག་འདྲེ་ལྷ་བ་དབྱ་བཅེགས་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དེ་འདྲ་མང་བས་བྱན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཙང་མ་བྱས་ནས་རང་གིས་ཉེ་
 རུ་ཀའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་འགོད་སྟམ་པ་ཅམ་རེ་དང་
 འགྲོགས་པ་མ་མཐའ་དགོས་གསུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཤེས་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱང་ཚུབ་གྱི་
 སེམས་དང་ལྟ་བར་འདུས། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྐྱབ་
 འདོད་ཅན་ཡིན་པས་ཐབས་གཙོ་ཡང་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་བ་མི་འགལ། རང་
 གི་དོན་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་པས་དེར་འདུས། སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་འདོད་
 ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ཆང་སྟེ། ཆངས་དབང་

༡ ལུང་འདི་པོ་རྟོ་བའི་དཔེ་ཚོས་ལས་མ་རྟེན་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་ཚོས་ཤིག་ཡོད་ན་ངོས་འཛིན་མ་བྱུག།

རྟོག་པོ་ལ་གྱིན་ཆུབ་ས་ནི། འགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མཐུག་མི་སྟོབ་པའི་
 ཟུང་འཐུག་གི་བར་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པོ་ལ་གྱིས་མཆོན་པའི་དོན་སོ་
 སོར་བྱ་བ་དང་། ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པའི་ཐབས་ཤེས་སམ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་
 རྟོག་པོ་ལ་དུ་ཤར་བར་མོས་པའི་སྟོས་འཛིན་པ་ནི་མཆོན་དོན་བྱ་བའི་སྟོན་སྒྲུབ་གྱིས་
 བཟུངས་པའོ།།³ རྟོག་པོ་སྟོང་གར་བཟུང་ལ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་སོགས་དང་། རྟོག་པོ་དཔྱད་
 བཞེན་ལ་བཟོ་སྐྱོང་⁴སོགས་སྒྲགས་ཀྱིས་གྱིན་གྱིས་བཟུངས་པ་⁵དང་། རྟོག་པོ་སྟོང་གར་
 བཟུང་བའི་ཐུ་དེ་ནས་གཡས་སྟོགས་སུ་སྟོགས་བརྒྱད་དུ་གསོར་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་

4 རྒྱལ་ས་པ་ མཛོད་དཔར།

ཚྲོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་རེས་དོན་གྱི་དོན་རྗེ་བདེ་སྤྱོད་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་མི་འདའ་བས་དོན་རྗེ་གསོར་བ་མཛེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
དབྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་བརྟེན་པར་ཡིད་སྟོབ་
དང་བཅས་པས་འཛིན་པ་དང་། ཡང་། “སེམས་ཅན་ཚྲོངས་དང་འབྲལ་བ་ཡི།”¹ ཞེས་
པ་ལྟར་ན། ཚྲོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འབྲལ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་
དུ། ཞེས་སྒྱུར། བཛྲ་རྟ་རྟ་རྟ་སོགས་སྤྲུགས་ཆོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བྲིས་བྱ་སྤྲུགས་བརྒྱད་
དཀོལ་བས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་གི་སྤྲས་པ་ནང་གི་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱོད་དེ་དགའ་བཞི་
བསྐྱོད་པས་མཆོན་ནས་ཞིབ་པར་རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལྟར་ཤེས་དགོས། དེ་
ལྟར་དོན་རྗེ་སྤྲུགས། བྲིས་བྱ་གསུང་། རང་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བ་སྤྲུག་སྐྱེད་དམ་
ཆོག་སྟེ། མཆོན་བྱེད་ཉུགས་ཀྱི་དོར་བྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་བྱའི་དོན་བྲན་པས་སྤྲུག་གི་
འགོ་མཐུག་འབྱོར་བ་དགོས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་ནང་མཆོད་བྱིན་བརྒྱབ་²ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནང་མཆོད་ཀྱིས་མཆོད་
རྫས་རྣམས་ལ་འཐོར་ནས་བགོགས་བསངས་དགོས་ལ། དེ་ཐ་མལ་པའི་རྫས་ཀྱིས་མི་རྣམས་
པས་ཐོག་མར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཡིན། སྤྱོད་གཞི་ཆང་དང་མར་ཁུའམ། བཀའ་གདམས་
རྣམ་ཐར་གཙང་མ་ལྟར་ལེན་པས་རྩ་ནག་ལྟ་བུའི་ནང་བདུད་ཅི་རིལ་བུའམ་ཨ་རུ་གསེར་
མདོག་སོགས་དོད་ཐུབ་ཀྱི་རྫས་བཏབ། དེ་ལ་དམིགས་ནས། རང་ཉི་རུ་ཀར་གསལ་
པའི་སྤྲུགས་ཀར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་བྱིན་འབྱེད་གི་མཐར་དུམ་སྐྱེས་མའི་
སྤྲུགས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་འཁོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པས་རྩྱུ་གི་
རྒྱ་དཀའ་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས་ཁོ་མོ་དུམ་སྐྱེས་མའི་ཆོགས་དབག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་

¹ རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་དག་དབང་རྫོང་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། ཐ ཞེ་སྤྱིན་བདུད་ཅིའི་བུམ་བཟང་། དཔར་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༩༩ ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་ཅན་ཚྲོངས་དང་འབྲལ་བ་ཡི།” ཞེས་སོ།།

² བྱིན་རྒྱབས་ མཛོད་དཔར།

བ་ཆང་རྟོལ་བ་ལྟར་འཕྲོས། རང་མཆོད་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ལ་གནས་པའི་བགེགས་རྣམས་
 མེད་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་སྤང་པའི་བྱ་བ་དཔལ་བ་བཞིན་ཕྱི་མིག་ཅམ་ཡང་བལྟ་བའི་སྒྲགས་མེད་
 པར་དབང་མེད་དུ་ཕྱི་རྒྱུ་མཆོད་པར་འགྲམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་མོས་བ་བྱེད་བ་འདི་ལོག་གི་
 བསངས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། རྒྱུ་རིང་བསྐྱེད་པ་འཆར་བདེ་བྱེད་ལས་དོན་ལ་བདེ་སྟོང་
 གི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྒྲུངས་སུ་སྤྱད་སྟེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོར་ཟད་
 བ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤང་ཆ་འགག་བ་ལ་བྱའོ། རང་མཆོད་འཁོར་བའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་
 དུམ་སྐྱེས་མར་བསམ་ཡང་ཆོག་ལ། དབྲུག་གཉིན་དང་འབྲེ་གདོན་སོགས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་
 སྤང་ཆར་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ལས་ཁོའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་པ་སྐྱབ་ཁང་བར་¹ཐ་
 འོག་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཉམས་སད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མི་གཅིག་ལ་དབྲུག་གཉིན་གཉིས་ཀྱིས་
 བལྟས་བ་དང་འདྲ། “ལྷགས་བསྐྱེད་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས།”² ཞེས་སོགས་དང་། དཔྱལ་
 སྤང་ལ་གང་ཟག་ཡིན་མིན་དུ་མ་བཤད་པ་ལྟར་གདོན་བགེགས་ལའང་གང་ཟག་མ་ཡིན་
 བ་རྣམ་ཏོག་གི་སྤང་ཆ་འདྲེར་ཤར་བའང་སྲིད། འབྲུག་འཕྲུག་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་
 སྟོང་དུ་བཟུང་ནས་བཀྱར་བས་གྲོགས་བྱེད། དེ་དེས་འདྲེར་བཟུང་ནས་གཞོད་པ་སོགས་
 གྱང་ཅ་བ་བདག་འཛིན་ལྟར་སྐྱེས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཏོག་གི་སྤང་ཆ་ལ་བརྟེན་
 བས་པར་གཞོད་སྐྱེད། དེས་ན་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བདེ་སྟོང་གི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་དེས་དོན་གྱི་
 བགེགས་བདེན་འཛིན་འཛོམས་ན་བྱང་དོན་གྱི་གདོན་བགེགས་སྤྲ་མོ་གཞོམ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་
 པས་རྩ་བ་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་ཡིད་དོར་འཆར་བ་གལ་ཆེའོ།

གཉིས་བ་སྐྱེད་པ་ནི། སྤྱ་སྤྱ་མའི་སྤྱགས་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རའོ། ཞེས་རང་མཆོད་ཀྱི་སྟེང་གི་

¹ སྐྱབ་ཁང་བར་ མཛོད་དཔར།

² སྤྱ་བལྟན། དབྱ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟ། སྟོན་འཕྲུག་ལེའུ་ལྟ་ལ། འོག་གངས་༡༠བ༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷགས་སྐྱེད་ས་གཞི་སུ་
 ཡིས་བྱས།” ཞེས་སོ།

སྟོང་ཉིད་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེས་ནས་ངོའ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཟུང་། ནང་མཆོད་
 གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོའ་ཞེས་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱང་ནང་མཆོད་དང་ཐུས་
 གཉིས་པར་བརྟེན་ཚུར་བརྟེན་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་དོན་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དོན་ལ་དབྱུང་དེ་རང་སེམས་
 དང་ཆོས་ཉིད་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱགས་པ་དེ་ལ་ངོའ་སྒྲུབ་པ་ཤར་ཆོག ། ཀ་སྤ་ལ་ཆང་སོགས་
 གྱིས་གང་བ་མཐོང་བ་ལས་ཡུལ་སྟངས་ནས་ནང་མཆོད་དོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་ཡང་མིང་རྟོག་
 གིས་བཏགས་ཅམ་ལས་ཡུལ་སྟངས་ནས་དེར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཐོད་པའི་སྟོང་ཀྱང་དེ་མིན།
 ནང་གི་མར་ཁུ་སོགས་ཀྱང་དེ་མིན། དེ་དག་ཆོགས་པ་ལ་སྒྲོ་རྟོག་གིས་མ་བཏགས་ན་དེར་
 ནང་མཆོད་མེད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། ནང་མཆོད་གྱི་སྒྲུབ་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རང་སེམས་
 སྟོང་ཉིད་དུ་བྱགས་པ་དེའི་སྒྲུབ་ཆ་ཡི་སྟོན་པོ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པོ་གཞུང་
 དབྱེབས་ཅན་བཅད་ཁ་རང་ལ་བསྟན་པ། མཆོག་མ་གཉིས་སུ་སྟོན་ཆགས་གྱི་མཆོན་
 མས་སྒྲུས་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་གཡོ་བ་གཉིས་གྱིས་མཆོན་པ། དེའི་སྟངས་རྩ་དམར་
 པོ་གྲེན་འབྲང་ལས་མེ་དཀྱིལ་གྱུ་གསུམ་ཟུར་གཅིག་རང་ལ་བསྟན་པའི་གྲུ་གསུམ་དུ་མེ་
 དཔལ་འབར་ལྟ་བུ་དང་། ཁར་མར་མའི་བྲང་བ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུའི་མེ་འབར་བས་མཆོན་
 པ། དེའི་ཟུར་མདུན་དུ་ཨྱི་དཀར་པོ། གཡས་སུ་ཀླུ་དམར་པོ། གཡོན་དུ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་ལས་ད་
 ལྟ་བཅད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའི་མི་མགོ་རྫོན་པའི་སྐྱེད་བུ་གསུམ་སོ་བྲིག་བྲིག་པ། མིག་མིག་
 མིག་པ། སྐྱ་དང་བཅས་པའི་ལྟག་པ་དབུས་སུ་བསྟན་པ། དེའི་འཛོམ་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
 སྐྱའི་གདངས་ཀླུ་ལས་ཐོད་པ་སྒྲུབ་མེད་པའི་དུམ་བུ་གཅིག་པ། དཔལ་བ་རང་ལ་བསྟན་
 པ། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ཐོད་པ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ནང་དུ་རི་རབ་བཅུག་ཀྱང་མི་

ཤོང་བ་མེད་པ། མདུན་བསྐྱེད་ལ་ཐོད་པའི་དབྱེལ་བ་པར་སྟོན་པའམ་ཚུར་བསྟན་ཀྱང་ཆོག།
 དེའི་ནང་དུ་རིགས་ལྡེའི་ས་བོན་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་ཅི་ལྟ་དབྱས་ནས་
 རྟོགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་། ཡུམ་ལྡེའི་ས་བོན་ལས་ཤེས་ལྟ་དབྱས་ནས་བརྟམས་ཏེ་མཆོམས་
 གཡས་སྒྲོར་དུ་བཀོད་པས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དགའ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་རྣམས་མཆོན་
 པས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་དུ་བཏོན་པ་ཡིན། བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་ཤེས་རྣམས་རྩལ་
 རྩལ་བཏུབས་ཏེ་སྤངས་པ་གསུངས།

བཞི་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི། བ་དན་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་གཡོས། མེ་འབར་བའི་
 རྫོང་གིས་ཐོད་པ་གདུང་བས་ཟངས་ཆེན་པོའི་ནང་མར་ཁུ་ཁུ་བ་བཞིན་ཤེས་ལྟ་དབྱས་ཅི་ལྟ་
 ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཁུ་ནས་མ་དག་པའི་དྲི་མ་སྤངས་ཏེ་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་མདོག་ལྟར་
 དམར་མེར་དུ་གྱུར་པ་ནི་བདུད་ཅི་དམ་ཆོག་པའོ། དེའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁར་རྩྱི་དཀར་པོ་
 མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ་རུ་ཀའི་ཐུགས་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་པོ་རྩྱི་ལས་ཁ་ལྷོ་ག་
 དཀར་པོ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་པ་སྤྱང་
 སྟེ་ལན་གསུམ་འཁོར་ཞིང་དཀྱགས་ནས་ཁུ་སྟེ་འབྲེས་པས་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་དབྱེལ་
 རྒྱའི་མདོག་ཅན་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་དང་ལྟན་པར་བསམ། དེ་ནས་དབྱངས་གསལ་ཆར་
 གཅིག་བརྗོད་པས་བདུད་ཅིའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་གསལ་གྱི་སྟེང་བ་འོད་ཟེར་ལྟ་ལྟ་ཁ་
 འོག་དཀར་པོ། དེའི་སྟེང་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་སྟོན་པོ་གསུམ་བཅེགས་པའམ་བྱི་ནང་དུ་
 གནས་པ། དབྱངས་གསལ་དཀར་པོ་ཁུ་བ་ལས་ཨོ་དཀར་པོ། དམར་པོ་ལས་ཨུ་དམར་
 པོ། སྟོན་པོ་ལས་རྩྱི་སྟོན་པོ། ཡི་གེ་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་འབྲོས་པས་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་
 པ་ན་གནས་པའི་བདུད་ཅི་དང་། གདོད་ནས་བྱུང་བའི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་
 ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱགས་ནས་དེ་ལ་བསྟེམས། ཡང་ཨོ་དཀར་པོ་
 ལས་འོད་འབྲོས། ས་འོག་གི་འབྲོ་བ་རྣམས་སྐྱུ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སུ་བཀོད། ཨུ་ལས་

འོད་ཟེར་འཕྲོས། ས་སྟེང་གི་འགོ་བ་རྣམས་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོག་ས་སུ་བཀོད། ཁྱི་སྟོན་
 སོ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོན་སོ་འཕྲོས། ས་སྒྲའི་འགོ་བ་རྣམས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་
 བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འདུག་བཞིན་བ་སྟུན་བྲངས་ཏེ་བདུད་རྩི་དང་ཉེ་བ་
 བ་སྟུག་པར་དགེས་ཏེ་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོར་རོ་གཅིག་དུ་ཁྱུགས་པའི་རྗེས་ཆགས་གྱི་མེས་
 ཁྱེ་སྟེ་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ཨོྲ་དང་། གསུང་འཁོར་ལྷ་དང་། ཐུགས་འཁོར་ཁྱི་ལ་ཐེམ། ཨོྲ་ཡང་
 ལྷ་དང་། དེ་ཁྱི་ལ་ཐེམ། དེ་འོད་དུ་ཁྱུགས་བདུད་རྩི་ལ་ཐེམ་པས་མང་པོར་སྤར་ཞིང་སྤེལ།
 རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་པའི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པར་
 བསམ་ལ་ཨོྲ་ལྷ་ཁྱི་ལ་གསུམ་བཟོད། དེའི་ཆེ་རང་གི་སྟེང་གར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 སྟེང་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འགོད་བཤམ། རང་གི་མཐར་བཀོད་ཀྱང་ཆོག །གང་ལྟར་
 དེ་རྣམས་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱིབ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་བ་ཆད་ནས་ནང་མཆོད་གྱི་རྗེས་
 ལ་ཐེམ་པས་དག་བ་སྟེང་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་བ་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་གཏོར་གཞན་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཡང་ནད་གདོན་སྤྲིག་སྤྱིབ་དང་མི་ལམ་ངན་བ་ཚུན་ཆད་དེ་ལྟར་བཀུགས་ནས་
 མཆོད་གཏོར་དང་འབྲེས་ཏེ་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ནས་སྤུལ་བས་སྤྲིག་སྤྱིབ་སྟོང་བ་
 དང་། བར་ཆད་སེལ་བ་དང་། མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་བ་དང་། སྟུན་ཆད་ལས་
 ཉོན་གྱིས་མི་གོས་པའི་དགོས་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། ནང་མཆོད་གྱི་རྒྱུང་དཀྱིལ་གྱིས་རྒྱུང་
 ཁྱུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ། མེས་གཏུམ་མོ། རླུང་བུས་རྒྱུང་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ། དེ་ལས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་དགོས་པས། ཨས་
 སྟོང་ཉིད། ཐོད་པས་བདེ་སྟོང་། འདུས་པ་སོགས་ལ་དེ་གཉིས་ཐོད་པ་གཅིག་ལ་ཆང་བས་
 བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་། སྐབས་འདིར་དུམ་བུ་གཅིག་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་།
 ཡང་རླུང་བུས་གཞིའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱེ་གསུམ་ཀྱང་མཆོན། ཞ་
 དང་བདུད་རྩིས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་

སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བྱུ་བ་ལ་གཤེགས་པ་ལྷ་དང་གཤེགས་མ་ལྷ་ཡོད་པ། རྩམ་རྣམས་ཞུ་བ་འོད་གསལ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྐྱར་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་གཤམ་སྐྱངས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་ཟབ་པ་ལས། དེ་འབྲ་གང་ཡང་མེད་པར་སྐྱེད་པ་ལ་ཐོད་པ་བཙུགས་པས་ཟབ་ཁྱད་ཅི་ལས་ཐོན། དེས་ན་མཆོད་གཏོར་བྱིན་རྒྱལས་ཚུན་ཆད་ལ་མཐར་ཐུག་སྐྱུ་བྱུགས་རྩང་འདུག་སྐྱར་དུ་འབྱུང་བའི་གནད་ཆང་བ་དགོས་སོ།།

༥ གསུམ་པ་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་བསྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་སྟོན་འགྲེའི་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་བ་ལ། མཆོད་པ་བྱིན་བརྒྱབ་¹ལ་བཞི་ལས་བསངས་པ་སྐྱར་དང་འབྲ་ཞིང་། ཉག་སོ་གཙུག་མུད་གཅིག་པ་སོགས་མཆོད་རྩམ་རང་རང་གི་བགཤམ་བསངས། སྐྱངས་པ་ཡང་སྐྱར་དང་འབྲ་སྟེ། གཞི་འདིར་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་པས་བྱམ་མེད་གོ་དགོས་ཀྱི། བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་གང་ཞེས་བཅའ་ནས་འཛོག་དཀའ་བ་ལྟར། རང་དོས་ནས་མེད་པ་དང་། ཚུགས་སྐབ་དུ་མེད་ཅེས་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་དེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ཏེ་སྟོད་བཙུད་ཐམས་ཅད་མེར་གྱིས་ཞུ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རང་སེམས་དགག་བྱའི་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་དེའི་སྤང་ཆ་མཆོད་པ་རེ་རེའི་གོ་སར་ཐོད་པའི་སྐྱད་དོད་ཀ་སྤུ་ལ་ཞེས་པའི་མིང་ཡིག་དང་སོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ཀི་རེ་རེ། དེ་ལས་ཐོད་པ། དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་རེ་རེ། དེ་ཞུ་བ་ལས་མཆོད་ཡོན་སོགས་བསམ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། རོ་ཐོའི་ཁྱད་པར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་མཆོད་རྩམ་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅན། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཆོད་ཡོན་ཞལ། ཞབས་བསིལ་ཞབས། མེ་ཏོག་མདུན་ནམ་དབྱུ་² བདུག་སྟོས་ཤངས། མར་མེ་སྐྱུན། བྱི་ཆབ་སྐྱགས། ཞལ་ཟས་ལྷགས། རོལ་མོ་སྐྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལྷལ་བས་སྐྱགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་

¹ བྱིན་རྒྱལས་ མཛོད་དཔར།

² མ་དཔེ་གཉིས་སུ། ‘མེ་ཏོག་མདུན་ནམ།’ ཞེས་གསལ་ཡང་བསྐྱེད་རྩམས་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་གཞན་སུ། ‘མེ་ཏོག་མདུན་ནམ་དབྱུ།’ ཞེས་གསལ་བ་བཞིན་དོན་ལའང་འཐད་པས་དག་བཅོས་ཞུས།

པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་དུ་བསམ། མཆོད་ཇུས་རང་མིང་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
 བཅུག་སྟེ་བཙོན་པས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། དེ་ལ་རང་བཞིན་བདེ་
 སྟོང་གིས་འོད་གསལ། རྣམ་པ་མཆོད་ཇུས་གྱིས་སྐྱུ་ལུས། བྱེད་ལས་གྱིས་ཆོས་གཞུགས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་སྤུན་ཆོགས་མཆོན་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་ནང་གི་ཉམས་ལེན་
 དང་འབྲེལ་ན་དགོས་པ་ཆེ། དངོས་སུ་བཤམས་པ་ཚུ་ཉིང་པོར་གང་ལས་མེད་ཀྱང་རང་
 ལྟར་གསལ་བ་དབྱལ་བོ་¹ཞིག་མ་ཡིན་པར་སྟོན་བཅུད་གྱི་བྱེད་པར་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་
 ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲིབ་ཆ་ལ་འདི་འཆར་དང་འདི་མི་འཆར་བྱ་
 བ་མེད་པས་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་དབྱེད་ན་མཆོད་ཡོན་རྟོ་རྟེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་འཆར་བ་ལ་
 གོ་རྒྱ་ཆེ་བས་དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ། ཐམས་ཅད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པས་མིང་གིས་
 བཏགས་ཙམ་མཆོན་པ་ཁང་པ་གཅིག་སྐྱུ་དང་། སྒྲེགས་བམ་དང་། འབྲུ་སོགས་གྱིས་བཀའ་
 རྟེན་དེ་དེའི་ཁང་པ་ཞེས་འཆར་བ་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཚུལ་ཡིན། དེའི་གནད་གྱིས་
 མཁས་བྱུང་ཞོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འདོགས་བྱེད་གྱི་མིང་དང་རྟོག་
 པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་སོ།། ཕྱོད་འགྲོའི་གཏོར་མ་བྱིན་རྒྱབས་སྤར་
 དང་འབྲེལ་བའི་ནང་མཆོད་བཅུད་བ་དང་གཏོར་མ་བཟའ་བའི་ཇུས་ཡིན་པས་ཁ་དོག་ཞི་
 སོགས་ལ་དཀར་སེར་དམར་ནག་དང་། དབྱིབས་རྒྱུ་ལོ་བྱ་བཞི་སོགས་ལས་མཐུན་རི་
 བོ་ལས་དབངས་མཐོ་བ་མུང་ན་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མོས་པ་ནི། “དམར་ཆེན་
 གཏོར་མ་རི་ལྟར་སྤངས་པ་ལ།”² ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐྱབས་མགོན་རྟོ་རྟེ་འཆར་
 གིས་གསུངས། འབྲུ་གསུམ་བཙོན་པའི་སྐྱབས་རང་གཞན་གྱི་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཆད་
 རྣམ་གཏོར་མ་དང་འབྲེས་པར་བསམ་སྟེ་སྤུལ་བས་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་སྤྲིག་སྤྲིབ་འདག་པར་

¹ དབྱལ་བོ་ མཚོན་དཔལ།

² རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་རག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། དམགོན་བསྐྱེད། དཔར་གསལ། ཤོག་གངས་༡༩ནེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དམར་ཆེན་གཏོར་མ་རི་ལྟར་སྤངས་པ་དང་།” ཞེས་སོ།།

མ་ཟད། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྲུག་སྟེ། རྒྱལ་
ལས་༥ སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་བྱོན་ན་སུ་ལའང་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་མི་སྐྱེ་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་
དེའི་མཐུར་གསུངས། མི་ལམ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱུག་པ་མིས་ན་ཡང་གཞན་ལ་མི་སྤྱོ་བར་གཏོར་
མ་བྱིན་བརྒྱབ་¹ཀྱི་སྐབས། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པའི་
མི་དང་མི་མིན་གྱི་བསམ་ངན་སྦྱོར་རྩལ་སོགས་བར་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡོད་མི་ལམ་ཅི་
ལྟར་མིས་པའི་རྣམ་པར་བཀུག་ནས་གཏོར་མ་དང་རོ་གཅིག་འབྲེས་པ་རྩོམ་ཞེ་གསུམ་གྱི་རོ་
བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྟེ་ལྟ་ལ་ལུལ་བས་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་དག་པའི་
མོས་པ་བྱེད་པ་དང་། བདུད་ཅི་དཀར་སེར་སོགས་ལུལ་བས་ལྟའི་སྐྱེ་ལས་ལྟ་མོ་བུམ་པ་
ཐོགས་པའམ་འོད་ཟེར་ལས་མཐུན་སྒྲོམ་ཏེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྲེལ་༥ མགྲོན་སྐྱུན་འབྲེན་པ་ལ། བོ་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པས་དཔལ་
བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཐུགས་རྒྱུད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་པའི་གནད་ཆེ། འདི་ལ་བདེ་སྟོང་
དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཨེ་ཨྱི་ལྟར་གྱི་བཤད་པ་སྤྲས་དོན་ཀུན་གསལ་དུ་ཡོད་ལ།
ཐུའུ་བཀུན་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱུད་ལས། “ཆེ་གཞོན་ཐིག་གསལ་པོ་²ཞེས་བྲ།”³ ཞེས་སོགས་
བྲངས་ནས་པེས་སྟོང་ཉིད། ཆེ་ཆོས་ཐིག་ལེས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
ཆོགས་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཆོན་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གནད་བཙིན་གྱིས་མཁའ་
སྟོན་མའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་བྱུར་ཅམ་བཞོད་ཡོད། གང་ལྟར་སེམས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག །དག་ཏུ་པོ་བཞོད། ཀྱང་པ་གཡོན་པའི་མཐེབ་ཆེན་གྱིས་གཡས་པའི་
མཐེབ་ཆེན་མནན་པ་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་དབང་གནད་བའི་སྐབས་ཡར་

¹ བྱིན་རྒྱབས་ མཛོད་དཔར།

² ཆེ་གཞོན་ཐིག་གསལ་པོ་ མཛོད་དཔར།

³ ཐེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུག། ཁ་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། དེམ་པ་བྱེ་བ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་(བཟ) ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འབྲསྟེ། “ཆེ་གཞོན་ཐིག་གསལ་པོ་ཞེས་བྲ།” ཞེས་སོ།

བཞེངས་ཡོད་ཀྱང་ཁྱིམ་སེ་འགྲིག་པ་ཡ་མཚན་ཆེ། ཐལ་མོ་གཉིས་ཁ་སྐྱབས། མུ་བ་
 མོ་མདུད། མཐེ་བོང་གཉིས་དང་། ཀྱང་མོ་གཉིས་ཅེ་སྐྱར། ལྷག་མ་བསྐྱེངས་པ་འབར་བའི་
 ཕྱག་རྒྱ་ཐོག་མར་གཡོན་དང་། དེ་ནས་གཡས་སུ་བསྐྱོར། མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་གཡོན་ནས་
 གྱེན་དུ་ལྟ་བ་དུག་ཀ་འཛོམ་ན་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་དབང་མེད་དུ་འབྱོན་པ་དམ་
 ཆོག་དང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱགས་རྒྱ་དང་འདྲ། དེ་ནས་རང་གི་སྐྱགས་ཀར་
 ཉི་གདན་གྱི་སྒྲིང་དུ་སྦྱོར་ལས་འོད་ཟེར་བརྒྱད་འཕྲོས་པས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ནས་མགོན་ཆོན་
 བཅུ་གཅིག་རེ་སྐྱོན་འབྲེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཤར་དུ་བརྒྱ་གྲེན་གཙོ་བོ་ལ་འཁོར་མགོན་
 རིགས་གཞན་རྣམས་ཆང་བ། དེས་གཞན་ལ་འདྲ། གཙོ་བོ་བཀུག་པས་འཁོར་རྣམས་རང་
 དབང་མེད་པར་འདུ། ཕྱོགས་སྐྱོང་ཡུལ་ཕྱོགས་སྐྱེ་དང་། ཞིང་སྐྱོང་ཡུལ་དེའི་བྲེ་བྲག་རེ་
 སྐྱོང་བ་ལ་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛོག་གིས་འབྲེད་དགོས། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་སྐྱོང་ནི་ཕྱོགས་སྐྱོང་
 གི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་གོ་དགོས་པས་ཞིང་སྐྱོང་རྣམས་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་བཞོན་པའི་གདོང་ཅན་
 དུ་བྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན། ཕྱོགས་སྐྱོང་འཁོར་བཅས་ལ་གཏོར་མ་ཕྱལ་བས་འདས་
 མ་འདས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱལ་བར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ། ཕྱི་ནང་སྐྱོང་བའི་དམ་ཅན་མ་
 ལུས་ལ། ཞེས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཉིར་བཞི་དང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་
 དང་ཅ་ཁམས་སྐྱར་བ་ལྟར་ན་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་དང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་སྐྱང་ཆ་ལས་
 ཕྱིའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་དཔལ་མགོན་དུ་ཤར་བ་ལ་ཕྱལ་བས་ཕྱི་ནང་འབྲེས་ནས་འགྲོ་ལུགས་
 ཤིག་ཤིག་ཡོད་པའི་ཆོད་དུ་འདུག་པས་ནང་མཆོད་སྐྱབས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟར་གྱུར་
 པ་ལ་འབྲུལ་བའང་དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ། ཉེན་འབྲེལ་དང་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པས་
 ཞིང་འདིའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཀུགས་པ་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དབྲེར་མེད་དུ་འདུས་
 ཏེ་གཏོར་སྒོད་དམ་རང་གི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་འཁོད། ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་དམིགས་ཏེ་རང་

༡ འགྲོ་ལུགས་ཞིག་ མཛོད་དཔལ།

སེམས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུག་གིས་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ཆོས་དབྱིངས་
 སུ་ཟད་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱའི་རང་དུ་ཞུགས། དེ་ལས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་
 བཞེངས་པའི་ལྷགས་གྱི་ཅེ་མོར་རྩྱུ་དཀར་པོ་ལས་རྩོལ་ཅེ་གསུམ་པ་དཀར་པོ་ནས་འབྲས་
 ཅུམ་རྩ་དབྱས་མ་འོད་གྱི་སྐྱ་གྱའི་རྣམ་ཅན་དུ་བསམ། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་ལྷ་མོ་རོ་རྩོལ་
 མ་དཔག་མེད་སྟོས་ཏེ་ཐོད་པས་གཏོར་མ་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་ལུམ་ལུམ་བཅུས་ཏེ་བསྟེན་
 པའི་མོས་པ་དང་བཅས་གཏོར་སྒྲགས་ཆར་གཉིས་བརྗོད་པས་དང་པོས་སྒྲགས་གཡོན་
 སྟོར་དང་གཉིས་པས་མཆམས་གཡས་སྟོར་དུ་ཕུལ་བས་རྩོལ་ལེན་གྱིས་སྒྲགས་ལེན་
 པ་ལྟར་སྒྲགས་འོད་ཟེར་གྱི་སྐྱ་གྱས་གཏོར་མའི་བཅུད་དངས་ཏེ་གསོལ་བས་སྒྲགས་རྒྱད་
 ལ་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བསམ། དཔག་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་གཏོར་མ་རིལ་བོར་
 མིད་པ་ཡང་ཡོད། གཏོར་སྒྲགས་གྱི་སར་ནི་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་ཀུན་གྱི་
 མཐར་སྐྱེད། གཅིག་ལ་ཕུལ་བས་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བསམ་དགོས་པས་སྒྲགས་ལ་ཕུལ་
 ཆེ་མཆམས་སུ་མི་འབྲུལ་བ་ག་ལ་ཡིན། སྟོང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་སྟོས་ཏེ་ཉེར་སྟོད་ཕུལ་ལ་
 སྟོང་གར་བསྐྱ་བ་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་སྟོང་གར་ཐིམ་པའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགོ་བ་འོག་གི་སྟོ་
 བསྐྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འད། ཆོགས་བཅད་གྱིས་མགོན་རིགས་བཅུ་གཅིག་གི་མིང་སྟོས་པའི་
 སྟོ་ནས་དཔལ་ཆེན་ཏེ་རུ་ཀའི་བཀའ་སྟོད་ཡིད་ལྟར་མགྲོགས་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཤུགས་དང་
 ལྷན་ཞིང་མཐུ་སྟོབས་རུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་དབང་འགྱུར་བ་ཁྱིད་རྣམས་གྱིས་
 ལམ་རིམ་གཉིས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ། སྐྱེ་བ་གནས། གནས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཞིང་། མཐུན་རྒྱུན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པར་མཛོད་ཅེས་སྐྱབ་ཐབས་བསྟོམ་པ་
 དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་
 བས་དབྱེས་བཞིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མོས། རིམ་གྱོ་ལའང་རྩ་བ་མེད་ན་རུས་པ་མི་
 ཐོན་པས་བདག་འཛིན་ལ་རྩུང་ཟད་རེ་གཏོད་ན་སྤང་ཆ་སྟོང་བ་ནད་ལས་གྲོལ་ཁར་ན་ལྷག་

ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་འདྲའོ།། མཐར་ཐོངས་པ་བཅོད་པར་གསོལ་ཏེ་བྱི་རོལ་ཏུ་བཞུད་ནས་
ཐྱོགས་བསྐྱེད་སྟེ་བཞུགས་པའམ། རང་གནས་སུ་གཤེགས་པ་གང་མོས་བྱའོ།།

བཞི་པ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱལས་སྤར་དང་འབ།

༥ ལྷ་པ་འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྤྱོད་བ་དོར་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ནི། བསྐྱེད་རིམ་
རྒྱུ་པ་ལ་མ་བྱས་ཀྱང་ཆོ་ག་ཆད་པའི་སྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་ན་ངེས་
ཅན་དུ་དགོས། དེ་ཡང་། “ལམ་མཆོག་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་རྟེན།”² ཞེས་
སོགས་ལྟར་དགོ་སྤྱོད་རིགས་མང་ཡང་ལས་དང་པོ་བས་རྣམ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟ་
ཀྱི་རྟེན་འབྲུབ་པའི་དགོ་རྒྱུ་བསགས་པ་དང་། མི་དགོ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དཀའ་ཡང་
སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་བསྐྱེད་ལ་འབད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་རྒྱུ་གི་འགག་
སྤྱོད་ཆང་། བཤགས་བསྐྱེད་ལ་ཕྱུང་པོ་གསུམ་པ་འདོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཆོན་བརྟེན་པ་སོགས་མདོ་ནས་བཤད་པ་དང་། ལྷགས་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་
ཀ་ནས་མཐའ་ལས་པ་གསུངས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་དོར་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིག་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་རེ་བསྐྱེད་ན་ལྷུང་བའི་འཕེལ་ཁ་འཆད་ཅིང་། འབྲུམ་
བསྐྱེད་པས་སྤགས་ཀྱི་རྒྱུང་འདག་ན་མཆོམས་མེད་དང་། བྱང་སེམས་དང་སོ་ཐར་ཀྱི་རྒྱ་
རྒྱུང་འདག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་བྱ་སྤྱོད་ལ་དོན་ཆེ་བའི་གདམས་པ་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ལ་སྐྱབས་འགྱུར་ཆོགས་ཞིང་གསང་བདེ་སོགས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་བྱེད་བདེ་བ་
དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་ཏུ་བྱིན་ཅན་རྒྱུ་པ་བཞུགས་
པ། རིགས་ལྟའི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུམ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་བཅས་སངས་
རྒྱས་དཀོན་མཆོག་། འཁོར་གཞན་དགོ་འདུན་ནམ། ཡང་ན་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུམ་སངས་རྒྱས་

¹ མ་དཔེར་སྤྱོད་ཅེས་གསལ།

² རྫོགས་ཁ་བསྐྱེད་བཅའ་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་ལམ་རིམ་བསྐྱེད་དོན། གཙོ་བོ་དཔེར་། ཤོག་གངས་༤༦༣

དགོན་མཆོག། འཁོར་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག། རྫོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་ཉིག་གི་ཁང་
 བུ་ཆུང་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་ལུང་གི་དམ་ཆོས། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་
 ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱན་འདུས་སུ་མོས།
 འདིའི་སྐྱབས་སེམས་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 མཐར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད། ཉེར་བཞིའི་དཔལ་འཁོར་མཁའ་
 འགོ། ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྐྱོར་བ། དབང་
 བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཆོགས་དང་བཅས་པ་གསལ་བཟབ་ལ། སངས་རྒྱས་
 ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རིས་དང་ངོ་འཕྲོད་པ་བྱ། རང་གི་མཐའ་
 སྐོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སའི་དྲེག་པ་སྟེ་དགྲུང་མའི་གྱིབ་ཆེན་བཞིན་མའི་རྣམ་པར་
 འཁོད། ཆོགས་ཞིང་ལ་སྟོ་ཡིངས་བསྐྱར་གྱིས་བཀལ་ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱབས་ཀྱིས་མནར་བ་ལས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟུམ་དུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་
 སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་འདུག་གི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་རིས་ལ་གསལ། དེའི་ཆེ་མཁའ་བྱུང་གྱི་
 སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་
 ཀྱིས་མནར་བ་ལ་བ་སྐྱབ་གཡོ་འགྲུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་རྫོམ་ཡང་ག་ན་
 ཡོང་། དེས་ན་སྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་ཐོ་ཆུན་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞིན་རྒྱུན་ཆད་མེད་
 པར་འཁོར་ཉེ་བདེ་བས་སོངས་ཤིང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྟག་པར་མནར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 གནས་ཚུལ་ལ་བསམ་སྟོབ་བྱང་། དེ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྣང་རྗེ་མེད་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱེད་
 ལས་ཐར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་པ་ཡིད་ལ་ཨེ་འཆར་ལྟ། ཤར་ན་དེ་དག་སྐྱག་བསྐྱེད་མཐའ་
 དག་ལས་བསྐྱེད་ཉེ་རང་གིས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྟུམ་དུ་

ཡང་ཡང་སེམས་བ་དགོས་སོ།། འདི་ལ་རང་ཡི་དམ་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་བོར་རྫོང་སེམས་
གསལ་འདེབས་བ་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་རང་ཉིད་རྫོང་སེམས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཚོག་མོད།
རང་ཐ་མལ་བའི་སྤྱི་བོར་གསལ་འདེབས་བ་དམ་བ་གོང་མའི་བྱག་ལེན་ལ་ཡོད། གང་ལྟར་
རང་གི་སྤྱི་བོར་བསྐྱེད་མིང་ཡིག་དང་པོ་བ་ལ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་བ་པོ།¹ དེ་ལས་བསྐྱེད་ཀྱང་
པོ་འདབ་བརྒྱན། དེའི་སྤྱི་བོར་དེའི་ལེན་ལ་ཁོར་ཉ་གང་བ་ར་རི་དང་བྱལ་བས་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་
ཁེབས་བ། དེའི་དབྱུང་སུ་ཕྱོགས་བཅུ་འུ་བ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱལ་བར་མི་རྟོག་པའི་
ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྩུ་དཀར་པོ་གྲུན་འགྲེང་གི་རྒྱལ་བར་ཐོལ་གྱིས་བཞེངས། དེ་ལ་
ཕྱོགས་བཅུ་འུ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་དགོངས་རྒྱུ་མེད་བ། “གང་
གིས་མོས་བ་གཙོར་བྱས་བ།། དེ་ཡི་མདུན་ན་ཐུབ་བ་བཞུགས།།”² ཞེས་བ་ལྟར་ཡིན་བས་
རང་གི་མོས་བ་ཅམ་ལས་འདིར་ག་ན་བཞུགས་སྐྱམ་བ་ལོག་རྟོག་ཡིན། གཞི་བྱུང་ན་རྒྱལ་
མཁེན་གྱིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་བས་ཁྱབ་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་བས་རྒྱལ་མཁེན་ཡོད་ལ་
སངས་རྒྱལ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛོག་ག་ལ་བྱས། མདོ་ལས། “ཡེ་ཤེས་རི་སྤྱི་དེ་ཁྱབ་
གྱུར་བ།། སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྤྱི་དེ་ཁྱབ།།”³ ཅེས་སྤྱི་བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞེན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་བས་བ་སྤྱི་ཉག་མ་རེ་རེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
གཞིགས་བར་གསུངས། ཐུགས་སྐྱེད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཤེས་བ་རང་གི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་དང་
འགྲོགས་བས་སྐྱེད་མའི་སྤྱི་བོར་ཅེ་མོ་ཞེས་ལ་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཏབ་ན་ཕྱོགས་བཅུ་འུ་
སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་མི་གཞིགས་བ་མི་སྤྱི། གཞིགས་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་
དང་། འཕྲིན་ལས་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མི་སྤྱི། མཁེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་
དེའི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་འཇུག་དགོས། ཐ་མལ་བ་ལྟར་སྤྱི་གསུམ་རོ་བོ་ཐ་དང་མ་ཡིན་བར་

1 ཐོ། མཛོད་དབང་།

2 ལུང་འདི་མ་རྟོག་།

3 སྤྱི་བཀའ། དགོན་བཅུགས། ༡ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ། ཤོག་གངས་༡༣༠བཤ

ཆོས་གཟུགས་དབྱེར་མེད་སྐྱུ་ཐུགས་བྱང་འཇུག་ཏུ་གནས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་རྒྱང་
 སྐྱུ་དང་། དེའི་གདངས་གསུང་དང་སྒྲགས་སུ་འཆར་བས་སྐྱ་ཅེ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་པས་བཅུ་འེ་
 རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པ་བཞུགས་ཀྱང་མི་རྒྱུད་པའི་དོགས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཐ་མལ་པའི་ཤ་
 ཁྲག་གདོས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོར་མ་ཤོང་བ་ཡིན་འདུག །དེས་ན་མོས་པ་ཅ་མ་
 གྱིས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དེར་བཞུགས་པ་རིགས་པས་འབྱུང་བོ། ། གྱུང་ཐང་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་ནས་སྒྲགས་ལས་མིག་སོགས་ལྷའི་མངོན་ཤེས་གསུངས་ཀྱང་། མདོ་ལུགས་སྣ་
 ལྟེ་ལུས་གསུམ་ལ་མངོན་ཤེས་མ་བཤད། འོན་ཀྱང་དེ་བཞུགས་གཤེགས་པས་གཙུག་ཏྱར་
 གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། ། ཞེས་བ་སྐྱུ་རེས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གཟིགས་པས་མངོན་ཤེས་ཅི་ལ་
 མེད་ཅེས་གསུང་འཕྲོས་གནང་བར་ལན་ལྷུ་རྒྱ་མ་རྟེན་འདུག །དེ་རམས་པ་སངས་རྒྱས་
 བཀའ་ཤིས་ཀྱིས་མོང་གོལ་ཆེན་ཆེ་མཆོག་ལྟ་རམས་པར་དེ་རིས་ཀྱང་ལན་གཞན་མ་བྱུང་
 ཟེར། མཛོད་ལས། “མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་སྣ་ལྟེ་ལུས་
 གསུམ་གྱིས་ཡུལ་རང་དང་མཉམ་པ་སྤང་ནས་འཛིན། མིག་རྣ་ལྟར་ཐག་རིང་པོའི་ཡུལ་མི་
 འཛིན་ཞིང་ཁྲབ་མི་ཆེ་བས་སྐྱུ་མོང་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་འཆམས་པར་བྱས། འོན་ཀྱང་
 མངོན་ཤེས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཞག་ཆོག །རྟོགས་རིགས་དང་དབང་ཤེས་ལྟར་རྒྱུན་གྱི་
 སྒོ་ནས་སོ་སོར་འཛོག་པ། ཐུབ་དགོངས་ལས། “དབང་པོའི་སྒོར་སྒྲོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་
 བས་བཞག་གོ།”² གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། གཞན་དུ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ངོ་བོ་གཅིག་
 པས་དབང་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བཞག་ན་ཅིས་འགོག །མཁྱེན་ཚུལ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་རྒྱུན་དང་
 མིང་འདོགས་ཚུལ་གྱིས་མི་འདྲའམ་སྣམ་གསུངས། དེ་ལྟར་རྒྱུ་ཡིག་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་
 འདུས་སུ་སྒོ་བཞག་ལ། དེ་ལས་དོ་རྗེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ་ལྟེ་བར་རྒྱུ་གིས་མཆོན་པ། དེ་ལས་

9 ལྟེ་བསྐྱེད། མངོན་པ། ཀྱུ་སྒོའི་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས་བདུན་པ། ཤོག་གངས་3396

10 ལྟེ་བསྐྱེད། དབྱུ་མ། 11 ལྟེ་བ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་པ། ཐུབ་དགོངས། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་34193 ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “དབང་པོའི་སྒོར་སྒྲོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པས་རྣམ་པར་གཞག་གོ།” ཞེས་སོ།

འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཚུལ་སྒྲིལ་རེད་གི་དྲུག་པ་ལྟར་འབྲལ་དུ་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་འཆར་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་
 ཤར་གྱི་རི་ཅེ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་མ་ཐག་འོད་གྱིས་འཛམ་གླིང་ཁེབས་པ་
 བཞིན་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཅམ་ནས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པ་དགོས་ཞེས་སྐྱབས་
 མགོན་འོ་ཇེ་འཆར་གིས་གསུངས། འོད་ཟེར་དེ་དག་ཆར་འབབ་ལ་ཁད་པའི་སྒྲིན་ལྟར་དག་
 པའི་འཛིག་ཉེན་དུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲི་མོ་ལས་མཆོད་ལྟ་སྒྲིས་ཉེ་སྲིད་ཞིའི་ཁམས་ན་གྲུ་ལོ་མ་
 པའི་དངོས་པོ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་གྱུར་པ་རི་སྒྲིད་པས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་པར་
 བྱས། མཉེས་ཚུལ་བཀའ་སྒྲོམ་གྱིས་མནར་བ་ལ་བཟའ་བརྟུང་བྱིན་པས་དགའ་བ་ལྟ་བུ་མ་
 ཡིན་པར་རིགས་གྱི་བྱ་འདིས་འདི་ལྟར་ཡིད་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་པ་གྲུ་ལོ་མ་པ་
 ལུལ་ཉེ་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུ་སོང་སྤྲུམ་
 དུ་མཉེས། དེ་ནམས་གྱི་སྐྱབས་གསུང་བྱགས་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱི་ནམ་པར་
 བསྐྱེད་ནས་འོ་ཇེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་བེམ། འོད་ཟེར་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་འཕྲོས་པས་
 རིགས་དྲུག་གི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་སྟེ་འོད་གྱིས་རེག་པས་གསེར་
 འགྱུར་གྱི་ཅིས་ལྷགས་གསེར་དུ་བསྐྱུར་བ་བཞིན་དེ་དག་དོར་སེམས་གྱི་སྐྱུར་བཞེངས་
 པའམ། འོད་ཟེར་ལ་འཁྲིལ་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས། སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་
 བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བསམ་པའམ། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲི་ལ་དོར་
 སེམས་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་རེ་བཞུགས་ནས་རྩུ་འཕྲུལ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་གང་འཆམས་¹
 གྱི་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་འོ་ཇེ་རྒྱ་
 དང་བཅས་པ་ལ་བེམ་པ་ནི་འོད་འཕྲོས། དོན་གཉིས་བྱས། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། དེ་ཡོངས་
 ལྟ་གྱུར་པ་ལས་དོར་སེམས་སྐྱུ་མདོག་སེར་དམར་སྟོ་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྤྲིག་

¹ གང་མཆམས་ མཛོད་དཔར།

སྤྱི་བ་སྦྱོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་རྟོར་བྱེད་འཛིན་པས་ཡུམ་
 རྟོ་རྟེ་སྒྲེམས་མ་གྱི་ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བ། གྱི་ཐོད་དང་རྟོར་བྱེད་གཉིས་ཀས་བདེ་སྦྱོར་
 མཆོན་པར་འདྲ་ཡང་མཛད་པ་སྟོན་ཚུལ་དང་འོད་གསལ་རྩལ་དུ་འདོན་པས་ཡུམ་ལ་ཐོད་
 ཁྲག་བྱས། འདུས་པ་ལྟར་དར་དང་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྲེལ་པ་ཆོ་ག་གསུམ་
 བསྐྱེད་བྱ། ལྷ་གང་བསྐྱོམ་ཡང་ལྷ་མ་དང་དབྱེར་མེད་གལ་ཆེ། ལྷ་མ་གཅིག་ཉིད་གདུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་དགོས་དབང་གིས་སྟོན་པ་ནས་རྩ་བའི་ལྷ་མའི་བར་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བཀའ་
 བྱིན་ཆེ་སྒྲེལ་པ་དགོས། རོ་བོ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་མཐོང་ན། རྣམ་པ་མཆོན་དཔེ་སོགས་
 ལེགས་སྐྱར་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་། མཛད་པ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་ན་རྣམ་པ་ཅི་ལྟར་བསྐྱོམ་
 ཡང་འདྲ་གསུངས། འོན་ཀྱང་སྤྲགས་ལུགས་ལྟའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེ་ལོ།
 ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་ཨོྭ་དཀར་པོ། མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་
 གྱི་དབྱུས་སུ་ཨྲུང་མར་པོ། སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་རྩྱུ་སྟོན་པོ། གསང་འཛིགས་
 སོགས་ལའང་ཡུམ་གྱི་གནས་གསུམ་དུ་འབྱུ་གསུམ་བཀོད་ཆོག་ཀྱང་འདིར་ཆོག་རིས་ལ་
 ཐོན་པ་འོད་གསལ་རྩལ་དུ་འདོན་པའི་ཟབ་གནད་ཡིན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་ཀའི་
 རྩྱུ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནམ་མཁས་གར་བྱབ་ཆོས་སྐྱུས་བྱབ་པས་ཡེ་ཤེས་པ་ནམ་མཁའ་
 ལས་སྤྱོན་རྟོལ་བ་ལྟར་ཁྱོན་པ་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱུའི་གནས་ནས་གཟུགས་སྐྱུའི་རྣམ་པའམ།
 མྱོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་འོད་ཀྱིས་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་རེགས་ཀྱི་བྱ་
 འདི་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འཁྱོན་ཞེས་བཅེ་བས་དགོངས་ནས་ཀུན་ཀྱང་རྟོར་སེམས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་གཅིག་དུ་སྦྱར་པ་རྩེ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་སྤྱི་བོར་
 རེགས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་བཞུགས། རྩྱུ་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་སྐྱུ་ལ་ཞུགས།
 བླ་ཞེས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་འདྲེས། རྩྱེ་ཞེས་ཅི་འདོད་ཀྱི་བར་དབྱེས་བཞིན་བཞུགས་
 པའམ། ཐུགས་རྒྱའི་དམ་ཆོག་གིས་གཞན་དུ་ཕེབས་པའི་དབང་མེད་པར་བྱས་པ་དགུག་

གཞུག་བཅེངས་མཉེས་སམ། དབང་དུ་བྱ་བ་ཞེས་སྐྱབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། སྐར་
 ཡང་འོད་འཕྲོས་པས་སྟོགས་བརྩེ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་ལྷ་རིགས་ལྷ་བྱམ་བ་ཐོགས་
 པའི་རྣམ་པར་སྦྱན་པས། བདག་དང་འདི་ཞེས་མི་གསལ་བ་ལ་རང་དང་ལྷ་གཉིས་ཀས་
 དབང་བསྐྱར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ཆོག །རྒྱལ་པར་བྱེད་ན་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་དང་། “རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ལ་ཉོན་མོངས་མི་མངའ་ཡང་།”¹ ཞེས་
 སོགས་ལྟར་རང་སྣང་མ་དག་པའི་དྲི་མ་སྦྱངས། འདིའི་ཆོག་རིས་ལ་ལུས་བདུད་ཅིས་གང་
 བ་ཐོན་པར་བྱས་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་རྩལ་དུ་བཏོན། ཚུའི་ལྷག་མ་
 སྐྱེ་བོར་ལུད་པ་ལས་རིགས་བདག་མི་བསྐྱོད་པ་བྱུག། གསུང་བཤད་མེད་ཀྱང་འདོད་ན་
 ཡན་ལག་བདུན་པ་ལུལ་ཆོག །ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་ཀར་ཆོ་བ་ལ་ཡིག་བརྒྱའི་
 ཐུགས་སྤང་བཀོད། ཐང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དུ་མི་མང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་རི་རྩེ་ནས་བལྟ་བ་
 ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྒོ་འོག་དུ་ཚུད་པ་བྱས་ཏེ་རང་གིས་དབུ་མཛད།
 ཐམས་ཅད་མགྱོན་གཅིག་དུ་དོར་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱལ་བའི་
 གསོལ་འདེབས་བྱས་པས་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ཡིག་ཐུགས་སྤང་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་
 འཕྲོས། སྐར་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྦྱངས་པ་སོགས་དོན་གཉིས་བྱས། སྤས་
 བཅས་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་
 བཟུས་ནས་སྐྱེ་བོའི་དོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐེམ་པས་སྐར་ལས་མཐུ་སྟོབས་ནུས་པ་
 གཟི་བུ་ཆེད་ཆེར་འབར། ཆར་འབབ་ལ་ཉེ་བའི་སྤྲིན་ལྟར་སྐྱ་དང་ཐུགས་སྤང་ལས་བདུད་ཅི་
 སྐྱ་ཕོམ་ཕོམ་འཕྲོ་ཞིང་། སྐྱ་དང་སྦྱན་རས་ཀྱི་གཟིགས་སྦྱངས་ཚུན་ཆད་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྦྱངས་
 པའི་ཐུགས་བཞེད་ཀྱི་ཉམས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀས་པ་དང་། སྤྲིག་སྤྲིབ་སྦྱང་བ་ཞི་བའི་ལས་ཡིན་
 པས་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བསམ་ལ་ཐུགས་

1 གདམས་ངག་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད། 10 ཆོས་ཚན་བརྒྱུད་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སྤྱོད་ལེན་ཚུལ། དཔལ་སྦྱངས་དཔར་མ། ཤོག་གངས་ 363

བགྲང་། འདྲིགས་གསང་ལ་སྐྱའི་གཞི་བརྟེན་རྒྱས་པ་ཆོག་རིས་ལ་ཐོན་ཞིང་། བདུད་ཅི་སྐྱའི་
 ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འབབ་པ་སྐྱ་ལུས་དང་། འདིར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་བབས་
 པའི་བདུད་ཅིས་ལུས་མེར་གྱིས་གང་བ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་དུ་འདོན་པ་སོགས་བདེ་
 གསང་འདྲིགས་གསུམ་གྱི་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱུས་གྱི་དམིགས་པ་བན་ཚུན་ཁ་བསྐྱངས་
 ནས་ཉམས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆོག་ཀྱང་། རྒྱུད་སྡེ་རང་རང་གི་ལམ་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་ཟབ་
 གནད་དང་ཆོག་གི་སྦྱོར་ཚུལ་ཤ་མོ་རེ་ཚུན་ཆད་ལ་སྐྱོས་ཆོས་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་མ་འབྲེས་
 པར་ཡོད་པ་རྗེའི་གསུང་རབ་གྱི་བྱད་ཆོས་སྐྱ་གོ་དགོས། ས་ཐོན་སྒྲགས་སྤེར་ནམས་ཨྱི་
 གྱིས་ཨྱི་སྒྲོགས་པ་ལྟ་བུ་རང་སྐྱོ་སྒྲོགས་བཞིན་པ་དང་། སྒྲགས་དོན། རྗེ་རྗེ་སེམས་དབའ་
 ཁྱོད་གྱིས་སྒྲགས་བསྐྱེད་དེ་འགོ་བ་ནམས་འཁོར་བ་ལས་འདོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་
 ལ་མངའ་བཞེས་པའི་དམ་ཆོག་བཞིན་དུ་བདག་སྦྱིད་སྒྲུབ་ལེགས་ཉེས་ཅི་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་
 དགེས་པས་དུས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བར་རྗེས་སུ་བསྐྱངས་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་
 མཐོ་རིས་གྱི་བདེ་བ་ཚུན་ཆད་བཏན་པ་དང་། ལས་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་
 གྲུབ་འགྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་སྤྲི་དབལ་བདག་གི་སྦྱིང་ལ་གནས་པར་མཛོད་
 ཅེས་ཐད་ཀར་མ་ཤར་ཀྱང་སྤྱི་སྒྲོམ་བྱེད་པར་བྱས་ཏེ་སྦྱིང་ཁུང་རུས་པའི་གཏོང་ནས་གསོལ་
 བ་བཏབ། ཅུ་བ་སྤྲིག་སྤྲིབ་དག་ན་བྱིན་རྒྱལས་དང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པས་ཡིག་
 བརྒྱ་བཏན་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས་འདྲ་ཟེར་གྱིས་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྦྱང་བ་
 དང་། འདྲ་ཟེར་ལ་བདུད་ཅི་འཁྲིལ་བས་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་འཁྱུད་པ་དང་། འདྲ་ཟེར་གྱི་
 སྦྱོར་དོར་སེམས་བཞོད་པའི་སྐྱ་ལས་བདུད་ཅི་འབེབས་སྦྱངས་དང་། གང་གདུལ་གྱི་མཛད་
 པས་འགྲོ་བ་ནམས་དོར་སེམས་གྱི་གོ་འཕང་ལ་བཞོད་པ་དང་། འདྲ་ཟེར་གྱི་སྦྱེ་ལ་ཚུ་བཞི་
 ཉེར་སྦྱོད་རོལ་མོ། འདོད་ཡོན་ལྷ། བཟ་ཤིས་རྟགས་རྩས། རོ་མཆར་བའི་མཆོད་པ་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་། ཉེར་གསུམ་མ་སོགས་མཆོད་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དགུ་སྤྱལ་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་

བཅས་ལ་ཕྱལ་བས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུངས། འིན་རྒྱལ་བས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱེད་ནས་སྤྱི་བོའི་རྫོང་སེམས་ལ་བསྐྱེད་བས་སྤར་ནས་མཐུ་བྱས་གཟི་བརྗིད་ཡོད་ཀྱང་
 གཏུལ་བྱའི་རྫོང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་མོད་ཀྱང་། གངས་ཅན་བས་ས་
 བོན་གྱི་དུས་ལྷ་གྲུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དགོས།
 རྫོང་འགྲོ་ཚུད་པའི་སྐབས། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཀྱང་རང་
 དང་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་གསར་དུ་རྟོགས་ཞེས་གསར་རྟོགས་བཞག་པའི་རིགས་པས་མཆོད་པ་
 གསར་པ་ཕྱལ་བས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དང་ཆོད་མ་སྤྱི་བར་འབྱུང་བོ།
 ཡང་སྤྱི་བོའི་རྫོང་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆོམས་¹ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་པ་ལུས་
 ལ་ཞུགས་པས་ཕྱ་ཚུ་བྲག་པོས་ཅ་སྤར་འདེད་པ་བཞིན་མ་སྤྱིན་པ་རྣལ་ཞབས་དུ་ཟག་པ་ལྟར་
 སྤྲིག་སྤྱིབ་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་སྤྱིན་ཏེ་དུད་ཁུ་དང་སོལ་ཁུ་སོགས་ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བའི་རྣམ་པར་བཤད་གཅིའི་ལམ་དང་ཀླང་པའི་སོར་མོ་བཅུ་སོགས་ནས་ལྷག་མེད་དུ་
 ཐོན། ལུས་ཤེལ་བུམ་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ལྟར་དངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་
 པར་བསམ་པ་ཡས་ནས་མར་དེད་པས་ཡས་དེད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། ཡང་ལུས་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་གང་བས་ཐོ་བ་ཚུས་གང་བ་ན་ཅ་སྤར་ཁར་ལུད་ནས་ཕྱིར་འཕོ་བ་ལྟར་སྤྲིག་
 སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་མིག་དང་ན་བའི་བྱ་ག་སོགས་སྟེང་གི་བ་སྤྱིའི་སྒོ་རྣམས་ནས་ལྷག་མེད་དུ་
 ཐོན་པར་བསམ་པ་མས་ནས་ཡར་དེད་པས་མས་དེད་དང་། ཡང་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ཐང་
 ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་ཐལ་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་གནས་ལུགས་བབས་པ་ལྟར་སྟེང་གར་སྤྲིག་སྤྱིབ་
 ཐམས་ཅད་ནག་ཕྱང་དེ་གནས་པ་བ་སྤྱིའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་བདས་ཏེ་
 ཡལ་བ་ཕྱང་དེད་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟེ་རང་དོན་གྱི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། རྫོགས་རིམ་

¹ སྦྱོར་འཆོམས་ མཛོད་དཔར།

སྐབས་ཀྱང་འདི་དག་གི་བཤད་པ་ཡོད་ནའང་རྩལ་དུ་བཏོན་ན་རྒྱང་འདུ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་
གཞོད་པས་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཁུང་དུ་སྒྲོན་མེ་སྤར་བ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་
བོར་ཟད་པར་མོས་ལ་ལྟ་བས་རྒྱས་བཏབ་ན་སྒྲིག་པ་འདག་ཆབས་¹ཆེ་ཞིང་རྒྱང་འདུ་བའི་
བོགས་²འདོན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། ། སྒྲིག་པ་རེ་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་རེ་རེ་དང་
འབྲེལ་ནས་བསགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས། རྒྱ་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ།
འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད། སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོའི་བཅས་འགལ་དང་། ལྷ་མ་ལ་སྤྲད་པ་སོགས་
སྒྲིག་པ་སྤར་བྱས་ཡིད་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ཏེ་འཁྱོད་སྒྲོམ་
དང་། མདོར་ན་ལས་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུག། རྣམ་སྒྲིན། བདག་འབྲས་མ་ལུས་པར་དག་པ་
དང་། སྒྲིག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་བསམ་ན་འཁྱོད་སེམས་སྒྲེ། དེ་ཡོད་ན་བྱིས་
མི་བགྱིད་པའི་སྒྲོམ་སེམས་ངང་གིས་འབྱུང་བས་སྤར་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་
བ་ལྟར་འཁྱོད་དེ་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱི་འགོ་མ་བཅུ་གས་པར་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ཡོད་པ་
འདི་ད་ལྟ་རང་སྤྱང་སྒྲུམ་པ་དང་། ལས་ངེས་པ། འཕེལ་ཆེ་བ། མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤྲད་པ།
བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཐ་བས་དགེ་སྒྲིག་པ་མོ་རེས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དུས་རིང་བོར་སྤྱོད་ཆུལ་
འདུལ་བ་ལུང་དང་མདོ་སྤེ་རྣམས་སུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། མ་མཐའ་མདོ་མཛེངས་སྒྲུན་³ཅམ་
རེ་བསྐྱེད་ན་གསལ་ཏེ། དག་བཅོམ་ཐོབ་ཀྱང་ཐལ་སྒྲོ་བཞེས་ནས་ཐུ་གེས་འདས་པ། ལྷག་
ཞབས་བཅོམ་པ། ལུས་མི་མཛེས་པ། རྣད་དང་དག་མང་བ་སོགས་དང་། དགེ་བའི་ལས་པ་
མོ་རེ་འཕེལ་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱིས་བདག་དཔལ་སྒྲེས་ཀྱི་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དགེ་
རྩ་བ་སྤྱང་བ་གལ་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་འོད་རབ་དུ་གསལ་བའི་མཆོན་ལན་གཅིག་
བརྗོད་པས་རི་རབ་ཅམ་ཀྱི་དཀོར་སྒྲིབ་འདག་ཀྱང་དག་པར་མི་མདོན་པ་སྤྱིར་འཁོར་བ་

༡ མ་དཔེར་“ཆབ་”ཅེས་གསལ།

༢ མ་དཔེར་“བོག་”ཅེས་གསལ།

༣ མཛེང་སྒྲུན་ མཛོད་དཔལ།

ཐོག་མེད་ནས་དུས་རིང་པོར་བསགས་པ་ལ་དབག་ན་དེ་རྒྱལ་མཉམ་ཅམ་དུ་སོང་བས་ལན།
 ཡུན་རིང་འབད་ན་འདག་ལུགས་ཡོད་པ་མ་སྐྱེས་དག་སོགས་ཀྱི་བྱང་བས་ཤེས་སོ།།
 གཞན་དོན་གྱི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྤྱི་བོར་རྫོང་སེམས་བཞུགས་པའམ།
 འོད་ཟེར་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་མཉམ་སྒྲོལ། དེ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡས་དེད་
 སོགས་དམིགས་པ་གསུམ་སྒར་ལྟར་བྱ། རང་གི་སྤྱིང་གའམ་མདུན་དུ་རྒྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བསམ་ལ་ལྟ་མོ་དཀར་མོ་བྱམ་པ་ཐོགས་པས་དབང་བསྐྱུར། སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་
 ཅད་སྦྱངས་ཏེ་རྫོང་སེམས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་བཞོད།¹ དུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་
 བཏམ་ཡོད་ན་མིར་གྱུར་པ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་གང་འཆམས་ཀྱི་མཛད་པས་སྤོན་གྲོལ་ལ་
 བཞོད་པར་བསམ་ན་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 འཕྲིན་ལས་མེད་པས་དེ་ལྟར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མོས་ན་གནད་ཆེ་བར་གྱུང་ཐང་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། ཁ་འདོན་དཔེ་བལྟས་དང་། ལྟག་པར་ཅོད་པ་གཤག་
 འབྲེད་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་བྱས་ན་ཡིན་ཞེས་ཐག་ཆོད་པས་དེ་ལ་སྒོངས་པ་སངས་ནས་
 ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཤིང་ཆད་མ་སྐྱེ་བའི་འགོ་བརྩམས། མིན་ཞེས་སྟོན་གཅིག་འགྲིབ་སྟེ་ལོག་
 རྟོག་སྤང་བའི་ཉམས་ལེན་ཆང་། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པས་
 སྟོན་གྱི་དམ་པ་པལ་ཆར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཅོད་པའི་སྟོན་རྟོགས་པ་འཕེལ། སྐབས་མགོན་
 རྗེ་འཆང་ནས། དབྱུད་སྟོམ་ལ་གྲ་ས་དང་། འཛིག་སྟོམ་ལ་རི་ཁོད་ལེགས་གསུངས་པས་
 སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་རྟོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་གོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་
 གོགས་བྱེད་སྦྱངས་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ། དལ་འགྱོར་རྟེན་དཀའ། འཆི་བ་མི་
 རྟག་པ། ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སེམས་པ། སྐབས་འགྲོ་ལས་འབྲས། འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་
 གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སེམས་པ། ལམ་བསྐྱེད་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་བདག་

¹ དགོད། མཛོད་དབང་།

གཞན་མཉམ་བཞེ། སྐྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་དང་བསྐྱེད་བཞི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གསལ། རྫོགས་རིམ་
 སོགས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱི་དམིགས་ཀྱིས་ལ་ཤར་སྐྱེད་སོགས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་པས་
 བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་སྐྱོར་དགོས། ཆེ་གཞུངས་ཀྱི་བུ་ཆེ་¹ལྷས་པར་
 ཕྱིན་དང་པོ་ལ། རྒྱ་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་ཕྱིན་དུག་གི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྐྱོད་པ་
 མེད་པས་དེས་མཆོན་ནས་སྤྱགས་གང་བཟང་ཡང་ལམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་སྐྱེད་ནས་བཞུ་
 དགོས་ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། སྐབས་འགར་སྤྱི་གསུམ་ཀྱི་
 ཁྲག་སོགས་སུ་ཐོན་པ་ས་རིམ་པ་བདུན་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་འགྲོའི་སོག་ལ་རམས་པའི་འཆི་
 བདག་གཤེན་རྗེའི་ཁ་ནང་དུ་སོང་བས་རོམས་ཤིང་ཆོམ་ནས་གདུག་སེམས་ཞི་སྟེ་བྱམས་
 པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་བསམ་པ་གདུག་ཅན་གཞན་ལ་འང་འདྲ། དེ་ལྟར་སྤྱི་གསུམ་པ་དག་
 པའི་རྟགས་འོ་མ་འཐུང་བ། ཟས་ངན་སྐྱུག་པ། ལུས་ལས་ཀྱི་ཁྲག་ཐོན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་
 བྱུང་གི་བར་དུ་འབད་དེ། དམིགས་སྒྲོར་རེའི་མཁུག་སྤྱི་གསུམ་ཅན་དག་སོང་སྐྱུམ་པའི་
 དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའང་གལ་ཆེ། མདོ་ལུགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བ་རྟེན་ཀྱི་སྟོབས་
 ཡིན་ཀྱང་འདིར་དེ་ལས་གསལ་ཞིང་འཆར་བདེ་བ་བྱས་ནས་རྟོར་སེམས་རྟེན་ཀྱི་སྟོབས་
 དང་། བཤགས་བསྐྱམས་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས། འགྱོད་སེམས་མེད་ན་
 བཤགས་པ་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་ངག་གི་སྒྲ་ལུགས་རེས་སྐྱེ་བ་ལྷ་བརྒྱུར་སྤྱི་གསུམ་
 པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་སྤྱོད་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་འགྱོད་པ་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། དེས་
 བྱངས་ནས་ཕྱིས་མི་བཀྱིད་པར་སྒྲོས་ཐག་གཅོད་པའི་སྒྲོལ་སེམས་ནི་ཉེས་པ་ལས་སྦྱར་
 སྒྲོག་པའི་སྟོབས་ཉི་བཞི་ཀ་ཆང་ན་སྤྱི་གསུམ་པ་འདག་ཆབས་ཆེ། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
 སོགས་ལས། ཕྱིས་སྒྲོལ་ཞེས་སྤྱི་གསུམ་སྦྱར་ཉེས་པ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་རྒྱུན་ཀྱི་ཉེས་པར་ཡང་
 འགྱུར་གསུངས་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་བཤགས་པའི་ཆེ་སྒྲོལ་

¹ བུ་ཆེ་ མཛོད་དཔལ།

སེམས་དགོས་པ་བཅས་དབང་ཡིན་པས་སྤྱི་མཉམ་མ་རྣམས་ཀྱང་རྩོད་གྱི་ཉེས་པ་མེད་པ་
 སྟོང་ཐུན་གྱིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལས་ལ་མི་སྤྱི་བ་པ་དང་འབྲུག་གསུངས་པ་གཞན་ལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་
 ཡང་། ང་ལ་ནི་སྤྱི་གཞི་པ་བཞག་པ་པའི་ཐབས་སུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་བར་བྱུང་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་ལྷོ་
 རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱིས་གསུངས། འདི་རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་རྩ་ཆུང་མ་ཆད་པ་ཞིག་བྱ་སྤྱོད་དུ་དམ་
 བཅས་ནས་སྤྱི་མཉམ་ཆད་ཀྱང་རྩོད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྲུག་བས་མཁོ་གཉག་¹ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་
 དུ་འདུག །ཉེས་ལྟར་འཕྲོ་འཆད་མི་ཐུབ་པ་ལ་འདི་དེ་རིང་མི་བྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེས་ཞག་
 འདི་ཅུ་དུ་མི་བྱེད་སྤྱོད་དུ་རིམ་བས་རེ་རིང་དུ་བསྐྱབས་ན་མཐར་ཆེགས་མེད་པར་འཕྲོ་
 གཞོད་ཐུབ་ཅེས་དཔོན་སྤྱོད་བྱམས་པས་གསུངས་པ་བསོད་གྲགས་རྩོད་ཆེ་འཆད་སོགས་སྤྱོད་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ལྟར་བ་ཉིན་བཞིན་མ་བཞག་ན་རིམ་བས་ཉིས་འགྱུར་དུ་
 འཕེལ་ནས་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར་འགྲོ་བས་ཞག་དུ་མ་འགྲོགས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་
 འབད་པ་གལ་ཆེ། མཐར་བདག་མི་ཤེས་པ་སྤོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་དམ་ཆེག་དང་
 འགལ་བས་མ་འོངས་པ་²ན་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་ཚུལ་ལ་བསམ་སྟེ་རྣམ་པར་
 སུན་འབྱེད་པའི་སྟོབས་གསལ་བཏབ། སྤྱོད་མ་མགོན་པོས་སྐྱབས་མཛོད་ཅིག །ཅེས་པ་
 གཅིག་ལྟུང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྤྱི་གཞི་པ་སྤྱོད་བྱས་ལ་སྐྱག་ཅིང་འགྲོད་པས་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་
 སུ་སོང་བ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཉམ་ཆད་སྤྱི་གཞི་ལྟར་གིས་མི་གོས་པ་དང་། མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་
 རྩོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 པ་ལས་བསྐྱབས་³ནས་སྤྱོད་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབས་ཤིག །ཅེས་གསལ་བ་བཏབ་པས་རྩོད་ཆེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་ནས། སྤྱི་གཞི་པ་ཐམས་
 ཅད་དག་གོ་ཞེས་གསུང་ལྟར་ལྟར་འགྲོན་པ་ཐོས་པས་དགའ་སྤྱོད་རྒྱས། འདིར་རྫོང་སེམས་

1 མཁོ་གཉག་ མཛོད་དཔལ།
 2 མ་འོངས་པ་ མཛོད་དཔལ།
 3 མ་དཔེར་བསྐྱབས་ཅེས་གསལ།

ཡབ་ཡུམ་རང་ལ་ཐེམ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་གནད་ཐོན་པར་བྱས། དེས་
ན་རང་གི་སྒོ་གསུམ་དང་རྫོང་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་དབྱེར་མེད་དུ་སོས།
རྫོང་སེམས་གྱི་ཆོ་ག་འདི་གསལ་བས་གཞན་ལ་དམིགས་པས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཉམས་སུ་
སྒྲངས་ན་ལེགས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྒོ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་
པའི་རྣམ་འབྱོར་ནི། སྤྱི་ཉི་ཅུ་ཀ་ཞེས་ངག་ཏུ་བརྗོད་དེ་ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་བློ་དགོས་པས།
ཉི་ལ་ཡི་གེ་བསྒྲན་པས་ཉི་ཏུ་རྒྱུའི་དོན་ཉི། “སེམས་ཉིད་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་
དང་།” “སྒྲོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་བཞོད།”¹ ཅེས་པ་ལྟར་སྒྲོན་བཅུད་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅ་བ་སེམས་གྱིས་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སམ་
རྒྱ་ཞེས་བཤད། སེམས་དེ་སྒྲོན་བཅུད་གྱི་བྱེད་པོའམ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་བརྟག་པས་སྒྲོང་
པས་མཆོན་སྤང་སོགས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཡིད་ལ་བློ་བ་ཉིའི་དོན་དང་། ཅུ་ལ་ཡི་གེ་
བསྒྲན་པས་ཅུ་རྩེ་ར་ཁྲག་དང་བྲ་བའམ་བཞོད་པ་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་
བར་འཁོར་བའི་ཅ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱེད་པས་དེ་ལ་བྲ་བ་ཞེས་བཤད།
ང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོག་པར་སྤང་བའི་ཆོགས་པ་ནས་ང་ཡོད་པར་བདག་
འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟེན་དེས་བཞོད་ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིད་ལ་བློ་བ་རུའི་དོན་ཉི། བྱུང་གཞིའི་སྒྲོབས་གྱིས་ཆོས་དང་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སོ་སོར་འཆར་བ་བྱུམ་མེད་དང་ཀ་བ་²མེད་པ་ལྟ་བུ་ལས་བསྒྲོམ་
པའི་སྒོ་རྫོང་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་སྒྲོང་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་དོ།། ཀ་ལ་ཨ་ལྷ་ཀ་བསྒྲན་པས་
བདག་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་གནས་པ་སྟེ་མི་མཐུན་པ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་

¹ རྟེན་བསྒྲན། དབྱ་མ། འདུལ་ལྟ་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། ཤོག་གངས་མེད་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་འབྱོད།” ཅེས་སོ།།

² ཀ་བ་ མཚོད་དཔལ།

ལྟར་ཡུལ་མ་གྲུབ། ཡུལ་ཅི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར།
 ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མཐུན་
 པར་བཞུགས་པ་¹སྟེ། ཡུལ་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་ཕྱོགས་འབྲེལ། ཀུན་སྒྲིང་ལས། “ཕྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ།”² ཞེས་ཕྱི་ཞེས་པ་དཔལ་ལ་འདུག་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་གནས་པ་
 ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་
 བཞག་པ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཨི་ཨྱི་གྱི་དོན་ཏེ། ཨེས་ཤེས་
 རབ་སྟོང་ཉིད། ཨས་ཐབས་བདེ་ཆེན། ཐེག་ལེས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དེ། པར་སྤྱན་ཐེག་
 པར་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཐེད་སྟོང་པོ་ཅན་ཞེས་པན་ཚུན་ཅིས་ཟེན་པ་ལ་བྱང་འབྲེལ་དུ་བཤད་
 གྲུང་། སྤྲུགས་ལུགས་མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་བཞིན་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་སྟོག་ཆས་
 འབྱེད། དེ་ལྟར་ཕྱི་དོན་གཉིས་སྟངས་དང་བྲལ་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་རང་སེམས་
 རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པ་ནི་ཡིད་དག་བྱེད་གྱི་ཆལ་འབྱོར་རོ། སྟོང་པའི་རང་ལས་བདེ་སྟོང་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟུང་ནམ་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུར་བཞེངས་ལ། ཕྱི་ཉེ་རུ་ཀོའི་ཉི་ཞེས་ལན་
 གསུམ་གྱིས་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་རའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཟུང་སྟེ་ལུས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱང་ཞེན་སྐྱང་
 བ་ནི་ལུས་དག་བྱེད་གྱི་ཆལ་འབྱོར་རོ། ང་རྒྱལ་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཐེད་སྤྲུལ་གྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་
 གྱི་གསུང་སྟོས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་བ་སོ་ཆོས་
 རྒྱན་གྱི་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་དུ་གསལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཉེ་རུ་
 ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཆམ་པ་གསལ་བཏབ་སྟེ་ཤར་བ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེ་རུ་ཀ་དེའི་སྤྲུགས་སྤྱིབ་
 བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པ་སྟོང་གར་རྩྭ་ཡིག་

¹ ཞུགས་པ་ མཛོད་དཔར།

² ཐེ་བཀལ་ རྒྱུད་འབྲུམ། ག་ཀུན་སྒྲིང་། ཤོག་གངས་ 34བ།

ལྷ་བྱ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲོམ། ཡེ་ཤེས་དེའི་བཞེན་པའི་རྒྱང་སྐྱར་
 འཕུ། རྒྱང་དེའི་གདངས་གསུང་དུ་ཤར་བ་ཡིན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་བ་ཡིད་
 ལ་བྲན་པར་བྱས་ནས་སྒྲོན་ཀྱན་ཟད་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་དེ་རའོ་ཞེས་རང་གིས་སྒྲོམ་¹བཞེན་བ་དེ་
 ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་རའོ་ཞེས་བཤམ། སྤྱིར་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་རའོ་ཞེས་
 བ་མིན་ནོ།། དེ་ནས་རང་ཉེ་རུ་ཀར་གསལ་བའི་རག་ནས་དབྱངས་གསལ་ཆར་གསུམ་
 བརྗོད་པས་རང་གི་ལྟ་བར་དབྱངས་གསལ་གྱི་སྒྲགས་སྤང་དཀར་དམར་སྟོ་བ། འཁོར་ལོ་
 ལྷའི་མཆོན་བྱེད་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ། གསུང་བཤད་ལ་སྟངས་འོག་བཅེགས་མ་གསུང་སྒྲུམ་
 ཡང་²ཁྱིད་ཡིག་རྣམས་སུ་བྱི་མ་དཀར་པོ། བར་མ་དམར་པོ། རང་མ་སྟོན་པོ་གསུངས།
 དེ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྐྱ་བྱག་གཡས་ནས་ཐོན། སྒྲགས་བརྩུར་འཕྲོས།
 བགེགས་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད། ལྷ་བྱག་གཡོན་ནས་ཞུགས། ལྟེ་བའི་སྒྲགས་སྤང་ལ་ཐེམ་
 པར་བསམ་ཞིང་། སྐྱ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་གདངས་སུ་མོས་བ་རག་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་
 འབྱོར་རོ།། ཆོ་ག་རྒྱས་པ་མ་ལྟོག་ན་དག་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་བསྐྱངས་ནས་རེན་
 ཆེན་བཞེད་སྒྲགས་བགྲང་ན་ཉམས་ལེན་ཆག་མེད་ཀྱི་གོ་ཆོད་པ་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་
 ཞིང་། ལྷོང་རྟོལ་སྒྲ་མས་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་ལྷར་བཀོད་པ་དེའི་གསུང་
 འབྲུམ་དུ་ཡོད་དོ།། ཆོད་མེད་བཞི་བསྒྲོམ་པ་ནི། དབང་རྟོན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
 ཆོད་མེད་བཞི་ཆར། ཐུན་མོང་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་
 སྤྱ་རགས་ལས་བསྐྱེད་བའི་སྤྱིང་རྗེ། བདེ་བ་མ་ལུས་པ་སྐྱབ་པའི་བྱམས་པ། ཐོབ་ཐེན་པའི་
 བདེ་བའི་ངོར་སྐྱག་བསྐྱེད་མེད་པས་དེ་བརྟན་པ་སྐྱག་བསྐྱེད་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་དོན་
 འབྲ། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་བསྒྲོག་སྒྲ་ཆགས་སྤང་དང་། དེ་མ་རིག་པ་དང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་

¹ མ་དཔེར་བསྒྲོམ་ཞེས་གསལ།

² སྐྱམ་གྱུང་ མཛོད་དཔལ།

བསྐྱེད་པས། “དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་།” བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་
 ཆགས་བསྐྱེད་པ།¹ ཞེས་དང་། “བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་།”² ཞེས་བདག་
 འཛིན་དང་གཅེས་འཛིན་ལས་ཉི་རིང་དང་། དེ་ལས་ཆགས་སྤང་འབྱུང་། གཟུང་འཛིན་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲོག་ནི་ཆགས་སྤང་སྐྱེད་པའི་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེས་
 ཡིད་མི་སྟོམས་པར་བྱེད། མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་སྟེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་གིས་
 བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་དབྱེ་གནས་ན་རོ་མཉམ་ཡོང་བས་³བཏང་སྟོམས་
 མཐར་ཐུག་བསྟོམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། འཛིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོ་གར་རང་བདེ་ཞིང་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་སོགས་འཛིག་ཏེན་ཆོས་
 བརྒྱད་བཏང་སྟོམས་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ནས་ཡིད་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དབྱེ་གནས་པ་འདིའི་བཏང་སྟོམས་དང་གནད་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆད་མེད་བཞིའི་སྟོས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྟོམ་པ་ནི་དག་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

༥ གཉིས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་རྒྱལ་སྐུ་ལས། རང་གི་དབྱེལ་བའི། རས། བྲ་གྱི་
 ཏ་པ་རི་བྱུང་ཉེ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དབྱེལ་བ་སོགས་ལ་རྣམ་སྤྱང་སོགས་བཀོད་དེ་ཕུང་
 པོ་ལྟ་དང་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ།⁴ མིག་སོགས་ལ་གཏི་ཐུག་དོ་རྩེ་སོགས་
 བཀོད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དབྱེལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ།⁵ ལྟེ་བ་སོགས་ལ་ལྟང་བྱེད་མ་སོགས་བཀོད་
 དེ་ཁམས་ལྟ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའོ།⁶

༡ རྟེན་བསྟན། དབྱེལ་ལ་ འདེལ་ལྟ་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱེལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། སོག་གངས་༢༠༡༣ ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀྱང་ལྟ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཞིང་།’ ཞེས་སོ།
 ༢ རྟེན་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ལེན་གཉིས་པ། སོག་གངས་༡༡༤༩
 ༣ ཡོངས་བས་ མཛོད་དཔར།
 ༤ རྒྱལ་སྐུ་ལས། མཛོད་དཔར།
 ༥ རྒྱལ་སྐུ་ལས། མཛོད་དཔར།
 ༦ རྒྱལ་སྐུ་ལས། མཛོད་དཔར།

[illegible]

གཉིས་པ་སྒྲེ་མཆེད་ཕུག་བྱིན་བརྒྱུ་འཛིན་མེད། མིག་གཉིས་སྐྱེ་ས་སྒྲིང་གི་རང་བཞིན་གཉི་
ཕུག་ཟད་པར་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་སྒྲེ་མཛོག་དཀར་པོ་གཉིས། ཅ་བ་གཉིས་སྐྱེ་ཕུག་དོར་བྱི་
རང་བཞིན་ཞེ་སྤང་དོ་རྩེ་གཉིས། གསང་འཛིགས་ལས་སྐྱ་ཕུག་གི་འདོམ་མདོར་སྐྱ་གཅིག་
བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཀྱང་འདྲིར་སྐྱ་ཕུག་གཉིས་ཀར་ནམ་སྒྲིང་གི་རང་བཞིན་སེར་སྐྱ་དོ་རྩེ་
གཉིས། ལྷའི་ཅ་བར་འཛིག་ཉེན་དབང་ཕུག་གི་དོ་པོ་འདོད་ཆགས་དོ་རྩེ་དམར་པོ། དཔལ་
བར་སྐྱེ་པ་སེལ་བྱི་དོ་པོ་ཕྱག་དོག་དོ་རྩེ་ལྷང་གྲ། སྒྲིང་གར་ཀུན་བཟང་གི་རང་བཞིན་དབང་
ཕུག་ཐམས་ཅད་སྐྱིན་པར་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་དཀར་པོ། དེ་ཕུག་ཀ་གཡས་རང་རིགས་བྱི་ཕུག་
མཚན་འཁོར་ལོ་སོགས་དང་། གཡོན་རིལ་བྱ་དཀྱར་བཏེན་པ། ལྷ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕུག་གཉིས་སྐྱེན་གསུམ་རལ་བའི་ཅོད་བན་དང་ཕུག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ།
གཡས་བརྒྱང་གིས་བཞུགས་པ་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་པ་ཆོག་ཅུང་ཞིང་འཆར་བདེའོ།

གསུམ་པ་ཁམས་སྐྱ་བྱིན་བརྒྱུ་འཛིན་མེད། ལྷེ་བ་ས་ལ་ལྷ་ཞེས་པ། ལྷེ་བར་སའི་དབྱིབས་
གྲུ་བཞི་ཁ་དོག་སེར་པོ་དང་མཚུངས་པའི་འོད་ཟེར་སེར་པོ་གྲུ་བཞི་བ་རྒྱུང་དུའི་སྒྲིང་ལྷ་
ལས་སྐྱེན་མའི་དོ་པོ་ལྷང་བྱེད་མ་སེར་མོ། སྒྲིང་ག་རྒྱའི་གནས་སྐྱེ་རྒྱ་དཀྱིལ་རྒྱུ་པོ་དང་
འབྲ་བའི་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་དབྱིབས་རྒྱུ་པོའི་སྒྲིང་སྐྱ་ལས་སྐྱ་མ་གྲིའི་དོ་པོ་གསོད་བྱེད་
མ་ནག་མོ། མགྱིན་པ་མའི་གནས་སྐྱེ་འོད་ཟེར་དམར་པོ་གྲུ་གསུམ་པའི་སྒྲིང་དུ་པོ་དམར་
པོ་ལས་གོས་དཀར་མའི་དོ་པོ་འགྲུག་བྱེད་མ་དམར་མོ། དཔལ་བ་རྒྱུང་གི་གནས་སྐྱེ་འོད་
ཟེར་ལྷང་གྲུ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་བྱི་སྒྲིང་ཏྲླ་ལྷང་གྲུ་ལས་སྐྱོལ་མའི་དོ་པོ་གར་བྱི་དབང་
ཕུག་མ་ལྷང་གྲ། གསང་གནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་བྱི་དོ་པོ་འོད་ཟེར་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་
པའི་དབྱིབས་ཅན་བྱི་སྒྲིང་དོ་རྩེ་དབྱིངས་བྱི་དབང་ཕུག་མའི་དོ་པོ་བརྒྱའི་བ་བ་ཅན་དུད་ཁ།

༡ བྱིན་རྒྱལ་སྐུ་ མཛོད་དཔལ་

༢ བྱིན་རྒྱལ་སྐུ་ མཛོད་དཔལ་

དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་ཆོ་ག་ལྟར་ལ། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ལ་འཁོར་
 ལོ། རྟོ་རྟེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གྲུག་སྟེ་སྐྱུ་སོགས་རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ཡོད་པས་
 དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་གོ་བྱས་སོ།། ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་བརྒྱུ་¹ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་ས་
 དང་། གསང་གནས་ཀྱི་བརྒྱའི་བྱ་བ་ཅན་ཏེ་བཅུ་གསུམ་ཞལ་གཙོ་བོ་དང་ལྟ་སྟོགས་མཐུན་
 ལ། ཁམས་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ལྟ་དང་པོ་བཞི་རང་གནས་ཀྱི་ལྟ་དེ་ལ་སྟོགས་པ་དཔེར་ན་
 དཔལ་བའི་གར་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་རྣམས་སྣང་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ།། བྱ་དགེ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ལྟ་དང་པོ་བཞི་ཞལ་མདུན་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ནང་
 དུ་གཟིགས་པར་གསུངས། ལྟེ་བ་སོགས་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ཤམ་ཆེ་བས་དེའི་གནས་སུ་
 འཛོག་ཚུལ། ལྟེ་བར་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སའི་ཁམས་ཤམ་ཆེ་བ་ཐུར་སེལ་དང་
 འཁྲོགས། ལྟེ་བར་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཅུ་ཁམས་ཤམ་ཆེ་བ་སྟོག་འཛིན་དང་
 འཁྲོགས། མགིན་པར་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་མའི་ཁམས་ཤམ་ཆེ་བ་བྱེན་རྒྱ་དང་
 འཁྲོགས། སྐྱེ་བོ་མི་འཆར་ཀྱང་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་གི་ཡི་གེ་བཞི་འགོད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་
 པས་གང་ལྟར་བྱས་བྱེད་ནམ་མཁའི་རྒྱང་ངམ་མཉམ་གནས་རྒྱང་གི་རྒྱང་ལ་སྦྱར་དཔྱད་
 གསུངས། དེ་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལ་རིགས་དུག །སྐྱེ་མཆེད་ལ་སེམས་དཔལ་དུག །ཁམས་ལ་
 སྐྱུ་སོགས་ལྟ་བུ་འགོད་པ་རང་གི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བསམ་ལ། ཨོ་
 བྱ་གི་ཏ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་སྙད་དུ་ལྟ་བུ་བདུན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ངོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཟུང་
 བས་བཟུན་པར་བྱ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་དང་།
 ལུས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་ས་རང་གི་ཡི་གེ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་ཆ་སོ་སོར་ཤར་བ་ལས་དོན་ལ་རྒྱུད་
 གཅིག་དུ་གོ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་དགོས་སོ།། འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་

¹ བྱིན་རྒྱལ་ས་ མཛོད་དཔེ་མཁུ་

པའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྒྲིབ་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད། སྒྲིབ་པ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲིབ་གི་ངོ་
 བོར་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྲི་མ་མ་སྤང་བར་དུ་
 ཕུང་སོགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་མཉམ་ཐེས་ཤིང་འཛིན་ལས་མེད། དེ་སྤང་བ་ན་ཡུལ་ཕུང་
 སོགས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་དུ་ཤར་བས་ཡུལ་ཅན་བདེ་སྒྲིབ་མཉམ་ཐེས་ངོ་བོ་
 གཅིག་དུ་སོང་བའི་སྒྲིབ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔ་ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི་སོགས་སུ་འཆར་
 རོ།། སྒྲིབ་བདེ་མཆོག་གི་ཆོ་ག་ལ་སྤྲུགས་རིམ་ལྟར་དུ་རི་ཀ་པ་བདག་མདུན་ཐ་དད་དང་།
 ལྷ་བ་པ་ཐ་མི་དད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བའི་
 ཆོག་ཟིན་ལ་ཐ་དད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་པས་ཐ་མི་དད་དུ་བཞེད་པ་འདྲ་ཞེས་རྒྱལ་དབང་
 བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གསུངས། སྒྲིབ་གི་སྒྲིབ་དཔོན་རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེང་གོས།
 བ་ཀྱི་ཏ་སོགས་ཕུང་ཁམས་བྱིན་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་སྤྲུགས་འདི་བདག་བསྐྱེད་མ་གཏོགས་མདུན་
 བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད། གསང་འདུས་བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་ཡིན། བདེ་མཆོག་བདག་མདུན་
 ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་པ་སྤྲད་རྒྱུད་པའི་ཁས་ལེན་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་
 སྤྲད་རྒྱུད་པ་བདག་མདུན་ཐ་དད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པ་འདྲ། བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལུགས་
 སུ་བྱེད་ན་སྤྲུགས་དེ་མདུན་བསྐྱེད་ལ་ཡང་བཟོད་དགོས། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་ལ་
 མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་སྒྲུབ་འདེན་སྐབས། ཡེ་ཤེས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་
 པ་རང་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་སྒྲིབ་གཙུག་ནས་ཞུགས། རས། ཡུམ་ཀྱི་བརྒྱ་ནས་འཕྲོས།
 ཞེས་པའི་བར་འདི་བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་འདྲ་བས་ཐ་དད་ཀྱི་ཆོ། མོ། ཡེ་
 ཤེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཞེས་པ་ནས། འཇུ་པ་ཏི་རྩ་རྩུ་སྒྲུ། ཞི་བཟླ་ཞི་ཀྱ་འཇུ་ཞེས་
 སྒྲེལ་ན་ལེགས་སམ། ཡང་བདག་བསྐྱེད་ཉིར་བསྐྱེད་མ་བྱས་པར་མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྒྲུབས་¹
 རས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཀྱི་མངལ་ནས་སྒྲོ་བའི་ལུགས་ཀྱང་

༡ མ་དཔེར་བསྐྱེད་ཅེས་གསལ།

ཡོད་དམ་དབྱེད་གསུངས།

༥ གསུམ་པ་བསྐྱེད་འཁོར་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བ་ནི། རང་ཉི་འུ་ཀའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་གཡོན་པའི་མཐེབ་མཛུབ་ཀྱིས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་སྤྱོད་གས་བཞིར་སེ་གོལ་རྟེན་ཅིང་སྤྱགས་བརྗོད་བ་ན། རང་གི་མདུན་གྱི་གཡས་ནས་ཨོ་བཞག་སྟེ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་སྤྱགས་བྱ་བཞིར་ཁ་སྤྱད་དེ་འཁོད་དགོས་པས་ཤར་དུ་ཨོ་སྤྱུ་སོགས་ཁ་དོག་ནག་པོ། འུར་དུ་གྲི་རྩ་ལྡང་བྱ། ཏུབ་ཏུ་གྲི་རྩ་ལྡང་ཡ་དམར་པོ། སྒྲོར་ལྡང་ན་ཡ་སེར་པོ་ཡི་གེ་དབྱ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཐད་བསྐྱེད་གས་རང་མདོག་དང་མཐུན་པའི་འོད་ཟེར་འབར་བའི་གཟུགས་ཅན། གསང་འཛིགས་སོགས་ལ་རྩ་བ་རྒྱུ་པོ་ཡིན་ཀྱང་འདྲིར་སྤྱགས་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་ལས་སྣ་ཆོགས་རྟོ་རྟེན་རྩ་བ་བྱ་བཞི་རྒྱར་གང་འཆམས། སྟེང་ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་བར་དུ་ཁུབ་པ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འོག་གཞིར་རྒྱུ་ལས་སྣ་ཆོགས་རྟོ་རྟེན་ལྟེ་བར་རྒྱུ་གཞི་འགྲོང་འོད་ཟེར་འསྟོ་བ། དེ་ལས་རྟོ་རྟེན་ས་གཞི་སོགས་ཅིག་ཅར་¹ གྲུབ་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་བ་ཡིན། གྲུར་ནི་རྩ་བ་བྱ་བཞིར་རྟེན་སྤར་སོང་བ་ལ་གྲུར་གཟུགས་དོད་པ་སྤིས་དཀར་སྤུའུ་ཐོད་མའི་ལྡང་ལྟ་བུ། ལྷ་རེ་ནི་སྤྱབས་མགོན་རྟོ་རྟེན་འཆང་དང་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་གྲུར་གྱི་འོག་² རྩ་བའི་ནང་དུ་ཡོངས་གསལ་གྱི་ལྷ་རེ་ལྟར་དང་། རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེལ་ཆང་གིས། རྩ་གྲུར་གྱི་མཆམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆུ་དར་འབྱེད་བ་ལྟར་ཡོད་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཁྱིད་ཡིག་རྣམས་སུ་འདུག་པས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་བསམ་ཡང་ཆོག་པ་འདྲ། མདའི་བ་བཞི་རྩ་གྲུར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྟོ་རྟེན་ཅེ་གསུམ་པའི་མདེའུ་ཅན་གྱི་མདའ་འཇ། རྟོ་རྟེན་ཅེ་ལྷ་པ་མེ་འབར་བ་སྟེང་འོག་ཤར་ཏུབ་སྟོ་བྱང་སྤྱོད་མཆམས་རྣམས་སུ་བསྟོལ་མར་མདའ་ལྟར་རྒྱག་པའོ། རྩ་གྲུར་སོགས་དེ་

¹ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།

² གྲུར་གྱི་འོད་ ཤིང་དཔར།

ཐམས་ཅད་དོན་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཁོང་གསལ་ཆུང་བ་རྩལ་ཐུན་ཅམ་གྱི་བར་དུ་གཏམས་པས་བར་
མཆོམས་སྤྲོ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ། བར་བལྟས་ན་དོན་རྒྱུ་ཆེ་བྱ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་མེ་ལོང་ལ་
གཟུགས་བརྟན་ཉམས་གསལ་ཡང་རེག་ན་བར་མེད་པས་ཞལ་བ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། ཉན་ནས་
རྩལ་ཐུན་གཅིག་ལེན་ཀྱང་ཡོངས་རྫོགས་འབྱེད་བ་ལས་སྤང་དུ་མེད་པས་དུམ་བུ་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པ། དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་དཀར་སྤྱོགས་པ་ལ་
འཇའ་འོད་ཀྱི་གྲུང་དང་། ཉག་སྤྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟ་བ་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་
བ་བསྐྱལ་བ་མེས་འཇིག་རྩས་ཆངས་ཆེན་མན་ཆད་བསྐྱེད་སྤྱི་མེ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་
བུ། བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་མཆོན་པའི་གཡོན་སྒྲོར་དུ་འབྱེད་ཞིང་འབར་བས་བསྒྲོར་བར་
བསམ་ལ། མེ་དེ་རྒྱ་སོགས་ས་གཞི་དོན་རྒྱུ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འཆིང་། ཞེས་པ་དང་། བཟླ་ལྔ་ཀ་
ར་དོན་རྒྱུ་ཆེ་བའི་རྩ་བ། བཟླ་ར་གྲུང་། བི་རྩ་ན་ལྔ་རེ། ས་ར་རྩ་ལ་མདའ། རྩ་ལྔ་ཨ་ན་ལྔ་ཀ་འབར་
བའི་མེ་ཉི་མ་དང་། སྤྱི་སོགས་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་དང་ས་
པོན་ཏེ། དོན་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ས་གཞི་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་སྤྱགས་སོ།། བསྐྱེད་འཁོར་རྒྱས་
འབྱེད་བསྐྱེད་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟ་ན་གྲིལ་གསུམ་སོགས་བདེ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤྱར་ཆོག་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཡོང་བ་དེལ་བུ་པའི་ཆོ་གར་ཡོད་ལ། འབྱེད་པོ་འདི་
ནས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱས་པ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བཅུ་ལ་ཁྲོ་བཅུ་བཞེད་དེ་སྤྱགས་བབྱང་བ་
ལྷུང་གདབ་དང་བཅས་ལྷུང་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲུས་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་
མཇེད་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བགེགས་འགྲུགས་པ་ལྷུང་གདབ་དང་བཅས་པ་ནི། དོན་
རྒྱུ་ཆེ་བའི་རྩ་བའི་སྤྱིའི་ཤར་དང་གྲུང་གི་སྤྱིའི་གི་ནམ་མཁར་ཨོ་སུམྱ་སོགས་ཁ་དོག་ནག་པོ་འོད་
ཟེར་ནག་པོ་འཕྲོ་ཞིང་གཡོན་སྒྲོར་དུ་གཏས་པ་གཉིས་ལས་ཁྲ་གདོང་མ་ནག་མོ་གཉིས།
དེ་བཞིན་དུ་བྱང་དུ་གྲིལ་སྤྱར་གྲུ་ལས་ཁྲུག་གདོང་མ་སྤྱང་གྲུ། རུབ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་གྲིལ་སྤྱར་

ཡ་དམར་པོ་གཉིས་ལས་ཁྱི་གདོང་མ་དམར་མོ་གཉིས། ལྷོར་ལྷ་ན་ཡ་སེར་པོ་འོད་ཟེར་
 སེར་པོ་འཕྲོ་བ་ལས་པག་གདོང་མ་སེར་མོ། མཆམས་བཞིར་སྒྲགས་ཆན་གཉིས་གཉིས་
 དགོས་པས་ཤར་སྟེང་ཤར་དུ་ཉེ་བར་སུམ་ནག་པོ། ལྷོར་ཉེ་བར་ལྷ་ན་ཡ་སེར་པོ་འོད་ཟེར་
 རང་མདོག་འཕྲོ་བ་ལས་གཤིན་རྗེ་བརྟན་མ་གཡས་ནག་གཡོན་སེར་བ། ལྷོ་རུབ་ཀྱི་ལྷོར་
 ཉེ་བར་ལྷ་ན་ཡ་སེར་པོ། རུབ་དུ་ཉེ་བར་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཡ་དམར་པོ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་གཉིས་
 འདྲེས་པ་ལས་གཤིན་རྗེ་པོ་ཉ་མོ་གཡས་སེར་གཡོན་དམར་བ། རུབ་བྱང་གི་རུབ་དང་ཉེ་
 བར་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཡ་དམར་པོ། བྱང་དང་ཉེ་བར་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཡ་གཉིས་ལས་གཤིན་རྗེ་མཆེ་བ་
 མ་གཡས་དམར་གཡོན་སྒྲ་བ། བྱང་ཤར་གྱི་བྱང་དང་ཉེ་བར་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཡ་ཤར་གཡོན་སྒྲ་བ། ལྷོ་མ་བཞི་གདོང་
 བརྟན་ཅན་དང་། མཆམས་མ་བཞི་བྱེད་གཟུགས། ཐམས་ཅད་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས།
 སྒྱ་སྟོང་ཁྲོ་མོ། ལྷེ་བ་མན་ཆད་མདུང་ཅེ་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཕུར་བུའི་རྣམ་ཅན་
 ཐུག་གཡས་ཐོ་བ་དང་། གཡོན་རང་འདྲའི་ཕུར་བུ་བསྐྱམས་པ། ཐོག་མར་བསྐྱུང་བའི་
 དོན་དུ་ཞལ་ནང་བསྟན། ལྷེ་བ་ཁྲོ་མོ་ཁ་རུབ་དང་། འོག་གི་ཁྲོ་མོ་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས་
 པའོ།། དེ་ནས་བགོགས་འགྲུགས་པའི་དོན་དུ་ཁྲོ་མོ་རྣམས་ཞལ་ཕྱིར་ཕྱོགས། རང་འདྲ་དུ་
 མ་སྒྲོས་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་བགོགས་རྣམས་བཀྲུགས་ཏེ་ཉེ་འཁོར་དུ་སྒྲིབ་པ་ན་སྒྲུལ་གཞིའི་
 ཁྲོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་རྩྱུ་འབྲུག་སྟོང་ལྷེར་བ་ལྷ་བུ་བསྐྱུགས་པས་མདུན་དུ་རྩྱུ་ཡིག་རེ་
 བྱུང་། རྩྱུ་གཉིས་ལས་སྒྲ་མ་དེ་གསལ་འདེབས་པ་ལས་ངག་དུ་ལན་གཉིས་བརྗོད་པ་མིན།
 རྩྱུ་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཁྲོན་པ་ཁ་དོག་ལ་གཏིང་ཡངས་པ་འབྲུབ་ཁུང་གི་རྣམ་
 ཅན་བཅུར་གྱུར་པའི་ནང་བགོགས་རྣམས་བཅུག། ལྷེ་བ་ཁྲོ་མོ་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས་
 བས་འབྲུབ་ཁུང་ཤར་གྱི་ཤར་དང་། འོག་གི་ཁྲོ་མོ་ཞལ་རུབ་དུ་གཟིགས་ཤིང་འབྲུབ་ཁུང་
 རུབ་ཀྱི་རུབ་དུ་བཀོད། རྩྱུ་པའི་ཆོགས་སུ་ཕྱོགས་དང་སྟོང་འོག་ལ་གཅིག། མཆམས་སུ་

གཅིག་སྟེ་སྤྲུགས་ཆར་གཉིས་བརྗོད་པ་གཙོ་ཆེ། སྤྲུགས་བཞིར་སྤྲུགས་གཅིག་། མཆོམས་
 སྤྲུག་གཅིག་། སྟོང་འོག་ཏུ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་བརྗོད་པའང་ཡོད། རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ཕྱར་
 བྱ་དང་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུགས་འབྲེལ་མ་ཆར་བཅུ་བརྗོད་དེ་ཤར་ནས་སྤྲུགས་གཡོན་སྒྲོར།
 ཤར་སྟོན་ནས་མཆོམས་གཡམས་སྒྲོར། སྟོང་འོག་ཏུ་བརྒྱུད་མི་དགོས་པར་འདེབས་¹པའི་སྤྲུངས་
 ཀ་ཅམ་བྱས་པས་འདམ་ལ་ཕྱར་པ་²བཏབ་པ་བཞིན་བགོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་བྱར་བྱར་
 ཟུག་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་རོ་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་པར་མོས་པ་འོད་གསལ་དང་། འདུས་པར་སྒྲོ་གསུམ་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པར་བསམ་པ་
 སྤྱི་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་པའི་བྱུང་པར་རོ།། སྐབས་འདིར་ཁོན་པ་ཁ་ཡངས་ལ་གཉིང་སྤྲ་བ་
 ཕྱར་བྱེད་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་དོ།། བགོགས་འཇུག་ན་ཕྱར་གདབ་དང་སྤྲུགས་ཡང་ཡང་
 བཟང་ན་མི་མཐུན་སྤྲུགས་ཀྱི་དཔྱད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་བྱད་ཕྱར་མནན་གཏད་ཀྱི་བྱས་
 པ་འཛོམས། རྒྱུད་སྟེ་རང་རང་དང་འབྲེལ་བར་འབྲེལ་པ་བཞི་སྤྲུགས་སོགས་ལས་འབྱུང་
 བའི་མནན་གསལ་ད་བསྒྲོག་དམིགས་བསྐྱེད་ན་དེ་ལས་ལྷག་པའི་རིམ་གྱི་མེད་པས་རང་
 གིས་མན་ངག་ངོ་ཤེས་དགོས། སྤྲུག་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་སྒྲོ་མཆོམས་མ་རྣམས་ཀྱིས་བགོགས་
 ཕྱར་བྱེད་དུ་མ་ཆུད་པ་རྣམས་བདས་ཏེ་རྒྱུད་རིང་དུ་བསྐྱེད། ཕྱིར་འོང་སྟེ་དོ་རྩེའི་རྩ་བ་ལ་
 ཟེལ་པས་ཆུ་ལ་ཆུ་བརྒྱབས་པས་གཟེགས་མ་ཕྱིར་འཐོར་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་ཕྱིར་འཕྲོས་
 པས་དོ་རྩེ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱུད་དམ་འདབ་དུག་འདབ་མ་པན་ཆུན་བསྐྱོལ་
 བྱས་འཛིང་བས་བར་མཆོམས་མེད་པ། དེའི་ཕྱིར་གཅོད་པའི་འཁོར་ལོ་མཆོན་ཆའི་རྣམ་
 པ་ཅིབས་རྣམས་འཛིང་བའི་རྩ་བ་རྒྱུ་ལོ་སུམ་རིམ། དེ་དག་ལས་མའི་ཆ་ཆ་འཕྲོ་བ། དེའི་
 ཕྱིར་བགོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དབང་ལྷན་དུ་གནས་པས་དེ་ནས་བཅུམས་ཏེ་དོ་རྩེའི་མེ་གཡོན་

༡ མ་དཔེར་“འདེབ་”ཅེས་གསལ་ཡང་དཔྱུས་སུ་འཇམ་དབྱེད་སྤྲུངས་བདེ་པའི་དོ་རྩེའི་གསུང་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་བཞོད།

༢ ཕྱར་བ་ མཛོད་དཔལ།

སྐོར་དུ་འབྲིལ་ཞིང་འབར་བས་བསྐྱེད་། རང་དང་བགེགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲོལ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཞུགས་ཏེ་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ། སྒྲོད་
 ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལྟར་གསལ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་བགེགས་དང་བྲལ་བ་ནི་སྒྲར་མི་སྡོག་པའི་དོན་ཏེ། བསྐྱེད་འཁོར་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་ཅིས་ཟིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འོད་གསལ་རྩལ་དུ་འདོན་པས་བདེ་སྒྲོང་གིས་
 ལན་གཉིས་སུ་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ བཞི་པ་(མཐུན་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་)¹ལ་གཉིས་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་བསགས་པ་ནི། བསྐྱེད་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་རང་ཏེ་རུ་ཀར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པར་སྒར་ཡོད་གསལ་བཏབ། དེའི་ཐུགས་ཀར་པོ་སེར་པོ་ལས་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྐྱེད་དུ་སྒྲ་བའི་ས་བོན་ཨ་ལ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ཨོ་ལས་སྒྲ་བ། དེའི་སྐྱེད་སྒྱུ་ཡིག་འབྲས་
 དུས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེའི་ས་བོན་ཡིན་
 པས་ཁ་དོག་དབུས་སྒྲ་ལ། སྒྲ་ཀྱི་འཛིན་ཀྱི་རྒྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་མཐའ་སྒྲ་བ། སྒྱུ་གི་ལྷ་
 དོན་གྲུབ་དང་བྲུ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། ཏའི་ལུས་འོད་དཔག་མེད་དང་སོར་རྟོག་²ཡེ་ཤེས། མགོ་
 རིན་འབྱུང་དང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་ཆོས་རྣམ་སྒྲ་དང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ལེ་རྒྱ་ད་
 དང་བཅས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གང་མཆོན་
 པའི་ཐད་ནས་རིགས་ལྔ་རང་མདོག་ཅན་ཀྱི་འོད་ཟེར་འསྐྱོ་བས་རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱང་
 མཐེལ་བར་ཀྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་བས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་
 དག་ཐུན་ཁུང་དུ་སྒྲོན་མེ་སྒྲར་བས་ཐུན་པ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ཡལ་བ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་
 ཀྱི་ངོ་བོར་ཟད་ནས་ལུས་ཤེས་སྒྲོང་བཞིན་དག་པར་བསམ། འཛིགས་གསང་གི་ཆོ་གར་

1 ས་བཅད་འདིའི་འསྐྱོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་པར་ཀྱི་སྒྲོན་འསྐྱོ་ལ་བཞི་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་ས་བཅད་ཀྱི་མཆོན་མི་གསལ་སྐབས། འཇམ་དབྱངས་
 བདེ་བའི་དོ་རྩེའི་བདེ་ཆོག་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གསལ་བ་དོན་ལའང་འཐད་པས་ཁ་སྐོང་ཞུས།

2 མ་དཔེར་སོར་རྟོགས་ཞེས་གསལ།

འོད་ཟེར་ལྷ་ཚོག་རིས་ལ་ཐོན་པ་དག་པའི་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་འཇཉ་ལུས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་
 ཡིན་པས་སྐྱུ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས་
 པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྱིར་གྱི་འོག་མིན་དང་། བདེ་མཚོག་རང་གི་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་ནས་
 འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པས་བསྐྱོར་བ་དང་། སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་ཅན་འོད་
 གྱིས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་སེང་གྲི་ལ་བཞུགས་པ་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་
 བརྒྱ་ཕྱེན་གྱི་སྤྲིང་གི་རྣམ་མཁར་སྐྱེན་འདེན་པ་ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བཤད་པ་
 ཡིན། སྐྱེ་དང་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་དང་འབྲེལ་ན་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་དུ་བཞུགས་པ་
 གསུང་བཤད་ལ་གནང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུ་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་
 ཐེམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་དང་མཚོད་ལྷ་སྤྲིང་གར་སྐྱུད་དགོས་ཀྱང་
 རྒྱུད་སྤྲེ་འོག་མར་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་མེད། རྒྱུད་པ་བསམ་གཏུན་སེལ་ཆོང་གིས་སྒྲ་མེད་ལ་
 མཚོད་ལྷ་སྤྲིང་གར་སྐྱུད་དགོས་པས་མཚོད་སྤྲུགས་ལ་རྩྱུ་བརྩོད་དགོས། འུ་སྤྲོད་ལ་རྩྱུ་མི་
 དགོས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྤྲེ་འོག་མའི་ཚོག་རྣམས་སུ་རྩྱུ་ཡོད་མེད་སྒྲ་ཚོགས་བྱུང་བས་
 ཡོད་དགོས་པའི་རིས་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཚོག་པ་འདྲ། དེ་ནས་གང་འིན་མས་སྒྲ་མ་དང་། ཉེ་
 རུ་ཀ་དཔལ་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ། གནས་དང་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལ་བྱུག་འཆལ་བས་
 དང་པོའི་དོན་ནི། སྒྲ་མ་གང་གི་འིན་གྱིས་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་བདེ་ཆེན་གྱི་གནས་ཏེ།
 གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གང་གི་སྐྱབས་སུ་ཡང་བདེ་ཆེན་གལ་ཆེ་བ་དང་རྟེན་ཡིན་པས།
 སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་གང་གི་བྱུགས་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས། ཞེས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐྱད་
 འོད་རྩྱ་དུ་རྒྱ་དང་ཁམས་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཀྱང་འདྲིར་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པར་སྐྱབས་མགོན་
 རོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས། སྐྱད་ཅིག་ནི་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་གཅིག་སྤྲེ་ཐོག་མེད་ནས་
 ད་བར་འཁོར་བར་འབྲམས་ཆུལ་ལ་བསམ་ན་སྐྱད་ཅིག་དུ་ཤེས་བྱས། ཐབས་ཤེས་དང་

བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲུབ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སྒྲུབ་ལུས་ལ་གོ་བས་དེ་སྒྲིབ་
 གྱེད་གསང་དབང་གི་རྣམས་ལ་ཡང་བརྟུང་བ་རིན་ཆེན་ཞེས་སྒྲུབ་བར་གྱུང་ཐང་འཇུག་པའི་
 དབྱུངས་ཀྱིས་གསུངས། སྒྲོ་ཀ་གཉིས་པས་ཉེ་རུ་ཀ་ནི་ཁག་འཁུང་སྟེ། ཁག་ནི་ཤེས་རབ་
 སྟོང་ཉིད་དང་། འཁུང་བ་ནི་ཐབས་བདེ་ཆེན་ནོ།། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལྷའི་རྣམས་པར་ཤར་བས་དཔལ། བརྟུང་བཞི་སོགས་མི་མཐུན་པའི་གཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་
 རྒྱལ་བའི་དཔལ་འཁོར་ཆེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་རྣམས་དག། ཐབས་
 ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་རྟོ་རྟེ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་རྟོ་རྟེའི་དབང་ཕྱག་
 ཅེས་ཡབ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེ་རུ་ཀར་རྣམས་སུ་ཆགས་པས་ཆགས་ཆེན་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པའམ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྣམས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་
 རྣམས་དེ་ཉིད་ལྟར་ཤར་བ། མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་
 པག་མོ་སོགས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ལྷ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཕྱག་འཆའ་བའོ།། སྒྲོ་ཀ་ལྟག་
 མས་། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། འདུན་རྟོག་དང་ཉེ་བའི་འདུན་རྟོག།
 འདུ་བ་དང་ཉེ་བའི་འདུ་བ། དུར་ཁྲོད་དང་ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་སོགས་ན་བཞུགས་པའི་དཔལ་འཁོར་
 དཔལ་འཁོར་དབང་ཕྱག་མ་རྣམས་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱག་འཆའ་བ་སྟེ།
 ལུལ་ཉེར་བཞི་བསྐྱུས་ན་གནས་སོགས་བརྟུར་འདུ་བས་སོ།། ཕྱག་ལ་རྟོ་རྟེ་ཐམས་ཅད་མི་སོར་
 ཅེ་བསྐྱེད་པས་རྒྱུང་བརྟུ་དབྱུ་མར་སྤྱད་པའི་སྒྲིབ་གྱེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ངེས་དོན་དཀྱུས་
 ལྟར་གསུངས། མཆོད་པ་ལ། སྟོང་གའི་རྩྱུ་ལས་མཆོད་ལྷ་རིམ་པར་སྒྲོས་ཉེ་རུ་གཉིས་ཉེར་
 སྟོད་རོལ་མོ་དང་། འདོད་ཡོན་ལྷ་ལྷན་གྱི་རིག་མ་བརྟུ་བྱུག་གིས་མཆོད་ལ་སྟོང་གར་བསྐྱུ།
 དེ་ཡང་རྩྱུ་གཉིས་དང་མེ་རྟོག་མ་སོགས་ཕྱག་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་རྟོར་བྱེད། འོག་མས་
 མཆོད་རྣམས་དང་། རིག་མ་བརྟུ་བྱུག་ལས་པི་མྱི་མ་སོགས་བཞིའི་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་རང་

རང་གི་རོལ་མོ། བ་མ་གཉིས་རྫོང་བྲིལ། བཞད་མ་སོགས་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་མཆོད་
 རྣམས། བ་མ་གཉིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་ལྷོ་ག ། མེ་ཏོག་མ་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་དང་པོ་གཉིས་
 མཆོད་རྣམས་དང་ཐོད་པ། བ་མ་གཉིས་ཁྲ་མ་རུ་དང་ཁ་ལྷོ་འཛིན་པ། སོ་སོའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི།
 མཆོད་ཡོན་ལ་རྫོང་ཐལ་མོ་ཁ་སྤྲེལ། ཞབས་བསིལ་ལ་གཡོན་རྫོང་ཁ་ཁྱུར་ཁ་ཁྱེན་དུ་
 བསྟན་པའི་སྟངས་གཤམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་ཁྱུར་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གླངས་ཏེ་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱལ། མེ་ཏོག་ལ་ཁ་ཁྱུར་གཉིས་ཁ་ཁྱེན་དུ་བསྟན་ཏེ་སོར་མོ་རིམ་གྱིས་བཀོལ་བ་བསྒྲུ་ཁ་
 སྤྲེལ་བའམ་མེ་ཏོག་འཐོར་བའི་སྟངས་ཀ ། བདུག་སྟོས་ལ་ཐལ་མོ་གཉིས་ཁ་འོག་ཏུ་ཕྱོགས་
 པའི་མཐེ་བོང་གི་སྟངས་སོར་མོ་རྣམས་རིམ་བས་བསྐྱུས་བ་སྟོས་སོར་རམ་སྟོས་ཀྱི་དུད་སྟེན་
 འབྲིགས་པའི་རྒྱལ་དང་། མར་མེ་ལ་སོར་ཅེ་རྣམས་མཐེ་བོང་གི་རི་མོའི་ཐད་དུ་སྐྱར་བ་ལ་
 ཅའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅིག་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ཆབ་ལ་གཡོན་རྫོང་ཁ་ཁྱུར་ཁ་ཁྱེན་དུ་བསྟན་
 བ་མཐིག་མའི་ཐད་དུ་བཟུང་སྟེ། གཤམས་པའི་སོར་མོས་དེ་བྱུགས་པའི་རྒྱལ་དང་། སྟེ་ཁ་
 ལག་བ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མྱོ་¹གི་རྒྱུད་སྟེངས་པའི་རྒྱལ། མྱོ་ཞེ་ལ་ཁ་འབྲམ་གཤམས་སུ་སྟེང་བུ་
 འབྲུད་པའི་རྒྱལ། མི་ཏི་གེ་ཞེས་བ་རྩ་རྩ་སྟེ། ར་རྒྱབ་ཏུ་ཁྱར་ནས་ལག་བ་གཤམས་གཡོན་
 བསྟོལ་ཏེ་མཆན་ནས་བརྒྱུད་བ་བོང་དཀར་ཆོས་སྟེའི་ར་འཆམ་²ལྟ་བུ། ལྷ་ར་རྩེ་ནི་རྩ་རྩེ་
 བ་སྟེ། མདུན་དུ་བཞག་སྟེ་དབྱུག་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་རེས་མོས་སུ་བརྒྱུད་རྒྱལ། ཏུ་སྟེ་བཞད་
 མ་ལ་ཁ་འབྲམ་གཉིས་སུ་ལག་པའི་སེན་མོ་བསྐྱིགས་པ། ལྷ་སྟེ་སྟེ་གམ་མོ་ལ་རྫོང་བྲིལ་
 བཟུང་ནས་ཁ་ཁྱུར་གཉིས་དཀྱར་བརྟེན་³ཏེ་སྟེམས་པའི་རྒྱལ་དང་། གི་རྟེ་སྟེ་སྟེ་མ་ལ་ལག་
 བ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ཤག་བརྒྱུད་རྒྱལ། བི་རྟེ་སྟེ་གར་མ་ལ་ལག་བ་གཉིས་ཀྱིས་བད་ཀོར་
 དང་། རྒྱ་བ་སོགས་གསུམ་ཡོངས་བྲགས་ལྟར་ལ། ཆོས་དབྱིངས་རྫོང་མ་ལ་ཆོས་འབྲུད་

1 མི་མྱོ་ མཛོད་དཔེ་བུ།

2 མ་དཔེར་“འཆམས་”ཞེས་གསལ།

3 མ་དཔེར་“བརྟེན་”ཞེས་གསལ་ཡང་དབྱུག་སུ་རྫོང་རྫོང་གསལ་བ་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་བཞག་དུ།

གི་ཕྱག་རྒྱ་བྱེད། དེ་དག་གི་ཆེ་མཐེ་བོང་ལག་མཐེལ་དུ་བཞག་པའི་སོར་མོ་ལྷག་མ་བརྒྱད་
 གྱིས་བད་ཀོར་བྱ་ཞིང་། དེའི་བད་མ་ནི་སྤྱིང་གའི་ཙ་འཁོར་ལ་གོ་དགོས་པས་སྤྱིང་གའི་ཙ་
 འདབ་བརྒྱད་མཆོན་པའི་སོར་མོ་བསྐྱར་བ་ལ་བད་ཀོར་ཟེར། དེའི་ཕྱིར་སེ་གོལ་དང་ཕྱག་
 རྒྱ་སོགས་སྤྱིང་གའི་ཐད་ལས་འཛོལ་མི་རུང་། མཆོད་སྤྱགས་ཀྱི་ཨོ་ཞེས་པའི་སྐབས་སེ་
 གོལ་པར་དེབ་ཅིང་མཆོད་ལྷ་སྟོ། རྩུ་ཞེས་སེ་གོལ་ནང་དུ་གཏོག་ཅིང་མཆོད་ལྷ་སྤྱིང་གའི་
 ས་བོན་ལ་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་འགྲིག་པ་བྱེད། བད་ཀོར་པར་དལ་བྱས་འགྲོ་ཞིང་།
 ཚུར་དེ་ལས་སྤྱར་བ་བྱས་ན་སྤྱར་སྤྱར་དུ་འདུ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་དང་། སོར་མོའི་
 ཆོགས་དབྱས་མ་མན་ཆད་མི་བཀོལ་བ་ལ་ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་འབྲུབ་
 པའི་གནད་ཡོད་པས་སློབ་ཆེ་ཐོག་མར་ཁུ་ཚུར་བསྐྱོར། དེ་རྗེས་སོར་མོ་མ་བཀོལ་བར་
 ཐལ་མོ་བསྐྱོར་ནས་བད་ཀོར་གྱི་སྤངས་ཀ་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་ལོབས་པ་ན་སོར་
 ཙ་ཙུང་ཟད་འཁོར་བས་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡོང་། དེ་ལྟར་མཆོད་ལྷ་ནམ་མཁའ་གང་བ་སློས་
 པས་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ཆོགས་ཞིང་རེ་རེའི་སྤྱལ་བ་དཔག་མེད་དང་། དེ་དག་གི་བ་སྤྱིའི་
 ཁུང་བུ་རེ་རེར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་ཞིང་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
 མཆོད་ལུལ་སྤྱལ། མཆོད་པའང་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བཤམས་པ་དེ་ཉིད་
 དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོགས་ཞིང་གི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྤྱལ་བ་རབ་འབྲུམས་བཀྲེ།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསལ་བཟུང་། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ལྷ་བས་རྒྱས་བཟུང་སྟེ་
 བདེ་ཆེན་གྱི་སྤང་ཆ་མཆོད་རྗེས་སུ་ཤར་བའི་སྤང་སྟོང་སྤྱུ་མ་ལྷ་བྱས་མཆོད། དགེ་ཙ་
 སེམས་ཅན་ལ་བསྟོས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོགས་ཞིང་ལ་གསོལ་བ་བཟུང་
 པས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སོང་སྟམ་པ་བྱས་ན་པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་
 ཆོགས་རྫོགས་ཆབས་ཆེ་ཞིང་། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཉམས་མི་འདྲ་

བ་དུ་མ་བསྐྱེད་བས་མཆོད་པའང་འོད་གསལ་རྩལ་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།། དེ་ནས་
 རང་ལུས་དཔག་མེད་སྤྱལ་ནས་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྟོད། འདིའི་ཆོག་དོན་པཎ་ཆེན་དཔལ་
 ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། བན་ཡོན་ཐུབ་བཟུང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བཞུགས་ལེགས།
 དེ་ཡང་རང་གི་སྒྲ་མ་དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་སོགས་ཡི་དམ། སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་༥ སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉིན་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྟོད་ན་ཐོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་རྣམས་
 སྐུ་བས་དེར་སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་ལ་དེས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་
 ཀྱི་དམ་ཆོག་ཡིན་ཞེས་ཐུབ་བཟུང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་རྗེས་གྲུར་ནས་འབྱུང་བའི་
 རྒྱུན་བཞགས་ཀྱིས་བདུན་རྒྱུ་དག་དང་བྱང་སྤོམ་འཛིན་པ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་དང་།
 བཟོད་དཀའ་སྤྲིད་པའི་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འབུལ་བ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་
 སྐད་ཅིག་མ་ནི་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། དེ་འབུལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་རྟེན་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ།། དེ་ནས་ཚོགས་ཞིང་རྣམས་གསལ་བར་དམིགས་ལ་ཉེ་རུ་ཀའི་
 ཡིག་བརྒྱས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། བྱིན་རྒྱབས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ན་དཀྱིས་བཞིན་དུ་རང་གི་སྤྱིན་མཆོམས་ནས་ཐིམ་པས་སྟོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 བར་བསམ། ཚོགས་ཞིང་གི་སྟོར་འདི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ཡན་
 ཆད་ཅུམ་བྱས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆད་བས་དོན་ཆེ། རྗེའི་སྟོན་ལམ་ལས། འདས་
 དང་མ་བྱོན་སོགས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཞེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་འགོ་བརྩམས་ཉེ་
 དལ་འབྱོར་ནས་ཞི་ལྷག་བར་དང་། དེ་རྗེས་དབང་དང་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བ་¹སོགས་ཆོག་
 ཉུང་ཡང་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་ཆེངས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་གནད་གོ་
 དགོས་༥ ལམ་རིམ་མེད་པའི་རིམ་གཉིས་ལས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འདོད་པ་རྩ་ལས་འོ་མ་

¹ གསུངས་པ་ མཛོད་དཔལ།

འཛོལ་ལྷར་འབད་ཀྱང་ལམ་དུ་འགྲོ་དགའ་བས་འདི་ལ་སྒྲིམ་དགོས། སྒོ་གསུམ་སྦྱོང་བ་
 དབལ་ལྷན་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཡན་ལག་
 ཡིན་པས་མ་སྒྲོས་ཤིང་། བསྐྱེད་འཁོར་དང་ཆོགས་ཞིང་ལ་སྦྱུབ་ཐབས་དངོས་གཞི་བསྒྲོམ་
 པའི་བགོགས་དང་བར་ཆད་བསྒྲོག་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་གནད་
 ཆེ་ཞིང་། རྒྱས་བསྐྱུས་གང་བྱེད་རང་ལ་རག །ཆོགས་ཞིང་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་ཅི་
 རིགས་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་འཇུག་བྱ་གྲིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
 པའི་རྒྱར་འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་དེ་སྦྱོང་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ གཉིས་པ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་ནི།
 དབུས་ཀྱི་སྦྱང་རྒྱད་དུ་བདེ་མཆོག་སྤྱིས་སུ་ཚུགས་པས་འདིའི་རྒྱད་པའི་འདོན་རྒྱན་ལ་
 མཆོད་ཡུལ་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་ཞིང་གི་མཛུགས་ཏུ་ཡར་སྐྱར་ནས། རང་གི་སྤྱི་བོར་
 ཉེ་དཀར་པོ་ཞེས་དབུ་བསྐྱུལ་བ་ལྷར་ན་གོང་གི་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དཔེགས་
 པས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བཞག་པ་ལྷར་འགྱུར་ཡང་། དོན་ལ་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་གྱིས་
 མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་རྟོག་པས་པར་བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྟེན་
 འབྱུང་བསྒྲོམ་པ། འདིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་དང་འབྲ་བར་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་ལ་མར་སྐྱར་དགོས་པས་དབུ་
 བསྐྱུལ་མཆོམས་ཀྱང་མཆོད་ཡུལ་དང་ཞེས་སོགས་ནས་བྱས་ན་ལེགས་སོ།། དེ་ཡང་རྒྱད་
 སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་དང་དོད་བྱུབ་ཀྱི་ལམ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་
 སྐྱེ་ལི་བར་དོ་དང་རྣམ་མཐུན་གྱི་ལམ་བསྒྲོམ་པ་མེད་པས་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་
 སངས་རྒྱ་བ་མེད་པའང་གནད་འདི་ལ་བྱུག །དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཆོན་ཉིད་པར་འགྱུར་བ་
 ལ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་

སྟེ་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱ། དག་མ་དག་གི་སྐྱ་ལུས་ལོངས་སྐྱ། དེ་གཉིས་རགས་པའི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་སྐྱལ་སྐྱ་སྟེ་ལམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་ལོངས་སྐྱལ་གསུམ་སྟེ་འབྲས་བུའི་སྐྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གསུམ་སྐྱར་གཞི། གཉིས་པ་སྐྱོར་བྱེད། གསུམ་པ་སྐྱར་འབྲས་སུ་བྱས། འཛམ་གླིང་གི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་ཞིག་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་ནས་གོམས་དགོས། དེ་ལ་གང་ཟག་དེ་འཆི་བའི་ཆེ་ས་ཚུ་ལ་ཐིམ་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད་དང་། དེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་གསང་འདུས་ལ་ལྟ་དང་རྒྱུད་ཐིམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས། བདེ་མཆོག་འདིར་སྟོང་བཞིའི་སྐབས་ནས་མཆོམས་བཟུང་བ་པ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་ཡིན་འདུག །ཁམས་དུག་ལ་སྐྱེར་འབྱུང་བཞི་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཞད་ཚུལ་མང་ཡང་། འདིར་རྩ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ། ས་ཚུ་མའི་ཁམས་དུག་གམ། པ་ལས་ཐོབ་པའི་རུས་པ་རྒྱུ་བྱ་བ་གསུམ། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་ཁྲག་པགས་པ་གསུམ་ལ་རྒྱུད་ལས་གསུངས། རགས་པ་ཉིར་ལྟ་ཐིམ་ཚུལ་ས་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཉམས་ནས་ཚུ་ཁམས་གསལ་བར་ཡོད་པ་ལ་ས་ཚུ་ལ་ཐིམ་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱར་བ་ལྟག་མ་རྣམས་ལའང་འདྲ། དེ་ལ་ས་ཁམས་ཐིམ་པས་བྱི་རྟགས་ལུས་སྟེ། བྱང་དུ་སྟོན་རྒྱ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར། ཚུ་ཁམས་ཐིམ་པས་ཁ་ཚུ་སྐྱམ་ཞིང་བཟག་མདངས་ཉམས། དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར། མེ་ཁམས་ཐིམ་པས་བོད་སྤྱད། མཁའ་སྤང་མེ་བྱེད་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར། རྒྱུད་ཁམས་ཐིམ་པར་ཚོམ་པ་ན་སྤང་པོ་བསྐྱལ་བསྐྱོད་མི་རུས། དབྱགས་བཅེགས། ངར་སྐྱ་འབྱིན། མར་མེ་འབར་འདྲའི་སྤང་བ་འཆར། རྒྱུད་སྤང་བར་ཐིམ་པ་ན་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་རང་གནས་ནས་བསྐྱོད་པས་སྤང་བ་དཀར་ལམ་ལ། དེ་མཆེད་བར་ཐིམ་པ་ན་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་རང་གནས་ནས་བསྐྱོད་པས་མཆེད་པ་དམར་ལམ་ལ། དེ་ཉིར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ཁ་

སྒྲིམ་གྱི་དབུས་སུ་རྒྱུད་པས་ཉིར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། དེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་ན་ཁམས་
 དཀར་དམར་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པར་བརྟན་ཆགས་སུ་གནས་པས་འོད་གསལ་འཆར་ཞིང་།
 ས་ཁམས་ཐིམ་པ་ནས་རྒྱུད་ཐིམ་པའི་བར་འཆི་སྲིད་རགས་པ། སྒྲིམ་པ་ནས་འོད་གསལ་
 ལས་ལྷང་བའི་བར་འཆི་སྲིད་སྤྱོད་མོའོ།། གཞི་དུས་ནི་ཐ་མལ་གྱི་དུས་དང་། ལམ་དུས་ནི་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་དུས་ཡིན་ལ། ལམ་འབྱེད་ནི་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
 པས་ལམ་དུ་འབྱེད་ལུགས་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་དངོས་གནས་ལ་བྱུབ་ཀྱང་སྒྲིམ་ཉིད་
 རྫོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འཆི་བ་ལ་ཉི་བ་ན་ཆོ་གའི་འགོ་ནས་མར་རིམ་གྱིས་གསལ་
 བཟུང་སྟེ་འབྱུང་བཞི་ཐིམ་རིམ་དང་སྒྲིམ་ནས་སྒྲིམ་ཉིད་བསྒྲིམ་ན་འཆི་སྲིད་སྤྱོད་མོ་ལྷང་མ་
 བསྟན་ཡིན་ཀྱང་བར་དོ་བྱུབ་པ་དང་སྒྲིམ་གོམས་སྒྲིམ་གྱིས་སྒྲིམ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་བར་དོ་བྱུབ་ཀྱང་ཡིད་དོར་ན་དའི་གཞུགས་སུ་ལྷང་། པ་
 མའི་ཁུ་ཁྱག་གི་དབུས་ཉིད་མཆམས་སྒྲིམ་ཆེ་ཡིད་དོར་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་
 སེམས་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཕྱིར་བཅས་པ་ན་ཉི་རུ་ཀའི་སྒྲིམ་བཞེངས་
 པའི་སྒྲིམ་བ་འབྱུང་ཞིང་། ཆེ་དེ་ལ་ལམ་ལྷག་མ་མདོན་དུ་བྱེད་དགོས་པས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་འབྱུངས་
 ཟེར་བའི་མ་མཐའ་འདི་ཅམ་ནས་ཡིན། དེ་འབྱུང་ཡང་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་
 པས་། “དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ།།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་ས་དང་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་དགོས། སྒྲིམ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་འགྱུར་བར་ཡོད་ཀྱང་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་སོགས་ཐ་མལ་པ་ལས་སྒྲིམ་པའང་སྲིད་པའི་ཆོད་རེད་ཅེས་
 དག་བཤེས་འགའི་གསུང་འཕྲོས་ཀྱང་བྲངས་ནས། དེ་འབྱེད་གནད་ཀྱིས་དབའ་བོ་དང་ནལ་
 འབྱོར་མ་གར་ཡོད་མི་ཤེས་པས་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་འདིར་བྱད་མེད་ལ་མི་སྒྲིམ་པ་དང་།
 གཡོན་སྒྲིམ་སོགས་དམ་ཆོག་དུ་བྱས་པ་ལའང་དབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདྲ་གསུངས། རྫོགས་

1 རྟེན་བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྟེན་བརྟན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྫོགས་རྒྱུ། སྐབས་དང་པོ། ཤོག་གངས་3བ།

རིམ་བས་ལམ་དུ་འབྲེར་ལུགས་ནི། རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་
 ཡིད་ངོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་ཆོས་སྐྱེར་ལྡང་བ་སོགས་ཡོད་དེ། སེམས་
 དཔེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེར་འབྲེར། དེ་ལས་སྐྱེ་མའི་
 སྐྱེར་བཞེངས་པ་ན་བར་དོ་ལོངས་སྐྱེར་འབྲེར། དེས་རགས་པའི་སྐྱེལ་སྐྱེ་བཟུང་བས་སྐྱེ་བ་
 སྐྱེལ་སྐྱེར་འབྲེར་བྱས། འོན་ཀྱང་ལམ་འབྲེར་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པ་ནས་འབྱུང་སྟེ།
 སྟོང་ཉིད་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ན་
 ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྲེར་མཐར་ཐུག །དེ་ལས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འབྲུག་གི་སྐྱེར་བཞེངས་པ་
 ལོངས་སྐྱེའི་ལམ་འབྲེར་མཐར་ཐུག །དེས་སྐྱེལ་སྐྱེ་བྱེ་བ་ཐེར་འབྲུམ་འབྱེད་པ་སྐྱེལ་སྐྱེའི་
 ལམ་འབྲེར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ།། དེས་ན་བདག་གིས་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས། བར་
 ཁྱོད་ཀྱང་དཔེ་གཞུགས་སུ་ལྡང་། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་སྐྱེར་བཞེངས་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ཤི་བར་
 གོ་གསུམ་སྦྱངས་ཏེ་ལམ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་དགོ་ཅ་སྟོན། འབྲས་བུའི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བྱས་པ་
 བྱང་པར་ཅན་བཞག་སྟེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་མཆོད་པའི་
 འཁོར་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་
 པའི་ངང་ནས་རང་གི་སྐྱེ་མགྱེན་སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཐད་དུ་ཉེ་བུ་ཀའི་ཡི་གེ་དཀར་
 དམར་མཐིང་ག་གསུམ་ཐོལ་གྱིས་བྱང་། སྒར་དག་པ་གསུམ་གྱི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་སྐྱབས་ལྟར་
 ཉེའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པའི་རྒྱས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། རུའི་དོན་བརྗོད་པ་
 སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད། ཀའི་དོན་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟོད་དུ་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཐ་
 དད་དུ་མི་གནས་པའམ་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གང་དུའང་མི་གནས་པ་སྟེ་བདག་མེད་གཉིས་
 གྱི་དོན་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྲན་པར་བྱས་ཏེ་གཞུང་འཛིན་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ལས་དབང་གིས་
 འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་སྐྱ་ཆོག་གས་མྱོང་བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དངོས་སུ་
 བསྐྱེད་ལ། མཆོད་ཡུལ་སོགས་བཟུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་
 བོད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རའོ་སྒྲུལ་དུ་སྤྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་སྤྱགས་དོན་
 བྱ་ནས་ཁམས་གསུམ་སྒོད་བཅུད་བདེན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་
 བསྐྱེད་ཤིང་དེ་ནས་སྤྱར་རང་གིས་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱུ་ལས་འགོ་བའི་དོན་དུ་གཟུགས་སྤྱར་སྤྱང་
 བའི་འཕེན་པའམ་སྒོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གནས་གསུམ་གྱི་ཉེ་དུ་ཀའི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་
 འོད་དུ་བྱ་ནས་གཅིག་དུ་འབྲེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཤིན་དུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལ་རྣམ་པ་སྤྱི་
 མགིན་སྤྱིང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཐད་དུ་ཨོྫེ་ཨོྫེ་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་དུ་གྱུར། དེ་
 གསུམ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྒྲོས་ཏེ་ས་འོག་སྤྱུ་འཁོར། མི་ཡུལ་གསུང་
 འཁོར། མཐོ་རིས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་བྱས། བྱེད་ཚུལ་ཨོྫེ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་
 ལྷ་ལ་སྤྱུ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཆོགས་དབག་མེད་སྒྲོས། ས་འོག་གི་འཛིག་རྟེན་འོད་ཟེར་གྱིས་
 ཁྲབ་སྟེ་གསེར་འགྱུར་གྱི་ཅིས་ལྷགས་གསེར་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟར་འོད་གྱིས་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་
 སྒོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་ཏེ་
 སྒྲོམས་པར་བྱགས་པས་དབང་བསྐྱར། ལམ་ལ་བཀོད། སྤྱུ་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་མོས། དེ་བཞིན་དུ་ཨོྫེ་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོའི་ལྷ་ལ་གསུང་
 འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྒྲོས་ནས་ས་སྤྱིང་གི་འགོ་བ་རྣམས་གསུང་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་བྱས། སྤྱི་
 ལས་འོད་ཟེར་སྒོན་པོའི་ལྷ་ལ་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྒྲོས་ཏེ་ས་སྤྱིང་འགོ་བ་རྣམས་
 ཐུགས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་བྱས། འོད་ཟེར་གྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བཀྱག་
 ནས་སྒྲོམས་པར་བྱགས་པས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་འོད་དུ་མེར་གྱིས་བྱ་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་
 ལ་རིམ་པར་ཐིམ་པས་སྤྱང་བ་དཀར་ལམ་པ་ཤར་བའི་མོས་པ་བྱེད། ཨོྫེ་ཨོྫེ་ལ་ཐིམ་པས་
 མཆོད་པ་དམར་ལམ། ཨོྫེ་ཨོྫེ་ལ་ཐིམ་པས་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། སྤྱི་ཡང་ཞབས་རྒྱ་ནས་

ལྷ་དཔེ་བར་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཞིང་། ལྷ་དཔེ་ཡང་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་ལྷོད་གི་ཆ་ཙམ་དུ་གནས་པ་ལ་
 སེམས་བཟུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བཟུང་སྟེ་ལས་བསལ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་
 སྤྱི་ཆོག་སྤྱོད་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གིས་ཉེ་དུ་
 ཀའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་རྗེ་ལྷགས་དག་བསྐྱེད་ལ། ལུ་ཅུ་རྒྱའི་སྤྱགས་བརྗོད་
 ལས་ལྷ་དཔེ་ཙམ་གྱི་སྤྱང་བ་ཡང་བསྐྱེད་ཉེ་རང་སེམས་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་སྤྱི་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བདེ་སྤྱི་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་
 རའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཞག་ལ་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱི་རྣམས་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་དེས་གཞི་ལ་ཐ་མལ་
 ཀྱི་འཆི་བ་སྤྱོད་། ལམ་རྗེ་གས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་འགྲུབ་
 པའི་དགོ་ཅ་སྤྱི་ཉིད་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱི་འགྲུབ་པའི་རྣམས་པ་དང་བག་ཆགས་བྱུང་པར་ཅན་བཞག་སྤྱི་དུ་སྤྱི་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་
 རོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཞེས་པའི་གཟུང་བ་ཡུལ་དང་། འཛིན་
 བ་ཡུལ་ཅན་ཉེ། གྲེ་མདོས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འདོད། སེམས་
 ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད། དེའང་ཀུན་གཞིའམ་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་དུ་ལྷན་རང་རང་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
 ལྷན་ཅིག་དུ་ཆོག་པ་ན་རྣམས་སུ་གྲུབ་པས་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ཡིན།
 དེས་ན་སེམས་ཙམ་པས་མེད་ཅེས་པའི་ཕྱི་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཕྱི་དོན་ཡང་མི་འདྲ།
 སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་ཅེས་པ་གྲེ་མདོས་འདོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཆ་མེད་བསལ་པའི་
 ཕྱི་དོན་མེད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་པས་དེ་དང་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་
 གཉིས་ཀ་མེད་པར་འདོད། ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་སྤྱི་ཐོས་པའི་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་པའི་སྤྱི་
 བ་འཆར་ཞིང་། སྤྱི་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་བ་བསྐྱོན་པར་མི་རྣམས་པ་ལ་ཕྱི་དོན་གྱི་ཐ་

སྒྲིམ་བཅུགས་པ་ཡིན་ནོ།། གོང་གི་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་བཅས་དང་སྒྱུ་དོན་གྱི་ཆོས་
 ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ རྩ་བ་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་མེད་དང་སྒྲིམ་མཐར་གྱི་དམིགས་མེད་
 ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་ལས་གསུངས། བྲག་དཀར་དཀར་
 བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་གཉིས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་ནས་ངས་དེ་ཆོ་བཤད་མི་ཤེས་
 གསུངས། སྒྲིམ་སྒྲིམ་རྒྱུ་གསུམ་ནི། བྲད་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྲད་པར་དུ་མ་བྲས་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ མི་རྟག་པ་དང་། བདེན་སྒྲིམ་
 སྒྲིམ་མ་ལྟ་བུས་བྲད་པར་དུ་བྲས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་
 རྒྱུ་ བདེན་མེད་ཀྱིས་བྲད་པར་དུ་བྲས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དམིགས་མེད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་རྣམས་ལས། འདྲིའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་
 ཚུལ་མ་ཤེས་པས། ཞེས་དང་། གཞུང་འཛིན་བདེན་པས་སྒྲིམ་པའི་ཞེས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་པར་བྲལ་བ་རྩལ་ཅམ་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་བཞུང་ནས་འཁོར་བར་འབྱུངས་
 པའི་གཞུང་འཛིན་སྒྲིམ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ན་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་
 སྒྲིམ་རྒྱུ་དང་། སྒྲིམ་ཉིད་དོན་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་དང་མདོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མེད་པའི་
 དོན་ཡིན་པས་སྒྱུ་དོན་གྱི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྲལ་བས་སྒྲིམ་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྲད་པར་དུ་བྲས་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་པས་ན་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་དང་། ཡུལ་ཅན་འོད་
 གསལ་གྱིས་སྒྲིམ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་སྒྲིམ་དོན་
 དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲིམ་རྒྱུ་དེ་ལོ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་འཁོར་
 བར་འབྱུངས་ཞེས་པས་སྒྲིམ་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཚུལ། ཆོས་ཉིད་མདོན་སྒྲིམ་དུ་རྟོགས་པར་བྲས་
 ཞེས་པས་དམིགས་མེད་དང་། དེའི་སྒྲིམ་ཆ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིམ་པའི་སེམས་ཅན་ཤར་
 བས་ཞེས་གསུང་བཤད་དང་དཔེ་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཀྱང་གོ་དགཤ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་

སྤྱིང་རྩེ་ནི་བདེན་སྤྱོད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་ཆ་མ་དོར་བས་སྤྱང་བཅས་དང་། དམིགས་མེད་ལ་
 དམིགས་པས་དེའི་སྤྱང་ཆ་དོར་བས་སྤྱང་མེད་ཟེར། སྤྱིང་རྩེའི་སྤྱད་དོད་ཀ་རུ་ཁ་བདེ་འགོག་
 ལ་འབྱུག་པས། སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྱིང་རྩེས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བས་ཡིད་གཏུང་
 སྤྱི་རང་གཅིག་ཏུ་ཞི་བདེར་ཞེན་པ་འགོག། སྤྱས་མཐར་གྱི་སྤྱིང་རྩེས་ཁམས་དབྱུ་མ་ལས་
 ཕྱི་རོལ་རུ་འཕོ་བ་འགོག་པས་དེ་ལྟར་བཤད། སྤྱིང་རྩེའི་དམིགས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་གཟུང་འཛིན་
 བདེན་སྤྱོད་དང་། བདེན་མེད་ལ་སེམས་པ་དེ་དང་དེས་བྱུང་བར་བྱས་ཚུལ་ཡིན། འདིར་
 འབྱུང་བཞི་ཐེངས་པ་ཡན་དོད་ཐུབ་ཅམ་ལས་ཐད་ཀར་སྤྱོད་རྒྱ་མེད་ལ། སྤྱང་མཆོད་ཐོབ་
 གསུམ་མན་ཆད་སོ་སོར་སྤྱང་ནས་སྤྱད་རིམ་དང་སྤྱགས་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འོད་
 གསལ་ཅུལ་འདོན་བྱས་པ་ཡིན། ཉེར་ཐོབ་ལ་བྲན་བཅས་བྲན་མེད་གཉིས་ཡོད་པས་རྒྱ་ད་
 ལ་ཐེངས་པའི་བར་བྲན་བཅས་དང་། སྤྱ་ཅེ་མན་བྲན་མེད་ལ་སྤྱང་ཆོག་གས་སྤྱམ། གསང་
 འདུས་ལ་སྤྱི་ལུས་ཅུལ་རུ་བཏོན་ནས་སྤྱ་དང་རགས་པ་ཉེར་ལྷ་ཐེངས་རིམ་སྤྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པའི་མཐར། གཙོ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་རུ་ཐེངས་པར་གྱུར་ཅེས་འོད་གསལ་མདོར་
 བསྐྱུས་ལས་མ་གསུངས་སོ།། རིམ་པ་དང་པོའི་སྤྱབས་འདིར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་
 པའི་སྤྱོད་ཉིད་བསྒྲིམས་¹པས་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱས་པས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཅུལ་
 གྱིས་རྟོགས་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་སྤྱག་གི་དབེའི་འོད་གསལ། སྤྱོད་ཉིད་མདོན་སུམ་རུ་
 རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། དེ་ལས་དག་མ་དག་གི་སྤྱི་མའི་སྤྱར་ལྷང་ལུགས། སྤྱ་དེ་
 གཉིས་གྱིས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་འཛིན་ཅུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་སྤྱབས་འདིར་
 སྤྱི་གསུམ་ལམ་འཁྱར་གྱི་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཤིན་རུ་གལ་ཆེ་མོད་ཀྱང་མང་བས་འཛིགས་
 བས་རེ་ཞིག་མ་བྱིས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བར་དོ་ལོངས་སྤྱིའི་ནལ་འབྱོར་ནི།

9 མ་དབེར་“བསྒྲིམ་ཞེས་གསལ།

གཉུག་སེམས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་གི་ཉེར་ལེན་ལས་བར་
 འོ་ལུས་འགྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་གཉུག་མའི་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྒྱ་དཀར་མཁར་
 བཞག་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་སེམས་སྟོང་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དེའི་ངང་ནས་
 དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་དཀར་ཉིད་ཏུ་སྒྲ་བ་སྤྱད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
 མཆོན་པས་སྤྱད་འཁྱོད། །སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་འཛིན་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ། གཞི་
 ལ་བར་དོ་བ་སྤྱེ་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་། ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྤྱེ་ལུས་པའི་སྤྱད་སྤྱོད་རྒྱུ་
 བཅིངས་པ་མཆོན་པའི་དམར་མདངས་ཆགས་པ། རམ་མཁར་གནས་པ་དེ་ཉིད་གདགས་
 གཞིར་བྱས་ནས་རོ་བོ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་རྒྱུ་དཀར་གསལ་བ་དེ་ངོ་སྤྱོད་
 དུ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་བསྒྲོམ་པས་སྤྱད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་
 བར་དོ་སྤྱོད་། ལམ་རྒྱུགས་རིམ་གྱི་སྤྱད་སྤྱོད་སྤྱད་པ་དང་། ལམ་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་སའི་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་
 བྱེད་པར་ཅན་དུ་འབྱུར། འབྲས་བྱེད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་དང་
 བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག་བྱུང་སྤྱོད་དུ་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་
 བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དོ་མ་འཕྲོད་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་པས་འདི་
 གལ་ཆེ། གསང་འཛིགས་སོགས་པ་རྒྱུད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ལམ་འབྲེར་རྒྱས། བདེ་མཆོག་
 སོགས་ལ་བསྤྱད་པ་ལས་མི་འབྱུང་བ་སྤྱེ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་མི་འདོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་
 ཞིང་། བདེ་གསང་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་པན་ཚུན་ཤོན་སྤྱད་ནས་དབྱེད་ན་རྗེ་གསལ་དང་། གོ་
 བ་སྤྱེ་བ་ལ་པན་ཆེ་གསུངས།

༥ གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་བསྐྱེད་པ་ནི། འཛམ་གླིང་དུ་སྤྱེ་བ་ལེན་
 པ་ལ་སྤྱོད་དུ་འཛམ་གླིང་གྲུབ་དགོས་པ་ལྟར་རང་སེམས་རྒྱ་དཀར་གནས་བཞིན་པའི་
 ངང་ནས་སྤྱོད་ལྱུང་གཅིག་གིས་འབྱུང་བཞི་རི་རབ་སོགས་གསལ་འདེབས་དགོས་པས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གོ་སར་ཡོ་སྤྱོད་པོ་ལས་རྒྱུད་དཀྱིལ་སྤྱོད་པོ་གཞུང་བྱེད་པས་མཆོག་མ་

གཉིས་སུ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཆན་པ། རང་མཆོད་དང་མི་འདྲ་བར་བཅད་ཁ་པར་བསྟན་པ། དེའི་སྟེང་རིམ་ལས་མེད་ཀྱིས་བྱ་གསུམ་བྱར་གཅིག་པར་བསྟན་པའི་བྱ་གསུམ་¹དུ་རིམ་གྱིས་མཆན་པ། དུས་འཁོར་ལས་མེད་ཀྱིས་བྱར་དུ་གསུངས་ཀྱང་མཛོད་སོགས་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཅོད་ལན་དུ་འབྱུང་བ་གཞན་གྱི་ཆོག་པས་པར་མེ་རྩས་ཡོད་པས་སྒྲིན་མེད་པར་གསུངས། དེའི་སྟེང་ཆུ་དཀྱིལ་དཀར་པོ་རྒྱུ་པོ་དབུས་སུ་བུམ་པ་ཆུས་གང་བ་ཆུར་བྱུ་བས་མཆན་པ། དེའི་སྟེང་ལི་ལས་ས་དཀྱིལ་གྱ་བཞི་བྱ་བཞིར་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པས་མཆན་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཆུ་དཀྱིལ་གྱི་རྒྱ་གམ་བཞི་ཕྱིར་ལྷགས་པ། དེའི་སྟེང་དུ་རི་རབ་གྱི་ས་བོན་བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་ལྗང་གྱ་གསུངས་ཀྱང་། དཔོན་སྒྲོལ་བུམས་པའི་བྲིད་ཡིག་སོགས་སུ་སེར་པོ་དང་། གཞན་དུ་སྒྲོན་པོར་བཤད་པའང་ཡོད། རི་རབ་གྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་བརྒྱད་དུ་རྩ་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་རི་འབྱར་ཟར་ཟོར་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོག་བརྒྱད་དེ། རྒྱུད་ལས་དོ་རྩེ་ལྷན་པོ་རི་རབ་གྱི་ཐོམ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་མོའི་གཏོར་ཆོག་ལས། རི་རབ་ཐོམ་ཞེས་པའང་འདི་དང་གཅིག་ཅེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་གསུངས། དེའི་སྟེང་པོ་³སེར་པོ་ལས་རི་རབ་གྱི་སྟེང་ཁེབས་པའི་སྒྲ་ཆོག་པས་བརྒྱ་ཆེ་བ། དེའི་སྟེ་བར་ཕྱི་ལས་སྒྲ་ཆོག་པས་དོ་རྩེ་ར་ཅེ་བརྒྱའི་སྟེ་བ་དང་མཉམ་པ། སྟེ་བ་གྱ་བཞི་བྲེ་ལེབ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཆོག་པས་བརྒྱ་ཆུང་བ་སྟེ་བ་དང་ཆད་མཉམ་པ། སྒྲ་ཆོག་པས་བརྒྱ་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་བསོད་གསུམ་དོ་རྩེ་འཆང་ནས་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས། བདེ་མཆོག་ལྟར་ཕྱོགས་བཞིའི་འདབ་མ་དམར། མེ་རྒྱང་གཉིས་སེར། བདེན་བལ་ལྗང། དབང་ལྷན་ནག །སྟེ་བ་ལྗང། གེ་སར་སེར་བ་སྟེ་བསྐྱོན་⁴རྒྱའི་སྒྲ་ཆོག་པས་བརྒྱ་ལ་པལ་ཆེར་འདི་འདྲ་ཤས་ཆེ་གསུངས།

¹ བྱ་གསུམ་ མཛོད་དཔར།

² བྱ་བཞིར་ མཛོད་དཔར།

³ པོ་ མཛོད་དཔར།

⁴ མ་དཔེར་སྐྱོན་ཞེས་གསལ།

༥ གསུམ་པ་རྣམ་འབྱོར་བཞི་སྒྲོལ་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྣམ་འབྱོར་ནི། བརྒྱ་
 རྒྱུ་ཉེ་དབུས་སུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ལྷ་ལི་དཀར་པོ་བརྒྱ་དྲུག་གྲེན་འགྲེང་ཕྲག་གཅིག་གཡས་སྒྲོར་དང་། ཕྲག་གཅིག་གཡོན་
 སྒྲོར་ཏེ་གཉིས་ཀ་རིམ་པ་གཅིག་བྲས་ནས་བཀོད། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེའི་དཔེ་བྱད་
 བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་ཀླ་ལི་དམར་པོ་བཞི་བརྒྱ་གྲེན་འགྲེང་ཕྲག་གཅིག་གཡས་སྒྲོར་དང་ཕྲག་
 གཅིག་གཡོན་སྒྲོར་དུ་རིམ་པ་གཅིག་བྲས་ནས་བཀོད་པས་ནང་དུ་དབྱངས་རིམ་པ་གཅིག་
 དང་། དེའི་ཕྱིར་གསལ་བྱེད་རིམ་པ་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་ཨ་ལོང་གཅིག་བྱེད་དུ་བཤོས་ཏེ་
 སྒྲར་ཡང་ཁ་སྐྱད་པ་ལྟར་ཤར་གྱི་ཆངས་ཐིག་ནས་འགོ་མཉམ་དུ་ཚུགས་ཏེ་བྱེད་གཡས་
 སྒྲོར་དང་། བྱེད་གཡོན་སྒྲོར་བྲས་ནས་གཉིས་ཀའི་མཐུག་སྐྱད་པ་ས་ལུགས།¹ ལག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་སོར་ཅེ་ལྷུ་མ་པོར་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་བར་སྟོང་བཞག་པའི་གཡས་སྒྲོར་སྒྲེང་གཅིག །
 སྒྲར་ཡང་བར་སྟོང་རྣམས་སུ་གཡོན་སྒྲོར་ཆར་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཀ་སྐྱགས་ནས་སྟེལ་མར་
 འགོད་པ་རྗེའི་ལུགས་ཡིན། དབྱངས་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན། སྒྲེང་
 གཅིག་དུ་འགོད་པ་ལུགས་གཉིས་ཀ་འདྲ། ལྷ་མས་ཕྲག་གིས་སྟོན་པ་གནང་གསུངས།
 དབྱངས་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་པ་མའི་ཁུ་ཁག་མཆོན་པའི་ལྷ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་ལ་སྒྲར་ལྟར་དབྱངས་གསལ་རྣམས་གཟུགས་
 བརྒྱན་ཤར་པ་ལྟར་སྒྲར་བ། བརྒྱའི་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་ཁྱོན་མཉམ་བ། ལྷ་ལི་དང་ལྷ་བའི་ཁ་དོག་
 དཀར་བའི་ཆ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཚུབ་བ། ཀླ་ལི་དང་ལྷ་བའི་ཁ་དོག་དམར་བའི་
 ཆ་ནི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག །འདི་
 ལ་རྒྱ་དའི་ང་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་འཛིན་དགོས་པ་འདྲ། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་འབྱོར་ཏེ། ལྷ་
 ལི་ཀླ་ལི་གཉིས་ལྷ་བ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྒྲོར་བའམ། ལྷ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་

¹ སྐྱད་པས་ལུགས། ཤིང་དབར།

ངོ་བོར་སྦྱར་བས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་རྗེས་སུ་ནལ་འབྱོར་ནི། རང་ལྡན་དར་གནས་པ་དེས་མར་བལྟས་པས་ཆེ་
 བ་དཀར་དམར་མཐོང་བ་ན་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་
 གྱི་དབུས་སུ་སྦྱེ་བ་སྒྲངས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྟེ་པ་འདི་འཕེན་པ་དང་ལྟན་པས་
 ཆེ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱ་ད་ཞུགས་པ་ན་བར་དོ་བ་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་མེར་མེར་པོ་སོགས་
 ལུས་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རྒྱ་ད་ལས་ཐིག་ལེ། དེ་ལས་ཆེ་ཆོས། ཏའི་
 མགོ་པོ་སོགས་རིམ་པར་གྲུབ་སྟེ་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་གྱི་རྩྱ་ཡིག་རྩྱ་དོ་རྗེ་འཛིན་
 པའི་རང་བཞིན་འབྲས་བྱ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཅན་དུ་
 གྱུར་པ་ནི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག། །རྩྱ་ལས་མངལ་
 གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་སྣ་ལཱའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སེར་པོ་ལས་
 བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ། སྟོན་པོ་ལས་ཐུགས་འཁོར། དམར་པོ་ལས་གསུང་འཁོར། དཀར་
 པོ་ལས་སྦྱུ་འཁོར། ལྷང་གྲུ་ལས་དམ་ཆོག་འཁོར་ལོ་སྟེ་འཁོར་ལོ་ལཱའི་སྣ་ཆོགས་རྣམས་
 སྟོས། འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་ལོ་ལཱའི་སྣ་ཆོགས་གྱི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་ནི་གསར་དུ་གྲུབ་
 པའི་དཔའ་པོ་དང་ནལ་འབྱོར་མ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་སྟོན་ཐོག་མེད་ནས་གྲུབ་པའི་དཔའ་པོ་
 དང་ནལ་འབྱོར་མ་སོགས་སྦྱན་བྲངས་ཏེ་དེ་རྣམས་སྟོམས་པར་ཞུགས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 ངོ་བོར་ཞུ་སྟེ་རྩྱ་གི་རྒྱ་དར་ཐེམ། རྩྱ་ཡིག་ལྟན་སྦྱེས་གྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ནི་
 བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག། །ཆེ་བ་དཀར་དམར་དང་འདིའི་
 རྩྱ་ཡིག་དཀར་དམར་གྱིས་ལྟན་སྦྱེས་མཆོན་པར་འདྲ་བས་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་རྗེས་སུ་
 ནལ་འབྱོར་རོ།། རྩྱ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྟགས་གསུམ་བཟོད། རྟེན་
 བརྟེན་པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གསལ་བཏབ་སྟེ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པའི་སྟགས་ཡིན་
 པས་སྐད་ཅིག་མའི་སྟགས་ཞེས་བཤད། སྟགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཨོ་ཨུམ་རྩྱ་གིས་འབྱུང་

འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱན་པ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱུ་བ་འདད་སྙན་
 བློ་ར་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དང་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་
 དཔལ་འཁོར་མཁའ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་བདག་ཉིད་
 དེ་དངོ་ཞེས་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོགས། །བཟོ་བྱས་སོགས་ཀྱིས་རང་སེམས་ལྟན་སྤྱོད་
 ཀྱི་བདེ་བས་སྦྱང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་ཉེ་རུ་ག་རྟོ་
 རྩེ་ལྟར་མི་སྤྱད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་དངོ། ། ཞེས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོགས་པ་ཡིན་ལ། འོན་
 གུང་སྐབས་འདིར་ཉེན་བཟེན་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་ཡིན་གྱི། ཉེན་བཟེན་པ་
 གྲུབ་ཅིན་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༥ གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱུག་ལས། ཉེན་བཟེན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་མདོར་
 བསྟན་པ་ནི། ཟླ་བ་དབྱངས་གསལ་སྤྱི་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉེན་གཞལ་
 ཡས་ཁང་དུར་ཁྲོད་རྟོ་རྩ་མེ་རི། བཟེན་པ་ལྟ་རེ་གཉིས་དང་བཅས་པ་སྤྲད་ཅིག་གིས་
 རྩོགས་པར་གྲུབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་སྟེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག །ཡེ་
 ཤེས་ལྟ་སོ་སོའི་དམིགས་རྣམས་འདར་ནས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོགས་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེ་ལས་
 བྱང་ཚུབ་པའི་ཚུལ་ཡིན། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་
 རྩོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་
 ཉིད་དུ་རྩོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་རྩོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་སོར་རྩོག་ཡེ་ཤེས། འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
 མངའ་བརྟེན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། ཆོས་དབྱིངས་ལ་སྤྲར་མི་ལྟར་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཡེ་
 ཤེས་གཅིག་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལྟོག་ཆ་ནས་ལྟར་བྱེ་བ་ཡིན། བར་དོ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་སྐྱུ་གཞི་

ཡིན་པས་གསང་འདུས་ལ་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད་དང་པོའི་མགོན་པོ་¹དང་། འདིར་
སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད་དང་། འཛིགས་བྱེད་ལ་ལམ་འབྱེད་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྐྱེམས་པ་
ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་བྱུབ་ཆེན་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་གནད་
དང་དགོས་པ་མང་། བདེ་མཆོག་ནག་པོ་པའི་ལུགས་སོགས་མངོན་བརྟེན་ལྟར་ཉེན་བཟུང་
བ་རིམ་ཆར་དང་། ལྷ་མི་པའི་སྐབས་འདིར་སྟོམ་འབྱུང་ལྟར་ཅིག་ཅར་²བསྐྱེད་པར་མཛད།
དེས་ན་གོང་གི་ཕྱི་ཉེ་རུ་ཀ ། ཞེས་པ་ནས། འདིའི་བར་ལ་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་མདོར་
བསྐྱུས་ཆར་བ་མན་ངག་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་བྱང་པོ་ཡོད་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཏེ།
ཞེས་པའི་འཕྲོར་མཁའ་གསང་བྱིན་རྒྱལ་ས་མན་ཆད་སྐྱར་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། དམིགས་པས་ཐོན་
ན་ཆོ་ག་ནག་འགོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཀྱན་མཐེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་སྐྱུན་དམིགས་
ཅམ་གྱིས་རྗེས་གནད་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོབས་ལྡན་སྒྲགས་རམས་པས་གཏམ་སྐྱ་བའི་ཞར་
ལ་ཐེང་བ་སྟོར་འདེན་བྱེད་ཅིང་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ཡིན།
འདིར་གཞི་ལ་སྟོད་བཅུད་རིམ་པར་འགྲུབ་པས་རུང་མི་འགྲིག་ཅིང་། ལམ་འབྲས་ལ་ཅིག་
ཅར་³བྱུབ་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་སྐྱར་དུ་འགྲུབ་པའི་དགེ་ཅ་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ།
དེས་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ལ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་། ལམ་རྗོགས་
རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་མ་དག་གི་སྐྱ་མའི་སྐྱས་རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་འཛིན་པའི་དགེ་ཅ་
སྟོན་བྱེད་བྱང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་བྱེ་བ་ཐེར་
འབུམ་འབྱེད་པའི་སྟོན་པ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བག་ཆགས་བྱང་པར་ཅན་བཞག་བྱང་སྐྱམ་
དུ་སྐྱར་གཞི་སྐྱོང་བྱེད་དོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

༥ གཉིས་པ་རྒྱས་བཞད་ལ་གཉིས་ལས། རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་སྐར་བྱུབ་ཐེན་

¹ དང་པོ་མགོན་པོ་ མཛོད་དཔལ།

² གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

³ གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔལ།

གསལ་གདབ་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་དབུས་བཙལ་ནས་ཤར་ཅུབ་
 ཏུ་ཐེག་གཅིག་བཏབ་པ་དེ་ཆངས་ཐེག་ཡིན་ལ། སྤར་ཡང་སྟོ་བྱང་དུ་གཅིག་བཏབ་པ་དེའི་
 གྲོགས་ཡིན་པས་ཆངས་ཐེག་གཉིས་པ་ཟེར། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་
 ཐོག་མར་སྐྱེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ཐེག་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཞི་འཛིན་ཡིན་པས་ཆངས་ཐེག་ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཟུར་ཐེག་བཞི་དང་། ཅ་ཐེག་བཞི་
 བཏབ་པས་ཅ་ཐེག་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་ཆ་ཆེན་ནམ་སྟོ་ཆད་དང་། དེ་ཆ་
 བཞིར་བྱས་པའི་གཅིག་ནི་ཆ་ཚུང་ངམ་ཆ་སྒན་ཡིན། གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་
 ཅིག་པ་ལ་སྟེང་ནས་མར་དཀར་པོ་ཤར་གཅིག །དམར་པོ་ཤར་གཅིག་སོགས་སྟགས་པ་
 ལུགས་གཅིག །གྲང་པར་¹ལྟ་བུ་རེ་རེ་དཀར་དམར་བྱས་ཏེ་སྟེང་འོག་དུ་བཅེགས་པ་
 ལུགས་གཅིག་སྟེ་བོད་སྤྲ་མ་འགས་དེ་ལྟར་བཤད་གྲང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དར་
 ཀྱི་ཡོལ་བ་ལྟ་སྟགས་ལྟར་བྱི་ནས་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྟོ་བ། ཤེས་ལྟར་པན་ཚུན་མི་
 སྐྱེ་བ། ཁང་པ་དཀར་པོ་བྱེད་པའང་འདི་དང་ཆ་འབྲེལ་། རྒྱལ་དབང་གི་གཞིམས་ཁང་²
 དམར་པོ་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མགོན་ཁང་དམར་པོ་མེ་རིའི་མཆོན་བྱེད། རྣམ་སྤྲས་
 ཁང་སེར་པོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལས་ས་ཁ་གཞན་ལུགས་ཡིན་པས་མི་རུང་། ཅིག་པའི་ཁར་ཤིང་
 ལེབ་ལྟར་ངོས་མཉམ་པའི་པ་གྲུ་གཞི་བརྒྱ་རྒྱ་ག་³ལ་བེ་རྒྱུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱམ་པོ་གྲུ་
 བཞི་སོགས་སྤྲ་བཏབ་པ་ལྟར་སྟགས་པ། དེའི་ཁར་བྱི་ནང་དུ་ཀ་བ་ཉིས་བསྐྱེགས་ཀྱི་སྟེང་
 གསེར་སྒྲམ་ལེབ་མོ་རེ་བཏང་བ་ཉིས་བཅེགས་དང་བཞི་བཅེགས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད།
 གསེར་སྒྲམ་ཀྱི་སྟེང་གི་ལྷམ་སྟེར་ཚུ་སྟོན་ཀྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པའི་ལུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་དང་དོ་
 ཤལ་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་སྐྱ་རགས་ཀྱི་བར་གསེང་གི་ཏར་སྟོང་རྣམས་སྐྱེ་བ། དཀྱིལ་

¹ གྲང་དབར་ མཛོད་དཔལ་།

² གཞིམས་ཁང་ མཛོད་དཔལ་།

³ བརྒྱ་ར་ག་ མཛོད་དཔལ་།

འཁོར་གྱི་ནང་གི་རྒྱ་སྤྱོད་ལ་ཆ་སྤོང་བཅུ་དྲུག་དང་། ཅིག་པའི་རྩ་བ་ནས་གསེར་སྒྲིམ་གོང་
མའི་བར་ལ་ཆ་སྤོང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་འབྲས་བུ་རྒྱ་སྤྱོད་དཔངས་མཉམ་ཟེར། གསེར་སྒྲིམ་
གྱི་ཁར་སྒྲར་ཡང་ལྷ་མ་བཀའ་བས་བྱའི་མཛུགས་སྒྲོ་ལྟར་འོང་བས་བྱ་འདབ་ཅེས་བཏགས་
སམ་སྒྲིམ། གང་ལྟར་འདོད་སྒྲིམ་ལས་སྤྱིར་རྒྱ་འབབ་པའི་ཆོད་དུ་སྤྱི་སྒྲུགས་མཆུ་མེད་
འགོ་མཛུགས་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ཤར་བྱ་དུ་མ་བྱ་འདབ་ལ་བཅུགས་¹པ། དེའི་ཁར་རྒྱལ་པོའི་
མོ་བྲང་ལ་པག་དུ་ཡིབ་ནས་མདའ་འཕེན་པའི་སྐྱབས་དང་ཆ་འབྲས་བུ་འདབ་སྤྱོད་པའི་
དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ། དེའི་སྤྱོད་གི་བྱར་བཞིར་སྤྱི་ལ་ནང་བསྐྱོན་གྱིས་བཟུང་བའི་
གདུགས་བཞི། སྤྱོགས་བཞིར་གསེར་བུ་མ་ནས་ཐོན་པའི་སྤྱོག་ཆགས་གྱི་མཆོན་མ་ཡོད་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། མེད་པའི་བ་དན་བརྒྱད་སྤེལ་མར་བཅུགས་པ། སྤྱོག་ཆགས་སེའླེ་
རྒྱང་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་ཁྱུང་དང་སེའླེ་སྤྱོད་པའི་བྱ་ཡིན་པས་ལུས་བྱིངས་སེའླེ་ལ་གཤོག་པ་
གཉིས་དང་། ལུས་མོ་གཉིས་གྱི་སྤྱོད་བྱའི་སྤྱོད་མོ་ཅན་ནས་མཁར་འཕྱར་བའི་གདུག་ཅན་
ཞིག་དང་། ཉ་སྤྱི་རྒྱས་པ་ནི་ཉ་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་བྱ་ལུས་ཉ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཡོད་པ་དགོན་
ལུང་གི་མགོན་ཁང་ཞིག་ན་གཅིག་ཡོད། རྒྱ་སྤོང་མ་ཀ་ར་ནི་དུང་དང་རྒྱ་སྤོང་སྤྱོད་པའི་བྱ་
ལུས་དུང་ལྟར་མཛུགས་²པ་དང་། སྤྱིར་གྱི་རྒྱ་སྤོང་འབྲུག་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་བྱ་མཛུགས་པ་ཏ་
རིས་སྤྱོད་ཡོད། དང་པ་སྤྱི་ཐ་བ་ནི་སྤྱི་དང་སྤྱི་པ་ཐ་བ་ཞིག་གསལ་བཏགས་གསུངས། ལྷ་མ་
ནི་རང་རེའི་སྤྱོད་ལ་གྲབ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུ། གོང་མཆུ་ནི་འཕན་པའི་སྤྱོད་གྱི་བྱ་
ཤུའོ།³ ཅིག་པའི་མཐར་འགྲམ་སྤྱོད་གསལ་གྱི་རྒྱམ་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་
འདོད་ཡོན་གྱི་མཆོད་པ་ཐོགས་པའི་ལྷ་མོ་རྒྱམས་འཁོད་དེ་དབྱིལ་འཁོར་པ་ལ་མཆོད་པ་
བྱེད་པའི་གནས་ཡིན་པས་འདོད་སྤྱི་སྤྱོད་དང་གཟུང་སྤྱི་སྤྱོད་ཟེར། ཅ་ཐིག་གི་དབྱས་ནས་བརྒྱད་

1 མ་དཔེར་“བཅུག་ཅེས་གསལ།

2 མ་དཔེར་“མཛུགས་ཅེས་གསལ།

3 བྱ་གཤོ། མཆོད་དཔེར།

ཆ་སྒྲོ། འབྲེད་སྒྲིམ་ནང་གི་ཁྲོ་བོས་བྱེད་པ། དེ་ནས་ཕྱིར་ཆ་སྒྲོ་བཞི་སོང་བ་སྒྲོ་བྱེད། དེ་
 ནས་ལོགས་སུ་བཞི་སོང་བ་སྒྲོ་འགྲམ། དེ་ནས་ཕྱིར་བཞི་སོང་བ་སྒྲོ་ལོགས་དང་། སྒྲོ་བཞིའི་
 ཐད་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་¹སྒྲུམ་བུ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་རྟ་བབས་བཞི། སྟོང་
 ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རི་དྲགས་སོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་མིག་མི་འཇུག་པར་ལྷ་བ་ཆོས་
 ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བདེ་ཡིན། རྟ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ཏུ་བུམ་པ་ནས་ཐོན་པའི་དཔག་
 བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲུབ་བདུན་རེ་རེ་གཙོ་བོར་བུས་པ་
 ལ་གཞན་དུག་གིས་བསྐྱོར་བ། བར་བར་དུ་བྱུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་
 ཆེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་མེ་ཏོག་འཛོར་བའི་²མཆོན་བྱེད་ལྷ་མེ་ཏོག་གི་སྤེང་བ་
 ཐོགས་པས་མཛེས་པ། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་འབྲིང་སོ་གསལ་འདེབས་འདོད་ནའང་
 བཏམ་ཆོག །དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་སྒྲུབ་པའི་མེ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་འབྲེལ་ཞིང་འབར་བ། དེའི་
 ཕྱིར་གཏུམ་དྲག་སོགས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། དེའང་རོ་མགོ་མེད་ཀྱིས་འཆག་པ། འགགས་ཏེ་
 ཤིང་ལ་དབུངས་པས་ལངས་པ། ས་ལ་འབྲེལ་བས་ཉལ་བ། གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པས་
 འདུག་པ་སྟེ་རོས་སྐྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་སོགས་བྱེད་པས་དུར་ཁྲོད་དང་། གཞན་ཡང་མདུང་
 གིས་བྱག་པའི་རོ་དང་། རོའི་བྱེད་མེས་ཆོག་པ་དང་། མགོ་ཐོད་དང་། བྱིན་པའི་རུས་པ་
 དང་། མཆེ་བ་གཅིགས་པའི་མགོ་འཇམ། ཕྱིབས་མའི་རུས་འགོ་དང་། འཛོར་བ་དང་མ་འཛོར་
 བའི་ཀོང་རུས་དང་། རྣམ་པར་བམ་པ་དང་། རུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ལྷལ་བདག་མེད་གཉིས་
 དང་། མི་རྟག་པ་དང་། མི་སྐྱུག་པ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་སོགས་བསྐྱོམ་
 དགོས་པ་མཆོན་ཞིང་། ཤིང་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ཆོན་བརྒྱད་དམ། འདིར་དུར་ཁྲོད་ཆོག་
 ཟེན་ལ་རྒྱས་པས། ཤིང་། རྒྱགས་སྐྱོང་། ཞིང་སྐྱོང་། རྩ། ལྷ། སྤྱིན། རི། མཆོད་རྟེན། བྱུབ་

¹ ཀྱ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་ མཛོད་དཔལ།

² མཛོར་བའི་ མཛོད་དཔལ།

ཆེན་མོ། རྒྱ་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལྟར་ན་སྤྱི་མཐུན་བཅས་བརྒྱུད་ཆོན་བཅུ་གཅིག་ནི་དུར་ཁྱིམ་
 གྱི་ཁྱུང་པར་ཏེ། ཤིང་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཅ་དབུ་མ། དེའི་ཅ་བའི་ཕྱོགས་སྐྱོད་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཐུར་
 སེལ། ཅེ་མོའི་ཞིང་སྐྱོད་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྲོག་འཛིན་མཆོན། དུར་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱོད་འཛིན་
 རྟེན་ལས་འདས་པ། སྤྱན་འཛེན་པ་དཀར་ཕྱོགས་པ། ཐུར་གདབ་བྱེད་ཡུལ་ནག་ཕྱོགས་
 པ་གཙོ་ཆེ་བས་བརྒྱ་བྱེན་སོགས་རེ་རེ་ལའང་རིགས་མང་ཞིང་། ཆོ་ག་སོ་སོར་ཞལ་བྱུག་
 སོགས་འདྲ་མི་འདྲ་ཅི་རིགས་ཡོད། ཞིང་སྐྱོད་རྣམས་ཕྱོགས་སྐྱོད་གི་སྤྱུལ་པར་གོ་ཆེད་
 ཕྱོགས་སྐྱོད་དེ་དང་དེའི་བཞོན་པའི་གདོང་ཅན། ཤིང་ལས་ལུས་བྱེད་ཐོན་པ། གཡས་
 གཏོར་མ་དང་། གཡོན་ཐོད་པ་ཐོགས་པ། རྒྱ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱི་མཐུན་བཅས་སེལ་སྤྱོད་དེ་ལ་
 གནས་པའི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་པར་སྤྱི་དང་བསྐྱུ་བཞིས་འགོ་བའི་རེ་བ་སྐྱོད་
 པ། སྤྱི་མཐུན་གི་ནམ་མཁའི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱུ་ཕྱ་ལྟ་བུའི་བྱེད་སེལ་སྤྱོད་དེའང་སྤྱི་དང་རོ་བོ་
 གཅིག་པས་སྤྱུལ་མགོ་ཅན་དགོས་ཞེས་དཔོན་སློབ་བྱམས་པས་གསུངས་པར་བྲག་དཀར་
 དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། སྤྱི་མཐུན་གྱི་སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལྷན་པས་སོགས་གོ་
 སྤྱི་ལ། ཐེག་ལེ་ནི་བཀ་ཤིས་ཉགས་བརྒྱུད་མཆོན་པའི་ཐེག་ལེ་བརྒྱུད་དང་། རི་མོ་གསུམ་
 པ་ནི་དུང་ལ་བྱེད། རི་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བདེ་སྐྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
 འཛིན་སོགས་གཉིས་སྤྱི་དགོས་མི་གཡོ་བ། ཉམས་སྤྱི་སྤྱི་དང་ས་པའི་མི་སློབ་པའི་བྱུང་
 འདུག། གྲུབ་ཆེན་གྱིས་མཆོག་སྤྱི་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཆོན་ཞིང་། མདོར་ན་ཐམས་
 ཅད་གཙོ་བོའི་བདེ་སྐྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རྟེན་དེ་དང་དེར་ཤར་བའོ། གཞན་ཡང་མེས་
 གཏུམ་མོ་དང་། ཁྲ་སོགས་¹ཤ་བའི་བྱ་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་། འོས་བ་ནི་ཞོས་སེ་ལིའི་
 མིང་། ཅེ་སྤྱི་མཐུན་པ་དང་སྤྱི་དཀར་བའོད་པ་གཉིས་ཡོད། གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། རིག་པ་འཛིན་
 པ་ནི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱུད་དང་། རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ། དམ་ཆོག་སྤྱི་དང་པ་ནི་ཁ་

¹ ཁྲ་སོགས་ མཛོད་དབང་།

ལྷོ་ཅང་ཉེའུ་ཐོད་པ་ཆངས་སྐྱུད་ཐོགས་ནས་སྒྱུན་སྒྲེག་དང་དཀའ་ཐུབ་ལ་བཙོན་པ་སོགས་
 བྱང་སྒོར་གི་དམ་ཆེག་ལ་གནས་པ། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་རྣལ་
 འབྱོར་མ། བཙོན་ལྷན་འདས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་ནི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་
 བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་སྐྱབས་མགོན་འོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་ལ། ཡོངས་གྲགས་གཙོ་བོ་
 ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་སྟེ་ཉེ་རུ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པ་དང་། རས་བྲིས་འགའ་ཞིག་
 ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་ལྟ་བ་བྲིས་འདུག་པའང་དཀྱིལ་འཁོར་ཤེལ་ལྟར་མི་སྐྱེལ་
 བའི་མཆོན་བྱེད་དུའང་འགྱུར་རམ་དཔྱད། དུར་ཁོད་བརྒྱད་ཆོན་རྣམས་སྟོགས་གཡོན་
 སྒྲོར་དང་། མཆོམས་གཡས་སྒྲོར་དུ་འགོད། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྟེང་འོག་རྣམས་ཤར་
 དཀར། བྱང་ལྗང་། ལུབ་དམར། ལྷོ་སེར། དབུས་སྟོང་། སྐྱུ་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིའི་མཐེལ་
 དམ་ཆེག་འཁོར་ལོ། དེའི་སྟེང་གི་བྱང་བཞེར་¹གདུང་རྒྱུ་འབྱོག་པོ་བཞི་གྲུ་ཆོད་ཀྱི་ཚུལ་
 དུ་བཏང་བའི་སྟེ་སྒྲོ་ཁྱུད་ཀྱི་གདུང་ནང་མར་མཐུད་དེ་རྒྱུ་པོར་བྱས་པའི་སྟེང་ལྷུ་བཏང་
 སྟེ་དམ་ཆེག་འཁོར་ལོའི་ཐོག་བཀལ། དེའི་མཐེལ་སྐྱུ་འཁོར་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་
 ལྷུ་ཁྱུད་ལ་འཁོར་ལོའི་སྟེང་བ། དེའི་སྟེ་བར་གསུང་འཁོར་དམར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་
 ལྷུད་ལ་བརྒྱའི་སྟེང་བ། དེའི་སྟེ་བར་ཐུགས་འཁོར་སྟོན་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་ལྷུ་ཁྱུད་ལ་
 འོ་རྩེའི་སྟེང་བ། དེ་གསུམ་གྱི་ཅིབས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་ཀ་བ་²བརྒྱད་དེ་བཙུགས་པའི་སྟེང་
 གདུང་འཁོར་འཕང་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཐུབ། ཐུགས་འཁོར་གྱི་སྟེ་བར་བརྒྱ་
 འདབ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ལ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་པས་དེའི་ཐོག་འབྲུབ་ཚུལ་དོན་
 ལ་བརྒྱའི་སྟེ་བའི་མཆོམས་སུ་ཀ་བ་³བརྒྱད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཙོ་བོ་སྐྱེལ་ནས་

¹ བྱང་གཞིར་ མཛོད་དཔལ།

² ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

³ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

མི་མཐོང་བར་སྤང་བས་སྤར་སྒྲོས་བསྤང་བཅིགས་སྐབས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཀ་བའི་¹སྟེང་
 སྤར་ཡང་ཀ་ཚུང་²རེ་འཕང་སྟེ་ཐོག་ཕུབ་པ་ཡིན། དེས་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པས་ཁྱབ་
 བ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་མོད། འོན་ཀྱང་དགའ་ལྡན་³དུ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞེངས་པའི་
 བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོས་བསྤང་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འདུག་གསུངས། རྒྱ་ཕིབས་⁴གསང་འཛིགས་
 སོགས་དང་ཆ་འདྲ་ཞིག་དང་། ཡང་བྲིལ་བྱའི་ཅོང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་པོ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ལ།
 སྒྲོས་བསྤང་བྱིད་པའི་སྐབས་དཔོན་སྒྲོལ་བྱམས་པའི་བྱིད་ཡིག་ལྟར་གནང་བས་གང་བྱས་
 ཀྱང་ཆོག་པ་འདྲ། དེའི་སྟེང་ཅ་ཚུད་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་བཞུགས་པའི་ཁང་ཚུང་དང་བཅས་
 པའི་རྩེ་རྩེ་ཞོར་བྱའི་ཉིག་གིས་⁵སྤྲོས་པ། དེའང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་བདེ་
 གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བྱིད་གསན་པའི་སྐབས་སྤང་ཚུད་རྩེ་རྩེ་འཆང་སྐྱ་བགྲེས་པས་
 སྒྲོས་བསྤང་མ་ལྟོག་པར་བྱག་འདར་ཕྱི་ལི་ལི་ཅ་འཇག་མ་བཅེངས་པ་ལ་ཅིག་པ་དང་པ་
 གུ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཟན་གྱིས་བཅོས་ཏེ་བྱིད་པ་བཞིན་སྤྲོ་ཆོས་གཏན་ནས་མི་རུང་ཞེས་
 དཔོན་སྒྲོལ་བྱམས་པ་གསུངས།

༥ གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྟ་གསལ་གདབ་པ་ནི། དབུས་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོགས་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་ཉི་
 གདན་ལ་རང་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ། བསྟོད་པ་ལས། “ནམ་མཁའི་
 མདངས་དང་འདྲེས་པའི་མིག་སྤྲན་མདོག་།”⁶ཅེས་སོགས་ལྟར་སྐྱ་མདོག་མཐིང་ག། “བཙུ་
 རྩག་བྱེད་བྱེད་ཞལ་དང་ཉི་མའི་སྤྲན།”⁷ ཞེས་པ་ལྟར་བཙུ་རྩག་གི་བྱེད་བརྒྱད་དང་། དེའི་

༡ ཀྱ་བའི་ མཛོད་དཔར།

༢ ཀྱ་ཚུང་ མཛོད་དཔར།

༣ དགེ་ལྡན་ མཛོད་དཔར།

༤ མ་དཔེར་ཕྱི་བཅོམ་གསལ།

༥ ཉིག་གིས་ ཤིང་དཔར།

༦ མཁས་བྱུ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབྲས། ༩ བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༡༤བ།

༧ མཁས་བྱུ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབྲས། ༩ བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༡༤བ།

བྱེད་བཞི་¹སྟེ་རྣམ་ཐར་སྟོ་བཞི་མཆོན་པའི་ཞལ་བཞི་པའི་རྩ་ཞལ་ནག །གཡོན་ལྗང་། རྒྱབ་
 དམར་། གཡམས་སེར་བ། ཞལ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒྱུན་གསུམ་ཡོད་པས་ཉི་མའི་སྒྱུན་ཉེ་སྒྱུན་
 བཅུ་གཉིས། ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དག་པའི་བྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབུང་མགོ་རྣམས་
 གཡམས་གཡོན་ཀྱི་སོག་པའི་དཀར་ཡོལ་ཁ་གཅིག་ནས་ཐོན་བ། དཔལ་བོའི་དར་ཐོད་ནི། རྩོ་
 རྩེའི་རི་མོ་ཅན་ཀྱི་རས་ཀྱིས་དབུ་དཀྱིས་པ་སྟེ། བལ་པོ་དང་ཁ་ཆེ་བ་ཆོའི་མགོ་ལ་རས་
 དཀར་པོས་དཀྱིས་པ་དང་། བལ་པོ་སྐྱད་ག་བ་ཟེར་བས་མགོ་རས་ཀྱིས་དཀྱིས་པ་ལ་རྩོ་རྩེ་
 ཞིག་སྒྱུག་སྒྲོག་ལྟར་བྱང་འདུག་པས་དེ་ཡང་ལྷགས་གཅིག་གམ་བརྟགས་གསུངས།
 འཛིགས་བྱེད་ནག་པོ། ཞེས་པ་ནས། མིག་གསུམ་བ། བྲག་རྒྱ་ལྗས་བརྒྱན་བ། ཞེས་པའི་
 བར་གདན་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང་མི་བསྐྱེད་བར་མཆོམས་འབྱེད་ཤེས་དགོས།
 དབང་བྲུག་ནི་འཛིགས་བྱེད་དགུའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པས་འཛིགས་བྱེད་ཟེར། ཞབས་གཡམས་
 བརྒྱངས་པས་²འཛིགས་བྱེད་གཡམས་སུ་བསྐྱེལ་བའི་རྩ་བ་གཡོན་པ་དང་། གཡོན་བསྐྱེལ་
 པས་³དུས་མཆོན་མ་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་བའི་རྩ་མའི་བར་དུ་མནན་བ། ཞབས་འབྱེད་ཆོད་
 ལྷ་རང་གི་མཐོ་ལྷ་ཡོད་བ། བྲག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ལ་འབྱུང་པས་རྩོར་བྱིས། དེའི་
 འོག་མའི་བྲག་གཡམས་པས་སྒྲང་ལྷགས་ཀྱི་ལག་པ་གཡོན་པ་དང་། བྲག་གཡོན་པས་སྒྲང་
 ལྷགས་ཀྱི་རྒྱང་པ་⁴གཡོན་པ་བརྒྱངས་ཉེ་འཛིན་པའི་སྒྲིགས་མཛུབ་ཀྱི་ཅེ་གཉིས་རྩ་ཞལ་ཀྱི་
 སྒྲིན་མའི་ཐད་སོར་ཚུར་བཀུག་པ་ཞེས་སྒྲ་མས་གསུང་སྟུང་པ་འཆར་གསུངས། གཡམས་
 གསུམ་པས་རྒྱ་མ་རུ། བཞི་པས་གཙོད་པའི་དག་སྟེ་རྩོ་རྩེས་མཆོན་བ། ལྷ་པས་བྱི་བྲུག །
 གཡོན་ཀྱི་བྲག་གསུམ་པས་ཅེ་མོར་རྩོ་རྩེས་མཆོན་པའི་ཁ་རྒྱུ་ག །བཞི་པས་ཁྲག་གིས་གང་

¹ དེའི་བྱེད་བཞི་ མཛོད་དཔལ་

² བརྒྱང་བས་ ཤིང་དཔལ་

³ བསྐྱེལ་བས་ ཤིང་དཔལ་

⁴ རྒྱང་པ་ མཛོད་དཔལ་

བའི་ཐོད་པ། ལྷ་པས་དོ་རྗེས་མཆན་པའི་ཞགས་པ། རྩག་པས་ཆངས་མགོ་འཛིན་པ། རལ་
 བའི་ཅེ་མོ་ནང་དུ་བཀྱག་སྟེ་ཆིངས་གཉིས་བྱས་པ་གཙུག་ཏྱིར་ལྷ་བུའི་འབྱར་པོ་དབྱས་
 མའི་སྟེང་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྗེས་མཆན་པ། དབྱ་རེ་རེ་¹ལ་དོ་རྗེའི་སྟེང་བ་ཉིས་གཤིབ་ཀྱི་བར་དུ་
 རྩད་པའི་ཐོད་སྐྱམ་གྱིས་བརྒྱན་པ། དབྱའི་གཡོན་དུ་ཅུང་ཟད་ཡོ་བའི་ཆེ་བྱེད་འབྱར་པ།
 ཞལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་པལ་སྐྱད་ལ་ངོ་མདངས་ལོག་ཟེར་བ་ལྟར་ཞལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་
 ལོག་པའི་དོན་ཡིན། སྐྱ་ཅུང་ཟད་འབྱིང་བས་སྐྱེག་པ། འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཆན་
 ཞབས་གྱིས་མནན་པས་དཔའ་བ། དབྱལ་བར་ཁོ་གཉེར་བསྐྱས་པས་མི་སྤྱག་པ་སྟེ་སྐྱའི་
 ཉམས་གསུམ་སྐྱ་སྐྱིད་དང་། བཞད་པའི་ཉམས་གྱིས་རྒྱོད་པ། མཆེ་བ་བཞི་གཅིགས་པས་
 བག་ལྷལ། ལྷགས་རྣམ་པར་འདྲིལ་བས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་སྟེ་གསུང་གི་ཉམས་གསུམ་
 ཞལ་དང་། སྐྱོན་དཀྱུས་རིང་བས་སྟོང་རྗེ། སྐྱོན་ཏུར་བག་དང་ལྡན་པས་རུམ་པ། སྐྱོན་ཟུར་
 གྱིས་ཡུམ་ལ་གཟིགས་པས་ཞི་བ་སྟེ་བྱགས་ཀྱི་ཉམས་གསུམ་སྐྱོན་ལ་ཆང་བ་ཡིན། ཡབ་
 ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཡབ་ཀྱི་སྤྱག་ཤམ་²ཅུང་ཟད་གྲོལ་བ། མིའི་རྒྱ་མས་ཁའམ་སྐྱ་
 རས་བརྒྱས་པའི་མགོ་རྒྱོན་གྱི་སྟེང་བ་བརྒྱ་བྲ་སྟོམ་གྱི་མཆམས་སུ་འབྱར་བ། གཙུག་རྒྱན་
 མི་བསྟོད་པ། རྒྱ་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད། མགྲལ་རྒྱན་རིན་འབྱུང་། གདུ་བྱ་རྣམ་སྟངས་སྐྱ་
 རགས་དོན་གྲུབ་སྟེ་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་བྱག་རྒྱ་ལྷ་དང་། ཡབ་ལ་མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་བས་བྱག་
 པ་སྟེ་ཕྱིར་རྩག་དག་པའི་བྱག་རྒྱ་རྩག་གིས་བརྒྱན་པའོ། དག་པ་ལ། ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་
 དུ་འབྱུང་བས། ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བ་ཀུན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ལམ་གྱི་
 དག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་འབྲས་བུ་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཞི་ལྷག་གི་ཉམས་ཐམས་ཅད་
 དང་ལྡན་པའོ། ཞེས་པའི་བར་འབྲས་བུའི་དག་པ་སྟེ་གསང་འདུས་ལ་དབང་གི་སྐབས་

¹ དབྱ་རེ་རེ་ མཛོད་དཔལ།

² སྤྱག་ཤམས་ མཛོད་དཔལ།

དང་། འཛིགས་བྱེད་ལ་སྐྱབ་ཐབས་པལ་ཆེར་རྫོགས་ནས་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་།
 འདིར་ཐད་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡང་འོད་གསལ་ཅལ་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 སྒོ་རང་འགའ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་པས་རྟོགས་བྱའི་
 ཡུལ་བདག་མེད་ལ་བྱད་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
 གླེ་མེད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དང་། བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདྲན་བའང་བྱི་ནང་གི་ཐབས་ལ་སྟོས་པ་
 དང་། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་མཆོན་པའི་ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ། བདེ་
 བས་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱབ་པས་མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུགས་བ། བདེ་
 བ་དེས་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ནམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་སྒོམ་
 དགོས་པས་ཞལ་བཞི་སྟེ། ནམ་ཐར་བཞི་ནི་འཇུག་པ་ལྟར་སྟོང་མཆོན་སྟོན་མེད་གསུམ་
 དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ། ། ཁ་སྤྱོད་ག་དང་ཐོད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ། རྟོར་བྱིས་
 གྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད། རྟོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པས་དེ་ལ་སྟོན་ཆས་བྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ། བྱིས་བྱས་
 ཤེར་བྱིན། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་ཐབས་ཤེས། ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ཆགས་སོགས་སྟོང་བས་
 སྟག་ཤམ།¹ སྒྲང་པོས་གཏི་ཐུག་མཆོན་ཞིང་། དེའི་བགས་པ་བཟུས་ཏེ་གྲོན་པས་གཏི་
 ཐུག་བྲལ་བ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྐྱས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བའི་རྒྱ་མ་རུ། སྒོ་
 གསུམ་ཀྱི་སྟོན་གཅོད་པས་དབྱ་སྟེ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་གཅོད་པའི་
 གྱི་བྱུག ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འབྲིག་པས་མདུང་ཅེ་གསུམ་པ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་འཆིང་བའི་ཞགས་པ་ནམས་དང་། སྦྱིར་ཞབས་གཡས་བརྒྱངས་གཡོན་
 བསྐྱམས་²དང་། གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱངས་³གང་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་སྟེ་རྟག་པ་འཁོར་
 བའི་ཡོད་མཐའ་དང་། ཆད་པ་མུང་འདས་ཀྱི་མེད་མཐའ་སྤང་བ་སྟེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་

¹ སྟག་ཤམ། མཛོད་དཔར།

² གཡས་བརྒྱང་གཡོན་བསྐྱམས་ ཤིང་དཔར།

³ གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱང་ ཤིང་དཔར།

གཉིས་སྤང་བ་མཆོན་པས། འོག་འདྲེན་སྲིན་པོའི་མཐའ་གཞོན་དབྱ་འདུལ་བ། ཞེས་
 ཞབས་དབང་ལྡན་ནས་སྲིན་པོའི་བར་བརྒྱངས་ཏེ་¹མཐའ་གཉིས་གཞོན་པར་གསུངས་ཤིང་།
 འདྲིར་གཡོན་བསྐྱམས་²པས་སྤྲོད་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། དུས་མཆོན་མ་མནན་པས་
 ཞི་མཐའ་གཞོན་པའང་མཆོན་ནོ། ། འབྲས་བུའི་དག་པ། སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པའི་སྤང་བ་ཆངས་
 མགོས་མཆོན་པ་ནས། རིགས་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཞི་གནས་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ལྟ་དང་། ཡུམ་
 བཞིའི་རང་བཞིན་ལྟག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཆ་བཞི་མཆོན་པའི་ཞི་ལྟག་གི་ཉམས་དགུ་
 དང་ལྡན་པའི་བར་དཀྱུས་ལྟར་རོ། ། ཡུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱེགས་པ་ནི་ཞལ་
 དེར་འཁོར་བའི་དོན་དང་། འོག་པག་³ནི་སྐྱར་གས་ཏེ། དེའི་བ་བ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེ་བྱེད་
 དང་བེལ་བུ་གཡེར་ཁའི་རྒྱན་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་ཐོད་པའི་དུམ་བུས་བརྒྱན་པ། ཐལ་བ་མ་
 གཏོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་ལྟས་བརྒྱན་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐོད་པ་སྐྱམ་ཆོན་གྱི་རྒྱན་བུས་
 པའང་བྱང་སེམས་མང་ཉུང་གི་བྱེད་པར་རོ། ། དེ་ནས་མཁའ་གསང་གི་རྒྱ་གྱིས་བཅུབས་ཏེ།
 ཡབ་ཀྱི་ཉྱེ་བར་ཆེ་གདན་ལ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་པོ། ཡུམ་གྱི་ཉྱེ་བར་ཉི་གདན་ལ་ཡབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་
 བཀོད་པས་ཆེ་ཉི་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་པོ་ཞལ་སྒྲིབ། ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཆེ་གདན་ལ་
 ཡུམ་གྱི་ཉི་སྒྲིབ། ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཡབ་ཀྱི་ཉི་སྒྲིབ་བཀོད་པས་⁴ཆེ་ཉི་དང་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཉི་སྒྲིབ་ཞལ་སྒྲིབ། ཡབ་ཀྱི་མགྱིན་པར་ཉི་གདན་ལ་ཡབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ། ཡུམ་གྱི་
 མགྱིན་པར་ཆེ་གདན་ལ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་པོ་བཀོད་པས་ཆེ་ཉི་དང་སྒྲིབ་པོ་ཞལ་སྒྲིབ། ཡབ་ཀྱི་
 དབྲལ་བར་ཉི་གདན་ལ་ཡབ་ཀྱི་ཉི་སྒྲིབ། ཡུམ་གྱི་དབྲལ་བར་ཆེ་གདན་ལ་ཡུམ་གྱི་ཉི་སྒྲིབ་
 བཀོད་པས་ཆེ་ཉི་དང་ཉི་སྒྲིབ་ཞལ་སྒྲིབ་ཏེ། ཆེ་ཉི་ནམས་མེ་ལོང་གེན་དུ་བསྐྱང་བ་ལྟ་བུའི་

¹ བརྒྱང་སྤྲོད་ཤིང་དཔལ།

² གཡོན་བསྐྱམས་ཤིང་དཔལ།

³ མ་དཔེར་བཀགས་ཞེས་གསལ་ཡང་དཀྱུས་སུ་ཆེའི་བདེ་ཆེན་གསལ་བ་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད།

⁴ བཀོད་པ་ལ་ཤིང་དཔལ།

ངོས་ལ་སྤྲུགས་ཐེང་ཁ་དོག་དམར་པོ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་གནས་པ་འོད་ཟེར་འབར་ཞིང་
 འབྲུགས་པས་པན་ཚུན་འབྱུང་བ། དེ་ནས་ཨོ་ཨུཾ་ཧྱཱི་གིས་རྫོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ར་རྒྱལ་བཟུང་
 ནས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དགའ་བཞི་དངོས་མེད་ཀྱང་མོས་པས་བྲངས་ནས་
 ཉེན་དང་བཉེན་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་མོས་པ་ཤུགས་དག་གྱེད་
 པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ་དང་། འོད་གསལ་རྩལ་དུ་བཏོན་པས་ཐབས་ཤེས་གྱི་
 གནད་དང་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དོ། ། འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་སྤར་ནས་གྲུབ་
 ཟེན་ཀྱང་གསལ་འདེབས་པ་ནི། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་ཤར་དུ་མཁའ་
 འགོ་མ་ནག་མོ། བྱང་དུ་ལྷ་མ་སྟེ་མཛེས་མ་ལྡང་བུ། ལུབ་ཏུ་ཁུ་རོ་ཉི་སྟེ་དུམ་སྐྱེས་མ་
 དམར་མོ། སྟོར་གཟུགས་ཅན་མ་སེར་མོ་བཞི་རང་ངོས་གྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་
 སྤྲུགས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་འཁོད་ནས་རང་སྤྲུགས་གྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་ལ་དགེས་པས་ལྷ་བ་སྟེ།
 བམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྫོ་རྩེ་མཛེད་པའི་ཤིས་བརྗོད་ལས། “བཟ་ཤིས་གང་ཞིག་སྤྲུགས་གྱི་
 བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ།” ནས། “དབའ་བོའི་ཞལ་ལ་རེག་པར་སྟོད།”² ཅེས་དང་། བསྟོད་པར།
 “ཤེས་རབ་པག་མོའི་མ་མཆུང་སྤྱང་ཅི་ལ། མངོན་པར་དགེས་པའི་འཇུག་པ་³ ལྷག་པ་
 སྟོན།”⁴ ཞེས་སོགས་དང་། སོ་སོའི་ཞལ་ནས་ཉ་ཉ་སྒྱུ་དང་། གི་ལི་གི་ལིའི་སྤྱ་སྤྱོགས་པས་
 རྒྱ་བའི་བཅུད་ལེན་རྒྱས་པར་གྱེད་ཅིང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
 སྤར་མི་ལྡང་བའི་རྩལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་དགེས་པ་སོགས་གཙོ་འཁོར་

༡ སྒྱུ་གྱིས་ མཛོད་དཔར།

༢ སྤྱི་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྫོ་རྩེ། བཟ་ཤིས་ཆེགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩༩༥ ལས་བྱུང་བཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཟ་
 ཤིས་གང་ཞིག་སྤྲུགས་གྱི་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ།” རིགས་གྱི་ཡུམ་བཞི་དབའ་བོའི་སྤྲུགས་བཞིའི་ཞལ་ལ་གཟེགས། བསྟོ་སྤྱ་ལྷུང་གི་གྲུག་ཐེང་བས་རྣམ་
 པར་མཛེས། བདེན་པ་དེས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་ལ་གནས་བཟ་ཤིས་ཤོག ། བཟ་ཤིས་གང་ཞིག་མཆོག་གྱི་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དང་ཅན་ཉི་ཆེན་གྲུག་གུམ་རྒྱས། གང་བའི་སྟོང་བཞི་དབའ་བོའི་ཞལ་ལ་རེག་པར་མཛོད།” ཅེས་སོ།

༣ མ་དབེར་བར་ཞེས་གསལ།

༤ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ། ༩ བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༡༩༩༡

ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རོལ་བ་དང་། ཁྱིད་སྤྱགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིན་
 བྱེད་འོད།། ཅེས་སོགས་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་ཤེས་
 རབ་མཆོན་རྟོན་གྱིས།། ཞེས་སོགས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་
 དང་། དགའ་མའི་བདག་པོའི་བདེ་བའི་མི་མཐུན་སྟོགས།། ཞེས་སོགས་ནི་དགའ་མའི་
 བདག་པོ་སྟེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ངེ་སྲིད་འཆོའི་བར་འདོད་པའི་བདེ་བས་ལྷག་
 པར་སྟོས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། ཆགས་པ་དེ་
 ཉིད་ཅད་ནས་གཅོད་པ་སོགས་ལ་སྦྱར་བ་འདི་དག་སྟོན་ངག་གི་ཉམས་ལེགས་པ་ཅམ་མ་
 ཡིན་པར། རྒྱུད་ལས། “ལྷ་དང་མི་ཡི་བདེ་བ་ནི།། བསྐྱས་བྱས་དྲོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡི།། བཅུ་
 སྟག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ།།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱས་པས་བརྗོད་བྱ་གཞན་ལས་ཟབ་
 ཅིང་། གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྟོད་པ་སྦྱ་བཞི་མ་ལྷ་བྱ་དང་། འདི་ལྷ་ལྷའི་བསྟོད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་གཙོ་འཁོར་ལྷ་གསལ་བས་བཏོན་པ་ཡིན། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་མཆོམས་བཞིར་
 རྒྱ་གདན་ལ་བདུད་ཅི་ལྷས་གང་བའི་ཐོད་པ་བཞི་སྟེ། བཀྲ་ཤིས་གང་ཞིག་མཆོམས་ཀྱི་
 པར་འདྲེ་འདབ་མ་ལ།། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དང་། ཇི་ཆེན་རང་མིང་ནས་སྒྲོས་
 ཤིང་། ཀྱར་གུམ་ནི་དེ་ཆུ། ཅན་ནི་རྩ་སྟེ་ཁག་ཆེན་ལ་གོ་དགོས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱགས་
 འཁོར་སྟོན་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་ཤར་ཅིབས་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཆོན་སྤུ་ལི་ར་མ་
 ལ་ཡའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས། དེར་བཞུགས་པའི་དབང་
 པོ་ཡབ་ཡུམ་ཡང་ཕྱིའི་ཁུ་ཀ་སྤུ་ལ་ཡབ་ཡུམ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་དགོས་པ་
 གཞན་ནམས་ལ་ཡང་འདྲ། སྤྱགས་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་ནམས་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བཞུགས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཏེ་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་གདུལ་བྱ་²ནམ་མཁའ་

¹ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ༡ བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ཤེལ་དང་པོ། ཤོག་གངས་༢༡༤ནམ་ ལས་བྱང་བ་རྩེང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་དང་མི་ཡི་བདེ་བ་ནི།།
 བསྐྱས་བྱས་དྲོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡིས།། དེ་ལྷ་བྱར་ནི་བྱེད་པ་ཡི།། བཅུ་སྟག་ཆར་ནི་མི་ཤོད་དོ།།” ཞེས་སོ།

² མ་དཔེར་“འདུལ་བྱ་”ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སྤྱུ་སྤྱས་དོན་ཀྱན་གསལ་དང་ནམ་བཤད་འདོད་འཛོལ་སོགས་སྤྱ་གསལ་བ་ལྟར་བཞོད།

ལ་སྐྱོད་པ་བྱུང་བ་དེའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཆ་ལུགས་དང་སྐྱའི་རྣམ་འགྱུར་བཟུང་ནས་
 བཞུགས་པ་སྟེ། བར་སྒྲུང་ན་སྐྱོད་པ་དང་། ས་ལོག་ན་སྐྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའང་
 དེ་དང་འདྲ། དེའང་སྒྲོན་དབང་ལྷག་གི་འཁོར་གདུག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཉེར་བཞི་
 བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་ལས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དབང་ལ་རིགས་ལྡན་གསོལ་བ་བཏབ་
 སྟེ་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པས་ཕྱལ་བ་སོགས་ལྷག་མ་འདྲ་ཞིང་། ཤེས་
 བརྗོད་རིགས་ལྷར་སྐྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན། གདུལ་བྱ་རྣམས་བཏུལ་ཏེ་དེའི་རྣམ་
 པ་བཟུང་ནས་བཞུགས་པས་འདུལ་བྱེད་ལ་གདུལ་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་།
 ལུས་རྒྱིང་པའི་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་ཟེར་བ་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདྲེས་སམ་སྟེ་དུ་དོགས་
 པ་ཡོད། སྒོ་མ་བཞིར་རྒྱ་སྐད་ཀླ་ཀ་སྟེ་སོགས་ནི་ཀླ་ཀ་དང་། ལྷ་སྟེ་མཚམས་སྐྱར་བ་ཡིན་
 ཞིང་། ཀླ་ཀ་ཁྱ་དང་། ལྷ་སྟེ་གདོང་དང་ཁ་གཉི་གར་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ཞལ་མི་མོ་ལ་མཚུ་
 ཅམ་ཁྱ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱ་དགོད་པོན་སྟོབ་ཀྱིས་དྲིས་ལན་དུ་གསུངས། མཚམས་
 མ་བཞི་སྒྲོན་གདུག་པ་ཅན་གཉིས་རེ་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་བཏུལ་ནས་ལྷ་གཉི་ག་བྱེད་གཟུགས་
 སུ་བཞུགས་པས། ཤེས་བརྗོད་ལས། “ཁྱ་གདོང་མ་སོགས་མ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་གཟུགས་
 གཉིས་ལྷན།”¹ ཞེས་སོགས་གསུངས། སྐྱ་ལུས་ཀྱི་དབུས་ངང་པོ་ནས་ཐིག་བཏབ་པ་ལྟར་
 གཡས་སྔ་གཡོན་སེར་བ་སོགས་བྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་མ་དང་འདྲ།
 དེ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཡོན་སྒོར་དང་མཚམས་གཡས་སྒོར་དུ་འགོད། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་བྱེད་ལྷ་ཉེར་བཞི་དང་ནང་གི་རྩ་ཁམས་དང་སྐྱོར་རྒྱ་ཡོད་ལ། བདེ་
 ཆེན་འཁོར་ལོ་བྱེད་ལྷ་དང་སྐྱོར་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྒྲོལ་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་
 བསྐྱའི་ཆལ་ལ་བྱུང་བ་ལྟར་འདུས་ནས་དངོས་བྱུང་སྟོལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་

¹ རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྗེ་ཞེ། བཟ་ཤེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག་གངས་༡༣༣བཟུང་ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱ་
 གདོང་ལ་སོགས་མ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་གཟུགས་གཉིས་ལྷན།” ཞེས་སོ།

ཤིས་བརྗོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། ཐུགས་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པོའི་ལས། གསུང་
འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་། སྐྱེ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བ། དམ་ཚིག་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལས་རབ་འབྱམས་དང་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས། སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱས་པའི་ལས་འབྲུབ་པ་ཤིས་བརྗོད་ལས། “ཁྱེད་ཀྱི་¹དག་པོའི་ལས་ཀྱན་འབྲུབ་པ་
དང་།”² ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིར། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིས་རབ་ཏིང་
འཛིན་སོགས་བཞི་རིམ་བཞིན་སྦྱར་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལས་ཚོགས་རྒྱད་ཀྱི་ལེའུ་སོ་སོར་
བཅའ་དགོས། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཞིང་སྤྲགས་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་དང་འདུས་པ་
ལས་རྗོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཚོག་བསྐྱེད་ཚུལ་གཞུང་ལྟར་དང་། ལས་དང་པོ་པས་དང་
པོར་དེ་དག་དང་འདུ་བ་རྟེན་དེ་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཀྱིས་ལས་རབ་འབྱམས་སྐྱབ་ནས་དེའི་
སྒྲོས་མཚོག་འབྲུབ་པ་ནི། “སྐྱེ་ཡི་རིགས་ཀྱི་སྤྲགས་སྦྱེས་ལྟན་སྦྱེས་སོགས་³།”⁴ ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ།

༥ གསུམ་པ་དག་པ་བློ་ཞིང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ནས་སྤྱིང་པོའི་ལས་ལྟར་སྤྱི་
གནས་བཞི་དང་གསང་གནས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པས། ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འདོན་ཆ་
ལྟར་བསྐྱུས་པའམ། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་སྤྱིང་པོའི་ལས་བརྗོད་དེ་དག་འབཞི་བྱངས་ནས་ལྟ་སོ་
བདུན་ཀྱི་དག་པ་ཚོ་གཤི་དཀྱུས་ལྟར་རྒྱས་པའམ། བསྐྱེད་ན་དཔོན་སྒོ་བ་བྱམས་པའི་གསུང་
ལྟར། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཀྱི་ངོ་སོ་ལྟ་སོ་བདུན་དུ་གྱུར། ཅས་པའང་འདོན་ཚུལ་ལུགས་
གཅིག་ཡིན། ལྟ་སོ་སོར་བྱེད་རེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་བྱང་རེ་གཅིག་དུ་བཅེས་ན་སོ་

༡ མ་དཔེར་“ཀྱིས་ཞེས་གསལ་བ་མ་དག་པར་མཛོན་ཏེ། རྗེའི་ཤིས་བརྗོད་ནང་འདི་དང་འགྲོས་མཐུན་པའི་རིགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཞི་བའི་དང་།
ཁྱེད་ཀྱི་དབང་གི་ཞེས་པ་ལས་ས་མཐའ་མེད་དོ།

༢ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༧ གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་བདེ་མཚོག་ཤིས་བརྗོད། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༢༡༤བཅ

༣ མ་དཔེར་“དང་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཀྱུས་སུ་རྗེའི་ཤིས་བརྗོད་དུ་གསལ་བ་བཞིན་བཞོད།

༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༧ གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་བདེ་མཚོག་ཤིས་བརྗོད། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༢༡༥བཅ

བདུན་དུ་འགྱུར་བས་རབ་གཏུམ་མ་སོགས་དཔལ་འཁོར་ཉིད་བཞིའི་དག་པ་བརྗོད་པ་ན་ཁམ་
 ཀ་སྤྱ་ལ་སོགས་དཔལ་འཁོར་བཞི་བྱགས་ལ་གོ་དགོས་པའི་བཅུར། མཐར་ཡང་དག་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་དཔལ་ཉི་རུ་ཀའོ། ། ཞེས་ཡབ་ཀྱི་དག་པ་བརྗོད་དེ་ཡུམ་གྱི་དག་པ་དེས་གོ་
 ཚོད་པར་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སྤྱགས་སོ་བདུན་གྱིས་བསྐྱེད་
 པའི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཙོན་འགྱུས་དྲག་པོ་གལ་ཆེ་བ་ཤེས་ཆེད་
 ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ཞེས་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་གྱིས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོའི་ལམ་མ་ཆང་བའི་རིམ་གཉིས་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་
 མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡ་བྲལ་ཡིན་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོན་གྱི་སྤྱགས་བསྐྱེད་ལྟར་མདོ་
 སྤྱགས་བྱང་འབྲེལ་གལ་ཆེ། དེས་ན་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས། “མདོར་ན་རྒྱལ་བའི་དམ་
 ཚོས་མཐའ་དག་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲ་མེད་རྗོད་རྗོད་ཐེག་ ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྗེ་
 བཞིན་ལེགས་བཟུང་ནས།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གནད་ཟབ་པས་བྱང་སྤྱགས་སོ་
 བདུན་མདོ་ལྟར་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ཚོས་ཅན་བྱང་སྤྱགས་རང་
 རང་དང་། བྱད་ཚོས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་རེ་དེ་དང་དེར་འཛིག་ཅེས་གསུང་བཞག་ལ་
 གནད་བ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
 གཅིག་ལ་ལུས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ཆ་ནས་སོ་བདུན་འཛིག་ཚུལ་
 འཆར་དགའ་ཡང་། བར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་སོ་བདུན་པོ་དམིགས་རྣམ་མི་འབྲ་ཞིང་།
 འདིར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་སྟོན་ཆ་ནས་འབྱེད་པ་ལས་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་
 མེད་པས་བྱང་སྤྱགས་གྱིས་མཚོན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་སྟོང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྲོམ་པ་སྟེ། རྟོགས་རིམ་ཐམས་ཅད་བྱང་སྤྱགས་སོ་བདུན་གྱི་སྟོང་ནས་

¹ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ། 9 གསུང་ཐོར་བུ་ལས་དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ། གཙང་དཔར། ཤོག་གྲངས་ ༤བ། ལས་
 བྱང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འབྲ་སྟེ། ‘རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྗེ་བཞིན་ལེགས་བཟུངས་ནས།’ ཞེས་སོ།

འགྲོ་དགོས་པ་ནི།¹ “ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཡན་ལག་དགུ་ཉེ་དག་སོ་སོའི་དོན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་འབྲེལ་བའི། རྩོགས་རིམ་རྩོགས་པ་མཆོག་རྣམས་སྐྱེ་བར་ཤོག།”² ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ལུས་དཀྱིལ་ལ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་སྤྱི་མཐུན་བསྐྱེད་རིམ་པལ་ཆེར་དུ། བྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་སྤྱི་མཐུན་ཉེར་ལེན་དང་། ལུས་གྱི་ཆས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། གུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོན་རྩིས་སོགས་གྱིས་ལུས་གྱི་ཆ་སྤྱི་མཐུན་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། ལྷམ་བྱ་ཆོས་གྱིས་བསྐྱུར་བ་ན་ལྷམ་བྱ་དཀར་པོས་ཉེར་ལེན་དང་། ཆོས་གྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལུགས་གཉིས་ཀས་དཔེར་བཤད་མོད། བྱི་མ་ལྟར་འཐད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རྩི་རིན་པོ་ཆའི་འདུས་པའི་ཆོ་གར། “ལུས་གྱི་ཆ་སོ་སོ་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོར་གྱུར།”³ ཅེས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ་དང་། ཡིག་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་ཏུ་འདེད་ལྟར་ཡོད་ལ། འདིའི་ལུས་དཀྱིལ་སྐབས་ཀྱང་རྩ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ཞེས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་གསལ་བར་ཡོད་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འགྱུར་⁴བའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་མེད་ཅིང་། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉེར་འབྲས་སུ་འགྱུར་བར་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་མང་ངོ་། དེས་ན་རང་བདེ་མཆོག་ཏུ་གསལ་བའི་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོན་བསྐྱུམས་⁵ལ་གཞུང་དཀྱིལ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་དེ་འདྲ་བའི་འདྲ་ཟེར་

¹ དགོས་པ་ན། ཞིང་དཔལ།

² རྒྱུད་སྤྱད་གསུང་རྒྱུན་པོད་དང་པོ། འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་དང་མངོན་རྩོགས་སོགས། ཞང་ཁུང་ཆོས་དབང་གསལ་པ། འཛིགས་བྱེད་སྤྱོད་ལམ། ཤོག་གངས་༡༥ན.༣

³ རྒྱུད་སྤྱད་གསུང་རྒྱུན་པོད་དང་པོ། གསང་འདུས་བདག་བསྐྱེད། ཤོག་གངས་༡༩བ. ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུས་གྱི་ཆ་རྣམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོར་གྱུར།” ཞེས་སོ། རྩི་རིན་པོ་ཆའི་འདུས་པའི་ཆོ་གར་ཞེས་པ་ནི་རྩི་རིན་པོ་ཆའི་འདྲུང་དག་རིམ་གྱི་ལྟན་ཐབས་པལ་ཆེན་ཆོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུ་གྱིས་མཛད་པ་འདི་ཡིན་པར་མངོན་ཏོ།

⁴ མ་འགྱུར་ ཞིང་དཔལ།

⁵ གཡས་བརྒྱུད་གཡོན་བསྐྱུམས་ ཞིང་དཔལ།

ཆད་ནས་འོག་གཞིའི་རྒྱ་དཀྱིལ་ལ་ཐེམ་པས་འོད་དེས་ཉེར་ལེན་དང་། བྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་སྒྲ་
 མས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟེ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱུབ་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤུལ་མདོ་གྲུ་གསུམ་ལས་མེད་དཀྱིལ་སོགས་དང་། ལུས་འདོམ་གང་ཡན་
 མན་དང་པན་ཚུན་དུ་མཉམ་པ་ནི་ཚུ་ཞིང་གན་པ་སྟེ། གན་པ་ནི་རིགས་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་
 པས་ཡས་མས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན། ལུས་ཀྱི་མདུན་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་ནས་དེ་མཚུངས་
 གྱི་འོད་ཆད་ནས་བྱི་དཀྱིལ་གྱི་ངོས་བཞི་ལ་ཐེམ་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་རྒྱུ་དང་
 བཅས་པ། རྗེ་ངར་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས། ཅ་ཕྱག་གི་དབུང་པ་གཉིས། ལག་ངར་གཉིས་ཏེ་
 ཀླང་བརྒྱད་ནི་ཀ་བ་¹བརྒྱད་དེ། འདི་ནང་གི་ཀ་བ་²བརྒྱད་ཆོན་བསྐྱེད་པས་སམ་སྒྲུལ་ཡང་།³
 ཏྲ་བབས་དང་ནང་གི་ཀ་བ་⁴ལ་མི་འགྲིག་པས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་གདུང་གི་ཀ་བ་⁵གསེག་
 ཁ་བརྒྱད་ལ་བྱེད་ཅེས་དཔོན་སྒྲོབ་བྱམས་པས་བདེ་གསང་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་གནང་ཞེས་
 བཤག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
 ལས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པའི་འོད་ཆད་སྒྲུལ་པ་ལས་གསུང་བཤད་མི་
 བཅས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐེམ་པ་ན་བྱི་དཀྱིལ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་སོ་སོ་
 མེད་པར་རྒྱུན་གཅིག་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་བྱི་དཀྱིལ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཞལ་
 ཡས་ཁང་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་དབྱིད་དང་རྩྱུ་ཡིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་ཡིན་པས་སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱང་སེམས་དབྱེར་མེད་མི་ཞིགས་
 པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཞིན་ཏུ་སྒྲ་བ་དེ་ལ་དབྱིད་ཀྱང་⁶ཟེར། རྩྱུ་ཡིག་ཀྱང་ཟེར་བས་དབྱིད་

༡ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

༢ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

༣ སྒྲུལ་ཀྱང་། མཛོད་དཔལ།

༤ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

༥ ཀྱ་བ་ མཛོད་དཔལ།

༦ དབྱིད་ཡང་ མཛོད་དཔལ།

རྒྱུ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། ལྷེ་བའི་དབུས་ན་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཏུམ་མོ་གནས་པ་སྟོང་གར་བྲངས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྩོམ་པ་ལྟེ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་ནི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། སྟོང་གའི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྟོགས་བཞིར་ཁམས་བཞི་འབབ་པའི་འབྱུང་བཞིའི་རྩ་འདབ་བཞི་ལས་མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་བཞི། ཤར་སྟོ་སོགས་མཆམས་བཞིར་གཟུགས་བྲི་རོ་རེག་བྱ་འབབ་པའི་མཆོད་པའི་རྩ་འདབ་བཞི་ལས་བདུད་རྩི་ལྡན་གང་པའི་ཐོད་པ་བཞི་སྟེ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་སྟོང་གར་སྟོགས་བསྐྱེགས་སུ་ཡོད་ལ། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་ཕྱི་དཀྱིལ་ལ་འཁོར་ལོའི་དབྱིབས་དོད་པས་སུ་ཁྱུད་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་དཀྱིལ་ཅིབས་རྒྱུད་པ་¹རེ་ལ་འཁོར་ལོའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟོགས་སོ་སོར་འཐོར་ནས་ཡོད་པས་སུ་ཁྱུད་ཀྱང་མེད། སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིར་སྐྱེ་ལི་ར་མ་ལ་ཡའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་སྟུ། རྩོ་ལན་རྩ་རའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་རྩོ་སོགས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་འགོད་ཚུལ་འདོན་ཆ་བྲེལ་ན་འཆར་དཀའ་། ཅིབས་ཁོང་སྟོང་ཅིབས་ཤུན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པ་རེན་པོ་ཆའི་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་སུ་ཅིབས་ཁོང་སྟོང་ནི་རྩ་མ་རུའི་བྱེད་ལྟ་སྟུ། ཅིབས་ཤུན་ནི་དེ་ལ་པོར་པའི་ཁར་དབུལ་དཀྱིས་ལྟར་འོད་ཟེར་གྱི་སུ་ཁྱུད་ཡོད་པའི་ངོས་ལ་སྟོ་འགོད་པ་དང་། བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་བྲག་མཐིལ་སོར་རྩེ་ཅུང་བཀྱགས་ནས་སྟོན་པ་གནང་། ལྷན་མཐེན་གོང་མའི་བྱ་དགོ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་བྲིས་ལན་དུ། ཅིབས་ཁོང་སྟོང་ནི་གཤོལ་ལྷགས་ལྟ་རུའི་ཁོང་སྟོང་གི་ནང་དུ་སྟོ་འགོད་གསུངས། འདི་ལ་ཅིབས་ཤུན་ནི་གཤོལ་གྱི་དབྱིབས་ལ་བྱེད་པས་འདི་འཆར་བདེ། ཕྱི་ནང་གི་གནས་ཉེར་བཞིའི་རྟེན་བརྟེན་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པས་ཕྱིའི་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་རང་གི་རྩ་གནས་དེར་བྱོན་ནས་རྩ་ཁམས་བྱིན་གྱིས་

¹ རྒྱུད་པ་ མཛོད་དཔར།

སྒྲོབས་པའི་¹དགོས་པ་ཆེ། སྤྱི་གཙུག་ནི་མཆོག་མའི་གོང་དང་། སྤྱི་མཆོམས་དེའི་འོག་
 ཡིན། ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་སྤྱི་མཆོ་དྲུ་བར་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་ག་རར་སོར་མོ་ལྟ་བུ་
 སོགས་དབང་ཕྱུག་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེའི་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་དོའི་ལིང་ཡོད་པས་དེ་དང་
 ཚུལ་མཚུངས་པར་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་རྟགས་དེས་མཆོན་ནས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཞེས་གྲུང་
 ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས། འདུས་པར། “རང་གི་སྤྱི་མཆོམས་ནས་མགྱོན་
 པའི་བར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་ཨོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།”² ཞེས་ཕྱང་ཁམས་སྤྱི་
 མཆོད་ལས་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ལུས་ཅུལ་དུ་འདོན་པ་དང་། འདིར་ཅུ་ཁམས་ལས་བསྐྱེད་པ་འོད་
 གསལ་ཅུལ་དུ་འདོན་ཆེད་ཡིན། ཅུ་ལས་དཔལ་འཁོར་དང་། ཁམས་ལས་དཔལ་འཁོར་བསྐྱེད་དེ་
 ཕྱིའི་དེ་དང་ནང་གི་ཅུ་ཁམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་
 ཐེམ་གསུམ་སྦྱར་བྱེད་ཆེ། རྩ་ལྗོད་ར་འབར་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྐད་བསྐྱར་ཚུལ་འདོད་འཛོ་
 སོགས་སུ་གསལ་ཞིང་འགའ་ཞིག་བསྐྱར་ན་མི་བདེ་བས་ཀྱི་སྐད་རང་སོར་བཞག་པ་འདྲ།
 ཟུགས་འཁོར་གྱི་གནས་བརྒྱད་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། གསུང་འཁོར་གྱི་གནས་བརྒྱད་
 ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། ཆེན་ཉ་སྟེ་འདུན་རྟོག་དང་ཉེ་བའི་འདུན་རྟོག །སྤྱི་འཁོར་གྱི་གནས་
 བརྒྱད་འདུ་བ་དང་ཉེ་བར་འདུ་བ། དུར་ཁོད་དང་ཉེ་བའི་དུར་ཁོད་དེ་གནས་ཉེར་བཞི་བཅུ་
 གཉིས་སུ་སྦྱད་ཚུལ་འདི་ཡིན། མིག་གཉིས། སྤྱུག་གཉིས། མཆོན་ཁུང་གཉིས། ལུ་མ་
 གཉིས། འབྲས་བུ་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས། བྱིན་པ་གཉིས། སོར་མོ་བཅུ་དུག །པོལ་གོང་
 གཉིས། མཐེ་བོང་བཞི། སུས་མོ་གཉིས་རྣམས་སུ་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་དེ་སྟེད་འགོད་དགོས་
 གྲུང་གངས་རེ་རེར་རྩི་ཞིང་། ཅུ་བའི་ཞལ་ཕྱག་ལས་གཞན་ལ་མི་དགོས། ཅུ་རྒྱང་ཐེག་ལེ་ངོ་

¹ བསྒྲོབས་པའི་ མཛོད་དཔར།

² རྒྱད་སྐད་གསུང་རྒྱན་པོད་དང་པོ། གསང་འདུས་བདག་བསྐྱེད། ཞོག་གངས་ཀྱི་ལུས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་
 སྤྱི་མཆོམས་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་ཨོ་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།”ཞེས་སོ།

མོ་དབྱེར་མེད་ལྟ་བུར་གནས་པ་སོ་སོར་འབྱེད་¹དཀའ་ཞིང་བྱང་སེམས་རྩ་ནང་དུ་འབྱེལ་
བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བད་ཆགས་²བ་ལྟ་བུ་བསམ་དགོས་ཀྱང་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་
ངེས་པའང་མེད། སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ནི། སྤྱི་ལོ་རྩ་བ་སོགས་བརྒྱད་དུ་འགོད་ཅིང་། ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ནང་དང་། གོ་ཆ་ཤ་བགས་མཆོམས་སུ་འགོད་དགོས། གྲུང་
ཐང་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲ་མཆོད་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་ངོ་
མོ་དབྱེར་མེད་ལྟགས་བསྐྱེད་པ་མེད་ཅོ་མོར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། མ་མཐའ་འང་མེ་ལོང་ལ་
གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱི། ལྟ་བཤོས་ལ་མར་རྒྱན་བཏགས་བ་ལྟར་བྱས་
པས་གོ་མི་ཆོད་གསུངས། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལུས་ཞལ་ནང་དུ་གཟིགས་པས་རྒྱུང་དབྱེ་
མར་སྤྱད་སྒྲ་བས་རྫོགས་རིམ་གྱི་³སྒྲིན་བྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་
མས་སྒྱུར་གཟིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད། ཕྱིར་གཟིགས་པས་བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱུང་
བའི་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་ཁྱ་དགོ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་ངེས་ལན་དུ་
གསུངས། དེ་ཡང་གཞི་ལམ་ལ་འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་ལུས། བརྒྱ་རྩ་འཁོར། ལྷ་ལི་ཀླ་
ལིས་ཁམས་དཀར་དམར། རྒྱ་བ་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་གྱིས་ཁམས་དཀར་དམར་
ལས་རྒྱུང་དང་གཏུམ་མེད་འདུ་འཕྲོད། ལྟ་ད་ལྟགས་པ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་
ལས་བདེ་སྟོང་། ལྟོ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་གནས་ཉེར་བཞིའམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ས་བཅུ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྫོགས་པ། ལྟོ་ལས་རྟེན་བཞེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲུབ་པ་
ནི་ཁ་སྒྱུར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་བཅུ་གསུམ་རྩི་རྩི་འཛིན་པའི་ས་འབྲུབ་པ་མཆོན་པས།
སྟོན་ལམ་གྱི། “སྟོས་ཀུན་འོད་གསལ་གནས་སུ་སྤྱད་པ་དང་།”⁴ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་

1 འབྱེད་ མཛོད་དཔར།

2 བད་ཆགས་ མཛོད་དཔར།

3 རྫོགས་རིམ་གྱི་ མཛོད་དཔར།

4 རྩི་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གཟིགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་སྟོན་ལམ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་321/439

གསུམ་ལམ་འབྲེར་ཆང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། “གནས་མཆོག་གང་དུ་ཉེ་རུ་ཀ་རྫོགས་
 པའི།”¹ ཞེས་སོགས་གྲིས་ལུས་དགྲིལ་གྱི་གནད་ཆང་བར་བསྟན་ཏེ། བྱི་དགྲིལ་གྲིས་ལུས་
 སེམས་རགས་པ་དང་། ལུས་དགྲིལ་གྲིས་སྤོ་མོ་སྦྱང་ཞིང་། སྒོ་མཆོམས་མ་རྣམས་ཅ་སྒྲེར་
 བསྒྲོམ་པས་ལས་རྒྱུད་ནང་དུ་ཕྱོག་། བྱི་ནང་གི་ཉེར་བཞིའི་གནས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲོམ་
 པས་ཅ་ཁམས་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་ནས་རྒྱུད་དབྱེར་མར་སྤྱད་སྒྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲིང་
 གའི་ཅ་བརྒྱད་ལས་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཅ་གསུམ་རེ་གྲེས་པས་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཅ། དེ་
 ལས་ཁུ་ཁག་རྒྱུད་གསུམ་འབབ་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་རེ་གྲེས་པས་དོན་གཉིས། དེ་རེ་རེ་
 ལས་སྒྲིང་ཐུག་རེ་གྲེས་པས་སྒྲིང་ཐུག་དོན་གཉིས་གྲེས། དེ་བསྐྱུས་ན་དོན་གཉིས་དང་། དེ་
 ཉེར་བཞི། དེ་སྒྲིང་གའི་ཅ་བརྒྱད། དེ་རྫོ་རྒྱུད་གཉིས། དེ་ཡང་དབྱེར་མར་འདུ་བས་སོ།།

༥ བཞི་པ་གོ་ཆ་བགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། གོ་ཆ་ཡབ་གྱི་
 སྒྲིང་ག། མགོ་བོ་སྟེ་མཆོག་མ། སྒྱི་གཅུག་། ཐུག་པ་གཉིས། མིག་གཉིས། དཔལ་བ། ལུས་
 གྱི་ཉེ་བ། སྒྲིང་ག། མགྱིན་པ། མགོ་བོ། སྒྱི་གཅུག་། དཔལ་བ་རྣམས་གྱི་ཤ་ཐུགས་མཆོམས་
 སུ་འགོད། བྱི་དགྲིལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་ལས་འཁོར་ལ་མི་དགོས་པ་ལྷ་ནག་རིལ་གསུམ་
 འབྲ། སྒྲིང་གར་ཉི་ཡི་ཞེས་ས་ཐམས་ཅད་ན་འདོན་ཀྱང་པག་མོ་ལ་ཨོ་འི་ཞེས་པ་བ་ར་ཉིའི་
 མིང་དང་པོ། མོངས་བྱེད་མར་མོ་མོ་ནི་མོ་ཉིའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ལྟར་
 བ་འདིར་ཉི་ཡི་ཞེས་ཡ་མི་ནིའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ལ་ལྷ་ཆེས་ན་རོར་
 བཤྲག་གམ་སྟུམ། དཔལ་བར་ཡི་གེ་བཀོད་པས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དབང་གི་
 གོ་ཆའི་གོ་ཆོད། ལྷ་བསྐྱེད་པ་གོ་ཆ་རྒྱས་པ་དང་། བསྐྱུན་རང་གི་སྒྲིང་གར་ལྷ་བ་ལ་རྫོར་
 སེམས་གྱི་རོ་བོ་ཨོ་ཏ་དཀར་པོ་སོགས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱུ་ན། རང་གི་སྒྲིང་གར་ཨོ་ཏ་

9 རྩེ་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། 18 གསུང་ཐོར་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་སྒོན་ལམ། གཅང་དབང། ཤོག་གངས་3214ན3

10 མེ་ཉིའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ ཤིང་དབང།

མོ་ཉིའི་མིང་དང་པོ་ མཛོད་དབང།

དཀར་པོ་བྱས་ཆོག་པ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེ་འབྱེད་བསྐྱེད་གསུམ་
 དང་འདྲ། སེམས་གཡེང་ན་དམིགས་པ་ཡུལ་ལ་བྱིར་འཕྲོ་ཞིང་། དེ་བ་སྐྱེ་ལས་འཕྲོ། གོ་ཆ་
 བཀོད་པས་ཉིང་དེ་འདྲིན་བསྐྱེད་པ་ལ་རྣམ་གཡེང་སོགས་བགེགས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱེད་
 བས་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་འདྲིན་འཕེལ་བའི་སོགས་འདོན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། ཤེས་
 བརྗོད་ལས། “དེ་རྗེ་སེམས་དབའ་ལ་སོགས་དུག་དང་ནི།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། ཡེ་
 ཤེས་པ་སྐྱེན་འབྲེན་ལ། སྒྲི་བཤད་པ་སྟོན་འགྲོའི་སྐབས་ལྟར་ལ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོགས་བཅུའི་དབའ་པོ་དང་དབའ་
 མོ་རེ་རེའང་དབའ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དང་། དབང་ལྷ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡེ་ཤེས་པ་
 དང་མཉམ་དུ་སྐྱེན་བྱངས། འོད་ཟེར་རང་གི་སྙིང་གར་ཐེམ། དབང་གི་ལྷ་མོ་རྣམས་རྒྱ་མ་རུ་
 དང་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ཐོད་པ་འདྲིན་པ་འོད་གསལ་རྩལ་དུ་འདོན་པ་ཡིན། རིག་མ་བཅུ་
 དུག་གིས་ཡེ་ཤེས་པར་མཆོད། དབང་ལྷ་ནམ་མཁར་བཞུགས། ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་གཅིག་
 ལ་གཅིག་ཐེམ་གྱིས་གཙོ་བོ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བར་རང་རང་གི་སྙིང་དུ་བཞུགས་པ་
 ནས་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བར་དུས་འཁོར་ལྷག་པར་གསལ་བས་ཆོ་ག་པན་ཚུན་སྐྱགས་
 ན་གཅིག་གཅིག་ལ་གོ་བ་སྟེར་བ་མང་། རྒྱུད་པའི་ཆོགས་ན་མེད་ཀྱང་ཡོ་ག་ཤྲུག་སོགས་
 ལ་པད་ཀོར་དང་འཁྱུད་རྒྱ་བྱེད། ཡོ་ག་ནི་རྣམ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་སྦྱོར་བ་ལ་བྱེད་དེ། དམ་ཡེ་རོ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་པས་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྗེ་མ་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སོང་
 བའི་མོས་པ་བྱ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་འདྲིག་པ་སྐད་
 ཅིག་མའི་སྐྱགས་གསུམ་བརྗོད། དབང་ལྷར་རིག་མ་བཅུ་དུག་གིས་མཆོད་དེ་དབང་བསྐྱེད་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་བདེ་མཆོག་ཤེས་བརྗོད། གཙང་དཔར། སོག་གངས་ཟླ་19བ།

བར་གསལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་བགོགས་བསྐྱེད་པ་སོགས་དབང་
 ཚོག་ལྟར་ཡུམ་བཞི་པག་མོ་དང་ལྷས་ཕྱག་གཡོན་པའི་ཐོད་པའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་
 དབང་བསྐྱར། རྩའི་ལྷག་མ་སྤྱི་བོར་ལུད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྐྱེད་པས་རྒྱས་བཏབ་
 བ་རྒྱལ་འབྲས་བྱ། པག་མོ་ཚས་སྤྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་སྒྲུང་གཟུགས་སྤང་རྣམ་
 དག་གཟུགས་སྤྱིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་པག་མོ་ལ་རྣམ་སྒྲུང་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཚས་སྤྱི་ལ་
 གཟུགས་སྤྱི། མཁའ་འགོ་མ་བཞི་ལ་རིན་འབྱུང་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་
 རིགས་ཅན་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་རིགས་
 སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བས་ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་སྤྱངས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་
 ལྷ་འབྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་བཞག་པ་བྱམ་དབང་། དབང་ལྷའི་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་བོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་
 བཞི་པག་མོར་ཐེམ། དེ་དང་ཉེ་རུ་ཀ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་སྤང་བ་གསང་
 དབང་། དབང་ལྷའི་གཙོ་བོའི་ཡུམ་པག་མོ་ལས་རང་འབྲུ་ཆད་པ་ཕྱག་རྒྱར་གནང་བ་རང་
 གི་ཡུམ་ལ་ཐེམ་པ་ལས་དགའ་བཞི་སྤྱིས་པ་ཤེར་དབང་། དབང་ལྷའི་གཙོ་བོ་ཉེ་རུ་ཀའི་
 ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤྱར་བ་ལ་བརྟེན་
 བས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་པས་བདེ་ཆེན་སྤྱིས། བདེ་བ་དེས་སྤྱིང་པ་དེས་པའི་
 འོད་གསལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རོ་བོ་དེའི་ཡུལ་སྤྱིང་ཉིད་དེ་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་
 སྟོས་ཤིག །བལྟས་པས་སྤྱིང་པའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་མ་མཐོང་བ་དེ་སྤྱིང་ཉིད་མཐོང་
 བ་སྟེ། དབྱ་མའི་བདེན་གཉིས་སྐབས། “མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ།”¹ ཞེས་དང་།
 སྤྱད་པར། “གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། འདྲེ་ཤེས་མཐོང་
 བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་
 པ། ། འདི་ནི་ཚོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། རྣམ་མཁའ་མཐོང་

¹ བྱང་འདི་མ་རྟེན།

ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བཟོད་པ། 'ནམ་མཁའ་རི་ལྷ་ར་མཐོང་ཞེས་དོན་འདི་བརྟག་
 པར་གྱིས།'¹ ཞེས་གཟུགས་ཅན་གཞན་མ་མཐོང་བ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་འཛོག་པ་ལྷ་ར་
 དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན། ཞེས་
 པ་དང་། སྤྱི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་། ཞེས་པའི་ཆོས་
 ཉི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད། དེས་ན་འོད་གསལ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་འོད་
 གསལ་གྱི་གདམས་ངག་བསྟན། འོད་གསལ་དེའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མེད་ཀྱང་
 ལྷ་ར་ཆ་སྤྱི་མ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་ར་ཤར་བ། གཟུགས་བརྟན། འཇའ་ཆོན། རྩ་ཆེ་སོགས་མཆོན་བྱེད་
 དཔེའི་སྒོས་སྤྱི་ལུས་གྱི་གདམས་ངག་བསྟན་ཏེ། ཉམ་བྱེད་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་ནས་སྤྱི་
 འོད་གྱི་གདམས་ངག་འཛོག་པར་གསུངས་པ་འདི་འདྲ་ཡིན། ལྷ་ག་མས་བྱང་འཇུག་ངོ་སྤྱད་
 དེ། སྤྱི་འོད་བྱང་འཇུག་ཐོབ་བྱ་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན། དེའང་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་དེ་ལམ་དུས་གྱི་དབང་བཞི་པ་དང་། མི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་འབྲས་
 དུས་གྱི་དབང་བཞི་པ་སྟེ། དབང་བཞི་པ་དངོས་དེ་གཉིས་ལ་ཟེར་ཀྱང་ད་ལྟ་དེའི་གདམས་
 ངག་གིས་ངོ་སྤྱད་པ་ལས་གོ་བ་རྟེན་པ་ཆོག་གི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པས་ཆོག་དབང་ཞེས་
 བ་སྟེད་འདོགས་²པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡིན། འདི་ལ་རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་གྱི་དབང་མེད་པས་སྒྲིམ་
 པ་སྤར་ཡོད་འཕེལ་བ་ལས་སྤར་མེད་གསར་སྐྱེས་གྱི་གོ་མི་ཆོད་ཅེས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་
 གསུངས། བྱུ་བཀའ་³རིན་པོ་ཆེས། ལྷ་མའི་ནལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་བཞི་རྒྱས་
 པས་བདག་འཇུག་གི་གོ་ཆོད་པས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་རུས་པར་

¹ རྩོམ་གཞི། ཤེས་རབ་སྤྱི་ཆོག་གས། ༡ མདོ་སྤྱད་པ། འོག་གའངས་དབུ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་མ་ལྷ་ར་མཐོང་སྟེ། 'ནམ་མཁའ་རི་ལྷ་ར་
 མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས།' ཞེས་སོ།

² མ་དཔེར་འདོག་ཅེས་གསལ།

³ བྱུ་བཀའ་ འཁོར་དཔེ།
 བྱུ་བཀའ་ མཐོང་དཔེ།

གསུངས་པ་ལ་དེ་དུས་དོགས་པ་བྱས་ཀྱང་། འདིས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིལ་པ་ཉམས་པ་སྐྱོར་བར་རྩོམ་བཞེད་ཅེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པས་དོན་འབྱེད་ཤིང་། རྗེ་རྗེ་སྒྲིལ་དཔོན་གྱི་དབང་ལྡན་གས་སྒྲིལ་གསོ་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་སོ།།

༥ ལྷ་པ་མཆོད་བསྐྱེད་ནི། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྤར་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་ན་འདིར་བརྒྱབ་དགོས་ཤིང་། འདོན་རྒྱན་ལ་འདོད་ཡོན་ལྷ་དང་བཅས་སྤར་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད། སྤོང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་རིམ་པར་སྒྲོས་ཏེ་ཆུ་བཞི་ཉེར་སྐྱེད་འདོད་ཡོན་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་བྱི་བུམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ལུལ་བས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད། འདོད་ཡོན་ལྷ་ལྷང་སྐྱེད་གསུང་དུ་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་པའི་ཆོགས་འདོན་ལ་ཡོད། ཆུ་བཞི་ཉེར་སྐྱེད་རྒྱ་གར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱེད་བཀྲར་བའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱེད་པས། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱ་གར་ན་རྒྱལ་པོ་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཡོད་ཆོག་ཅེས་སྐྱེ་ཅེད་མཛད། ཨ་མི་ཏ་ཨུ་ད་ཀ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ནང་མཆོད་དང་སྤྲུགས་བྱིན་རྒྱབས་གཉིས་ཀར་སྤར་ཆོག་སྟུང་། རྒྱུད་ལས། “སྒྲོམ་པོ་མཐའ་ལྷག་ཅེ་སྤར་བས།། ‘རྣལ་འབྱོར་རིག་པས་ཉག་ཏུ་སྤྲད།།’”¹ ཅེས་པའི་སྒྲོམ་པོ་མཐའ་བོང་དང་། མཐའ་མཐའ་ཕྱུ་ཆུང་། དེའི་ལྷག་མ་སྤོང་ལག་ཅེ་སྤར་ནས། རང་མཆོད་དབལ་བར་བཟུང་སྟེ་འདུས་པར་²གཡས་སྐྱོར་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་ལན་གསུམ་དཀྲུག་། བཅ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དུ། མཐའ་བོང་གྱི་ལས་ས་གཞི་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན། མིང་མེད་གྱི་ལས་ས་གཞི་ཟེར་དགོས་གསུངས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་རིས་དང་འབྱོར། ཨ་ཁུར་དགེ་ཆང་གིས། སྤོང་ལག་གིས་འཁོར་བ་བསངས་ཆུ་འཁོར་ལུགས་ཡིན། རྒྱུད་པས་ནང་མཆོད་མཐའ་བོང་གིས་འཁོར་གསུངས། བྱིས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དོགས་གཅོད་དང་། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་

¹ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཀ་མཛོན་བཛོད་སྒྲ་ས། ལེའུ་ཞེ་དགུ་བ། འོག་གངས་ ༣ ༣༧ན༧ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཐུང་མི་འད་སྟེ། ‘རྣལ་འབྱོར་རིམ་པས་ཉག་ཏུ་སྤྲད།།’ ཅེས་སོ།།

² འདུག་པས་ ཤིང་དབང་།

དབྱངས་ནས་མཐེབ་སྤྱིན་ཁ་སྤྱེ་བས་ཆོག་པ་དབེན་སའི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་གསུངས། གང་
 ལྟར་རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་ལྟ་མོ་རོ་རྩོ་རྩོ་མ་ཐོད་པ་ཐོགས་པ་སྒྲོས་ནས་ནང་མཆོད་ཀྱི་བདུད་
 ཅི། རང་གི་མཐེབ་སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་བདུད་ཅི། ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་ལ་འཆར་མི་བདེ་བ་མེད་པར་བྱས་
 བས་འབྱུལ། དེ་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་མཐོ་བཅེགས་སམ།
 ཁྲིམ་ཆོགས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ནས་རྩོ་རྩོ་འཆང་ནས་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་ལ་སྤྱི་བོ་
 བས་འབྱུལ། སྤང་རྒྱད་པས་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་མཆན་ཐོག་མར་སྒྲོས་ནས་རྩོ་སྤྱི་བོ་
 སྤང་རྒྱད་པས་གཞན་ཡང་དབང་བསྐྱར་རྒྱད་བཤད་ཅེས་སོགས་ལ་སྤྱིན་མཆོམས་ནས་
 འཐོར། དེ་ལ་པམ་མཐིང་སྐྱུ་མཆོད་ཀྱི་བར་རྒྱ་གར་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོག་སྐྱུ། མལ་ལོ། ས་
 ཆེན་སོགས་ས་སྐྱུ། ལྷ་ལྷ། དག་ལུགས་རིམ་པར་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་དང་། རྒྱད་སྤྱེ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་རྒྱད་བཤད་མན་ངག་གནང་བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་འབྱུལ་བའོ།
 ཨོྩྭ་ཧྭ་ཧྭ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱད་སྤྱེ་བཞིའི་ལྟ་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་ག་ནས་དང་། ཆོས་སྒྲོང་ལ་ལྟེ་བའི་ཐད་ནས་འབྱུལ། གནས་
 གསུམ་དུ་ཐིག་ལེ་བྱས་ཏེ་རང་དང་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྐྱེན་པའི་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱང་
 ལ་འབྱུལ་བར་གསུངས་པ་གནས་དེར་འགོད་དམ་ཁིད་ཀྱི་དུས་དོགས་པ་མ་བཅད་པས་
 གསལ་པོ་མི་ཤེས། སྤྱན་གྲགས་རྩོ་རྩོ་འཆང་གཏོར་ཆེན་ཞིག་གི་སྒྲ་མར་བཞུགས་དུས་
 མས་ནས་ཡར་ཐིག་ལེ་བྱས་ཏེ་མདུན་དུ་འཐོར་བའི་སྤངས་ཀ་ཞིག་གནང་སོང་ཡང་ཐད་
 གང་ཡིན་དང་ཆོག་གང་ལ་ཡིན་མི་བློན་གསུངས། ཕྱོགས་སྒྲོང་ཞིང་སྒྲོང་སོགས་ལ་སྤྱང་
 རྒྱད་པས་མཆོག་སྤྱིན་བྱས་མོ་གཡོན་པའི་ཐད་ཁ་ནང་དུ་བསྐྱོར་ནས་མཐེབ་སྤྱིན་གྱིས་
 འབྱུལ་ཞིང་། རྒྱད་སྤྱིང་པས་མཆོག་སྤྱིན་ཁ་ཐུར་དུ་བསྐྱེན་ནས་འབྱུལ། གཞི་བདག་པལ་
 ཆེར་ཞིང་སྒྲོང་དུ་འདུ་ཡང་གཉུག་མར་གནས་པ་ཅལ་དུ་བཏོན། དེ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་

མོ་སྟོང་ག་ནས་སྟོས་ཏེ་ཕུལ་བ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བདེ་སྟོང་སྦྱར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་བྱང་འཇུག་གི་ཉོགས་པ་དངོས་སམ། མ་མཐའ་དེ་ལ་གོ་བ་སྟེས་པ་ཚུན་ཆད་མཆོད་
 པར་ཕུལ་བས་ལྷ་རྣམས་བྱང་འཇུག་པའི་སྦྱར་ལྷང་གིས་བཞེངས་པའི་མོས་པ་བྲ། ཡང་སྒྲ་
 མཆོད་སྐབས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་དེ་ལ་མཉེས་པའི་ཆ་མཆོད་
 པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྟེས་པ་ལ་མཉེས་པའི་ཆ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 དེའི་བཞོན་པའི་སྦྱར་ལྷ་སྦྱར་ཤར་བའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་མཉེས་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་དམ་
 སྟམ། དེ་ནས་སྒྲགས་མཆོད་ནི་མཆོད་པ་དང་། བསྟོད་པ་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རང་
 ལུགས་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའི་ཆིངས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲགས་མཆོད་བདེ་མཆོག་གི་སྟོས་
 ཆོས་དོན་ལ་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པས། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་ཏེ་རུ་ཀ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
 གཉིས་སམ་རང་འབྲསྟོས་ཏེ་གཙོ་བོའི་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་འཇུས་ནས། དཔལ་ཏེ་རུ་
 ཀས་སྟོན་སྟོབ་ལམ་དུ་ལམ་རིམ་གཉིས་སྟོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པས་བདེ་
 སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐིན་ནས་འབས་དུས་སུ་སྦྱ་ཐུགས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཁ་སྦྱར་ཡན་
 ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ནས་ལམ་
 ཡོངས་རྫོགས་ལ་དབྱད་སྟོམ་དང་བཅས་སྒྲགས་གཉིས་བརྗོད་པས་མཉེས་པར་བསམ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཡུམ་རྫོ་རྗེ་པག་མོའི་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་འཇུས་ཏེ་ཡོན་ཏན་སྒར་ལྟར་བྲན་ནས་
 སྒྲགས་གཉིས་བརྗོད་པ་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འབྲ། སྒྲགས། རྒྱ་གི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་མཁའ་འགོ་མ་སོགས་བཞི་དང་། ཀ་ར་ཀ་ར་ཐུགས་འཁོར་ཤར་ཅིབས་ཀྱི་ཁར་ཀ་སྒྲ་ལ།
 བ་ཅརྫོ་དེའི་ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་སོགས་བརྒྱད་དང་། ཨོ་པཎ་པཎ་སོགས་གསུང་འཁོར་གྱི་
 དཔའ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བརྒྱད། ཨོ་སྦྱོ་སྦྱོ་སོགས་སྦྱ་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བརྒྱད། ཨོ་
 ཀླ་ཀ་སྟེ་སོགས་སྟོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་རྣམས་སྟོགས་གཡོན་སྟོར་དང་མཆོམས་གཡམས་
 སྟོར་དུ་སྒར་ལྷ་བཞོད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་འགོ་དགོས། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་ཏེ་རུ་ཀ་ལྷ་

གངས་སྒྲིམ་ཏེ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞབས་ལ་འཇུག་ཏེ་སྤར་ལྷར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་
 གས་སྒྲིམ། དེ་ནས་ན་མོ་རྩ་ག་མ་ཏེ་སྒྲི་རེ་ལྷ་ཡ་སོགས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་དང་། ན་མོ་རྩ་
 ག་མ་ཏེ་བརྩ་སྒྲི་རེ་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་
 བོང་ལ་འཇུག་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བསམ་གསུངས་པ་ལས་གསུང་བཤད་གཞན་མ་གནང་སྟེ།
 འོད་གསལ་རྩ་ལ་དུ་བཏོན་པའི་གནད་ཅིག་ཡིན་འདུག །སྤགས་དོན་སྐྱད་གཉིས་ཤན་སྤར་
 ན་དེས་གོ། དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་སྟེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་གསེར་མདོག་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན།
 དགའ་ལྷན་ཀྱི་གཉན་ཅེ་ཆང་གི་རི་ཁོད་པ་ནམས་རྒྱུ་བརྒྱད་ལ་རྩ་མ་བྱ་འཁོལ་ཏེ་རྩྱ་རྩྱ་
 བཟ་གསུམ་ལ་འཇུག་རྒྱ་ལན་གསུམ་བྱེད་པ་རྒྱུ་སྟོད་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་འདུག་ཅེས་ཡི་
 བེས་དགེ་ལེགས་ལས་ཐོས་ཀྱང་ཨ་མཆོག་གི་རྒྱུ་པར་མེད། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་
 འདི་དག་ལ་བྱང་རྩམ་ཞེས་གསུངས་པ་སྤེལ་རྩྱ་བྱང་དང་། བྱི་མ་རྩྱ་རིང་ས་བོན་དུ་བསམ་
 པ་རེད། སྤྱ་སྤྱ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་བསམ་སྤྱ་སྤྱ་རྩྱ་རྩྱ་ཞེས་དང་། དབྱས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་
 འགའ་དྲགས་ཆང་དང་རོ་མ་ཆང་²གཉིས་ཀྱིས། ཉར་ཉར། ³ཉ་རོམ་ཉ་རོམ། ཞེས་དང་།
 དགའ་ལྷན་ཀྱི་དགེ་བཤེས་རྩ་བའི་སྟོ་བྱལ་ཆང་གིས། ཉར་ཨོལ་⁴ ཞེས་སྟོག་པར་ཡི་
 བེས་དགེ་ལེགས་ལས་ཐོས། སྐབས་མགོན་ཤོ་རྩེ་འཆང་ནས། གདུགས་དཀར་ཀྱི་རྩྱ་རྩྱ་
 ལ། རྩྱ་ཤོ་རྩེ་དང་། རྩྱ་རྩྱ་ལ། བེར་སྟོང་གི། བེར་དུ་ཉིའི་⁵བྱ་ལ། བེར་དུ་བེར་བེར་བྱ་དང་།
 བེར་དུ་ཉིའི་⁶བྱ་ཞེས་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱས་ན་རྒྱ་གར་ཤར་བྱུང་སྟེ་བྱང་སོ་སོའི་སྟོག་
 ཚུལ་གཅིག་ལ་འགྲིག་ཡོང་གསུངས་པ་ཞར་བྱང་རོ།།

¹ རྩྱ་ བེར་དཔལ།

² རོ་མ་ཆང་ མཛོད་དཔལ།

³ ཉར་ཉར། མཛོད་དཔལ།

⁴ ཉ་ར་ཨོལ་ མཛོད་དཔལ།

⁵ ཉ་ཉིའི་ མཛོད་དཔལ།

⁶ ཉ་ཉིའི་ མཛོད་དཔལ།

༥ རྒྱལ་པ་ལྷ་བསྐྱེམ་ཞིང་དག་པ་བླ་པ་ནི། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་སྤྱི་
 གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ར་རྒྱལ་གསལ་སྤང་སྤྱོད་པ་སྟེ།
 ཐོག་མར་གཙོ་བོ་གཅིག་བྱ་དང་། རིམ་བས་དྲར་ཁྱོད་ནས་གཙོ་བོའི་བར་དང་། དབྱས་ནས་
 མཐའ་༩ ཉོག་ནས་རྩོམ་གཞིའི་¹བར། ལྷ་སོ་སོའི་རལ་བ་ནས་གདན་གྱི་བར་ལས་མས་
 གལས་སྒྲོར་གཡོན་སྒྲོར་དུ་གསལ་སྤང་སྤྱོད་སྟེ་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་། རགས་རིམ་ཤར་བ་ན་
 ལྷ་དེ་རའོ་སྤྱི་དུ་ར་རྒྱལ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་བསྐྱེམ་ནས་བསྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ། གྱིང་གྲོད་གཙོད་
 པའི་སྟེང་འོག་གི་སྤྲ་མོ་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག །དག་པ་ལ། གསང་འཛིགས་སོགས་ལས་
 གཙོ་ཆེར་ལམ་གྱི་དག་པ་སྤྱར་ཞིང་། འདིར་སྤྱགས་གྱི་དག་པ་གསུངས་ལ། སྤྱགས་ཀྱང་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དག་པ་བླ་པ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལས་དོན་འདྲ། དེ་ཡང་ཨོྭ་ཀ་ར་ཀ་ར་
 རྒྱ་པར་སོགས་དཔའ་བོ་ཉེར་བཞིའི་སྤྱགས་བརྗོད་པས་སོ་དང་སེན་མོ་བསྐྱེད་པ་སོགས་
 གྱི་ཁམས་ཉེར་བཞི་དཔའ་བོ་ཉེར་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་སྟེ་བྱགས་ལ་ཅ་ཉེར་བཞི་
 དཔའ་མོར་ཡང་བླ། སྒྲོ་མཆམས་མ་སོགས་གྱི་དག་པའང་དེ་ལྟར་བླ་པ་ནི་སྤྱའམ་ནང་
 ཅ་ཁམས་གྱི་དག་པའོ། ཨོྭ་ཀ་ར་ཀ་ར་སོགས་ཡབ་གྱི་ཅ་སྤྱགས་དང་། ཨོྭ་ཨོྭ་ཏ་སོགས་
 ཡབ་གྱི་གོ་ཆ་ལས་བྱུག་རྒྱ་བྱུག་དང་། ཉེ་བའི་བྱུག་རྒྱ་རྣམས་ཏེ། མགུལ་རྒྱ། འོ་ཤལ། རྒྱ་
 རྒྱ། སྒྲ་རགས་རྣམས་ལྷུང་དུ་ཡོད་པས་འདིར་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་འདྲ་བར། སྤྱི་གཙུག་
 གི་ནོར་བུ། འཁོར་ལོ། ཆངས་སྤྱད། ཐལ་ཆེན། སེ་རལ་ཁ། སྤྱི་རྒྱ་རྣམས་ཅ་སྤྱགས་གྱི་
 རང་བཞིན་དང་། ལག་གཏུབ་གཉིས། དབྱང་གཏུབ་གཉིས། ཀྱང་གཏུབ་གཉིས་ཏེ་རྒྱལ་
 དཔའ་བོའི་གོ་ཆའི་སྤྱགས་རྒྱལ་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཀྱན་སྦྱོད་གྱི་དགོངས་པར་
 རྒྱལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསུངས། ཨོྭ་བརྗོད་སྤྱི་ཏེ་སོགས་ཡུམ་གྱི་སྤང་
 སྤྱགས་ལས་མགུལ་རྒྱ། སྤྱི་བརྗོད་སོགས་ཡབ་གྱི་སྤྱིང་བོ་ལས་ཐོད་པའི་དོ་ཤལ། རྒྱེ་ཏ་ཏ་

¹ རྩོམ་གཞིའི་ ཞིང་དཔལ།

སོགས་ཡབ་ཀྱི་ཉེ་སྤྱིང་ལས་ན་རྒྱུ། སང་བྱ་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་ཉེ་སྤྱིང་ལས་སྤང་སྤྱགས།
 ཨོ་ཨོ་འོ་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་གོ་ཆ་ལས་སྐྱར་གས། ཨོ་ཏྲ་གི་ཉེ་སོགས་མཁའ་འགོ་མ་བཞི།
 དཔལ་མོ་ཉེར་བཞི། སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་དེ་རྣལ་འབྱོར་མ་སོ་བྱུག་གི་སྤྱགས་ལས་ཐོད་པ།
 བཟླ་བེ་རོ་ཅ་ནི་སོགས་ཡུམ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་སྐྱམ་ཀྱི་དབུ་རྒྱུ་ཉེ། སྤྱགས་
 ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྱིང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྱགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་བྱུག་སོགས་
 སྤྱགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བདེ་སྤྱིང་དབྱེར་མེད་དུ་མོས། རྒྱུ་བྱུག་སོགས་དངོས་སུ་
 ཡོད་ན་སྤར་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་སྤྱགས་དེ་ལ་ཐེམ་པས་སྤྱགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་
 དང་། རྒྱུ་བྱུག་གིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ནམ། ཡང་ན་རྒྱུ་བྱུག་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། སྤྱགས་
 ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ལས་རྒྱུ་བྱུག་སོགས་སུ་ཤར་བ་དེས་ལུས་ལ་བརྒྱུ། དངོས་སུ་
 མེད་ན་སྤྱགས་དེ་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱུག་ཀྱིས་བརྒྱུ་བར་བསམ་བ་ནི་ཕྱི་རྒྱུ་བྱུག་ཀྱི་དག་
 པའོ། ། ཁ་ལྷོ་དངོས་སུ་ཡོད་ན་བཟུང་། མེད་ན་རང་གི་སྐལ་ཆེགས་ཁ་ལྷོ་དུ་མོས་ལ་ལྷ་སྤྱི་
 དག་པ་སྤྱར་ནས་ཁ་ལྷོ་ག་ལྷའི་སྤྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཏྲ་མ་རུས་ཤེས་རབ་སྤྱིང་བ་ཉིད་ཀྱི་
 སྤྱོད་སྤྱོད་པར་བསམ་ལ་བཟུང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཉིན་
 མོའི་སྤྱས་བསྟན་པའི་ཐབས་བདེ་ཆེན་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། མཆན་མོའི་སྤྱས་བསྟན་པའི་ཤེས་
 རབ་པག་མོར་ཤར། ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྱེལ་གོམས་པས་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་བཀག་སྟེ་འཁོར་
 བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ལས་བྱུང་བ་དཔལ་པོ་
 བཅོམ་སྟན་འདས་ཉེ་རུ་ཀ་ནི་རྣམ་ཤེས་བྱུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱལ་
 པ་ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སེམས་རང་བཞིན་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱེངས་
 དེ་ཉིད་པག་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་སྤྱར་གྱི་དོན་བདེ་སྤྱིང་
 གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་སྤར་དབྱེར་མེད། ཉེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། རུ་གང་ཐག་གི་བདག་

མེད། ག་སྟོང་ཉིད་དང་དེ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་མཐུན་པ་སྟེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་ལྷ་དང་ཕྱག་མཆོན་གྱི་དག་པའོ།

༥ བཞི་པ་སྐབས་འདིར་རྫོགས་རིམ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བསྒྲམ་པ་ནི་ལྷ་བྱག་མར་
པ་ཡབ་སྲས་གིས་ཐུན་སྟོད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཐུན་སྐྱེད་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྒྲམ་པར་
གསུང་བ་དང་འགྲིག །འདིར་རྗེས་གཞིག་གི་སྟུང་རིམ་ཙམ་གསུངས་པས་སྟོན་དུ་སྟེ་བའི་
སྟོན་སྒྲ་གཏུམ་མོ། རྟོག་བཞུགས། དེ་ནས་ཨ་ལྷ་མོགས་རྗེས་གཞིག་གི་སྟུང་རིམ་བསྐྱེ་
བ་དང་བཅས་སྐྱར་ན་རྒྱུད་དབུ་མར་སྟུང་བའི་ཐབས་ཆ་དང་། འདིའི་སྟོང་པར་སྐྱེད་པས་
འོད་གསལ་དང་། ལྷར་བཞེངས་པས་སྐྱེ་ལུས་གྱི་ཉམས་ལེན་འོད་བས་བཞུགས་པ་བཞག་
ནས་རྫོགས་རིམ་རྒྱས་པར་བསྒྲམ་ཡང་ཆོག་མོད། ལས་དང་པོ་པས་བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོ་
དང་། རྫོགས་རིམ་ཐུན་རེ་ཙམ་ཞར་བྱུང་དུ་བསྒྲམ་པ་ཡིན་པས་རང་ཉེ་རུ་ཀའི་ང་རྒྱལ་ལ་
གནས་པས་དབྱངས་གསལ་ངག་རྟུ་བརྗོད། དབྱངས་གསལ་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྷ་འཕྲོ་བའི་
དཀར་པོའི་སྟེར་སྒྲ་འཁོར། དམར་པོའི་སྟེར་གསུང་འཁོར། སྟོན་པོའི་སྟེར་ཐུགས་འཁོར་
ཉེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་མམ་ལྷའི་ལྷ་ཆོགས་སྒྲ་བྱག་གཡས་པ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་
ཡིན་པས་རྒྱུད་དང་འགྲོགས་ནས་འཕྲོས། སྟོད་གྱི་མ་དག་པ་སྐྱེད་ཉེ་གཞལ་ཡས་ཁང་
དུ་བསྐྱར། བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དབང་བསྐྱར། ལམ་ལ་བཀོད། སྐྱེབ་པ་སྐྱེད་ཉེ་ས་
འོག་སྐྱེ་འཁོར། ས་སྟེང་གསུང་འཁོར། ས་ཁྲ་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སུ་བྱས། འོད་
ཟེར་གྱི་སྟེར་མཆོད་ལྷ་སྟོས་ཉེ་གདོད་ནས་བྱབ་པའི་དབང་བོ་དང་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་
མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱས། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་ཁྱེབ་གསར་དུ་ལྷར་བཀོད་པ་
དང་འདྲེས། རང་གི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཁྱགས་ཉེ་སྟེ་བར་གནས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས་དབྱངས་གསལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་བ་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན།
དེའི་དབུས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་དམར། དེ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉེ་རུ་ཀ་

དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་བྲག་གཉིས་ཡབ་ཡུམ་ནམ་མཁའི་འངའ་ཚོན་ལྟ་བུ་རྒྱ་སྒྲ་སྒྲ་ཅམ་
ལ་སེམས་ཁྱེད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ། ཆོ་གའི་ཆོག་ལ་མི་གསལ་གྲང་དེའི་ཐུགས་ཀར་
རྒྱ་དགོས། རྒྱ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་
ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྒྲིམས་པར་ཁྱེད་པའི་གསང་གནས་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྱུ་མའི་དགའ་
བའི་སྒྲུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལྟར་གསལ་བ་བཀུགས་ནས་དུར་ཁྲོད་ལ་ཐེམ་བ་ནས་རྒྱ་དུ་ཡང་
མི་དམིགས་པར་བསམ་པའི་བར་ཆོ་ག་ལྟར་སྤྱད་རིམ་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་
མཉམ་པར་འཛོག་པའི་གནས་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་མ་ཞོར་བ་དགོས། འདིར་ལུས་
དཀྱིལ་མི་སྤྱད། རྫོགས་རིམ་ལ་སྤར་ཆོག་བསྐྱིག་མི་འདུག་གྲང་འདི་ལྟར་ན་བྱས་ཆོག་པ་
འདྲ། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྤྲུལ་གསུམ་བཞིན་དེ་སྤར་ཡང་སྤར་བསྐྱོམ་པ་ལྟར་གྱི་ཉེན་
བཅེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་ལྷང་། ཆོ་གའི་བར་སྐབས་སུ་ཉེན་བཅེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་པར་
འགྱུར་¹ཚུར་འགྱུར་ལ་རྣམ་ཉོག་མེད་པ་དགོས་སོ།

༥ གསུམ་པ་མཐུག་གི་བྱ་བ་བཞུས་པ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡིད་བཞུས་ནི། རང་
གི་ལྟེ་བར་ཉི་མ་ལ་རྒྱ་མམ་རྒྱ་དུ་དཀར་དམར། དེ་ལས་རྒྱུད་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ན་རྒྱ་གི་གདངས་
ཀྱིས་²འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷ་ཆོགས་འཕྲོས། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷར་བཀོད། ཉན་དུ་
རྒྱབ་པ་ན་ཨོྲཱི་གྱི་གདངས་ཀྱིས་སྤྲ་བྲག་གཡོན་ནས་ཁྱེད་རྒྱུགས་ཏེ་རྒྱ་མམ་རྒྱ་དུར་ཐེམ། ལྷུང་འི་
གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ་ལ་རྒྱུད་བཟུང་ནས་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་བཞག །འདི་ལ་
གསང་འདུས་ལྟར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་དུ་ཅུང་ཟད་སྤྲོད་དགོས་གྲང་བདེ་མཆོག་སྤྱད་རྒྱུད་
ལ་ཚུགས་ཡུན་རིང་བས་དེ་འདྲ་མི་འདུག་གོ །བགྲང་ཐེང་མི་རུས་སམ། བོ་དེ་ཅེའི་³སྟེང་
ལས་བཞི་དང་མཐུན་པའི་རི་མོ་ཡོད་ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་ཁྱི་ངག་དབང་བཀུ་ཤིས་

¹ བར་འགྱུར་ མཛོད་དཔར།

² མ་དཔེར་གྱི་ཞེས་གསལ་ཡང་དཀྱུས་སུ་འདིའི་འོག་གི་ཆོག་འཕྲོས་དང་། རྫོགས་རིམ་རྒྱ་མཆོད་གསང་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས།

³ བོ་དེ་ཅེའི་ མཛོད་དཔར།

བར་གསུངས་ལ། སངས་རྒྱུ་མའི་སྤྱན་གྱི་མཆོན་མ་ཡོད་པར་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་
 གསང་འདུས་བསྟན་ཡིག་ལས་གསུངས་པར་བྲི་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་གསུངས་ཀྱང་ད་
 ལྟའི་བར་མ་ན་མི་འདུག་པ་ཆད་དམ་སྟུམ། བྲེང་ཆོག་ལ་སྤྱི་མཆེད་བྲིན་ཆུབས་ཀྱི་ལྷ་བརྒྱ་
 གར་དབང་མ་ཡིན་པར། གོ་ཆའི་བརྒྱ་གར་དབང་བསྐྱེད་ནས་སྤྱུ་རྩ་བཟླ་དགོས་ཞེས་བྲ་
 དགོ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་སྟུམ་སྟེ། འདོད་འཇོ་སོགས་སུ་
 བརྒྱ་ཅི་ཉི་དང་སྤྱུ་རྩ་ཞེས་པའི་སྤྲུགས་གཉིས་འདམ་ག་མཛད་འདུག་པས་སོ།། བཟླས་
 པའི་ས་བོན་ལྟེ་བར་བཀོད་པ་སྤར་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུན་དང་། རྫོང་བཟླས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་
 པས་སྟོང་གར་བཀོད་ཀྱང་ཆོག ། ཅ་སྤྲུགས་སྟོང་པོ་ཉི་སྟོང་གསུམ་སྤྲུགས་ནས་འགོད་པ་
 དང་། རེ་རེ་འགོད་པའི་སྤྲུགས་གཉིས་ལས་པག་མའི་བྲེང་སྤྲུགས་ལྷ་བྱ་ཤིན་རྩ་རིང་བས་
 འདིར་རེ་རེ་འགོད་པ་བདེ་སྟུམ། ཅ་སྤྲུགས་ཀྱང་མང་དུ་བཟླ་ན་བཀོད་ཆོག་ལ། འདོད་ན་
 ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་ལའང་སྤྲུགས་བྲེང་བཀོད། བདེ་མཆོག་ལ་སྤྱིར་བཏང་
 གཡོན་སྒྲོར་དང་། གཡས་སྒྲོར་བྲེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། བཟླས་བྱའི་སྤྲུགས་ནི། རྒྱུད་
 ལས་། “ས་སྟོང་ན་ནི་རིན་ཆེན་བཞི།།” བྲེང་བའི་སྤྲུགས་ནི་དམ་པ་ཡིན།།¹ ཞེས་གཙོ་
 བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཅ་སྤྲུགས་གཉིས། སྟོང་པོ་གཉིས། ཉི་སྟོང་གཉིས། གོ་ཆ་གཉིས་ཉེ་རིན་
 ཆེན་བཞིར་གྲགས་པ་དང་། འཁོར་ལ་རང་སྤྲུགས་བཟླ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཐུགས་ཀའི་རྩྱ་གི་རྒྱ་
 ད་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྟེ་མོར་འཁོར་ལོ་ལྟའི་ལྷ་ཆོགས་སྟོས། འགོ་བའི་དོན་བྱས།
 སྤར་འདུས། རྩྱ་གི་རྒྱ་དར་ཐིམ་པར་བསམ་པ་དམ་ཆོག་གི་བཟླས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཅ་སྤྲུགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། ལྟའི་
 དབྱིབས་བརྒྱད། རྫོ་རྫེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཞུགས། རྒྱ་རྩྱ་ནས་བརྒྱད། ཞལ་ནས་

1 ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༡ བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་༥༥༡ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་སྤྱི་ལོ་ལྟར་སྟེ། ‘ས་
 སྟོང་ན་ནི་རིན་ཆེན་བཞི།།’ ཞེས་སོ།།

ཐོན་ཏེ་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་མགལ་མེདེ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་འཁོར་བར་བསམ་པ་ཁྱོགས་
 བསྐྱེད་སམ་དོ་ཡིདེ་བསྐྱེད་པ། ཚུར་སྒྲགས་སྤང་སྒྲོད་ཅིང་འཇམ་པ་དང་། བར་དག་ཅིང་
 རྩལ་པ་འཕྲོས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཁྱོས་པའི་བསྐྱེད་པ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱད་གདངས་དག་
 བོས་བསྐྱེད་པ་ཁྱོ་བོདེ་བསྐྱེད་པའོ།། བསྐྱེད་གངས་བྱུ་ཆེན་སོ་སོའི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་
 ཡང་ཡབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་འབྲུམ། ཡུམ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་འང་འབྲུམ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོན་ཀྱི་བྲག་ལེན་ཡིན་
 ཞེས་སྤྱིང་འཇམ་དབྱངས་ལས་ཐོས། སྤང་སྒྲགས་གཉིས། ཉེ་སྒྲིང་གཉིས། གོ་ཆ་གཉིས་
 བཅས་ལ་གངས་བཅད་མི་དགོས་པས་ཅི་འབྲུབ། འཁོར་ལོ་རང་སྒྲགས་མ་བྱུ་ན་སྒྱུ་པོ་
 གཉིས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་དོར། མ་ནི་ཀུན་ཀྱི་སྐྱད་ཀོར་དུ་འགོ་བས་
 མི་དགོས། ལྷག་མ་རི་རྩོ་ལོ་སྤྱི་བཞི་མཁའ་འགོ་མ་བཞི། ཀུམ་ཁྱི་ལྷ་རི་ཅི་ཆེ་རི་བརྒྱད་
 ལུགས་འཁོར། རྩི་ཉི་འི་རི་འི་རྩི་འི་རྩི་བརྒྱད་གསུང་འཁོར། ཐིང་རྩི་འི་པོ་པོ་པོ་རྩི་བརྒྱད་
 རྩུ་འཁོར། ཡི་རི་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་སྤྱི་རྩི་ལྷམས་སྒྲོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་དེ་
 དག་གི་འཁོར་ཨོ་དང་། མཐར་ཉི་རྩི་པེ་སྐྱེད་པ་ཁྱི་བསྐྱེད་སྒྲགས་སྤང་འཁོད་ཚུལ་ཤར་ཀྱི་
 མཁའ་འགོ་མའི་ལུགས་ཀར་ཨོ་རི་རྩི་རྩི་པེ། རྩུ་གི་སྤྱི་མའི་ལུགས་ཀར་ཨོ་རི་རྩི་རྩི་པེ།
 ཞེས་སོགས་སྤྱོགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་། མཆམས་གཡས་སྒྲོར་དུ་འཁོད་པར་ཀུན་མཁྱེན་
 གོང་མས་ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱི་བྱིས་ལན་དུ་གསུངས། ཨོ་དང་། ཉི་རྩི་པེ་བརྒྱད་དུས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཨོ་སོགས་བརྒྱད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བསྐྱེད། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སྒྲགས་ཁྱི་ཁ་སྒྲོར་
 གི་སྒྲིན་སྤྱོད་དང་བཅས་དགོས། འབེབས་སྒྲགས་དབང་ཆེན་གི་སྐྱེད་པོ་མ་ཉེ་སོགས་
 དཔལ་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲགས་དང་། ཉི་རྩི་མཐུ་གོ་རྩི་སོགས་དང་། ཉི་རྩི་མ་རྩི་ལོ་གི་བཞི་
 བསྐྱེད་པའི་ལུགས་གསུམ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཡབ་རྒྱུང་དམ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིང་
 པོའི་མཐར་སྒྲོར་པའི་ལུགས་གཉིས་སྐྱེད་ཡང་རང་ལུགས་ཡབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་མཐར་ཡི་གི་
 བཞི་གདག་པ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འང་འདི་བཞིན་བསྐྱེད་པ་རྩི་ཆོས་

སྐྱོང་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསུང་རྒྱུན་
 ཏེ། དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་དབུས་སྟོང་རྒྱ་ར་ཞེས་པར་འབྱུངས་པས་རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཆོར་
 གཤགས་པའི་བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཡོད་དོ།

བཟླས་པའི་མཐར་ཡིག་བརྒྱ་བཟླས། གཏོར་འབུལ་མི་བྱེད་ན་ཉེར་བསྟུ་བྱ། གཏོར་
 མ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱལ་བའམ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཙམ་མ་མཐའ་དགོས། ནང་
 མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། བོ་ཞེས་མགོན་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅས་སྤྱན་དངས་ལ་ཚུ་
 གཉིས་ཉེར་སྐྱོད་རོལ་མོས་མཆོད། ལྷ་མས། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དངས་
 གསུངས་པ་རྒྱུད་པའི་ཆོགས་འདོན་དང་འདོད་འཛོར་ཡང་ཡོད་པས་ཡོངས་གཤགས་ཀྱི་
 སྤྱབ་ཐབས་འདིར་རྒྱུད་སྤྱད་པའི་འདོན་ཆ་དང་མི་མཐུན་པ་ཅུང་བད་རེ་འདུག །ལག་པ་
 གཉིས་ཁ་བྱེན་དུ་བསྟན་ལ་དབྱངས་གསལ་ཆར་གཅིག་བརྗོད་པས་གཡས་པའི་མཐིལ་དུ་
 ཞུ་མི་དཀར་པོ་དང་། གཡོན་པའི་མཐིལ་དུ་ཀླ་མི་དམར་པོ་གཉིས་གཡོན་སྒྲོར། དེ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས་དབྱངས་གསལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་བའི་ལྷ་ཉིདེ་རང་བཞིན་དུ་
 གྱུར་པའི་དབུས་སུ་རྩྱུ་དཀར་པོ་རེ་རེ། ཨོྭ་ཨ་རུ་སོགས་ཀྱི་སྤྲགས་བརྗོད་པས་ལྷ་ཉི་རྩྱུ་
 བཅས་ཞུ་བ་དོ་རྩེ་ཐལ་མོར་གྱུར། སོར་མོ་ཅེ་བསྟོལ་བའི་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་བྱ། ལྷ་མོ་ཆད་མ་
 སོགས་བརྗོད་དེ་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ། ཐལ་མོ་
 ཁ་བྱེ་བའི་སྟེང་གཏོར་སྟོང་བཞག་པའམ་བཞག་པར་མོས། ལྷགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།
 སྐྱོང་ག་ནས་ལྷ་མོ་རོ་དོ་རྩེ་མ་སྟོས་ནས་བད་ཀོར་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་དོ་རྩེ་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་སེ་
 གོལ་གཏོག་ཅིང་། ཨོྭ་ཞུ་བརྗོད་ཨ་རུ་མི་སོགས་ལན་གསུམ་ཀྱི་དང་པོས་གཙོ་བོ། གཉིས་
 བས་ཡུལ། གསུམ་པས་མཁའ་འགོ་མ་བཞི་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་བུལ། ཡབ་ཀྱི་རྩ་
 སྤྲགས་ཨོྭ་ཀ་ར་ཀ་ར་སོགས་ལན་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་
 སྒྲོར་དང་མཆོམས་གཡས་སྒྲོར། ཡང་ཨོྭ་ཞུ་བརྗོད་ཨ་རུ་མི་སོགས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་

མཆམས་མ་བརྒྱད་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་མཆམས་གཡས་སྒྲོར་དུ་ཕུལ། རིག་མ་
བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོད། བི་རི་གིས་ནང་མཆོད་ཕུལ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་གིས་བསྟོད།
སྲིད་པ་དང་མཉམ་སོགས་གིས་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། ཕྱོགས་སྒྲོར་འོད་གསལ་
དུ་བཅུག་ནས་ལྷགས་བྱིན་གིས་བརྒྱབས། གཏོར་ལྷགས་ལན་གཉིས་གི་དང་པོས་ཕྱོགས་
གཡོན་སྒྲོར། གཉིས་པས་མཆམས་གཡས་སྒྲོར་དུ་ཕུལ། སོ་ཅི་ལ་བྱ་རམ་^༡བསྐྱེད་ཀྱང་
ཆོག། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནང་མཆོད། ཡབ་གྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་གིས་བསྟོད། ལྷ་ཡི་ཆོགས་
རྣམས་སོགས་གིས་འདོད་གསོལ་བྱ། ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱས། ཡོ་ག་ཤུ་སོགས་གིས་བད་
ཀོར་འཁྱུད་རྒྱ་དང་བཅས་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྲིན་གིས་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་། འཛིག་ཉེན་པ་
རྣམས་རང་གནས་སུ་གཤེགས། ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་བསྟེམས། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྟོད་པས་
མཇོད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་འབར་སོགས་གིས་སྟོན་ལམ་བཏབ། གཏོར་མ་ཐུན་མཆམས་
སུ་ཕུལ་ཀྱང་རུང་།

ཉིར་བསྐྱེད། ཉེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས། རང་དང་
ཉེ་གསང་གི་ལྷས་རྩྱི་སྐྱུར་སྒྲངས་པའི་སྐྱུ་མའི་དགའ་བའི་སྐྱས་འགྲོ་བ་རྣམས་བཀུགས་ཏེ་
དུར་ཁྱོད་ལ་ཐེམ་པ་ནས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཤར་མཁའ་
འགྲོ་མ། བྱང་ལྷ་མ། ལུབ་ཁར་རོ་ཏི། ལྷོ་གཟུགས་ཅན་མ། ཤར་ལྷོ་འོད་གཟུགས་ཅན་
མ། ལྷོ་ལུབ་གྱི་དེ་ཁར་རོ་ཏི། ལུབ་བྱང་གི་དེ་ལྷ་མ། བྱང་ཤར་གྱི་དེ་མཁའ་འགྲོ་མར་ཐེམ།
ཤར་ལྷོ་འོད་པ་གཟུགས་ཅན་མར་ཐེམ་པ་ནས་ལྷ་མོ་བཞི་ཡང་རང་ངོས་གྱི་གཙུག་པོའི་
ཞལ་བཞི་ལ་ཐེམ། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་ཐེམ་སྟེ་རྩ་ཁམས་བྱིན་
གིས་བརྒྱབ་པའམ། ཡང་ན་ཆོག་ལྷར་བསྐྱེད་ཏེ་རྩ་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་འདུ་ས་སྟོང་ག་
ཡིན་ལ། དེར་ཐེམ་པས་རྩ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱིན་གིས་བརྒྱབས་པར་བསམ། དམ་ཆོག་

^༡ ལུ་རམས་ མཇོད་དབའ།

བ་ཡབ་ཡུམ་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ལ་ཐེམ་བ་ནས། ལྷ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་
བསམ། ལུས་དགྲིལ་གྱི་དབང་བོ་དབང་མོ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་མེད་ཀྱང་བསྐྱུ་དུས་བཅ་ཅམ་
བྱས་ནས་སྤྱད། ལྷོང་བའི་ངང་ལས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུར་བཞེངས། བསྐྱུང་འཁོར་ཐུན་མོང་
བ་གསལ་འདེབས་འདོད་ནའང་བཏབ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་གོ་ཆའི་བསྐྱུང་བ། གནས་ཉིར་བཞིར་
སྤྱང་སོགས་ས་བོན་བཀོད་པ་གོ་ཆ་ཆེན་པོའི་བསྐྱུང་བ། གཡོན་པའི་མཐེབ་མཛུབ་གྱིས་
སྤྱོགས་བཞིར་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་ཨོ་སུམ་ལྷ་སོགས་ཞལ་བཞི་པའི་སྤྱགས་བརྗོད་དེ་ཆམ་
རམ་སྤྱགས་གྱི་བསྐྱུང་བ་སྟེ་བསྐྱུང་བ་གསུམ་བྱ། ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱུས་ལྷང་སྐྱུ་རོལ་པའི་རྩ་
རྩེས་ལས་དང་པོ་བས་རྒྱས་པ་གལ་ཆེ་གསུངས། སྐབས་མགོན་རྩོམ་འཆང་ནས་ཆོ་ག་
རྒྱས་བསྐྱུས་གྱི་བྱད་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ཐོར་སོགས་གཞུང་ལས་བཅའ་
དགོས་གསུངས། གང་ལྟར་ལས་དང་པོ་བར་རྩོག་བདེ་སྟོང་འཆམས་པ་གལ་ཆེ། བསྐྱུ་
ཚུལ་དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པ་དང་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསུང་ལྟར་ཡིན།

༥ ཐུན་མཚམས་སུ་མཐོང་ཐོས་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱུ་དང་སྤྱགས་
གྱི་གདངས་སུ་མོས་པའི་ཆངས་སྟོད་ལ་གནས་པ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སྐྱུ་
གསུང་ཐུགས་ཉིན་མཐོང་ཆད་བདེ་མཆོག་ཏུ་མོས་ལ་རྟུང་བརྒྱད་གྱིས་བསྟོད་པ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རོལ་དུ་བལྟས་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོད་
པ་སོགས་སྟོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ལུས་གྱི་ཆེ་དབང་གི་སྐྱབས་ལྟར་བྱབ་ལུས་གྱི་རྣལ་
འབྱོར། ཉལ་བའི་ཆེ་རང་ལྟར་གསལ་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་ལྷ་དའི་གཞུགས་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་བསྐྱུངས། ཐོ་རངས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་
ཡུམ་དང་། མཁའ་འགོ་མ་བཞིས་ཁྲ་མ་རུ་དང་སྤྱད་བྱངས་གྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་འོད་གསལ་ལས་
ཏེ་རུ་ཀའི་སྐྱུར་ལྡང་། ཁ་ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཞུང་ལྟར་ལ་ལག་མཚོད་གྲུབ་ན་ལེགས་

བས་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་དཔོན་སྒྲོལ་བྱམས་པ། གསེར་ཁ་ཆང་། ར་བ་
 སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་ཡུགས་འགའ་གནང་བ་དང་། སེམས་ཉིད་ཆང་གིས་
 མཁའ་སྐྱོད་མའི་ལག་མཚོད་ཁྱིད་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད། ཕྱི་རོལ་
 མཚོད་པ་ལག་མཚོད་དང་བཅས་པའི་ཆོ་ག་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་མཛད་པའང་འདིའི་ཆ་ལག་
 གལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ལྷ་རྒྱུ་དག་དབང་ཆས་ལྡན་ལས་བྱ་བྱུང་མཁན་པོ་སྟག་སྒྲོང་
 དཀར་པོ་བ་སྒོ་བཟང་ཆས་དབྱིངས། དེ་ནས་བྱ་དགེ་དཔོན་སྒྲོལ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོ། སྟག་
 ཆང་དཔོན་སྒྲོལ་སྒོ་བཟང་རབ་བརྟན། དེ་ལས་ར་ཁྱོད་ནས་མཁའ་སེལ་སྐྱེས་བྲག་ལེན་ཁྱིད་དེ་
 ར་ཁྱོད་རི་ཁྱོད་དུ་ཚུགས་ཡོད། སྤྱོད་ལངས་མ་ཐག་དང་། དགུང་མོ་ཐུན་མཐར། ཡོ་ཚུར་
 སྒྲོན་ཚུར་སྒྲོན་དཔའ་པོ་ཆེ། སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཉེར་བཞིས་མཚོན་དག་མ་དག་གི་བརྟན་
 གཡོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་རོལ་དུ་སྒྲོ་ཞིང་བསྐྱུ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
 ཟླ་རེ་བཞིན་དང་། བྱད་པར་རྒྱལ་ཟླའི་ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཅུའི་མཚོད་པ། གཡོན་པའི་ཀྱན་
 སྐྱོད་སོགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོས་ཀྱི་དམ་ཆོག་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུ་བ་ན་བགེགས་
 དང་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་། སྟག་པའི་སྟུང་བྱིན་ཀྱིས་སྒྲོབས་པ།¹ སྐྱ་གསུམ་ལམ་
 འབྱེར་ཆང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 ཅིང་། རབ་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་ཆེ་འདིའམ་བར་དོར་སངས་
 རྒྱ། མ་མཐའ་འང་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་མཚོག་འབྲུག་པ་དང་། འདིའི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་པ་
 དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་བསྐྱེགས་པ་ཅམ་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་འདི་སྐྱོད་པའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེ་
 ཞིང་། ལས་སྐྱོབ་ཆན་པོ་ཆེ་འདག །འདི་ནས་འཕོ་ཆེ་གི་བ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་
 ལས་གནས་ཁང་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་སྒྲོ་བ་ལྟར་དཔའ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 གདུགས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མཚོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་སྐྱ་གར་ཀྱིས་བསུས་ནས་བྱི་ནང་གི་

¹ བསྐྱེད་པས་པ། མཚོད་དཔལ་།

མཁའ་སྤྱོད་དུ་ཁྱིད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ལམ་
 ལྟག་མ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དོན་གཉིས་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བ་འབྱུང་ཞིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་
 སློལ་འདི་ལ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་སྦངས་ན་གསང་བདེའི་
 ལམ་ལ་བྱང་འཇུག་གི་ཡ་བྲལ་སྦྱུ་འོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྫོགས། འཛིགས་བྱེད་ལ་གཉིས་ཀ་
 ཆང་བར་མ་ཟད། གནད་ལྡ་དང་། ཆོས་འགོ་ཐོན་པ་སོགས་རེད་འདའ་བའི་བྱིས་ལན་ལྟར་
 ཡིན་པས་ཉིན་རེར་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀའམ་བདེ་གསང་རེས་སོས། འཛིགས་
 བྱེད་རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས་ཆག་མེད་བྱེད་པ་བྲལ་ལེན་ཡིན། བྱང་རུ་བྲམས་པ་སྒོ་གྲོས་
 གྱིས་ལྟང་སྦྱུ་རོལ་བའི་རྣེ་རྗེར་བྱིས་པའི་ལན་དུ། ལས་དང་པོ་བས་ཆོ་ག་གསུམ་འདོན་
 གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་སྒོས་འཆུན་ན་རེ་རེའི་ནང་གསུམ་ཀའི་གནད་ཆང་བར་བསྐྱས་
 བས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཀྱང་བསྐྱན་ནམ་སྟུམ། བཀའ་ལྟར་ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས་རེ་
 དང་། རྫོགས་རིམ་སྒོན་ལམ་གྱི་དེའི་ཐད་ཀ་ཅམ་རེའམ། མ་མཐའ་སྒྲ་མཆོད་དམ། དགའ་
 ལྟན་ལྟ་བུ་མ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་བྱུང་མའི་རྗེས་གསང་འདུས་སྒོན་ལམ་གྱི། ཞིང་
 གི་ཕུལ་བྱང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། བདེ་མཆོག་གི། དེ་ནས་
 ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ལྟག་པའི་ལྟས། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཅམ་རེས་སྒོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ལམ་
 ཡོངས་རྫོགས་ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱན་པའི་སྟོང་པོ་བྲི་མ་མེད་པ་རང་
 གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱའོ།

སྟེས་པ། རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་དུང་རྒྱུར་ཐུག་གཅིག་དང་། བྱེ་བ་ཐུག་ཐུག་གསུངས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅི། དཔལ་ལྡན་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་གནད། བཅེ་བས་འདོམས་
 མཛད་མགོན་དེར་བདག་ཕྱག་འཆོལ། སྒྲ་མའི་ཐུགས་བཅུད་བདུད་ཅིའི་རྩལ་རེར་ཡང་།
 མདོ་རྒྱུད་ལེགས་གསུང་གསྒྲའི་རྩལ་སྟེད་དུ། འཆར་བ་སྒྲ་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་དངས་
 པའི་མཆོ། རི་སྟེད་མཆིས་སུ་སྟོ་བས་དཔེར་འོས་མིན། ཉིན་མཆོན་གང་དུ་བསྟོམ་ཡང་

དེ་དང་དེར། འཆང་རྒྱའི་གདམས་པ་ཁ་པོ་འབྲུག་ལྟར་དུ། སྒྲོགས་པའི་སྟོན་རབས་
 གདམས་པའི་ཚུ་བོ་བརྒྱ། ཡབ་ཇེའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོའི་ཆ་རེར་རྫོགས། ལེགས་
 ཉེས་གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་གཟིགས་པའི། རོན་གཉེར་ཞན་པའི་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བོ་
 དང་། སྒྲོགས་ལྟར་ཆེར་མའི་ཁྱུང་བྱུང་ངལ་གསོ་བ། དེ་ཡི་ཡིད་ལ་ཟུག་རྒྱའི་འཛིགས་
 སྟེར་ཡང་། གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་རིགས་པའི་འོར་གྱིས་བྱུག །དམ་པའི་མན་ངག་སྟེར་
 ལ་གཅེས་འཛིན་པའི། གཟུར་གནས་དག་ལ་གཏམ་འདིས་འཕྲལ་ཡུན་གྱི། བན་བདེའི་
 འབྲས་བཟང་བསྐྱུན་ལ་སོམ་ཉི་བལ། དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རྟག་པའི་བཀའ། འགག་
 མེད་རྟོ་རྟེའི་གསུང་གི་རང་སྤྱུ་ཆེ། རྣམ་དཔྱོད་མགིན་པའི་གདངས་ལས་གྲེ་འགྱུར་སྟོང་།
 ལེན་པའི་ལམ་རྟེན་ཁོ་བོ་སྐལ་བཟང་སྣམ། དམ་པའི་བཤེས་གྱི་ཞབས་བད་གྲུས་བསྟེན་
 བས། མད་བྱུང་ལམ་འདིར་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས། འབད་པའི་དགོ་ཆོགས་ལྷ་ཟེར་བྲེ་
 བ་བརྒྱས། རོལ་པའི་འོ་མཆོའི་དགོ་ལེགས་འཛིན་བ་དེས། འཕགས་བོད་རྣལ་འབྱོར་
 དབང་ཕྱག་བྲེ་བ་བརྒྱ། ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་མཁའ་སྐྱོད་རྟོ་རྟེའི་གྲོང་། བཟོད་པའི་གཤེགས་
 རྒྱལ་¹བདེ་བ་མཆོག་གི་ལམ། ཏུས་མཐར་མི་ཉམས་འཕྲིན་ལས་ཆེར་གསལ་ཤོག །ཆེས་
 དཀོན་གསང་བ་སྤྲུགས་གྱི་ཨ་མི་ཏ། རྒྱལ་བའི་བྱུགས་བཅུད་རིམ་གཉིས་ལམ་བཟང་
 གི། མཆོན་ཅམ་འཛིན་པའང་བྱང་ཆུབ་རྟོ་རྟེའི་ལྟར། ཆེར་བསྤྲུགས་ལམ་འདིས་འགོ་ཀུན་
 སྟོལ་བར་ཤོག །མ་འོངས་ཆེ་རབས་བསྐྱེད་ཀྱང་པོའི་བྲེང་། དམ་པའི་ཉིན་བྲེད་འོད་གྱིས་
 མི་གཏོང་ཞིང་། བཤད་སྐྱབ་འདབ་རྒྱས་པན་བདེའི་ཟེལ་མངར་གྱིས། བསྟན་འགྲོའི་བྱང་
 བའི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་ཤོག །འཇམ་མགོན་ཐུགས་བཅུད་དཔལ་ལྷན་སྤྲུང་རྒྱུད་དང་།
 དཔེན་ས་སྟོན་བརྒྱུད་²བྱང་གི་གདམས་པའི་མཛོད། བརྒྱུད་ལྷན་སྤྲུང་མའི་ཞལ་གྱི་བདུང་

¹ གཤེགས་བཤུལ་ མཛོད་དཔལ།

² སྟོན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ།

ཅིའི་རྒྱན།། མི་རྒྱུ་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག ། །། ཅེས་བྱུ་བ་ཆེན་མུ་ཨི་པའི་ལྷགས་
 གི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་ཁྱིད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལྷང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་
 སྐྱུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་བྱུ་བ་དག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་ཡོན་ཏེ་འཆང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་ཞབས་རྩེ་ནས་ཁྱིད་ཞིབ་རྒྱས་ལན་དུ་མར་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ནམས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་སུ་
 བྱས་ཆོག་པར་སྒྲ་མ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཀའ་གནང་བ་ཐོབ་པ་བཞིན། གདམས་ངག་སྐུལ་མཉམ་དུ་ལོན་པའི་ཆོས་
 མཐུན་གྱི་གྲོགས་དུ་མའི་གསུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་བའི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱང་བ་དང་། གཙོ་ཆེར་རང་ཉིད་
 རྫོངས་རྒྱལ་དང་བརྩེད་ངེས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བའི་བླ་གསོར་དམིགས་ནས་དགེ་སློང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་
 བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཆོས་གྲུང་དབུ་བཅམས་ཏེ། མཐུག་སྐུན་
 ལྷང་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འབེལ་གླིང་དུ་རྫོགས་པར་བཀྲིས་པའོ།། །།སྐུ་མཐོ་ལོ།།

༡༡། །གྲུབ་མཆོག་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་གྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་
སྒྲུལ་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
དམར་ཁྲིད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་
བདུད་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།¹

¹ བཞུགས། མཛོད་དཔལ།

ཕྱི་ཁྱབ་བདག་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལ་ན་མོ།

༥ བ་མ་གྱི་ཉེ་རུ་ཀ་རྩ་གི་རྒྱུ་
བརྟན་དང་གཡོ་བའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ།
ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་མཆོག་གི་ནམ་རིལ་དུ།
སྒོམ་མཛད་དཔའ་བོའི་དབང་ཕྱུག་ལྷ་མ་དང་།
བྱབ་མཆོག་ཀུན་དུ་དགེ་བའི་ཞབས་ལ་འདུད།

དབྱིད་ཐིག་མཉམ་སྦྱར་དོ་རྗེའི་སྦྱར།
གང་ལས་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་གནད།
མ་བཙོས་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆ།
ལྷ་མའི་གསུང་བཞིན་འགོད་པར་བྱ།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་སྦྱོད་པ་རྒྱབས་
ཆེན་པོ་སྦྱད། མཐར་ཐོག་མིན་སྦྱུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་
གར་ཡོད་ཀྱི་སར་སྦྱལ་པའི་སྦྱའི་སྤང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཚུ་རྒྱ་དང་མིག་འཕྲུལ་
བཞིན་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་བ་དང་མོས་བ་སྣ་ཆོགས་
པའི་དབང་གིས་དེ་འདུལ་བའི་སྤྱིར་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་སུ་གང་
ལ་གང་འཆོམས་ཀྱི་སྦྱའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ། གསུང་གི་བརྗོད་པ་མི་འདྲ་བ་སོགས་སྦྱ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ནམ་རིལ་མཐའ་གྲས་པ་ལས་རང་རེ་ལ་ཉ་ལས་ན་བྱེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱ་ཅམ་
འཆར། དེ་ལ་སྟོས་ནའང་སྤྱིར་བཞིའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ནི་རྩལ་སྤྲུག་ཅམ་ཡིན་མོད།

དེ་ལྟར་དབྱེད་ན་ས་གསུམ་¹གདུག་ཅན་གྱིས་བཟུང་བའི་འགྲོ་བའི་སྤྲིག་སྒྲིབ་འདུལ་ཕྱིར་
 སྤྱིང་འདྲིའི་རི་རྒྱལ་གྱི་ཅེ་མོར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་སྐྱུར་
 བཞེངས་ནས་རྒྱུད་གསུངས་པ་སོགས་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་རེད། མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ལས་མི་འདུང་ཡང་རྩུ་འཕྲུལ་སོགས་གྱིས་ཐར་ལམ་མཆོན་དཀའ་
 བ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་ལས་ཆར་པ་བ་སྟེ་མནར་མེད་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་ནས་རེ་ཞིག་མཛོད་མཛོད་རྟེན་ལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་།
 གནས་སྐབས་དེར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསལ་བ་ཅམ་ལས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱོད་
 པའི་ཐབས་སུ་མ་སོང་བའང་སྤྲོད། དེས་ན་གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནི་མཛད་པའི་
 མཆོག་ཡིན་པས་དེར་ཞུགས་ན་སྤྲུགས་བཟང་ལ་མཐའ་བརྟན། དེ་ལ་རང་གིས་དོན་གཉེར་
 མ་བྱས་ན་དེར་ཟད། གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱང་ན་ཆོས་རི་སྟེད་བཀའ་སྒྲུལ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་འཁྲིད་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོས། “ཁྱོད་གྱིས་རི་སྟེད་བཀའ་སྒྲུལ་བ།” ཅུ། “ཞི་གྱུར་³མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད།”⁴
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། གསུང་གི་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་མ་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་
 ཆོགས་སྒྲིབ། སྤྲོད་པ་གྲོལ་བ་འཕགས་ལམ། གྲོལ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སར་བཀོད་དེ་འཁོར་བ་མ་སྒྲོངས་བར་དུ་འགྲོ་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་བཞིན་
 པ། དེའང་མདོའི་ལམ་གྱིས་ལུས་རགས་སྤྲ་སྒྲུངས་ནས་རྩོ་རྩེའི་སྐྱ་སྐྱབ། སེམས་རགས་
 སྤྲ་སྒྲུངས་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྤྱིབ་པལ་ཆེར་ཟད་ཀྱང་། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་
 སྒྲུངས་ནས་ཤེས་སྤྱིབ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་སྤྲགས་ལས་མདོས་མི་རུས། རྒྱ་མཆོན་ཤེས་

¹ དབྱེད་ནས་གསུམ་ ཤིང་དཔར།

² རང་གི་ ཤིང་དཔར།

³ མ་དཔེར་འགྱུར་ཞེས་གསལ།

⁴ རྩོམ་ཁ་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༧ གསུང་མོར་བྱ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༡༥ན།

སྐྱེ་བའི་ན་ཏུ་སྤྲོ་མོའི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་རྫོགས་པར་ཐེམ་ནས་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་
 སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོ་མཐའི་བར་བཞུགས་པ་
 སྤྲོགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལ་སྟོས། སྤྲོ་བྱེད་དབང་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྟོ་གསུམ་
 ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱང་ཞིང་། ཐ་མས་སྟོ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་སྤྲོ་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྲོ་སྦྱངས་
 པའི་མཐར་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་གསུམ་དབྱེར་མེད་འབྱུང་། བདེན་གཉིས་ངོ་པོ་ཐ་དད་དུ་
 འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན་པས། བདེན་གཉིས་ངོ་
 པོ་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་སྐྱེ་བྱགས་བྱང་འཇུག་འབྱུང་བའི་ཐབས་གནད་མང་པོ་སྤྲོགས་ལ་ཡོད།
 སྤྲོགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གནད་སྐྱེ་འོད་ལ་འདུས། ཐབས་རྒྱས་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྲོ་པོ་སྐྱེ་འོད་
 དང་། ཡང་སྤྲོ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེ་དང་། བྱགས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 བྱེད་། དེ་སྐྱེ་བྱེད་ལམ་རིམ་དུ་མདོ་སྤྲོགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་འདུ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་
 ལེན་ལ་མ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་མདོ་སྤྲོགས་འབྲེལ་ཡང་སྐྱེ་ལུས་ཅལ་དུ་འདོན་ན་པ་རྒྱད་འདུས་
 པ་དང་། འོད་གསལ་ཅལ་དུ་འདོན་ན་པ་རྒྱད་བདེ་མཆོག་བཞེན་དགོས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་
 གསུམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས། སྐྱེ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་དམ་པ་ཡང་དག་
 པའི་ལྟ་བ་གཉིས་སྟོག་ཤིང་བྲས་ནས་སྤྲོགས་ཀྱི་ཐབས་གནད་སྟོན་པ་འདེབས། ཐོག་མར་
 ཐོས་པ་མེད་ན་སྟོམ་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་དགའ། ཤེས་ཀྱང་སྤྲོ་མའི་གདམས་ངག་མེད་ན་གནད་
 དུ་མི་འགྲོ་ན་མ་ཤེས་པར་ག་ན་འགྲོ། ལས་དང་པོ་པས་སྤྲོགས་ལ་འཇུག་ན་བྱན་མོང་ལམ་
 སྦྱངས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རང་ངོས་ནས་གངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་བར་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་ངང་པ་བད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟར་སྟོ་ཡང་། དེའི་
 བར་སེམས་ཅན་ནམས་སྤྱད་བསྐྱེལ་དག་པོས་མནར་པ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲོ་རྗེས་ཡིད་
 བསྐྱེལ་ཏེ་བདག་གིས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་མ་
 ལུས་པ་སྤྱད་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་ལས་སྟོ་ལ་སྤྲོ་དུ་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་

ལས་དབང་བཞི་རྣམ་དག་སྐྱབ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་མཁོས། དེའི་སྐབས་སུ་ཁས་
 གྲངས་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ཞིང་སྒྲོང་ཉིད་ལ་གོ་བ་ཐེབས་པ་
 ཞིག་གིས་བསྐྱེད་རྫོགས་རིམ་པར་བསྒྲོམ་དགོས་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་མེད་པར་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 དམིགས་པ་སྐྱོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་རིམ། རེས་འབྱུང་
 མེད་པར་བྱང་སེམས་དང་ལྟ་བ། ཆེ་འདྲིར་ཞེན་ལོག་མེད་པར་རེས་འབྱུང་འོང་བ་མེད་པ་
 རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས། “རང་གི་དོན་དུ་འདི་འབྲེེ་སེམས།། ‘མི་ལམ་དུ་འང་མ་མིས་ན།།’
 གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྒྲེ།།”¹ ཞེས་པས་ཐག་བཅད། དེས་ན་ཆེ་འདྲིའི་སྒྲུང་ཤས་ལས་མ་
 ལོག་ན་ཆོས་ཀྱི་དྲི་མི་བློ་བས་ཐོག་མར་རྒྱུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ། འཁོར་བར་
 ཞེན་ལོག་མེད་ན་ཆོས་བྱས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུར་འགོ་བས་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་
 རིམ། འབྲིང་དངོས་ལམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཐར་ཀྱང་གཞན་དོན་མི་རྫོགས་པས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྐྱབ་བ་ཅུལ་དུ་འདོན་དགོས། ལྟའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲུང་ཅུ་ཅང་མི་
 དཀའ་འང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྐྱེ་དང་། གྲེ་བྲག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
 བ་མ་ཞོར་བ་དཀའ་བས་ལམ་འགག་ནས་ཡོད་པ་ངོ་ཤེས་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་
 ཉིད་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྒྲོམ་པ་ལས། དང་པོ་ནས་རིམ་གཉིས་འབྲེལ་མར་བྱེད་པ་རྒྱ་གར་
 པཌ་ཆེན་གྱི་གཞུང་དུ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་། བོད་ཀྱི་མར་མི་ཡབ་སྤྱི་ཀྱིས་ཐུན་སྒྲོང་ལ་
 བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཐུན་སྒྲུང་ལ་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པར་གསུང་ཚུལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
 བཀོད་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ལས་དང་པོ་པས་རིམ་གཉིས་ལ་བག་ཆགས་འདོག་
 པའི་ཐབས་སུ་ལེགས་པར་དགོངས་པ་ཡིན།

དེས་ན་རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་སྒྲོན་འགོ་བཤེས་གཉིན་བསྐྱེན་ཚུལ་ནས་བྱིན་དུག་

¹ རྗེ་བསྟན་འཕེལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟ་སྐྱེད་འབྲེེ་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་ཤས་ལས་མ་ལོག་ནས་ཆོས་རྒྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་མི་འདྲ་
 སྐྱེ། “མི་ལམ་དུ་འང་མ་མིས་ན།།” ཞེས་སོ།

བར་གྱི་ལམ་རིམ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ་སྟོན་རུང་དང་པོ། དབང་བཞི་རྣམ་དག་ལོད་པ་སྟོན་རུང་གཉིས་པ། དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་སྟོན་རུང་གསུམ་པ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་འགྲོ་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་གྱི་གནད་རྫོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་སྟོན་པ། ཞིང་ལ་ཡུར་མ་ལྟར་འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་སྐྱིབ་སྦྱང་བ་དྲོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུགས། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསུམ། དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་སྐྱེ་མ་གསུམ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འོ།

གཉིས་པ་དྲོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུགས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བྲིས་བྲིན་ཅིང་། འདིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིག་བརྒྱ་ཉིད་གཅིག་གིས་ལྷུང་བའི་འཕེལ་ཁ་འཆད། འབྲུམ་གྱིས་སྒྲགས་གྱི་རྩ་ལྷུང་འདག་པར་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲིབ་སྦྱང་དཀའ། བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ལུལ་ནས་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱིམས། འཕེན་བྱེད་དགོ་པའི་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་སྦྱང་ཡང་མ་དག་པའི་སྐྱག་བདེན་སྦྱེད་པའི་ཆ་སྦྱངས་དགོས། བདུད་ཅི་དཀར་པོས་ལུས་ཀྱི་ནང་དང་རྩ་འཁོར་ཐམས་ཅད་གང་བས་བྱམ་དབང་། བདུད་ཅི་དམར་པོས་གང་བས་གསང་དབང་། སྟོན་པོས་གང་བས་ཤེར་དབང་། དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་མམ་འོད་ཟེར་སྣ་ལྔའི་རྒྱན་གྱིས་གང་བས་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའམ། ཡང་ན་བདུད་ཅི་དཀར་པོས་སྦྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གང་བས་བྱམ་དབང་། དམར་པོས་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་གང་བས་གསང་དབང་། སྟོན་པོས་སྦྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གང་བས་ཤེར་དབང་། དཀར་དམར་མཐིང་གས་ལུས་ཀྱི་རྩ་གནས་ཐམས་ཅད་གང་བས་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དམིགས་པ་སྦྱང་བ་གསུང་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར་ཡོད། སྒྲིབ་སྐྱིབ་དག་པའི་ཉགས་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ།

གསུམ་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྒྲ་མཆོད་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུའི་
 ཐུགས་ཀར་དོ་རྩེ་འཆང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་བདེ་མཆོག་འགོད་དམ། ཡང་ན་རང་གི་སྤྱི་
 བོའམ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲིའི་
 སྟེང་དུ་དོ་བོ་རང་གི་ཙ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ངམ། དེའི་ཐུགས་ཀར་བདེ་
 མཆོག་བཀོད་ཀྱང་རུང་། ཡང་ན་པད་ཉི་འཛིགས་བྱེད་དུས་མཆོན་གྱི་གདན་ལ་སྒྲ་མ་དང་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སམ། ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་
 རྫོགས་གཙོ་རྒྱུ་རམ། ཉེན་དང་བཏེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་དེ་དག་གང་བྱེད་
 ཀྱང་ཉེ་རུ་ཀ་ཙ་ཞལ་ནག ། ཅེས་སོགས་ཆོ་གའི་ཆོག་རིས་ལྟར་རྒྱས་པར་བརྗོད་འདོད་
 བའང་བརྗོད། མཐའ་སྐོར་དུ་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་དཔའ་བོ་མཁའ་
 འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་སྦྱང་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའང་ཆོག ། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སོགས་
 སྐྱབས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བསྟེན་པས་ཀྱན་འདུས་སུ་མོས་པ་གཤམ་ཆེ། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བྱེད་དགོས་པ་མེན་ཀྱང་བྱས་ཆོག ། དབང་བཞིའི་སྟོན་བྱེད་
 དང་སྦྱ་བཞི་འབྲུབ་ངེས་པའི་ཉེར་སྦྱོང་སོགས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་
 དང་། རིག་མ་བཅུ་དྲུག ། ཡན་ལག་བདུན་པ་རྣམས་ཆོ་ག་དང་སྒྲ་མཆོད་ལྟར་རམ། གཞན་
 རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས། མཐུལ་ཉེར་གསུམ་མའམ་སོ་བདུན་མ། ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པ།
 འདོད་ན་བྱང་སེམས་དང་ཐུགས་སྟོན་བཟུང་། དེ་ནས། སྒྲ་མ་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་དོ་བོ་སྒྲ་མ་
 ཉེ་རུ་ཀ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། ། ཡི་དམ་× སངས་རྒྱས་× དམ་ཆོས་× དགེ་འདུན་×
 མཁའ་འགྲོ་× ཆོས་སྦྱོང་× བསྐྱུ་ན། དུས་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་དོ་བོ་སྒྲ་མ་
 ཉེ་རུ་ཀ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། ། ཞེས་སམ། སྒྲ་མ་ཡི་དམ་མཆོག་གསུམ་མཁའ་འགྲོ་
 ཆོས་སྦྱང་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་དོ་བོ་སྒྲ་མ་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། ། བདག་གི་སྒྲོ་ཆོས་
 སུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་× ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་

བར་མ་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་མ་བྱུང་བར་ལུས་བདེ་བ། ཅ་འཇམ་བ། རྒྱུ་
 དལ་བ། བདེ་བྱོང་སོགས་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེ་བར་མ་བྱུང་དབུ་
 མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པ་སོགས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲོར་དེ་
 དང་སྦྱར་བའི་གསོལ་འདེབས་གངས་ཅི་མང་བྱས། ལྷ་མའི་སྐྱེ་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་དམར་
 མཐིང་གསུམ་དང་། རིགས་ལྷའི་རང་མདོག་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྷའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲོ་གསུམ་སོ་སོ་
 དང་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སོགས་གོགས་བྱེད་མཐའ་དག་
 སྦྱངས་ཏེ་ལམ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
 བར་བསམ། སྦྱར་ཡང་ལྷ་མའི་སྐྱེ་བའི་ཨོ་ལས་འོད་དང་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་བྱང་།
 རང་གི་སྐྱེ་བོར་ཐིམ། ལུས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་སྦྱངས། བྱམ་པའི་དབང་ཐོབ། སྐྱེ་སྐྱེ་འབྲུབ་པའི་
 རུས་པ་འཛིག་པ་སོགས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་བཞི་རྒྱས་བསྐྱེས་ཅི་རིགས་སྦྱངས། འདིའི་
 སྒྲ་མ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་རྩི་མ་རགས་པ་དང་། བྱི་མས་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
 འཇུག་ཡན་ཆད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྦྱང་བྱའི་ཤེས་སྐྱིབ་རགས་སྒྲ་སྦྱང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་
 ཅ་བའི་ལྷ་མ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་དམ་མིན་ཀྱང་ལྷ་མའི་སྐྱེ་རྗེ་རྒྱུད་ཀྱི་སོང་། ཅ་དབུ་མ་ནས་
 ཞུགས་ཏེ་སྦྱང་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བར་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་བྱོན། ཤིན་
 ཏུ་སྒྲ་བའི་སྒྲོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེར་ཐིམ་པས་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་
 གདན་དང་དཀར་པོ་གོས་སུ་བྱས་ནས་ལྷ་མ་ཡི་དམ་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་པའི་ལྷ་མ་ལྷ་
 ཏེ་རུ་ཀ་ཡའ་ཡུམ་གྱི་སྦྱར་དགོང་གིས་བཞེངས་པ་ལ་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་བཞག །སྐྱེ་བ་
 ཀྱན་ཏུ་ཡང་དག་ལྷ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཐིག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་༎ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་དགོས་པ་ཆེ། དངོས་གྲུབ་དང་ལམ་གྱི་
 རྟོགས་པ་གང་དོན་དུ་གཉེར་ནའང་ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་རག་ལས་པས་བྱིན་

༡ མ་དཔེར་རྟགས་ཞེས་གསལ།

རྒྱལ་པོ་འཁྲུག་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་ཅེས་གསུངས་པས་གསོལ་འདེབས་སྒྲ་མས་
 རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྟགས་མ་བྱུང་བར་དུ་འབད། ཡུན་རིང་བྱུང་དང་གྲངས་མང་ཉུང་ལ་མི་
 སྟོས་པར་ཡིད་འཁུལ་བ་དང་གནད་རྫོགས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཀུན་མཁྲིན་སྒྲ་མས་ཚུ་མིག་ལུང་
 ཏུ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འབྱོར་པའི་རྟགས་ཁྲི་ཆེན་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་
 བཤ་གྲུབ་ཡང་ཡང་གཟེགས་པ་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཤ་གྲུབ་དུ་མ་གཟེགས་པ་དེ་
 དག་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ལ་པན་བ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ཆ་མཐུན་ཞིང་།
 དེ་དག་གི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་གྲུ་མང་པོ་ཚུགས་པ་སོགས་དང་། བསྐྱེད་ན་རྟོགས་
 བ་སྐྱེ་སྒྲུམ་ཡང་ཡང་འཆར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་སྒྲོན་དུ་ཡིག་བརྒྱ་སྒྲ་མའི་
 གསོལ་འདེབས། མཐུལ་སོགས་འབྲུམ་རེ་རྗེའི་རང་ལུགས་ལ་ངེས་ཅན་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་
 ང་རང་ཆོས་བྱས་ནའང་ལེགས། རིམ་གཉིས་ཐུན་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་པའོ། རྫོགས་རིམ་ཆོ་
 གའི་དཀྱུས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཐད་ཀར་ཉམས་སུ་ལེན་ན། བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་རྫོང་
 སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དང་། ཆོགས་ཞིང་གི་འགོར། རང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲ་མ་
 དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དབལ་ཏེ་རུ་ཀའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར། ཅེས་པ་ཅམ་མམ། མངོན་རྟོགས་ལྟར་སྐྱེའི་ཉམས་རྒྱས་པར་
 བརྫོང་ན་གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད། དེ་ནས། རང་གི་སྦྱིང་གའི་པི་སེར་པོ་
 སོགས་གྱིས་འོག་མིན་ནས་སྒྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཏེ་རུ་ཀའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱོན་
 བངས་ཏེ་བསྐྱེད་པས་སྐབས་གནས་ཀུན་འདུས་སུ་མོས། འོད་ཟེར་རང་གི་སྦྱིང་གར་ཐིམ།
 ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མཆོད་པ་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་
 པ། འདོད་ན་སྒྲོམ་བཟུང་གཉིས། མཐུལ། གསོལ་འདེབས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི།
 དབལ་ལྡན་ཅ་བའི་སོགས་གྱིས་སྒྲ་མ་སྦྱིང་དབྱས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ལ་སྒྲ་མས་རྗེས་
 སུ་འཛིན་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ། དག་པའི་འཕྲོར་ཅ་གསལ་

བཏབ་སྟེ་སྟེ་བའི་སྒྲིབ་སྒྲ། གཏུམ་མོ། རྫོང་བཟླས། དེ་ནས་ཆོ་ག་ལྟར་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་
 རིམ། དེ་དེའི་མཐར་བསྟེ་བ་སྤྱར་ན་རྒྱུད་དབྱ་མར་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་། སྤྲགས་བརྗོད་
 དེ་ཉེན་དང་བཟེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བཞེངས། བྲེང་ཆོག་དང་བཟླས་པ་སོགས་ཆོ་གའི་
 མཐུག་རྫོགས་པར་བྱས་ན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྤྱན་གཅིག་ལ་རྫོགས་ཤིང་¹སྤྲབས་
 བདེ། ཡང་ན་སྤྱན་སྤྲ་མ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཆམས་རྩམ་སྤྲགས་ཀྱིས་²བསྐྱེད་བའི་བར་བྱས།
 ཉེར་བསྐྱེད་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་འདྲ། སྤྱན་རྗེས་མར་རྫོང་སེམས་བསྐྱོམ་བཟླས་དང་། ཟླ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱན་དུ་བཏང་། སྤྲ་ཀྱི་ཉེ་དུ་ཀ་བྲག་གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་ཀྱིས་དམིགས་
 སྐྱོར་ཅི་ཅམ་འཆམས་པ་བསྐྱོམ་ཡང་ཆོག །

༥ སྤྱིར་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ས་བཅད་ལ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་བཟོད་
 པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་(གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་)ལ་
 ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་གནས་ཚུལ་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ལུས་ལ་རགས་པ། སྤྲ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ད་ལྟའི་གདོས་
 བཅས་ཀྱི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་སྤྱང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་ལམ་དང་།
 བར་དོའི་ལུས། ཀྱན་རྟོག་བརྒྱུད་ཅུ་རྒྱུ་བའི་གནས་པ་ཅ། གཡོ་བ་རྒྱུད་། བཞོད་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྱིང་གའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་
 བཞོན་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་རགས་པ། སྤྲ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། འབྲུག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ལྷའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་
 བཞོན་པ་ནི། ཅེ་ཉེན་དུག །ཉེ་ཉེན་ཉི་ཤུ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་དང་། ཀྱན་རྟོག་བརྒྱུད་

¹ རྫོགས་ཞིང་ མཛོད་དཔལ་།

² ཆམ་ངམ་སྤྲགས་ཀྱི་ མཛོད་དཔལ་།

ཅུའི་སེམས་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་གཏུག་སེམས་སོ།། དཔེར་ན། སེམས་རགས་པ་ནི་ཆུ་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་དང་། སྤྲ་
བ་ནི་ཅུང་དྲངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ནི་རྫོགས་པའི་རྩི་མ་དང་བྲལ་ཏེ་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་དང་འདྲོ།།

གསུམ་པ་ལུས་སེམས་སྤུན་མོང་གི་གནས་ཚུལ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སྒྲོག་འཛིན་གྱི་
རྒྱུ་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཆུ་དང་གཤེར་བའམ། མེ་དང་ཆ་བ་ལྟར་ངོ་བོ་དབྱེར་
མེད་དུ་གནས་པ་དེ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་འཇུག་པ་སེམས་དང་། སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལུས་ལ་
རག་ལས་པས་རྩ་བ་རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་ལ་ཐུག །ཆོས་བྱེད་ན་སེམས་འདུལ་དགོས་
པས་སེམས་སྤྲ་རགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ། དགེ་སེམས་ལའང་སྤྲ་རགས་ཤིན་
ཏུ་མང་། སེམས་སྤྲ་བ་ལས་རགས་པ་རྣམས་བྱུང་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད། བར་དོ་
བ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་གང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་བའི་གནས་
དེ་སྤྱང་གའི་རྒྱ་ཏྲེའི་དབྱས་མ་ཞོར་བ་ཡིན། རྒྱུང་ནི་ལོང་བ་རྟུང་ཅན་དང་། སེམས་ནི་ཞ་བོ་
མིག་ཅན་དང་འདྲ། ལོང་བ་རྟུང་ཅན་གྱིས་གཟུགས་མི་མཐོང་། ཞ་བོ་མིག་ཅན་གྱིས་འགོ་
མི་རུས། དེ་གཉིས་འགོགས་ཏེ་རྟུང་ཅན་གྱིས་མིག་ཅན་ཁུར་ནས་ཕྱིན་ན་གང་དུ་བགྱོད་
པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉེན་རྒྱུང་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་བགྱོད་མི་རུས།
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་སྤྱོད་མི་རུས། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་ན་གང་འདོད་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་འཇུག་རུས། དེས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་ཡོད་པས་
སྤྲ་གས་ལུགས་ལ་དེར་ཡང་གཟུགས་སྤྲ་མོ་འཛིན། །མདོ་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་
པའི་རྒྱུང་མ་བཞུགས་མཐོང་ལྟར་མིག་ན་ཡོད་གསུམ་གྱིས་ཐག་རིང་པོའི་ཡུལ་མ་སྤང་
པར་འཛིན་པས་མདོན་ཤེས་བཞག །སྤྲ་སྤྲེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་སྤང་ནས་འཛིན་ཅིང་།
སྤང་ཚུལ་ཡང་རེག་དགོས་པས་དེ་གསུམ་ལ་མདོན་ཤེས་མ་བཞག་ཀྱང་ཡུལ་དང་སྤང་

དགོས་པ་བཞེན་པའི་རྒྱུ་གི་སྤྲུལ་ཆོག་¹ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་སྤྲུགས་ལུགས་མིག་ཤེས་
 གྱིས་པ་རི་མཐོང་བ་བཞེན་པའི་རྒྱུ་ཡུལ་དང་སྤྲད་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞེན་དུ་སྤྲ་ལྟེ་
 ལུས་ཤེས་ཀྱང་སྤྲས་ན་བཞེན་པ་དང་དེ་ལ་ཞོན་པའི་མི་ལྟར་རྒྱུ་གིས་ཡུལ་བཟོད་ཀྱས་
 པས་དབང་ཤེས་སྤྲ་ཀའི་མངོན་ཤེས་སྤྱིད་ཚུལ་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་མིག་ས་སྟོང་། རྩ་བ་
 ལྷག་དོར། སྤྲ་ནམ་སྟོང་། ལྟེ་འདྲིལ་ཉེན་དབང་ལྷག ། ལུས་སྤྱིབ་སེལ། ཡིད་ཀྱན་བཟང་
 ལ་བཞེན་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་སྐབས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟེ་དོར་བཟླས་ལ་བཞེན་ནས་
 སྤྱབ་པ་དང་། དེར་མ་བད་མདོ་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་དང་བ་སྤྲ་སོགས་
 སྤྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པར་གསུང་བའང་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱུ་གི་
 རང་བཞེན་ཡིན་པའི་གནད་ལ་ཐུག ། སྤྲུགས་ལུགས་སངས་རྒྱས་པ་ན་རྒྱུ་སེམས་ཅམ་
 ལས་བཞེངས་པའི་སྤྱ་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་སྤྱ་དང་། དེའི་གདངས་²གསུང་། སེམས་སྤྲུགས་
 ལྷ་ཤར་ཉེ་སྤྱ་གསུང་སྤྲུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་གང་ཞུགས་སར་སྤྱ་
 འགྲུབ་ཅིང་། སྤྱི་སྤྱ་སེན་སོགས་ཀྱང་ཐ་མལ་གྱི་བེམ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དེར་
 ཤར་བས་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པར་གསུངས། ད་ལྟ་རྒྱུ་སེམས་དང་ར་རགས་པས་བྱ་བ་
 གྱེད་ཅིང་སྤྲ་བ་བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱར་མ་ཐག་དང་
 འཆི་སེམས་སྤྲ་མའི་ཆེ་རྒྱུ་དང་ནམ་ཤེས་རགས་པ་ནམས་ཐིམ་ནས་རྒྱུ་སེམས་སྤྲ་བ་ལ་
 བཏགས་པའི་ངས་བྱ་བ་གྱེད་པས། རྒྱུ་སེམས་རགས་སྤྲ་གཉིས་ལས་རགས་པ་གནས་
 སྐབས་པའི་ལུས་སེམས་དང་། སྤྲ་བ་གཙུག་མའི་ལུས་སེམས་ཞེས་ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཞིང་། ཐ་
 མལ་པ་ལ་སྤྱི་འཆིའི་ཆེ་རྒྱུ་སེམས་སྤྲ་མོ་མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
 གསལ་ཞིང་རིག་པར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་འདིར་འབབ། རྒྱུ་སེམས་དང་དེའི་སྟོང་

¹ སྤྲུལ་ཆོག་ མཛོད་དཔར།

² མ་དཔེར་གདང་ཞེས་གསལ།

ཉིད་ངོ་བོ་བྱུང་དུ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པས་གཅིག་ལ། སྤྲོད་གཤིས་སོ་སོར་དབྱེར་ཡོད་པས་
 ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན། རྫོགས་རིམ་གྱི་ནལ་འབྱོར་པས་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་
 གིས་བཀར་ནས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྐྱུན་པས་ལམ་དུས་སུ་བསྒྲུབས་སྟོབས་གིས་
 རྒྱང་སེམས་སྤྲོ་མོ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྤྱི་སྒྱུར་བཞེངས་པ་ཡོད། དེ་ཡང་མངལ་དུ་སྤྱེས་པའི་
 ཆེ་མ་ཤི་ཚུན་ཆད་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་ཁ་སྐྱར་གྱི་དབུས་ན་
 གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་འབྲལ་མི་རུང་བའི་རྒྱང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཡོད།
 དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་མི་ཤིགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། སེམས་
 རང་བཞིན་ནམ་དག་ལས་འོད་གསལ། རྒྱང་རང་བཞིན་ནམ་དག་ལས་སྐྱུ་ལུས་ཏེ། སྐྱེ་འོད་
 གྱི་སྐྱུབ་གཞི་གསལ་བར་ངོས་བབྱང་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་
 གིས་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཨེ་ཨྱི་ལ་དམར་འཇུག་བྱས་ནས་སྐྱུ་ཐུགས་
 ཟུང་འཇུག་སྐྱུབ་པའི་གནད་མེན་པར་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ལག་གཏོད་གྱི་གདམས་པ་
 ཞེས་བཤད་ཅིང་། མདོ་ལས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་ནམ་དག་སྟོང་བྱུང་གྱི་འི་མ་དང་
 བལ་ཏེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། གཞུགས་སྐྱུ་སྐྱུབ་པའི་ཐབས་བསྐྱལ་
 ཆེན་དུ་མར་མགོ་ལུས་སྤྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
 སྦྱོར་བར་མཛད་པས་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་རྫོགས་རིམ་ནི་ལུས་སེམས་ཐུན་
 མོང་གི་གནས་ཚུལ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་རྒྱང་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་སུ་རྩ་
 རྩའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་དགོས་པས་ལུས་སེམས་དང་། ཅ་རྒྱང་ཐེག་ལའི་ཆགས་ཚུལ་
 ཤེས་པ་གཤམ་ཆེད།

༥ གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་རྫོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དངོས་ལ། རྒྱང་
 དབུ་མར་སྐྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་། རྩད་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱེས་པའི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་
 རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་ས་བཅད་ཡིན་པས་དང་པོ་ལ་ཐོག་མར་ཅ་འཁོར་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་

བ་སོགས་རྫོགས་རིམ་པལ་ཆེར་མི་འདྲ། སྤྱི་མ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཆེར་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་བྱེད་དུ་འདྲ་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན།

རྒྱུ་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྦྱ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་
ཚུལ། དེ་ལས་རྫོང་བསྐྱས་བྱེད་ཚུལ། རེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་དང་གསུམ་མཐ་མཐར་
སྤྱིང་གར་གཞོལ་ཚུལ་དང་བཞིར་བྱས་ཀྱང་ཆོག །དང་པོ་(ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྦྱ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་
ཚུལ་)ལ་སྤྱོད་དུ་གནད་བཞི་ལྟ་བུ་བ་དང་། ཅ་གསལ་འདེབས། ཅ་ལམ་སྤྱངས་བ། རྣལ་
འབྱོར་དངོས་དང་བཞིར་བྱས་ཀྱང་རུང་། ས་བཅད་བཅུ་དཔོན་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེའི་
སྤྱིང་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྱུས་ཅི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསམ་ན་ལམ་གྱི་གནད་རྫོགས། ས་
བཅད་མེད་པའི་བཤད་པ་ཐོར་བྱ་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲ། ས་བཅད་ཡོད་ན་སོ་
སོར་སྤྱོད་དུ་བཀོད་པ་དང་འདྲ་བས་སྒྲོ་རོར་འདུམ་བདེ་བ་འོང་། དེ་ཡང་གདན་རྒྱབ་མཐོ་
ལ་མདུན་དམའ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅ་དབུ་མའི་ཅ་བ་མཐོ་ན་ལུས་བྱང་པོར་སྤྱོད་པ་དང་
དམིགས་ཏེན་གསལ་བའི་བྱེད་ཆེ་བར་བཤ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་གསུངས་ཞེས་སྐྱབས་
མགོན་རྟོ་རྗེ་འཆང་གསུངས།

(དང་པོ་)གནད་བཞི་ནི། “ཡུལ་དང་དུས་དང་ལུས་རྒྱུ་གི། །གནད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་
ཤེས་བྱ།”¹ ཞེས་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟར་དང་། དུས་ཀྱི་གནད་སྤྱི་
བཞིར་བསྐྱེད་ཡང་རུང་མོད། བྱེད་པར་སྤྱོད་རིག་པ་དྲངས་པའི་དུས་དང་། སྤྱི་རྩི་མེད་དུས་
སོ། །རྒྱུ་གི་གནད་ནི། རྒྱུ་སྦྱ་ཅན་དང་གོད་བག་ཅན་མ་ཡིན་པར་དལ་བྱར་རྒྱ་བའི་ཆེའོ། །
ཡུལ་གྱི་གནད་ནི། གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནས་མ་ནོར་བར་དེར་དམིགས་གནད་
འཆུན་པ་གལ་ཆེའོ། །ལུས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟར་ནི། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་
པོས། “རྟེན་པ་ལག་པ་རྟེན་པ་གསུམ། །སོ་མཆུ་ལྟེ་རྣམས་བསྐྱེད་པས་བཞི། །མགོ་

¹ ལུང་འདི་མ་རྟོག་

མིག་སྒྲག་པ་དབུགས་དང་བཞི། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན།”¹ ཞེས་པ་ལྟར་
 ཉེ་དབུགས་ཆམ་ལ་པབ་པ་བསྒྲན་པས་བརྒྱད་དོ། འདི་དག་ཅེ་གཅིག་པའི་སྒྲོམ་ལ་ངེས་
 པར་གལ་ཆེ་སྟེ། ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་བཟུང་ཤིས་པའི་གསུང་བཤད་ཟེན་གྱིས་ལས། “ཞེ་
 གནས་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་རང་ཡོ་ན་དམིགས་ཉེན་ཡང་ཡོ་བའི་སྤང་བ་འཆར་”²གསུངས། དེས་
 ཅ་ཀར་པ་རྩོམ་སྤྱི་ལ་ཀྱང་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྱི་ལ་ཀྱང་བཞི་ལྟ་འགྲུབ་པའི་སྒྲིན་བྱེད་
 ཏུ་འགྲོ་ཞེས་ཁོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་གསུངས། ལག་པ་མཉམ་གཞག་³གི་ཕྱག་རྒྱས་ཉིང་
 དེ་འཛིན་སྟེ་བ་དང་། མཐེབ་ཅེ་སྤྱར་བས་གཏུམ་མོ་འབར། སྤལ་ཆེགས་གསེར་གྱི་དོང་ཆེ་
 བཅེགས་པ་ལྟར་བྱང་བས་དབུ་མ་བྱང་པོར་སྤྲོད། སོ་མཆུ་རང་བབས་སུ་བཞག །སྟེ་རྒྱ་
 ལ་སྤྱར་བས་སྒྲོམ་པ་མི་འདུག །མགྲིན་པ་ཡིད་ཅམ་དགྲུག །འདི་དག་ལ་རྒྱུད་དང་རྩོར་
 བཟུངས་གྱི་ཉེན་འབྱེལ་ཡོད། མགོ་གྲག་ནས་མི་སྤྲོད་པར་བྱང་ཞིང་མ་ཡོ་ན་གོས་གོ་མནན་
 ཅམ་བྱེད་ཅེས་བསོད་གྲགས་རྩོམ་འཆར་གསུངས་གསུང། མིག་སྒྲ་ཅེར་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་
 དེའི་ཐད་ཀར་པབ་པ་སྤྲ་ཅེ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གནད་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་འབྱེལ། སྒྲག་པ་
 སྤྲོད་དེ་དབྱང་པ་གཉིས་མོད་གཤོག་ལྟར་མཆན་གསང་སྟེ་བས་བྱིང་སྒྲུགས་སེལ། དཔྱལ་
 བ་ནས་རྩེ་ཏུ་འཕངས་ན་ཉེ་བྱག་གི་ཐད་ཀར་འབབ་པ་ལུས་འཛོང་བའི་ཆད་ཅེས་ཡོངས་
 འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གསུངས་ཞེས་སྤྱབས་མགོན་རྩོམ་འཆར་གསུངས་གསུང། སྤྱི་
 རྩོམ་རྣམས་སྤང་གི་བཞུགས་སྤངས་བྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་སྤྱི་འགྲུབ་པའི་
 ཉེན་འབྱེལ་ཡོད་ལ། འོད་དཔག་མེད་གྱི་བཞུགས་སྤངས་ཞེས་མི་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 དེ་ཡིན་ཞེས་ཁོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་གསུངས་གསུང། རྒྱུད་རྩོད་ཕྱག་ཏུ་བསལ་བས་
 རྒྱུད་ཆམ་ལ་འབབ་པ་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པ་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་བས་རྒྱུད་སྤྱིར་

1 དཔེན་ས་བཀའ་འབུམ། 11 གྲུབ་དབང་སྒྲོ་བཟང་དོན་གྲུག། གསུང་རྩོར་བྱ་ལས་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་། འོག་གངས་16བེ

2 གཞུང་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

3 མཉམ་བཞག་ མཛོད་དཔར།

སྤ་མོ་ཚུན་ཆད་ལ་གལ་ཆེ། རྒྱུན་པར་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་འདྲིར་ཅ་གསལ་གསལ་བཏབ་ན་
ལེགས་པས་ལུས་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་ཅ་རོ་རྒྱུང་དབུ་མ་གསལ་སོར་མོ་སུམ་གཤེབ་
ཀྱི་རྣམ་པས་ཡར་སྐྱ་སྤྱི་བོའི་ཆངས་བྲལ་གི་ཐད་ནས་མར་བྲལ་སྟེ་དབུ་མ་མིག་གཉིས་
ཀྱི་བར་ཀྱི་འདུས་མདོ་དང་། རོ་རྒྱུང་སྐྱ་བྲལ་དུ་བྲལ་ཅིང་། གསལ་ཀའི་མར་སྐྱ་ལྟེ་འག་
སོར་བཞི་ཅམ་དུ་རོ་རྒྱུང་ཅུང་ཟད་ལྟག་པ། དེ་ནས་རྒྱུང་མའི་མར་སྐྱ་རོ་མར་བཅུག་སྟེ་སྐྱ་
བྲལ་གལས་བཀག། །གཡོན་ནས་རྒྱུང་རྒྱབས་ཏེ་ཅུང་ཟད་གནས་པས་རྒྱུང་མ་བཀང་བ་རོ་
མར་ལུད་དེ་སྐྱ་བྲལ་གལས་ནས་ཕྱིར་འལུད་པ་གསལ་གྱིས་རོ་མའི་སློན་སྤྲངས། དེ་ལས་
བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱ་བྲལ་གཡོན་ནས་ཕྱིར་འལུད་པ་གསལ་གྱིས་རྒྱུང་མའི་སློན་བསལ། རོ་རྒྱུང་
གི་མར་སྐྱ་དབུ་མར་བཅུག་པ་ཡི་གེ་ཆའི་ཞབས་ལྟ་བུ་ལ། བསོད་གསལ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ནས་
རི་མོ་བྲལ་གིས་བྲིས་ཏེ་སློན་པ་གནང་ནས་འདི་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཆའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་
རེད་གསུངས་གསུང། སྐྱ་བྲལ་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱབས་ཏེ་རོ་རྒྱུང་བཀང་སྟེ་ཅུང་ཟད་བསྐྱད།
དབུ་མར་ལུད་པས་དེའི་སློན་སྤྲངས་པར་མོས་ནས་སྐྱ་བྲལ་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱིར་འལུད་པ་
གསལ་བྱ་ཞིང་། འདོད་ན་དབུགས་ཁྲག་པ་ཉེར་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱང་རོ།།

༥ གཉིས་པ་(ཅ་གསལ་འདེབས་པ་)ནི། ཅའི་ཆགས་ཚུལ། “དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་
ཡི།།” དབུས་སུ་མལུད་པ་གསལ་གྱིས་དགྲིས།།”¹ ཞེས་སྟོང་གར་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུང་གི་
མལུད་པ་གསལ་གསལ་སྟེ་བྲལ། ཅ་འཁོར་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་རོ་རྒྱུང་གི་མལུད་པ་རེ་རེས་
དབུ་མར་རྒྱུང་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་ཡོད་ལ། ཅ་མལུད་ལུ་བྲལ་དུ་གནས་པ་འགྲོག་པས་
ལུག་སྟོར་ཚུལ་དང་འདྲ་ཞེས་བསོད་གསལ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གིས་གསུངས་གསུང། དབུ་མ་
ལས་རྒྱུང་། རོ་མ་ལས་ཁྲག། རྒྱུང་མ་ལས་བྱང་སེམས་འབབ། བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་གཞི་ལ་ཅི་

༡ རྩོམ་གཤམ། རྒྱུད་འལུམ། ཅ་བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་ཐེངས་བཅུ་གཉིས་ལ། ལེའུ་བྲལ་ག། ཤོག་གངས་༢༡༤ལ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུང་སྤྲུང་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི།།” ཞེས་སོ།།

ལྷར་གནས་པ་ལྷར་མ་ཡིན་པར། རང་ཉེ་རུ་ཀར་གསལ་བའི་ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་
 རང་བཞིན་སྤུ་མ་སྤུས་བཏབ་པའམ་ཤེལ་བུམ་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ལྷ་བུའི་དབུས་སུ་ཆངས་
 བུག་ནས་ཉེ་འོག་སོར་བཞིའི་བར་ཅ་དབུ་མ་སྒྲོམ་པ་སྤྱུགས་འབྲིང་སོའམ་གྱོ་སོག་ཅམ།
 ཁ་དོག་སྤྱི་སྤྱོ་ལ་ནང་དམར་བ། གཡས་སུ་རོ་མ་དམར་མོ། གཡོན་དུ་རྒྱང་མ་དཀར་མོ།
 གཉིས་ཀ་དབུ་མ་ལས་ཅུང་ཟད་པ་ཞིང་། ཅ་མདུད་སྟོད་དེ་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་འགག་ནས་ལེབ་
 མོའི་རྣམ་པ་དང་། དབུ་མ་རྒྱང་གིས་གང་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྣམ་པར་གསལ་འདེབས་དགོས་
 པས་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་རོ་མ་དམར་ཞར། རྒྱང་མ་དཀར་ཞར་ཞེས་མིང་འདོགས་ཚུན་
 ཆད་གྱི་སྟེང་ནས་རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། ང་ཆོ་ལ་
 སུ་ཞར་ཡོད་རང་རང་གི་སེམས་ན་ཡོད་པ་དེ་རེད་ཅེས་ཁོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་སྒྱུ་
 ཅེད་གྱི་རྣམ་པས་གསུངས། ཅ་འཁོར་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ནི། སྟོང་གའི་ཤར་གྱི་འདོད་
 མ་སོགས་སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་བརྒྱད་དང་། སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་བརྒྱད་མི་
 འབྲ་བས། ལུ་མ་གཡས་གཡོན་ནས་དཀྱིལ་དུ་གཞལ་བའི་བྲང་གི་རུས་པ་སུམ་པག་གི་
 ཐད་གྱི་དབུ་མ་ལས་ཕྱོགས་བཞིར་ཅ་འདབ་རེ་གྲེས་པས་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་
 པས་སྟོང་ག་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ། མགིན་པའི་ཨོལ་མདུད་གྱི་ཐད་གྱི་དབུ་
 མ་ལས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་བརྒྱད། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་
 པས་མགིན་པ་ལོངས་སྟོད་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བཅུ་དུག །སྤྱི་བོའི་སྟོན་མཆམས་གྱི་ཐད་
 གྱི་དབུ་མ་ལས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་བརྒྱད། དེ་ལས་གཉིས་
 རེ་གྲེས་པས་བཅུ་དུག །དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་
 སོ་གཉིས། ཉེ་བའི་བུག་པའི་ཐད་གྱི་དབུ་མ་ལས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་
 གྲེས་པས་བརྒྱད། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་བཅུ་དུག །དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་སོ་
 གཉིས། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྲེས་པས་ཉེ་བ་སྤྱུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་རེ་བཞི་བ་སྟེ་བདེ་

མཆོག་ལ་ཙ་འཁོར་བཞི་གསལ་བཏབ་པས་ཆོག ། ཙ་འདབ་ནམས་དེམ་¹གྱི་མཆུ་ལྟར་ཙ་
 བ་དབུ་མ་ལ་བྱག་ཅིང་། རྩོགས་གྱི་ཙ་འདབ་ནམས་གྱིས་རོ་རྒྱུང་ཐལ་བྱུང་དུ་བྱག་ནས་སྤྱ་
 གྱའི་ཚུལ་དུ་བྱ་ག་ཏ་རེ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལྟར་གྱིས་ནས་ཡོད་པ། སྤྱི་བོའི་ཙ་འདབ་ནམས་
 ཅུང་ཟད་བྱུང་དུ་རྩོགས་པ་གདུགས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ། མགོན་པའི་ཙ་འཁོར་གྱིན་དུ་རྩོགས་
 པ་གདུགས་ཁ་ཡར་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ཨེ་ཨོ་ཁ་སྤྱོད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་ག་དང་། ཨྱེ་བའི་
 ཙ་འཁོར་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཁ་སྤྱོད་བྱ། ཙ་འཁོར་བཞིར་འབྱུང་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡང་
 ཡོད། གསང་འདུས་ལ་ཐོག་མར་སྤྱིང་ག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྤྱིང་གའི་བརྒྱུད། དེའི་ཉིས་
 འབྱུར་མགོན་པ། དེའི་ཉིས་འབྱུར་སྤྱི་བོ། དེའི་ཉིས་འབྱུར་ཨྱེ་བ་བྱས་ན་འཆར་བདེ།² ད་
 ལྟ་བུའི་གྱི་རིགས་ཏ་ཐོག་མདུང་བཟུང་ལྟར་དཀྱུས་གཅིག་ལ་ཆར་བྱུང་བྱས་པ་ལས་སྤོན་
 ཙ་འི་ཆགས་ལུགས་ལྟ་བུ་དམིགས་སྒྲོར་རེ་རེའང་ཡུན་རིང་སྤངས་ནས་སྤྱ་མ་ལེགས་པར་
 མ་ཤར་བར་གྱི་མ་མི་སྤོན་པ་བྲིད་བྲིད་ལུགས་ཡིན་གསུངས།

༥ གསུམ་པ་ཙ་ལམ་སྤྱང་བ་ནི། ཨྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱའི་དབུས་རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་རྒྱུང་
 སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་སྤོན་མའམ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་མམ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་
 གཤུ་ཁ་སྤྱོད་གྱི་དབུས་རྒྱུ་ཡིག་གནས་པ་དེ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་བོའི་
 ཙ་འདབ་སྤྱང་བར་བྱའོ་སྤྱམ་པའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་འབྲེལ་ནས་སྤྱི་བོའི་ཙ་འཁོར་གྱི་
 དབུས་སྤྱ་སོང་། དབུ་མའི་ཡར་སྤྱར་ཐོན་ཅམ་བྱས་ནས་སྤྱི་རྩོ་རྩེའི་ལུས་གྱི་གནས་ཚུལ་
 དང་། བར་ཙ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་སྤྱི་བོའི་ཙ་འཁོར་གྱི་ཆགས་ལུགས་ལེགས་
 པར་བལྟས། དེ་ནས་ཤར་གྱི་ཙ་འདབ་སྤྱང་བར་བྱའོ་སྤྱམ་དུ་དེའི་ཙ་མའི་བར་སྤྱི་ལི་ལི་སོང་
 ཨྱེ་ཅུང་ཟད་གནས། སྤྱར་ཡང་དབུས་སྤྱ་འོང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིའི་ཙ་འདབ་སོགས་ལྟག་མ་

¹ མ་དཔེར་“ཉེམ་”ཞེས་གསལ།

² འཆད་བདེ། ཤིང་དཔལ།

ནམས་ལའང་དེ་ལྟར་སྤངས་ནས་སྤྱི་བོའི་ཙུ་འཁོར་ལས་རྒྱུ་དང་བྱུང་སེམས་གང་འདོད་
 ལྟར་བསྐྱུས་ཆོག་པའི་ལས་རྩུང་དུ་བྱས། དེ་ནས་མགྱེན་པའི་ཙུ་འཁོར་སྤངས་སྐྱམ་དུ་དེའི་
 དབྱས་སུ་བབས་ཏེ་འགྲོ་འོང་བཅུ་དྲུག་གིས་སྤངས། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་བབས་ཏེ་འགྲོ་འོང་
 བརྒྱད། ལྟེ་བར་བབས་ཏེ་འགྲོ་འོང་རེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱར་ལྟར་ཙུ་འཁོར་སྤངས་ནས་ཙུ་ཆད་
 པ་མཐུད། ཞར་བ་བསལ། གུམ་པ་ཐར་བཅད། ཁྱོང་བ་མཉེན་པར་བྱས། རྣལ་ཁྲལ་ཆུ་
 སེར་སོགས་ཀྱིས་འགག་པ་བསལ་ཏེ་རྒྱུ་ཅི་ལྟར་བསྐྱུ་འདོད་པ་ལྟར་བསྐྱུས་ཆོག་པའི་
 ལས་རྩུང་དུ་སོང་བར་བསམ་པ་འདི་ནི་མི་ལའི་མགྱར་དུ། “ཙུ་རྒྱུ་བྱ་མིག་གི་འཁོར་ལོ་
 ཡོད།”¹ ཅེས་པའི་མན་ངག་ཡིན་པར་དཔོན་སྒོ་བ་བྱམས་པས་གསུངས་ཤིང་། མར་མིའི་
 གསུང་མགྱར་གཞན་ལའང་སྒྱུར་རྒྱ་མང་ཡང་དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་དགོས་གསུངས།

༥ བཞི་བ་ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱེ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ནི། རྫོ་
 རྫོའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་བྲག་ཏུ་གཏད་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་
 བསྐྱུན་པ་ཟེར་བས། དེ་ལ་རྫོས་མཛད་པའི་འདིའི་སྤྱིན་ལམ་ལས། “སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོའི་
 དབྱས་སུ་སྤྱིན་སྐྱེ་ལ།”² ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱེར་སེམས་
 བརྟན་པར་བྱེད་ཆུ་ལ་བསྐྱུན་ཏེ།³ སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་ལྟེ་བའི་ཙུ་འཁོར། དབྱས་ནི་དེའི་ཙུ་
 མདུད་ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་དབྱུ་མའི་ནང་མ་ཞོར་བ། སྤྱིན་སྐྱེ་ནི་རྩྱི་ཡིག་ལྷ་ཆེས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་དང་དང་
 བཅས་པ་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་སྤྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྱིན་རྩྱི་དང་། སྤྱ་རྒྱ་ད་ལ་བྱེད་དམ་དབྱུད་
 ཅེས་དགོ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དགོ་ལེགས་ཀྱི་ངག་སྒྲོས་དང་། ཆོས་མོ་སྤྲ་མས་རྫོའི་ལ་བྱི་བ་
 མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས། སེམས་བརྟན་པ་ནི་དམིགས་རྟེན་གསལ་པ་ལ་བྱིང་གོད་སྤྱ་

1 དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་མགྱར་འབྱུང་འབྱུང་ནམས་ཕྱོགས་སྤྱིག་སྤྱིགས་པམ་བཞི་བ། རྫོ་བཅུན་མི་ལའི་མགྱར་འབྱུང་། བལ་
 ལུལ་འབྱུང་དཔར། ཤོག་གངས་༣༩༤ན་༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཙུ་རྒྱུ་བྱ་མིག་འཁོར་ལོ་ཡིས།” ཞེས་སོ།

2 རྫོ་ཅོང་ལ་པ་སྒྲོ་བཟང་གཉགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། ཁ གསུང་ཐོར་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་སྤྱིན་ལམ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༣༧༥བེ

3 བསྐྱུན་ཏེ། མཛོད་དཔར།

མོས་ཀྱང་མ་ཆོད་པར་ཉིན་ཞག་གི་དྲུག་ཆ་སོགས་ལ་གནས་པ། ཉི་མའི་རྩ་རོ་མ་དང་། ཟླ་
བའི་རྩ་རྒྱང་མ་སྟེ་དེའི་འགོས་ནི་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ། བཅོམ་པ་ནི་རོ་རྒྱང་བསྐྱོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཞར་ཏེ་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་པ། རྒྱ་ཏྲི་དབུ་མ། ཅན་ལི་གཏུམ་མོ་སྟེ་དབུ་མའི་
ནང་གཏུམ་མོ་འབར་བས་གནས་ཉར་བཞིའི་རྩ་ལ་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་གསུམ་རེ་བྱེ་
བས་དོན་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་རེ་བྱེ་བས་རྩ་སྟོང་ཐུག་དོན་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་
དབབ་བསྐྱོག་གིས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟེས་ཏེ་སྤྱོད་གསུམ་དུ་བསྐྱེ་བ་
འབྱུང་བར་སྟོན་པའོ། དེའི་ཚུལ་ནི་རྩ་ལམ་སྟོང་བ་ཡན་ཆད་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པའི་གང་
ཟག་གིས་རང་ཏེ་རུ་ཀ་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་ཡུམ་བཅས་གཡས་བརྒྱངས་ཀྱིས་²བཞུགས་
པ་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུའི་ལྷོ་བའི་བྱག་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་རེ་
བཞི་བྱེས་མཆམས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་མ་ཞོར་བ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཞོར་ན་རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་
མི་རུས། དེར་ཟླ་གདན་སྐྱོན་མ་བྱེད་གཤག་ཅམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྲིན་སྤྲི་རྩྱུ་མམ། ཡང་ན་རྒྱང་
སེམས་དབྱེར་མེད་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་སྟེང་དང་། དམར་པོ་འོག་ཏུ་བྱས་པའི་
གཏུ་ཁ་སྟོར་ཀྱི་དབུས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རོ་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཀྱི་
རྩྱུ་ཡིག་ལྟ་ཏིག་གི་དོག་པོ་ལ་སི་རྩྱུ་རས་བྱགས་པ་བཞིན་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་
པ། ཡུངས་ཀར་སྟོམ་པོའི་ཆད་ཅེས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་གསུངས་ཀྱང་འདྲིར་ཡུངས་ཀར་
འབྲིང་པོའི་ཆད་ཅམ་པ། ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་འཆེར་བ་ཟླ་ཆེས། ཐེག་ལེ། རྒྱ་ད་དང་བཅས་
པ། རྒྱ་ད་སུམ་འབྲེག་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་འབར་བ། ལྷག་པར་སྤྱོད་བ་
སྤྱོད་ཅེ་རྒྱང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་
པ་ལས་དམིགས་པ་གཞན་མང་པོ་མེད་ཅེས་རྗེས་ཆད་སྤྱང་གནས་པ་སྟོ་བཟང་བཟུ་ཤིས་

² མ་དཔེར་བསྟོན་ཞེས་གསལ།

³ གཡས་བརྒྱང་གིས་ ཤིང་དཔེར།

ལ་སློབ་མ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཁྲུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྲག་དཀར་དཀར་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེ་ཅིང་
 མཛད་ཚུལ་བཅས་གསུངས། དམིགས་ཏེན་སྐྱ་ན་རྒྱུད་དབུ་མར་འདུ་སླ་བའི་བྱེད་ཆེ་བས་
 ལྷ་དཔྱ་བ་ལ་སེམས་བཟུང་ན་ལེགས་ཀྱང་འཆར་དཀར་ན་དང་སོར་ཆེ་བ་དང་། རིམ་བས་
 རི་སྐར་བཏང་ཆོག །སེམས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་སྤྱི་ནས་པར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་དཔྱ་བ་
 སེམས་ཁྲུགས་ཏེ་རང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ། དམིགས་ཏེན་གསལ་བ་ལ་ཉིན་ཞག་
 གི་བྲག་ཆའི་བར་བྱིང་ཤོད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་བརྟན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་སོག་དབུ་
 མར་སྐྱད་པ་འབྱུང་ཐབས་མེད་ན་སེམས་གནས་ཅམ་ཡང་མ་བྱུབ་པར་དམིགས་ཏེན་ལ་
 སེམས་འཛིག་པའི་ལད་མོ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་འདུ་བ་གནས་འོང་། དེས་ན་བྱིང་ཤོད་
 གཅོད་ཚུལ། སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་བ་སོགས་ལམ་རིམ་ལྟར་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་
 འདི་ལས་སློད་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་སྐྱམ་པ་ལས་གིམས། འདི་ལས་འབང་མཐོན་ཤོད་པ་སྐྱེ་སྐྱམ་
 པ་ལས་སློད་དེ། གིམས་སློད་ཀྱི་མཆོམས་རང་གི་སྤྱིང་སྤྱིང་ནས་ཟིན་དགོས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བྱ། དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་དབུ་མ་མ་འོར་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱུང་¹བས་
 རྒྱུད་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་གང་དུ་སེམས་ཟིན་པ་དེར་རྒྱུད་འཇུག་པ་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཁྲུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་རིམ་བར་འབྱུང་།
 ཁྲུགས་པའི་རྟགས་ནམ་བསྐྱོམ་ཡང་སྤྱ་བྲག་གཉིས་ནས་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་རེས་
 ཅན་དུ་ཐེངས་པ་འོང་། དེ་ཡང་བསྐྱོམ་རེས་ཀྱིས་ནམ་འདོད་དུ་འོང་བ་དགོས་ཀྱི། རེས་
 འགའ་ཅམ་འོང་བ་ལ་རེས་པ་མེད། རྒྱ་བ་སྐྱ་གཅན་ཀྱིས་ཟིན་ཆེ་མཉམ་རྒྱ་ཅུང་བད་དང་། ཉི་
 མ་ཟིན་ན་དེ་ལས་ཆེ་ཅམ། སྤྱིང་རྒྱུད་སོགས་ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྤྱིད་ལ།
 འོན་ཀྱང་ཅུང་བད་མི་མཉམ་སྟེ་རང་འགའ་བ་ལ་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་རེས་ཅན་འོང་ན་
 འཆི་ལྟས་སུ་བཤད་པས་སོ།། བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་དབུ་མར་ལན་གཅིག་ཁྲུགས་ཀྱང་

¹ དེ་ཡང་མར་བསྐྱུངས་ མཛོད་དབུ་མ།

སྤྱིར་ཡང་ཡང་འགྲོ། དེ་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ས་པས་གནས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ཉག་ས་སྤྱི་
བྱུག་གི་རྒྱ་བ་འཆད། དེ་བྱུང་བ་ཕྱ་མོ་བསགས་པ་ལའང་འབྱུང་སྤྱིད་པས་ལྷོ་བ་མི་འགྲུལ་
བ་དང་གཉིས་ཆོག་ས་བྱུང་ན་ཉག་ས་ངེས་ཅན་ཡིན། དེ་ཞིག་ལྷོ་བ་རྒྱུད་གིས་ཁེངས་པའི་
ཉམས་འབྱུང་བའང་སྤྱིད། དེ་རིང་དུ་གོམས་པས་ཐེམ་པ་འབྱུང་ལ། རྒྱུན་པའི་རྒྱུད་ཕྱ་མོ་
རྒྱུན་ཆད་ལ་འབྱུང་ལྷའི་རྒྱུད་ཆད་ཡོད་པས་ཐེམ་པའི་ཉག་ས་སོ་སོར་འཆད། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷ་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འགྲོ། འདིར་ས་
དངོས་རྒྱ་དངོས་ལ་ཐེམ་པ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་། ས་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱས་
པ་ཉམས། ལྷག་མ་གནས་པ་ལ་ས་རྒྱུ་ལ་ཐེམ་པའི་ཐ་སྟོན་སྤྱད། དེ་ཡང་པལ་བ་ལས་ཉོན་
ཀྱིས་འཆི་བའི་ཆེ་ས་རྒྱུ་ལ་ཐེམ་པའི་སྤྱི་ཉག་ས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སྤར་ལས་ཕྱ་བྱ་
འགྲོ། ལུས་ས་ལ་བྱུང་བའི་སྟམ་བྱེད་པས་ང་ཐེག་ཐེར་བ་སོགས་འབྱུང་། རྟོན་ཉག་ས་སྤྱིག་
རྒྱུ་ལྷ་བྱ་ཞེས་གོར་ལེ་དེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གང་སྤྱང་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྤྱིག་རྒྱུ་ལྷ་སྤྱོད་ཐོབ་
ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་སྤྱང་བ་འབྱུང་། རྒྱ་མེ་ལ་ཐེམ་པས་སྤྱི་ཉག་ས་ཁ་སྤྱིའི་རྒྱ་སྒྲུལ།¹ རྟོན་
ཉག་ས་དུ་བ་དག་དུ་འབྱུང་²བ་དུད་ཁུང་ནས་ལྷོ་ག་ལྷོ་ག་ཐོན་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁང་བ་བྱ་
ག་མེད་པའི་རྟོན་དུ་བ་ཆེན་པོ་འབྲིགས་པ་རིམ་པས་རྟོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་ནས་དུ་བ་སྤབ་
མོ་སྤྱོད་ལས་པས་ཁེབས་པ་ལྷ་བྱ། མེ་རྒྱུད་ལ་ཐེམ་པས་སྤྱི་ཉག་ས་ལུས་ཀྱི་བྱོད་ཉམས། རྟོན་
ཉག་ས་མཁའ་སྤྱང་མེ་བྱེད་ནི་མཁའ་ལས་སྤྱིན་བྱ་མེ་བྱེད་ཀྱི་ཆར་བབས་པའམ། རྩའི་སོག་
མ་ཁབ་ཅམ་དུ་གཏུབ་པའི་མེ་ཐུར་མཁའ་ལ་གཏོར་བས་དམར་ཐོབ་ཐོབ་པ་ལྷ་བྱ། རྒྱུད་
སྤྱང་བར་ཐེམ་པར་ཚོམ་པའམ། རྒྱུད་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་པའི་སྤྱི་ཉག་ས་སྤྱི་དབྱུགས་ཆད།
གཉིས་སྤྱང་རགས་པ་འགག། རྟོན་ཉག་ས་མར་མེ་ལྷ་ར་འབར་ནི་མཆོན་མོ་དོང་ཞབས་སུ་

¹ རྒྱ་བསྒྲུལ། མཛོད་དཔལ།

² དག་འབྱུང་། མཛོད་དཔལ།

སྒྲོན་མེ་བཞག་སྟེ་ཁ་མཆམས་ནས་ཐད་ཀར་བལྟས་ན་དམར་ལམ་པའི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས། མར་མེ་སྟངས་འབར་ཡིན་པ་འདྲ་གསུངས་ཚུལ་བྱམས་པ་རིན་
 བོ་ཆེའི་ཟེན་ཟིན་སྟུང་ཡོད། འདིའི་བར་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་གཉིས་རེ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་
 ལ་ནང་གི་རྟགས་ཁོ་ན་ལས་མེད། སྤང་རྒྱུད་གོང་མའི་དུས་འདི་དག་ལ་ལག་ལེན་ངོ་སྟོན་
 ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་ཁྲིད་ཅམ་བཏང་། དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ལའང་ལག་ཁྲིད་ཡོད་པ་
 འདྲ་སྟེ། ཁྲི་ནམ་བཟང་བས་བཟངས་ཀྱི་གཏུ་སྤྲེལ་མོ་ཁ་སྤྱར་བའི་ནང་སྒྲོན་མེ་སྤར་ཏེ་ཁ་ནས་
 སྒྲོན་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་རྒྱུད་པ་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལས་ཐོས་གསུངས། སྤྱིར་
 སྟོན་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་ལ་མཁའ་འདྲའི་སྤང་བ་ཡོད། མདོ་ལུགས་འཆི་
 སྟོན་སྤྲ་རགས་ཅམ་ལས་སྤྲ་མོ་ལ་དབྱེ་བ་མ་བཤད། སྤྲ་གསལ་སྤྲ་རྒྱུ་ཞེས་ལ་ཐེམ་
 པའི་བར་སེམས་རགས་པ། དེ་ནས་འཆི་སྟོན་སྤྲ་མོའི་འགོ་རྩམ་ཞིང་། དེ་ལའང་དབྱེ་བ་
 བྱས་ཏེ། རྒྱུ་ཞེས་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱི་བོའི་ཀྱུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དབྱུ་མ་ནས་མར་
 བབས་ཏེ་སྟངས་གའི་མི་ཞིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཏུ་ཁ་སྤྱིར་གྱི་དཀར་ཆ་ལ་ཐེམ་
 པའི་སྤང་བ་རང་དུས་སུ་སྒྲོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྒྲོ་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་དཀར་
 ལམ་པ། སྤང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་པ་ན་སྟེ་བར་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་གནས་
 པ་དབྱུ་མ་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་དམར་ཆ་ལ་ཐེམ་པའི་མཆེད་པ་རང་དུས་སུ་སྒྲོན་གནམ་
 གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་དམར་ལམ་པ། མཆེད་པ་ཉིར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་པ་ན་
 ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་འདྲེས་པའམ་སྒྲོ་འོག་འགྱུར་བར་ཡང་བཤད་དེ་གང་ལྟར་ཉིར་
 ཐོབ་རང་དུས་སུ་སྒྲོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྒྲོ་འོད་ཀྱི་སྟོན་འཕྲུག་པོས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་ནག་
 ལམ་པ། ཉིར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐེམ་པས་རིག་པ་དྲངས་སྟོན་སྟེ། འོད་གསལ་རང་
 དུས་སུ་སྒྲོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྒྲོ་ཉི་སྟོན་སྟེ་སྒྲོ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་
 རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་ལ། སྤང་བ་སོགས་ཐེམ་པས་སྤང་

བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ། མཆེད་པའི་བཞི་བརྒྱ། ཉེར་ཐོབ་གྱི་བདུན་ཏེ་ཀུན་
 རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་ཐེམ་པ་འཆི་སྤྱད་ཕྱ་མོའི་དུས་ཡིན། ལྷུང་སྣང་བ་ལ་ཐེམ་པར་ཚུམ་པའམ།
 ལྷུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་པ་ཞེས་པ་གངས་འདྲེན་ལ་བདེ། ལྷུང་སྣང་བ་ལ་ཐེམ་ཞེས་དང་། རྣམ་
 ཤེས་སྣང་བ་ལ་ཐེམ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ལྷུང་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཕྱ་རགས་མང་བས་རིམ་བས་
 རེ་ཕྱར་འགོ་བའི་དོན་ཡིན། མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོ་སོགས་གཞིའི་འོད་གསལ་གྱི་
 སྐབས་སྟོང་ཉིད་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་མ་གཞན་དག་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྣང་བ་
 རགས་པ་འགག་པ་ཙམ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྣང་བ་མིན་གསུངས། དེ་ལྟར་གཞི་དུས་སུ་ཐ་མལ་
 བ་འཆི་བའི་ཆེ་ས་རྒྱ་ལ་ཐེམ་བ། རྒྱ་མེ་ལ་ཐེམ་བ། མེ་རྒྱང་ལ་ཐེམ་བ། ལྷུང་སྣང་བ་ལ་ཐེམ་
 བར་ཚུམ་པའམ། ལྷུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་བ། ལྷུང་སྣང་བར་ཐེམ་པའམ། རྣམ་ཤེས་སྣང་བར་
 ཐེམ་པ་སོགས་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ། འོད་གསལ་བཅས་ཏྲགས་ཙན་བརྒྱད། སྤྱི་རྒྱ།
 དུ་བ། མཁའ་སྣང་མེ་བྱེད། མར་མེ་ལྟར་འབར། ལྷ་ཉི་སྤྱག་གསུམ། ཐོ་རངས་གྱི་རྣམ་
 མཁའི་རང་མདོག་སྟེ་ཏྲགས་བརྒྱད་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་བསྐྱེམས་སྟོབས་
 གྱིས་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཙན་བརྒྱད་འཆར། དེ་ཡང་ཏྲགས་བཞི་དང་སྟོང་བ་བཞི་གོ་རིམ་མ་
 འབྲུགས་པའི་ངེས་ཙན་དགོས། དེ་ལྟར་འབྲུང་བ་ལ་དཔེར་ན་སྣང་བ་ཤར་བ་ན་འདི་སྣང་བ་
 ཡིན། འདིའི་སྟོན་དུ་ས་རྒྱ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་ཏྲགས་བཞི་སོང་། འདི་འགག་པའི་རྗེས་སུ་
 མཆེད་པ་འབྲུང་ཞེས་འདས་མ་འོངས་¹ ད་ལྟ་སྤྱར་ཏེ་བན་པ་སུམ་ལྷན་དུ་བྱ་བ་ནི་སྟོང་བ་
 བཞི་མི་འབྲུལ་པའི་ཐབས་སུ་ཡིག་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་དང་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པ་གསུངས་
 གསུང་། སྟོང་བ་²བཞི་ནི། སྟོང་བ་དང་། ལྷན་དུ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཐམས་
 ཅད་སྟོང་བ་སྟེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་མིང་གཞན་ནོ།། དེའི་

༡ མ་དཔེར་འོང་ཞེས་གསལ།

༢ སྟོང་བ་ མཆོད་དཔལ།

ཆེ་ཆུང་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་གཏུམ་མོ་བྱུར་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་
 འབར་འཛིག་ཡོད་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བས་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་སྐྱོང་དགོས། དེ་ཡང་། རྒྱ་རྒྱུ་
 ཅན་ལི་ནི་འབར་བ་ཡིས།། སོགས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་བསྟན་པས། གཏུམ་མོ་ཞེས་བ་དོན་ལ་
 ཁྲག་གི་ཐིག་ལེ་ཞིག་¹སྟེ། མཛོད་ལས་སོག་བྱོད་ལ་གསུངས་པའང་འདི་དང་ཕྱོགས་འདྲ་
 ཞིང་། དེ་ལ་གཞིའི་གཏུམ་མོ་དང་། གཞིའི་པག་མོ། ཉི་ལ་ཀ་ཞེས་མིང་འདོགས། བདེ་
 གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀར་གཏུམ་མོ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་པ་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་གསལ།
 དེ་ཡང་ལྟེ་བར་རྒྱུ་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་ད་རེག་བྱ་ཆ་བ་བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་བསམ་པའམ།
 ཨི་ཡིག་གམ། ཡང་ན་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་རྒྱ་གར་གྱི་ལ་ལྷུ་འི་འདོག་གི་ཨ་བོད་ཡིག་
 གི་ཤད་ལྟ་བུ་སྐྱེར་ཆེར་གྱི་དབྱིབས་ཅན་ཅེ་མོ་གྲེན་དུ་བསྟན་པའི་སྟེང་ལྷ་ཆེས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་
 ད་དང་བཅས་པ་ངས་བར་དགོས། སྤྱི་བོར་རྟོ། མགྱིན་པར་ཨོ། སྟེང་གར་དབྱིད་རྒྱུ་ཡིག་
 ཁྱད་པར་ལྷ་ལྷན། ལྟེ་བར་ཨ་ཐུང་སོགས་ཡི་གེ་གཞན་འདྲ་མི་འདྲ་དང་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་
 པ་རང་རང་གི་གཞུང་ལྟར་བྱ། རུམ་པ་ཅན་འཛིན་ན་སྟ་བུ་གཉིས་ནས་རྒྱང་རུབས། རོ་
 རྒྱང་གི་མར་སྟེ་དབུ་མར་བཅུག་པ་ལས་བརྒྱད་དེ་སྟུང་པ་བཏང་བ་ལྟར་རྒྱང་གིས་བྱས་
 པའམ། མིན་ཀྱང་གསང་གནས་ནས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་ཏེ་བྱས་པས་མེ་ཐུར་ལ་ཐུ་
 བཏབ་པ་ལྟར་རྒྱང་ཞུགས་པ་ལས་ཨ་ཤད་སོགས་དམིགས་ཏེན་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
 བྱོད་སྐྱེས། གཏུམ་མོའི་མེ་གསོ་བ་དང་བསྐྱུལ་བ་དང་སྤར་བ་དགོས། ཅེ་མོ་ལས་མེ་རྒྱ་
 ཁབ་ལྟ་བུར་འབར་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་མེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་འབར་བ་མ་ཡིན་པར་བྱོད་རྒྱས་པའི་དོན་
 ཡིན། རིམ་པས་རྩེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་མེ་འོད་རྟ་རྩ་སུམ་གཤག་ཅུ་མམ། བྱོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་འོད་ཟེར་དམར་སོ་དབུ་མའི་ནང་གྲེན་དུ་སོང་། ཡི་གེ་ཡོད་ན་གཡས་སྐྱོར་རེ་བྱས།
 རེག་བྱ་རྩེ་ཆེར་འཕེལ། མར་མེ་ལྟེས་གདུངས་པ་བཞིན་ཡི་གེ་རྣམས་བྱོད་ཀྱིས་གདུངས།

༡ མ་དཔེར་“ཅིག་ཅེས་གསལ།

བདེ་མཆོག་ལ་སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་རྣམ་པ་བའི་བྱ་མ་ལྟ་བུ་ལས་བྱང་སེམས་འཇག་པ་
 དམིགས་ཏེན་ལ་བབས་པས་མེ་ལ་མར་ཁུའི་ཐིགས་པ་ཐོག་པ་ལྟར་གཟི་བརྗིད་ཆེར་
 འབར། འོད་ཀྱིས་རྩ་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱང་སེམས་འདུས་ནས་ཉི་ཡིག་ལྷ་བ་དང་
 ལྟན་ཅིག་སྤྱི་བོ་ནས་མགྱིན་པར་སླེབས་པ་ན་དགའ་བ། སྤྱིང་གར་མཆོག་དགའ། ལྷོ་བར་
 ཁྱད་དགའ། འོར་བུའི་ཅེར་སླེབས་པ་བརྟན་པར་བྱས་པས་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་དགའ་བ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་ལྷོ་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི། སྤྱིང་ཡང་ལུགས་སྤྱོད་ཀྱི་གསང་གནས་
 རས་ལྷོ་བར་སོན་པ་ན་དགའ་བ། སྤྱིང་གར་མཆོག་དགའ། མགྱིན་པར་ཁྱད་དགའ། སྤྱི་
 བོར་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྱི་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྤྱི། ཡས་བབས་ཀྱི་འོར་བུའི་ཅེར་
 བརྟན་པ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིན་ཀྱང་གཞན་གསུམ་དེ་མིན། མས་བརྟན་ལ་དགའ་བཞི་
 ཡོད་ཀྱང་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྟན་སྤྱིས་ཡར་བྱངས་པ་ཡིན་པས་བཞི་ཀ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་
 ཡིན། བྱང་སེམས་ཡར་བྱངས་པའི་རིམ་པས་རང་གནས་སུ་བབས་ཏེ་ཕྱིར་འཕོ་མི་སྤྱིད་
 པས་མས་བརྟན་ཟེར། དེ་ཡང་མར་མེ་གཅིག་གིས་མཛོད་དུ་མ་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ལྷོ་
 བའི་མེ་འོད་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ལྷོ་བར་སོང་བའི་ཆེ་དེའི་འོད་ཀྱིས་རྩ་འཁོར་རྣམས་
 གསལ་བ་དང་། རྩ་སྤྱོད་ཐག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏུམ་མོའི་འོད་ཀྱིས་
 གསལ་བར་བྱས། ལས་དང་པོ་པས་བུམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱང་སྤྱོད་བྱུག་ནས་ཕྱིར་གཏོང་བའི་
 ཆོའང་རྒྱང་དང་གཏུམ་མོའི་མེ་གཉིས་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་པ་ལས་ཕྱིར་ཐོན་
 པའི་དམིགས་པ་མི་བྱེད། གཏུམ་མོའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་དམིགས་པ་སྤྱོད་ན། མེ་འོད་སྤྱི་བོའི་བར་
 དུ་སོང་། དེ་ནས་སྤྱི་མཆོམས་སུ་རྩང་ཟད་ངལ་གསོ། དེ་ནས་སྤྱོད་བྱུག་གཡས་ནས་ཐོན།
 ཕྱིར་སོར་དོ་གསུམ། འདོམ་གང་སོགས་ནས་མཐར་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པའི་བར་
 སྤྱངས། འོད་ཟེར་ཀྱིས་རེག་པས་སྤྱི་འཕགས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་
 བཀོད། དེ་དང་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བྱངས་ཏེ་ཤངས་བྱུག་གཡས་ནས་

ཐོན། རང་གི་སྒྲ་བྲུག་གཡོན་ནས་ཁྲུགས། སྤྱི་བོ་ནས་ལྟེ་བའི་བར་དུ་བབས་ཏེ་ལྟེ་བའི་ཨ་
 བྱང་ལ་ཐིམ་པར་བསམ། གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། བྱང་སེམས་བབས་པ་ལ་འབར་འཛག་
 ཟེར། གཏུམ་མོ་སོགས་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་བདེ་སྟོང་ལ་བག་ཆགས་
 འཛིག་ཆེད་ལས་འོད་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ནི་གོས་འོ་བ་དང་ལག་པ་མེ་ལ་བསྐྱོས་པ་དང་བྱང་
 མེད་གསུངས། དམིགས་སྒྲོར་རེའི་མཐར་བསྐྱེད་བ་སྐྱུར་དགོས་པ་མན་ངག་ཡིན་པས་བོད་
 རྒྱ་མའི་ཡིག་ཆ་ཆོར་པ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་བ་ཡོད་ཙམ་དང་། མ་རྒྱད་ལ་དཀའ་བ་འདྲ། སད་
 གཉིད་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་རེ་འམ། ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་རེ་
 ཞེས་འདེན་ཁྲུགས་གཉིས་ཡོད། འོད་གསལ་ཆོས་སྤྱ། སྤྱུ་མ་ལོངས་སྤྱ། རྒྱ་ཆོགས་སྤྱུལ་
 སྤྱུ་གསུམ་དབྱེ་གཞི་དང་། དེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྤྱེ་བས་དགུ་པོ་འདི་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་
 བ་རྫོགས་རིམ་གྱི་མན་ངག་ལོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
 གསུངས། དེ་ལ་སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ། སད་
 དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ། སད་དུས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་མོ། གཉིད་དུས་ཀྱི་
 གསུམ་ནི། གཉིད་ཆོས་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ། མི་ལམ་ལོངས་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ། སད་པ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་བསྐྱེད་
 བའོ། འཆི་དུས་ཀྱི་གསུམ་ནི། འཆི་བ་ཆོས་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ། བར་དོ་ལོངས་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བ། སྤྱེ་
 བ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་བསྐྱེད་བའོ། དེ་ལ་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་བཞི་དང་སྟོང་པ་བཞིའི་ཆེ་
 ལྷ་བ་བྲན་ནས་ངས་ངོར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤང་ཆ་སྤྱིག་རྒྱ་སོགས་སུ་ཤར་བ་དགོས་ལ།
 བྱང་པར་འོད་གསལ་གྱི་དུས་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་བྱང་སེམས་ཁུ་སྟེ་བདེ་ཆེན་
 སྤྱེས་པ་ནས་སྤར་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཙལ་བའི་ལྷ་བ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པ་དེ་དང་
 སྤར་ནས་བདེ་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་

སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བ། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྷང་བར་ཚུམ་བ་ན་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྟིང་བ་
 ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་དོར་ལོངས་སྐྱུ་ཉེ་རུ་ཀ་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་
 བཞེངས་ཉེ་རྟགས་རྣམས་ཐུགས་སྒྲོག་ཏུ་ཤར་བར་མོས་པ་སད་དུས་གྱི་སྐྱུ་ཐུས་ལོངས་
 སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བ། དེས་རྟེན་རགས་པ་ལ་གནས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱའོ་སྣམ་པའི་འཕེན་པ་
 དང་བཅས་ཕྱང་པོ་རྟིང་བ་དམ་ཆེག་སེམས་དཔར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པ་སད་དུས་གྱི་ལོངས་སྐྱུ་ལས་ལངས་པ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དང་
 བསྐྱེ་བའི་ཉམས་ལེན་ནོ།། དེའི་ཆེ་སྣ་བྱག་ནས་རྒྱང་རྒྱ། དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་འཇུག །
 ཞུགས་པས་གང་སྒྲོང་སྒྲོང་། སྒྲོང་བ་བདེ་བ། བདེ་བ་ལྷ་སྐྱར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དེས་སད་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྒྲོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལམ་ཡིན་
 སྣམ་དུ་སྒྲོང་བ་དང་། ལྷ་མ་དང་ལྷ་ལ་མི་ལམ་ཟིན་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོང་བྱས་
 པའི་གསོལ་བ་བཏབ། གཉིད་ལ་མངོན་དུ་སྒྲོགས་པའི་ཆེ་ལྷོ་བའི་སྤྱིན་སྒྲུབ་སྟོང་གར་བངས་
 ཉེ་ལྷ་བའི་རྒྱང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་དམིགས་པ་གཏད། ཉལས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་
 ཉོད་ཐུབ་ཁྱེམ་ཅམ་ཤར་བའི་ཆེ་ངོས་ཟིན་ནས་ལྷ་བ་བྲན། གཉིད་འཐུག་གི་ཆེ་བདེ་སྒྲོང་
 སྐྱར་ནས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་གཉིད་ཆོས་སྐྱའི་བསྐྱེ་བ། གཉིད་
 འཐུག་རེ་སྐབ་ཏུ་སོང་སྟེ་མི་ལམ་མི་བར་ཚུམ་བ་ན་ཐ་མལ་བར་མ་ཞོར་བར་ཕྱང་པོ་ལས་
 གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྐྱུར་ལྷང་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་མི་ལམ་གྱི་ཐུས་ཡིད་དོར་གོ་
 ས་ལོགས་སུ་ཉེ་རུ་ཀ་དཀར་པོའི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་མི་ལམ་ལོངས་སྐྱའི་བསྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལ་
 རྫོ་འབྱོངས་པས་མི་ལམ་གྱི་ཐུས་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དུ་མར་བཤོད་ནས་
 ཆོས་ཉན་པ་དང་། སྐྱུ་བསྐྱུར་སྒྲོལ་ཆོགས་སྟོན་པ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དུ་མ་

༡ མཉམ་གཞག་ མཛོད་དཔར།

དང་། “ས་འཕུག་གྲུར་པས་རབ་ཏུ་རང་གཉིད་ལོག།”¹ ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདེན་དང་། ཉེ་
 ཏུ་ཞིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་གསུངས། གཉིད་སད་པར་ཚོམ་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་
 དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་
 བ་སད་པ་སྐྱལ་སྐྱའི་བསྐྱེད་བའི་ཉམས་ལེན་ནོ།། ད་ལྟ་སད་པའི་ཆེ་སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་
 གསུམ་། གཉིད་ཀྱི་ཆེ་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་བསྒྲོམ་ན། འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་
 དེའི་ཆེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་དགོས་པས།² དེ་ལྟ་བུའི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལམ་གོང་མའི་རྫོགས་པ་མངོན་དུ་མ་གྲུར་པར་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་ན་འཆི་
 དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་སྒྲོམ་དགོས་པས་སྒྲུ་མ་ཡི་དམ་ལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་སྐྱེ་གསུམ་དང་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ། དེ་ལྟ་བུའི་འཕེན་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་རྣམས་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་ངོས་ཟེན་པར་བྱས། ཉེར་ཐོབ་
 ཀྱི་མཐུག་དྲན་མེད་ཀྱི་ཆེ་མི་འཆར་ཡང་། འོད་གསལ་ཤར་བ་དང་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་
 འོས་ཟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱིས་ན་དེ་ཉིད་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་བསྐྱེད་བའི་
 ཉམས་ལེན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་བ་དངོས་སུ་བྱུང་གྲང་ཡིད་ངོར་ཆོས་སྐྱའི་ཉམས་ལེན་
 འབྱུང་། འཆི་སྤིད་སྤྲ་མའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཡོད་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྱིད་ལམ་མགོ་
 ཐུར་བསྟན་ཡོད་གྲང་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་
 གསལ་བཅས་ལམ་དུས་དང་ངོ་འཕྲོད་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་ཀྱིས་ན་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་
 པ་རེད། ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་བཞི་མ་ཡིག་ལྟ་བུ། རང་གིས་བསྒྲོམ་པའི་སྟོང་
 བཞི་བུ་ཡིག་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ཡིད་ངོར་འབྱོར་ན་འོད་གསལ་མ་བྱུ་འཕྲོད་པ་ཟེར། ཐ་མལ་
 པ་འཆི་སྤིད་སྤྲ་མོ་ལ་ཞག་གསུམ་གནས་པར་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་སོགས་ལས་

¹ ཐེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་ལྷན་དེ་ག། རྒྱུད་བསྟུས། ཤོག་གངས་༡༦ན༥ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ས་འཕུག་གྲུར་པས་རབ་ཏུ་རང་གཉིད་
 ལོག།” ཅེས་སོ།།

² དགོས་པ། མཛོད་དཔར།

གསུངས། དེའི་སྤྱོད་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས།¹ རྣམ་འབྱོར་
 པ་རང་གིས་འཕེན་པ་དང་། ཉོགས་པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་སྤང་མང་བས་ད་ལྟ་སྤྱགས་
 དམ་གྲོལ་བའི་སྤྱོད་གསལ་འཕེབས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཨ་ལགས་ད་ལྟ་བ་ཆང་ཞེས་གྲགས་
 པ་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་དགེ་བཤེས་སྤྱོད་མེད་སྤྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅན་ཡིན་པས་དགྲུང་
 ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོལ་བར་གཤེགས་ནས་གདུང་སྐར་ལན་གསུམ་བཟླས་ཀྱང་སྤྱགས་དམ་མ་
 གྲོལ་བར་ཞག་ཉེར་ལྔ་བཞུགས། དེ་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་གསལ་སྤུལ་ཏེ་དེ་འཕྲལ་གྲོལ་རྟགས་
 སྤྱོད་ལས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་རྒྱན་བབས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་
 མཐོ་བའི་རྟགས་ཞེས་རྣམ་འབྱོར་དབང་པོ་སྤྱོད་བཟང་དགོན་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་
 གསུང་། འདུལ་ཁ་དང་གཤེགས་ནས་ཀྱང་རྗེ་ཉིད་མཇུག་ཚུལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་
 གསུངས། འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་སྤྱོད་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་བར་དོ་བྱུང་བ་དུས་མཉམ། དེའི་
 ཆེ་ལྡིང་མིག་སྤྱོད་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྲལ་བས་བར་དོ་བར་མཐོང་ཡང་ཁོ་རང་གིས་ཡིད་ངོར་
 ཏེ་རུ་ཀ་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐར་བཞེངས་པའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་ཡོད་ན་བར་དོའི་
 ལོངས་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ། ཞག་བདུན་ནམ་ཞེ་དགྲུང་དེའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཏེ་སྤྱགས་སྤྱོད་
 པའི་རྟོན་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྤྱོད་བ་སྤངས་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱ་སྤྱུང་བའི་འཕེན་པ་དང་ལྷན་
 པས་པ་མ་གཉིས་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་སྤྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་པ་མའི་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱུས་སུ་མཆོམས་སྐར་ཀྱང་ཡིད་ངོར་སྤྱོད་བ་སྤུལ་
 སྤྱོད་དང་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་འབྱུང་ཞིང་། ཆེ་དེར་སྤྱགས་སྤྱོད་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་
 བས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སོགས་འབྱུང་། དཔའི་འོད་གསལ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
 རྗེས་མཐུན་པ་དང་། དེས་བྱངས་པའི་མ་དག་པའི་སྤྱོད་སྤུས་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་²ལམ་དུས་ཀྱི་

¹ བརྟགས་དགོས། མཛོད་དཔར།

² ཐོབ་ཡན་ཆད་ མཛོད་དཔར།

བསྐྱེ་བ་དངོས་སུ་འབྱུང་ལ། འབྱེས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་དང་བསྐྱེ་བ་སངས་རྒྱུ་ནས་འབྱུང་
 རོ།། བར་དོར་སངས་རྒྱ་ན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་ཀྱན་རྟོག་གི་རྒྱུང་མཐའ་དག་ཐིམ་པའི་
 སེམས་དཔེན་དཔེའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས། དེ་ལས་བར་དོའི་དོད་དུ་མ་དག་པའི་སྐྱེ་
 མའི་སྐྱུར་བཞེངས་ནས་རགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཟ་མ་རྟོག་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ལྷག་མ་
 མངོན་དུ་བྱེད་དོ།། “སྐྱེ་མ་ལོངས་སྐྱེ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ་དང་།”¹ ཞེས་སོགས་ལྟར་བསྐྱེ་
 བ་སྐྱོར་དགུ་པོ་འདི་དག་གསང་འདུས་ཀྱི་གདམས་བ་ཡིན་ཀྱང་བདེ་གསང་འཛིགས་
 གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བར་མན་ངག་པན་ཚུན་ཁ་བསྐྱངས་²ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་
 འདི་ཡང་རྫོགས་རིམ་ཁ་སྐྱོར་ལུགས་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་
 གྱི་བསྐྱེ་བ་ནི་འདི་དང་། འཕོ་བ་ནི་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་ལྟར་གྱི་འཕོ་བ་ལ་བྱེད་གསུངས།

༥ གཉིས་བ་ལྟེ་བའི་སྤྱིན་སྐྱ་ལས་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རྟོར་བཞུས་བྱེད་
 ཚུལ་ནི། འཇུག་དང་གནས་དང་ལྷང་བའི་རྒྱུང་གིས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་ཇུག་སྟེ། ལྟེ་
 བའི་རྒྱ་དུ་ལ་སེམས་བརྟན་ནས་རྟོར་བཞུས་བསྐྱོམ་ན་གནད་དུ་འགྲོ་ཆ་བས་ཆེ་ཞེས་རྗེས་
 གསུངས། ལྟེ་བའི་རྒྱ་སྤྱིང་གར་འཛེན་ནས། མིན་ཀྱང་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་རྒྱ་
 བ་དཀར་དམར་གྱི་སྤྱིང་རྒྱ་མམ་རྒྱ་ད་དཀར་དམར་བསམ། དེ་ལས་རྒྱུང་སྒྲོས་རེང་³གི་དུ་
 བ་ལྟ་བུ་དབུ་མའི་ནང་ནས་སྤྱིང་གའམ། མགྱིན་བའམ། ལྷ་ཅེའམ། སྤྱི་བོའི་བར་དུ་སོང་།
 དེ་ནས་ཕྱིར་བཀྱག་སྟེ་ཨོྫོག་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་ནས་མགོ་ཚུམ་བ་རྒྱུང་ནང་
 དུ་འདུ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། དངོས་གནས་ལ་མེད་ཀྱང་སྒྲོས་བཅོས་ནས་ལྷ་ལྟེ་གདངས་
 ཀྱིས་གནས། རྒྱ་གི་གདངས་ཀྱིས་སྤྱིང་གི་སྤྱི་ཅེའི་བར་འགྲོ་བ་སོགས་སོག་འཛིན་དང་
 གྱེན་རྒྱ་ལ་སྤྱིང་འགྲོའི་རྟོར་བཞུས་དང་། རྒྱུང་གསང་གནས་ཀྱི་ཅེའི་བར་དུ་སོང་བ་ཨོྫོག་

9 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱུང་། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ་ལས་གསང་འདུས་སྒྲོན་གིས། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༡༩༩༩

10 མ་དཔེར་བསྐྱར་ཞེས་གསལ།

3 མ་དཔེར་འིང་ཞེས་གསལ།

གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་མཉམ་གནས་དང་ཐུར་སེལ་ལ་འོག་འགྲོའི་
 དོར་བཞེས་དང་། ཡང་སྤྱོད་འོག་གི་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ཨོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་མཉམ་དུ་
 བྱགས། ལྷོ་བའི་གདངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གནས། རྩོམ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་བྱེད་འགྲོ་བ་
 རྒྱུ་གཉིས་སམ། ལྷག་སྒྲིབ་ཀྱི་དོར་བཞེས་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྷགས་དང་། ཐུར་སེལ་རྩོམ་གྱི་
 གདངས་ཀྱིས་ཉགས་ཀྱི་ཅེར་སོང་བ་དང་། སྤྱོད་རྒྱུ་ཨོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་བྱགས་ཏེ་
 ལྷོ་བའི་གདངས་ཀྱིས་གནས། སྤྱོད་རྒྱུ་རྩོམ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཅེར་སོང་བ་དང་། འོག་རྒྱུ་
 ཨོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་རྒྱལ་ཆབ་ལྷགས་ཀྱི་འགྲོས་འདེད་ཀྱི་དོར་བཞེས་
 གཉིས་ནི་སྒོག་ཐུར་རགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོར་བཞེས་ཏེ། སྤྱི་མཐོང་སྤྱོད་ག་སོགས་ལའང་
 དེ་ལྟར་བྱུང་། སོ་མཆུ་ལྷོ་རྣམས་མི་འགྲུལ་བར་སྤྱགས་ཀྱི་གདངས་སམ་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་
 བྱས་པའི་ཡིད་བཞེས་ནི་འདྲིའི་སྤྱོད་བྱེད་རིམ་པའི་དོར་བཞེས་ཡིན་པས། འདིར་
 དག་ནས་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་ཉན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པར་མི་ཉིང་ལ་སྤྱོད་བྱེད་
 པས་ཉིང་ཞེས་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལྟར་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐེམ་པ་ན་ནང་གི་རྒྱུ་གདངས་ལྷོ་ཞེས་
 གྲགས་པ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཉན་པའི་ཚུལ་དུ་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཏེན་ལས་མིག་འབྱས་
 ཀྱི་བར་ལ་ཅ་བྱ་ག་ཏེ་མེ་གསལ་བྱེད་ནས་རྒྱུ་བ་སོགས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྷ་རང་རང་ལ་
 དོར་བཞེས་ཀྱིས་མཛོན་ཞེས་ལྷ་སྤྱོད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་
 བྱེད་པ་ཅུ་ཁྱབ་བྱེད་དང་སྤྱོད་ལས་ཡང་ཞིབ་ཆ་མི་འདྲ། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་ཅ་
 མདུད་གང་འགྲོལ་དཀའ་བ་དང་། གང་ལས་རྒྱུ་འདུ་བ་དཀའ་བ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་
 བས་དོར་བཞེས་བྱས་པས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་འགག་པ་ཐུར་མས་བསལ་བ་ལྟར་ཅ་མདུད་འབྱེད་
 པ་དང་། རྒྱུ་གཉིས་བྱུང་ན་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་ནང་ནས་ནད་རྣལ་ཞག་སོགས་
 འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་དམིགས་ཏེན་ལ་རོ་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩོམ་གྱི་
 དབབ་བརྒྱུག་གི་སྤྱོད་སྤྱི་བའི་ཅ་མདུད་འགྲོལ་ཐབས་སོགས་དེ་དག་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་འང་

ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རྒྱང་ཅུང་ཟད་རེ་ཐིམ་ཀྱང་ལྷག་མེད་དུ་བསྐྱུ་བ་སྤྱིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བ་ལ་
 ལྟོས། དེ་ལྟར་གོམས་པས་སྤྱོད་བ་སྤྱེ་ཚུལ་ནི། དང་པོར་རྫོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་མོས་
 བ་ཅོམ་དང་། གནས་བ་སྒྲོམ་བཅོས་བ་ལས་མེད་ཀྱང་། གོམས་པས་ང་རྒྱལ་འཕོས་ནས་
 ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་འཆར། ལྷང་འཇུག་རེ་ཐུང་། གནས་
 བ་རེ་རིང་ལ་སོང་ནས་མཐར་གནས་བ་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱང་དབུ་མར་ཐིམ་བ་འབྱུང་ཞེས་
 བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ན་རྒྱན་སོགས་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་དངོས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་ཀྱན་
 མཁྱེན་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྫོ་རིན་པོ་ཆེས་འོལ་ཁར་སྤྱིན་སྟེག་གི་དུས་ལུལ་ཕྱོགས་
 ཁ་བས་ཁེབས་ཀྱང་ཉེ་འཁོར་དུ་མ་བབས་པའི་རྣམ་ཐར། ཀྱན་མཁྱེན་གོང་མས་རྒྱང་ལྷ་
 རྫོས་མནན་པའི་རྣམ་ཐར། ཨོ་རྒྱན་དུ་ལྷ་བ་པས་བསྐྱུང་འཁོར་བསྒྲོམ་སྟེ་ཐབ་རྫོ་ད་ལྟའང་
 བར་སྤྱང་ལ་གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟར་རྫོར་བསྐྱུས་གྱི་མཐུས་རྣལ་
 འབྱོར་བ་ལ་གཏུམ་མོ་རང་ཤུགས་གྱིས་འབར་ཏེ་དགའ་བཞི་སྟེ་བས། ལྟེ་བའི་དབུས་གྱི་
 མཆོག་གི་དབང་ཕྱག་མ།། སོགས་གྱིས་གཏུམ་མོ་འབར་འཛག་བསྟན་ཏེ། མཆོག་གི་
 དབང་ཕྱག་མ་ནི་གཏུམ་མོའི་མིང་ངོ་།། མཐར་ཁྱུགས་གནས་ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་བསྟེ་བ་
 དམིགས་སྒྲོར་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར། ཁྱུགས་གནས་ཐིམ་པའང་རྩ་འཁོར་གྱི་མཐའ་དབུས་
 སོགས་ལ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་ཆེ། དམིགས་སྒྲོར་སྤྱ་མར་བརྟན་བ་ཐོབ་པའི་སྟེང་ནས་
 ཕྱི་མ་བསྒྲོམ་ན་རྒྱང་འདུ་ལུལ་ཆེ་ཆུང་ཐིམ་བ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་། རྟགས་བ་སྤྱེ་ཚུལ་བྱེད་པར་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྩ་ཁམས་རྒྱས་དུས་རོ་རྒྱང་དུ་རྒྱང་བཟུང་ཡང་སྟོབས་ཆེ་བས་བོད་གྱི་གྲུབ་པ་
 གཞོན་པ་ཆོར་ལུང་ཆེ་ཡང་གས་ནས་རུས་པ་ཆུང་། དབུ་མར་ཐིན་ན་གས་གྱིན་སྟོབས་ཆེ་
 བ་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དང་། དཔོན་སྒྲོབ་བྱམས་པའི་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་གྱིས་རྟོགས་པ་
 ལུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གསུངས།

༥ གསུམ་བ་རྩེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ནི། མཁའ་དབྱིངས་ཤར་བའི་དབང་པོའི་གཞུ་

བཞིན་དུ། སོགས་ཀྱང་པ་བྱུག་སྟེ། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཉེ་རུ་ག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ང་
 རྒྱལ་ལ་གནས་ནས། དབྱངས་གསལ་ཆར་གཅིག་ངག་དུ་བརྗོད་པ་ལས། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་
 སྤང་བ་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་གྱི་དཀར་པོའི་སྤྱིར་སྤྱོད་འཁོར་སོགས་འཁོར་ལོ་ལྷའམ་གསུམ་གྱི་
 ལྷ་ཆོགས་སྣ་བྱུག་གཡས་པའི་རྒྱང་དང་འགྲོགས་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས། མཁའ་ཁྲབ་གྱི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར། སྤྱི་བ་པ་སྤྱུངས། ས་ལྷ་བ་སྤྱོད་འཁོར་ལ་བཀོད་པ་སོགས་
 གྱིས་ལྷའི་སྤྱིར་བྱས། འོད་ཟེར་གྱི་ཅེར་ལྷ་མོ་མཆོད་རྩིས་ཐོགས་པ་སྤྱོད་ཉེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་
 མཆོད། ཐོག་མེད་ནས་བྱུབ་པའི་དཔའ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་
 ཉེ་རང་གི་སྣ་བྱུག་གཡོན་ནས་ཞུགས་ཉེ། ལྷེ་བར་གནས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དཀར་
 ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པའི་རྒྱ་བ་ཉ་གང་བ། དབྱངས་གསལ་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་དུ་
 ཤར་བ། དེའི་དབྱས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན། ལྷ་བ་རྩྱུ་དང་བཅས་
 བ་ལས་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཉེ་རུ་ག་དཀར་པོ་རྫོང་བྱིལ་འཛིན་པས་ཡུམ་རྩོ་
 རྩོ་པག་མོ་དམར་མོ་རྩོ་རྩོ་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་པ་ནས་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྷ་བྱ་
 བསམ། ཡབ་གྱི་བྱུགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་ལ་དམར་བའི་
 མདངས་ཅན་རྒྱ་དཀར་ལས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་ལ་སེམས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ། ཡང་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་རྩོ་རྩོ་དང་བརྒྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
 དགའ་བའི་སྤྱོད་དང་བྱུགས་ཀའི་རྩྱུ་དང་སྤྱོད་མཆོམས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་
 འོད་ཟེར་དམར་པོ་འཕྲོས་པས་སྤྱོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་རྣམ་པར་བྱས། སྤྱོད་འོད་དུ་
 ཞུ་ནས་བཅུད་ལ་ཐིམ། དེ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐིམ། དེ་ལྷེ་བའི་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐིམ། དེ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཞུ་སྟེ་དཀར་ལ་དམར་
 བའི་མདངས་ཅན་གྱི་རྩྱུ་ཡིག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། དེ་ཞབས་ཀྱི་ནས་
 རྒྱ་དའི་བར་དུ་བསྐྱས་ཉེ་རྒྱ་དཀར་ལ་སེམས་འཛིན་པའམ། རབ་གྱིས་རྒྱ་དཀར་མི་དམིགས་

པར་བསམ་ན་རྒྱུད་ཐིམ་ཕྱུལ་ཆེ་ཞིང་། དབུ་མ་མེད་ཀྱང་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་
 མ་ཁོར་བའི་ཐད་དེར་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། གཞན་དུ་རྒྱུད་དབུ་མར་འདུ་བ་
 ལ་མི་པན་གསུངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ། ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་
 རྟགས་ཅན་བརྒྱད། འབར་འཛུགས། དགའ་བཞི། བསྐྱེད་བ་རྣམས་སྦྱར། ཆོ་གའི་བར་སྐབས་
 ཡིན་ན་སྟོང་བཅུད་བསྐྱེད་ནས་དུར་ཁྲོད་དང་། དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་གྱི་
 སྦྱད་རིམ་དགོས། མཁའ་འགྲོ་མ་བཞི་རང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་ལ་ཐིམ་པ་དང་ཤིས་
 བརྟེན་དུ། “གཙོ་བོའི་ཞལ་ལ་རེག་པར་སྦྱོད།”¹ ཅེས་པའི་གནད་འདྲ། བསྐྱེད་པའི་མཐར་
 ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིག་ལ་སེམས་བཟུང་ན་ཉེ་བའི་སྤྱིན་སྦྱར་དང་། རྗེས་གཞིག་གི་སྦྱད་རིམ་སྦྱགས་
 མ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱ་དའི་བར་བསྐྱེད་ན་སྦྱད་རིམ་རྒྱུད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཉེ་བའི་སྤྱིན་སྦྱར་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མར་རྒྱུད་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་མཁའི་གསང་
 ཉེ་བའི་རྩ་མདུད་ཤེ། སྤྱིང་ག་རུང་ཟད་སྟོང་ཀྱང་ཁྲབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་སྤྱོད་མ་ཐིམ་བར་དུ་འཆི་
 རིམ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་ཐིམ་རིམ་མི་འོང་བས་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས། “འཆི་རིམ་རི་
 བཞིན་རྒྱུད་རྣམས་མ་ཕྱས་པ།”² ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀུས་པ་ཆེ། དེས་ན་ལས་རྒྱ་དང་སྤྱིལ་
 ཀྱང་བཞི་ལྟར་གྱིས་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་ངང་ནས་སྤྱིང་གའི་ཁ་སྦྱོར་བྱམ་པ་ཅན། རིལ་
 འཛིན་རྗེས་གཞིག་གི་སྦྱད་རིམ། ཁྲབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྫོང་བསྐྱེད་རྣམས་དགོས། རྗེ་
 བཅུན་མི་ལར་མར་པས་ཤོག་རིལ་ཅིག་གནང་སྟེ་རེ་ཞིག་ཞལ་མ་འབྱེད་གསུངས། སྐབས་
 རེ་འབྱེད་དགོངས་ཀྱང་དུས་ལ་མ་བབས་པའི་རྟགས་བྱུང་། ལན་ཅིག་སྤིང་མོས་ཕྱུལ་བའི་
 ་ག་ཆང་གསོལ་བས་རྒྱུན་བྱས། ཕྱས་ལ་བྱག་གཟེར་དག་པོ་བྱུང་བ་ཕྱས་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཁྲབ་པའི་རྒྱུད་འདུ་བ་ལ་ཉེ་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་ཤོག་རིལ་དེ་ཁྲབ་བྱེད་ལ་དམིགས་

༡ རྗེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེ། བསྐྱེད་པའི་རྣམས་སུ་བཅད་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩༧༡ ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབལ་
 བོའི་ཞལ་ལ་རེག་པར་མཛོད།” ཅེས་སོ།

༢ རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། ཆ་འཛིགས་བྱེད་ཤིས་བརྟེན་སྤྱོད་ལམ། འབྲུལ་དབར། ཤོག་གངས་ ༣༩༩

པའི་རྫོང་བརྒྱུས་ཡིན་པ་འདྲ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྫོང་བརྒྱུས་བྱེད་ཚུལ་
དཀྱུས་ལྟར་ལ་ཞིབ་ཆ་རྩལ་ཐད་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པ་¹ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་དངོས་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ་
སྒྲིབ་ཀྱི་གསལ་དང་། སྒྲིབ་ཀྱི་གསལ་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་སོ་སོས་སྒྲིབ་
གའི་ཅ་མདུད་འགྲོལ་བའི་ཐབས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་པས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱང་མི་
འདྲ་བ་མང་། སྒྲིབ་གའི་ཅ་མདུད་གྲོལ་ཡན་ཆད་འདྲ་བས་རྒྱུད་པས་མ་དག་པའི་སྒྲིབ་ལུས་
ཡན་ཆད་ལ་ལག་རྩེས་ཞེས་ཐ་སྙད་སྤྱད།² ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་རྩེས་
སྒྲིབ་ལུས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་རྩེས་འོད་གསལ་ཏེ། སྒྲིབ་རྫོགས་
རིམ་ཀྱི་ཁྱིད་ལན་གསུམ་བྱེད་ཀྱང་ལག་རྩེས་ཆར་གཅིག་བཤད་ཀྱང་ཆོག །གསང་འདུས་
ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ནས་ལག་རྩེས་ཀྱི་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་བདེ་མཆོག་སོགས་སྒྲ་མེད་གཞན་
ལ་མ་བཤད་ཀྱང་ཆོག་པས། སྒྲིབ་རྒྱུད་པའི་ཁྱིད་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེར་ལག་རྩེས་
ཀྱི་བཤད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲོན་ལམ་ལས། “རྩེས་གཞིག་རིམ་པས་
འོད་གསལ་འཇུག་པར་ཤོག །”³ཅེས་པས་མཐར་སྒྲིབ་གར་གཞིལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལྟར་
མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིབ་གའི་དབུ་མར་གཞིལ་བའི་ཐབས་རྣམས་ཉམས་སྒྲིབ་སྤངས་པས། རྩེས་
ཐོབ་ཚུ་རྒྱབས་ཚུའི་རང་བཞིན་ལས་མི་འདའ་བ་ལྟར་གང་སྒྲིབ་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་སྒྲིབ་
པའི་རྣམ་ཐོལ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། གང་ཤར་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་ཤར་བའི་སྒྲིབ་
པ་ལ་བསྐྱབ་པས་རྟགས་རྣམས་རྩེ་གསལ་དང་། རྒྱུད་རྩེ་ཐུར་སོང་ནས་སྒྲིབ་གའི་ཅ་མདུད་
ལྟག་མེད་དུ་གྲོལ། འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐ་མོ་ཡང་མ་ལུས་པ་འཆི་རིམ་རིལ་བ་བཞིན་ཞུགས་
གནས་ཐེམ་པའི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་འཆར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཆོས་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ་དང་།

¹ རྒྱུད་པ་ ཤིང་དཔལ།

² ཐ་སྙད་སྤྱད། མཛོད་དཔལ།

³ རྩེ་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། ༧ གསུང་རྫོང་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་སྒྲོན་ལམ། གཙང་དཔལ། ཤོག་གངས་༡༧༠༩

འོད་གསལ་མ་བྱ་འཛོད་པ་འབྲུལ་མེད་དུ་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་དེ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
 འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པའི་དཔེའི་འོད་
 གསལ་ཡིན། དེ་མན་ཆད་དུ་རྒྱུད་དབྱ་མར་ཐེམ་པའི་འོད་གསལ་ལ་སེམས་དབེན་དང་
 དཔེའི་འོད་གསལ་ཡོད་པས་འདི་ལ་འདུས་པར་སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱག་གི་དཔེའི་འོད་
 གསལ་ཞེས་གསུངས། འདི་མན་ཆད་བསྐྱེ་བ་རྗེས་མཐུན་པ་ལས་མེད་ལ། འདི་ནས་ཆོས་
 སྐྱའི་བསྐྱེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད། འདི་མན་ཆད་རྒྱུད་ཐེམ་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཐབས་མེད་ལ། དཔེའི་འོད་གསལ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་སེམས་ལ་འདོད་དགྲར་དབང་བསྐྱུར་བས་
 རྒྱུད་རྒྱ་བའི་ཚུལ་རང་ལ་རག། དཔེའི་འོད་གསལ་ཡན་ཆད་ལ་བསམ་མི་བྲལ་གྱི་རིམ་པ་
 ཞེས་དེ་མན་ཆད་གྱི་རྫོས་བསམ་མི་རུས་པ་ལ་བྱེད། ཅ་མདུད་ལྷག་མེད་དུ་གྲོལ་བ་སེམས་
 སྤྲོས་སྤྲོད་ཉིད་རྫོགས་ཐབས་ཡིན། དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ཆེ་སེམས་སྤྲོས་སྤྲོད་ཉིད་
 རོན་སྐྱའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོགས་པས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྤྲོད་ཉིད་རྫོགས་པ་ལས་གཉིས་སྤང་
 རུབ་ཆབས་ཆེ། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་བར་ཚུལ་པ་ན་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་
 པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པས་ཉར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཆུ་ལྷང་ཤིན་དུ་དྲངས་པ་ལས་ཉ་འཕར་བ་བཞོན་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་
 ལངས་པའི་ལུགས་ལྷོག་གི་ཉར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིད་ངོ་ཚམ་མ་ཡིན་པར་
 ཕྱང་པོ་རྫིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་སྐྱེ་ཉེ་དུ་ཀ་དཀར་
 པོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དངོས་སུ་བཞེངས་པ་ནི་མ་དག་པའི་
 སྐྱེ་ལུས་ཡིན། དེའི་ཆེ་ལོངས་སྐྱའི་བསྐྱེ་བ་དངོས་སུ་གྲུབ། ཉོན་སྐྱིབ་མ་སྤངས་ལ། ལུས་
 སེམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་པས་ཕྱང་པོ་རྫིང་པ་ལ་འཇུག་དགོས། མ་དག་
 པའི་སྐྱེ་ལུས་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱང་པོ་རྫིང་པ་གང་འདོད་དུ་འདོར་མི་རུས་པའི་ཚུལ་བསམ་ན་ལས་
 ཉོན་གྱི་ཉེས་དམིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བའི་བྲུང་ཆེ། སྐྱ་སྐྱབ་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་

ཐུན་མོང་ལུགས་གཅིག་ལ་དབུ་བཅད་པ་སྤྲོད་འབྱར་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་མ་དག་
 པའི་སྐྱུ་ལུས་ལྷུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་སམ་དབུད། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བདེ་ཆེན་མཆོན་པ་
 ལན་གཅིག་ཙམ་མེད་ན་རྫོགས་པ་ཆད་དེར་སྐྱེབས་ཀྱང་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷག་མེད་དུ་
 ཐིམ་མི་རུས་པས་འཆི་དུས་ཀྱི་ཐིམ་རིམ་དང་སྤྲོད་ནས་དཔེའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་
 དགོས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྗེས་འབྱུག་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་གདམས་རྣམ་
 ཐར་གཙང་མ་སྤྲོད་བཞེས་ཏེ་བར་དོ་ལོངས་སྤྲོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་མཛད་པའི་རྣམ་
 ཐར་གྱིས་ལམ་ཀྱི་གནད་ལ་གོ་བ་སྟེར་ཆབས་ཆེ། འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་
 དོད་ཐུབ་པར་སྐྱགས་ལས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷག་མེད་དུ་
 བསྐྱུ་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན། སྤྲོད་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་བཅས་ལ་སྤྲོད་བྱ་
 སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད། སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་གསུངས་
 པས་ཉིན་མཆོན་མེད་པར་སྤྲོད་དགོས་པར་ཤེས། གཞི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུས་ལས་
 དང་པོ་བར་གསལ་རིག་ཙམ་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྲོད་པའི་གསལ་
 སྤྲོད་འཛིན་མེད་ཡིན་ནམ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྤྲོད་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་ན་གཞི་དུས་
 ཀྱི་འོད་གསལ་སོགས་ཀྱི་དུས་སྤྲོད་ཉིད་རྫོགས་པར་ཅིས་འགོག། །མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་
 རྒྱུ་སེམས་ཤིན་དུ་སྤྲོ་བ་ལས་བྱུབ་པ་ཡིན་པས། ལུས་རགས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཞན་
 གྱིས་མཐོང་དཀའ་བས་གཞན་དོན་མི་རྫོགས། རགས་པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འཛིན་ཚུལ་ལའང་
 རིགས་མང་བས་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་འོད་ཟེར་ཆང་གིས། ལོ་གྲུ་ཉུན་གྱི་བདེ་མཆོག་
 རགས་པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ཡིན། ལྷ་སའི་རྫོ་བོ་རྣམ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་རགས་
 པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ཡིན་གསུངས། སྤྲོ་མ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་བྱི་མ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞུས་པར། ལྷ་སའི་
 རྫོ་བོ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱུ་ལ་པ་ཡིན་མིན་ཐག་ཆད་དཀའ་མོད། ཡིན་རྒྱུ་དེ་ནི་

ཡིན་གསུངས། ལྷའི་¹བཟོ་བོས་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་བསྟན་པར། དེ་མགར་
 བས་བརྟུང་བ་²ལྷ་བྱའི་སྤང་བ་བྱུང་བ་ལས་དངོས་མིན་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། རགས་པའི་སྐྱལ་
 སྐྱ་ཡིན་མིན་དོགས་པ་ཅི་ལ་ཡོད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷའི་སྐྱལ་པ་ཡིན་མིན་
 གྲང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐག་ཆོད་དཀའ། སྐྱལ་པ་དེ་བསྐྱལ་པའི་བར་བཞུགས་པའང་ཡོད་ལ།
 སྐྱ་སྐྱབ་དང་རྗེའི་སྐྱ་གདུང་། ལོ་ལྷ་ཏུན་གྱི་བདེ་མཆོག་ལྷ་བྱ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཛད་པ་
 མི་འདྲ་བ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མི་འདྲ་བ། གོ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དེས་ན་མ་དག་པའི་སྐྱ་
 ལུས་ལྷུང་པོ་རྟིང་པའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་སྤང་རོར་
 ཐུགས་ཀ་ན་ཏེ་རུ་ཀའི་སྤང་བ་མངོན་སུམ་ལྷ་བྱར་བྱུང་གྲང་ད་དུང་བདེན་འཛིན་དང་ཀུན་
 ཉོག་གི་རྒྱུང་ཕྱ་མོ་ཡོད་པས་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་སོགས་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་མ་
 དག་པའི་སྐྱ་ལུས་སྤྱིན་ལྟར་ཡལ། གཉུག་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས། དེ་ལ་རིམ་པ་བཞི་བ་ཞེས་ཐ་སྟད་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་རྫོགས་
 རིམ་རང་རང་གི་ཆེངས་ལ་རག་ལས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་གིས་ཉར་
 ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ལ་བཞེན་ནས་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཐུགས་ལྷོག་
 གི་ཉར་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་འཇའ་ལུས་སུམ། སྐྱ་འབྱལ་བ་
 བའམ། དག་པའི་སྐྱ་ལུས་བྱུང་སྟེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པ། དེའི་ཐུགས་ལྷོག་
 གི་ཉར་ཐོབ་བྱུང་བ། ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་ཐོབ་པ། དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པ།
 ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་སྤང་བ་དང་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤངས་པ་བྱུང་འཇུག་
 ཐོབ་པ་ནམས་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་། ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཏེ་ལས་ཉོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ཆད་པས་སྤང་བྱུང་པོ་རྟིང་པ་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་སྟོས། མདོ་

¹ ལྷས་ མཛོད་དཔར།

² བརྟུང་བ་ ཤིང་དཔར།

ལུགས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ཤིང་། འདིར་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གྱིས་ཁམས་གསུམ་ས་དགའི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཅིག་ཅར་སྤང་བ་གཉེན་པོ་¹
 སྤྲོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས། “ས་དགའ་ལ་སོགས་ཅི་མ་ཡི།”² ཞེས་སོགས་
 ལྟར་ཉོན་མོངས་ཆེ་རིམ། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམ་³ གྱིས་སྒྲོམ་སྤངས་སྒྲོར་དགའ་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་
 དགའ་སྤང་བ་དང་། སྤྲོབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་⁴སྤང་བ་འདི་དང་མི་འདྲ། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་ལ་སྤྲོབ་གཉིས་རིམ་ཆར་སྤང་བ་འདིའི་གནད་དང་འགྲིག། སྤྲུ་ལུས་དེ་འདྲུས་པར་
 དཔེ་བཅུ་གཉིས་དང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དུ་དཔེ་ལུས་འཆད་པ་མན་དག་གི་
 ཡོང་ལུགས་དང་། ཁུངས་གཏུགས་སའི་ཁྱད་པར་ལས་འདིར་ཡང་འདྲ། “རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ལ་སྤྱེ་
 འཆི་མི་མངའ་ཞིང་།”⁵ ཞེས་སོགས་ནི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཆོན་
 ཉིད་པ་དག་པའི་སྤྲུ་ལུས་ལ་བྱེད། ལྷ་མ་ལ་དག་སྤང་སྤྱོད་བ་⁶ལ་འདི་དག་གི་ཚུལ་བསམ་
 བ་སྒོ་ལ་འཆར་བདེ་བ་ཡོད། དག་མ་དག་གི་སྤྲུ་ལུས་གཉིས་ཀ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
 ཆུང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་⁷ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོར་མེད་ལ། སྤྲུ་མ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་དོ་བོར་
 དག་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲོན་ལྟར་ཡལ་བས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བཏགས་པ་བ་དང་། བྱི་མ་རིགས་འདྲ་
 རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་
 འདག། ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྤྱར་གྱུར་ཟེར་མི་བྱུ་བས་དབྱུང་དགོས། མདོ་ལུགས་ཡིད་ལྟར་

1 གཅིག་ཆར་སྤང་བ་གཉེན་པོ་ མཛོད་དཔར།
 2 རྡོ་བཟུམ། ཤེར་བྱིན། ༡ རྡོ་བཟུམ་གྱུ་མས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྫོགས་རྒྱུ། སྤྲོབས་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ས་དགའ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ཅི་མ་ཡི།” ཞེས་སོ།
 3 གཉེན་པོ་དང་རིམ་ ཤེར་དཔར།
 4 གཅིག་ཆར་ མཛོད་དཔར།
 5 པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་གསུང་འབུམ། ༡ ལྷ་མཆོད། གཅོད་དཔར། ཤོག་གངས་ཤེས་
 6 སྤྱོད་བ་ མཛོད་དཔར།
 7 མཉམ་བཞག་ མཛོད་དཔར།

༤ མཉམ་བཞག་ མཛོད་དཔར།

ལྷ་གངས་ཀྱི་གདན་དང་རྒྱལ་འབྱོར་བ་པོ་མོ། འདྲི་ཡོན་ལྷ་དང་། ཆོགས་འཁོར། ལྷ་གར།
 སྒྲོམས་འབྲུག་སོགས་སྦྱོད་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རོལ་བ་དང་། སྦྱོས་མེད་དེ་ལས་བསྐྱུས་བ་རིག་
 མ་ལྷ་སོགས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱོས་མེད་ནི་རྩ་སུ་ཀུའི་སྦྱོད་བའམ། འདུ་ཤེས་གསུམ་བ་ཞེས་
 གཞན་པལ་པའི་མིག་སྤར་བ་ཉལ་འཆག་པའི་སྦྱོད་ལམ་ལས་མི་མངོན་ཡང་ཉག་ཏུ་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷ་འུ་རྒྱལ་ཐར་ལྷ་བྱ་སྟེ། “གང་ཆེ་
 དངོས་དང་དངོས་མེད་པ།།” ཆོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ།།¹ ཞེས་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོར་གཉིས་སྤར་བྱ་བ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཐད་ནས་མཁའ་ལ་འབགས་
 བ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་གོ་རྒྱུ་ཡོད། སྐབས་ཤིག་² ལྷ་ལུས་མི་སྤང་བར་སྤྱ་ཅམ་ཐོས་བ་ཆོག་
 མཚམས་ལ་བརྟག་ན་འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་བ་འདྲ། འཇའ་ལུས་གྲུབ་ཅེས་བ་རྒྱུང་སེམས་
 ཅམ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱར་བཞེངས་བ་ལས་འཇའ་ཆོན་དུ་སོང་བ་མིན། ཉལ་ཉིད་ས་ཆར་
 རོན་བ་ཞིག་སྦྱོ་བ་སྦྱེས་ནས་རི་དྲགས་གསོད་བ་རྒྱན་བཅད་དེ་རི་སྒོང་ཉལ་ནས་སྤྱ་ལྷ་བྱ་
 ཡོན་བ་ལ་རི་དྲགས་མང་པོ་མཐར་འདུས་ནས་མིག་རྩ་འདོན་བ་ཞིག་བྱང་། ཕྱིས་ཤི་ཆེ་
 ལུང་བ་དེར་ཡུན་རིང་འཇའ་ཆོན་འཐིབས་པས་འཇའ་ལུས་གྲུབ་ཅེས་སྤྱེང་ཞེས་ཆ་ཉར་
 བཀའ་འགྱུར་བ་ཆང་གིས་གསུངས་བ་ཅི་ཡིན་སུས་ཤེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྤྱ་
 ཆོགས་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་ཡོད་ཆོག་རྒྱ་རེད། ལྷ་རྒྱེ་³ ནའང་འཇའ་ཆོན་འཆར་བ་བཤ་
 ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐར་དུ། བལ་པོའི་རྒྱལ་པོས་བྱིའུ་ཞིག་ལུལ་བ་ཤི་བའི་ཆེ་
 རྗེ་ཉིད་ནས་ཁྱས་ཆོག་གནང་སྟེ་འཇའ་ཆོན་ཤར་བས་ངའི་བྱིའུ་ལྷ་རྒྱེས་བ་ཡིན་གསུངས་
 བ་ལྷ་བྱའོ།།

¹ རྗེ་བཙུན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོད་འབྲུག་ལུ་དགྲ་པ། ཤིག་གངས་ ༣༩ནང་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་སྤྱ་ལྷ་འུ་རྒྱལ་ཐར་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །’ཅེས་སོ།།

² མ་དཔེར་‘ཞིག་’ཅེས་གསལ།

³ ལྷ་བཙུ་ མཛོད་དཔར།

༥ དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་རྟེན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གནས་ནས་རིམ་འཛིན་རྗེས་
 གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་སོགས་མཉམ་རྗེས་གྱི་སྤྱགས་དམ་བསྐྱངས་པས་སྤར་ཡང་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་སྤྱགས་དང་། དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་གཉིས་
 ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མཛོན་དུ་བྱས། དྲགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་གྱི་
 འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ལྟར་ན་སློམ་ལམ་སློར་དགུ་ཐབས་གྱིས་འབྱེད། སྤང་རྒྱུད་པས་
 ཞེས་སློབ་སློར་དགུར་སྤེལ་ནས་སློང་བ་ལྟར་ན་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་འོད་གསལ་འདི་
 ཞེས་སློབ་སྤྱད་ཅིག་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་ལུགས་སྒྲུབ་གི་
 ཉེར་སྒོམ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སློང་བ་ཞག་བྱག་གམ་ཆེ་བྱག་
 རེས་འོད་གསལ་གྱིས་ཞེས་སློབ་ལྟག་མ་རྣམས་སློངས། སྐྱུ་ལུས་པའི་རང་ངོར་ལུགས་
 འབྱུང་སྒྲུབ་གི་རྟགས་དང་མཉམ་རྗེས་མང་། འདི་ནས་བྱག་རྒྱ་ལ་མ་སྒྲོམ་བར་སློང་ཉིད་
 ལ་མཉམ་བར་བཞག་པས་རྒྱུད་ལྟག་མེད་དུ་ཐིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཡོད་པས་སློང་ཉིད་ལ་
 བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་འདོགས་པའི་གནད་འདི་ཡིན། ཞེས་སློབ་ལ་ཞེས་པ་མེད་ན་ཉོན་
 མོངས་སྤངས་ཐེན་པས་རྒྱུད་གི་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འདི་ཅམ་གང་གིས་བྱེད་དཔྱད་
 བ་ཞེས་བར་གྱུར་པའི་ཞེས་སློབ་ཆེགས་མེད་བར་འབྱུབ། དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་གསར་དུ་
 ཐོབ་ཆེ་སྤངས་པ་^༡ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཟུང་འཇུག་དངོས་མིན། འདིར་སྐྱུ་སྤྱགས་ཟུང་
 འཇུག་གམ་རྟེན་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པས་ཟུང་འཇུག་དངོས་ཡིན་ཞེས་པ་ཁས་ལེན་གྱི་
 རྒྱུན་ཡིན། སྐྱུ་ལུས་པས་གསང་དབང་དང་། འོད་གསལ་པས་ཞེར་དབང་། ཟུང་འཇུག་
 པས་དབང་བཞི་པའི་གདམས་ངག་སྒྲ་མ་ལས་མཉན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། སློབ་
 པའི་ཟུང་འཇུག་པས་ཀྱན་རིག་ལྟར་ངན་སོང་དགུག་བྲལ་གྱི་ཆོ་ག་བྱས་ན་རང་དང་འབྲེལ་
 ཐོགས་པའི་ངན་སོང་བ་རྣམས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འཕྲེན་བྱབ་ཅེས་ཀྱན་མཁྱེན་གོང་

^༡ སྤང་བ་ མཛོད་དཔལ།

མས་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཁྱ་དག་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་དག་འདུན་འདུ་འཁོར་ལས་བརྩམས་
 པའི་དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩོམ་མཁུ་སྤྱོད་བསད་ཚུལ་གྱི་ནམ་ཐར་
 བཅས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མདོར་རི་པོ་རྒྱལ་པོ་སོགས་གསུངས་
 པ་རང་རྒྱུད་པས་འཆད་དཀའ་ཡང་བྱང་འཇུག་གི་མཛོན་བ་དང་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་
 དང་འབྲེལ། །མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནད་སྤྲུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་གོ་མི་རུས་པ་ཡང་དག་མཐའ་
 དེའི་སྤྱི་བུ་པར་ཤེས་པ་སྤྲུགས་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པས་ཤེས། “མདོ་སྤྲུགས་
 གཉིས་ཀས་ཉོན་སློབ་ཀྱི་ཟུང་རུས།”¹ ཞེས་སོགས་ལྷར་ཡུལ་མཆོག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་
 མདོར་བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུགས། དེ་མའི་གཙོ་བོ་ཤེས་སློབ་སྟོང་
 དགྲ་མདོ་ལས་བསྟན་ཀྱང་གཉིན་པོ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུགས། དེས་ན་སྤྲུག་ལོས་སྤང་
 གཉིན་སྤྲུག་པ་མགོ་མཚུངས་བྱས་པ་འབྲུལ། ཤེས་སློབ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་མདོ་ལས་བསྟན་མ་
 བསྟན་ཅོད་རྒྱ་ཡོད། གནད་འདི་ཡིན་པས་སྤྲུགས་ཀྱི་གོ་བ་མེད་ན་མདོའི་གོ་བ་ནམ་དག་
 དཀའ་། སྤྲ་མ་གནས་བརྟན་ཆང་གི་དུས་དག་བཤེས་པལ་ཆེར་རྒྱུད་དུ་ཐེབས་ནས་ཅོད་པ་
 མཛོན་ཚུལ། ཁྱི་སློབ་བཟང་སྟན་གྲགས་རྩི་ཆངས་སྤྲུག་དབྱེས་པའི་རྩོམ་མཁུ་རི་ཁྱོད་
 དུ་མ་བྱིན་པར་སེ་རར་²འཛིན་གྲུ་རེར་ཉོན་བཅུ་གསུམ་དུ་དམ་བཅའ་དང་། སེ་རའི་དཔོན་
 སློབ་བྱམས་པ་སློན་ལམ་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་གནང་ཡང་མ་བཞེས་པར་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་
 དུ་རྩོམ་པས་པའི་དམ་བཅའི་དང་པོ་གནང་ཚུལ། རྒྱུད་ལ་ཐེབས་དུས་རྒྱ་མཐར་དགོན་དུ་
 དགའ་ལྷན་ལུགས་ལྷར་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མཆོན་སྟོང་མཛོན་ཚུལ་བཅས་ཞར་བྱུང་དུ་
 གསུངས། ལས་དང་པོ་པས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་བག་ཆགས་རེ་འཛོག་ན་དམིགས་པ་དེ་
 དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབྱེས་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་དང་། འོད་གསལ་

¹ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབྲུལ། བ ལྷུ་མ་མཐོང་ཙ་པ། ལྷུ་མ་བཅུ་གསུམ་པ། བཀྲས་འབྲེལ་དཔར་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༩༧༥

² སེ་ར་ར་ ཤིང་དཔལ།

ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དང་། སྐར་ཡང་ཕུང་པོ་རྟེན་
 པར་ཞུགས་ནས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་གསུམ་ལ་སྟུང་པ་ལྟར་བདག་གིས་
 གྲང་སྐྱབ་སྟུམ་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས། ཉིན་མོ་ཡིན་གྲང་དུས་ཚོད་ཐོ་རངས་ལྟ་བུའི་སྒང་
 བ་བྱས་ནས་མི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་མོས་པ་སོགས་ཡིད་ངོར་གཤམ་སྐྱང་གི་
 ཚུལ་དུ་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་པས་མི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་མཆན་མ་བཟླ་པོ་རྟེན་པ་
 ར་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལ་སྐྱུ་མ་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་མཉམ་པར་བྱས། རྣམ་བྱེད་
 དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར། ཐོ་རངས་དབང་བཞི་པའི་གདམས་པ་སོག་པ་ལ་
 བཟླ་ནས་ལས་རྒྱ་དང་སྟོན་པར་ཞུགས་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁའ་ཇི་སྟོན་གནས་ཀྱི་བར་
 ཡང་དག་མཐའ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་སྐྱད་ཅིག་གྲང་མི་ལྟར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 མཐར་ཐུག་ལ་ཞུགས་པས་ཤེས་སྐྱིབ་སྤྱིང་སྤྱིང་པ་ཡང་སྤངས་ཏེ། ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བྱང་འཇུག་གི་ཟ་མ་ཏོག་ཁ་སྟོར་ཡན་
 ལག་བདུན་ལྟར་གྱི་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བརྟེན་ཏེ་སྟོན་མཐའི་བར་དུ་འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་
 འཆད་པར་བཞུགས་པ་ནི། “མད་བྱང་མཆན་དཔེའི་དབལ་འབར་ལོངས་སྟོན་རྫོགས།”¹
 ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། དབང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་གདམས་ངག་སྤར་མ་ཐོབ་པ་དང་མི་
 ཤེས་པ་གཤམ་ཡིན་གྲང་དུས་ཚོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཐོབ་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཆེ། པར་བྱིན་
 ཐེག་པའི་སྟོན་པ་ཐ་མ་པ་སྤྱགས་ལ་བཟླ་ཚུལ་ཡང་པལ་ཆེར་འདི་དང་འབྲ་བར་འོག་མིན་
 དུ་མཁའ་བྱུང་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལྟའི་བུ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་
 བཀྱག་ནས་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནས་མི་སྟོན་
 པའི་བྱང་འཇུག་གི་བར་མཛོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་བྱི་ནང་གི་མཛོན་བྱང་གི་ཐ་སྟོན་གཉིས་ཀ་
 ཡོད། དབང་སྤར་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་གཞན་

1 ཇི་ཅོང་ཁ་བ་སྟོན་བཟང་གུགས་པའི་གསུང་འབུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བུ་ལས་བདེ་མཆོག་ཤེས་བཞིན། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་༢༧༢ན་༣

སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་གོང་མ་སྟོན་པའི་དམིགས་བསལ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། བྱང་སེམས་འདི་
 སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་ལྷ་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 ཚུན་པ་སོགས་འཇུག་པའི་གནས་མེད། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཆོགས་ལམ། ལུས་དབེན་
 རྟོན་གྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་ལམ་བྱོན། དག་དབེན་རྟོན་གྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་ལམ་ཅེ་མོ། དཔེའི་
 འོད་གསལ་བཟོད་པ། མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཆོས་མཆོག་། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ། དེའི་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནམ་གྲོལ་ལམ། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
 ལ་སྟོམ་ལམ་སྟོར་དགྲ་འབྱེད། མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་ཆེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན།
 སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ཆེ་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན། སྟོབ་པ་མཐའི་རྟོན་གྱི་འོད་
 གསལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན། དེའི་སྐྱད་ཅིག་
 གཉིས་པར་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་འཇུག་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པ་ལ་དེ་གང་ལས་བྱང་བའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
 བྱེད་དགོས། དེ་ལ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ལ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འགྲོ་དགོས་པས། ཉོན་སྐྱེབ་
 ཀྱིས་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཉིད་གང་གི་རྒྱང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་རྟོན་
 གྱི་འོད་གསལ་དེའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་གང་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱེད་སྐྱེའི་ཉོན་
 སྐྱེབ་ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་དེ་ཉིད་གང་གི་བཞིན་པའི་རྒྱང་
 ལས་གྲུབ་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་
 སྟོང་གའི་ཙྰ་མདུད་རྣལ་མེད་དུ་འགྲོལ་བའི་ཐབས་ཤི་ཉའི་ལམ་སོགས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས།
 དེ་ལ་རྒྱང་དབུ་མར་བསྐྱུས་ཉེ་ཙྰ་མདུད་གཞན་ནམས་འགྲོལ་བའི་ཐབས་རྗེས་གཞིག་གི་
 རྒྱུད་རིམ་རྟོར་བཞུགས། ལྟེ་བའི་སྟོན་སྒྲ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ནམས་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲ་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་གང་
 སྒྲ་ལྟེའི་ནལ་རོལ་དུ་འཆར་ཞིང་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབ་གནད་ཆང་བའི་བསྐྱེད་

རིམ་རགས་སྤེལ་ཆུང་འཁོར་སྒྲིམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་དབང་བཞི་རྣམ་དག་ཐོབ་སྟེ་དམ་
 ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་བསྐྱར་བ་སྒྲིམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་བ་སྒྲིམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱི་རང་
 བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། ཆོ་འདིའི་སྒྲུང་ཤས་ལས་སྒྲོ་ལོག་པའི་
 ཆུང་འབྲིང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་བ་སྒྲིམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་བར་
 གྱེད་པ་ལ་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྒྲིམ་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
 བསམ་སྐྱོར་གཉིས་གྱིས་ཆུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་འདི་ནི་མགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཆུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐུག་
 མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཐུག་གི་བར་གྱི་གནད་བསྐྱེད་པ་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
 བུའི་གང་ཟག་སྟིགས་དུས་གྱི་ཆོ་སྐྱུང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་
 བ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་ནས་བཟུང་སྟེ་དབལ་ལྡན་སྤྲ་
 རྒྱུད་དང་། དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་¹ གྱི་མཁས་བྱུང་རིམ་བར་བརྒྱུད་དེ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ནི་ཆོ་སྐྱུང་རྣམས་གྱི་བར་དུ་ཆོ་གཅིག་ཉིད་ལ་བྱང་
 འཐུག་གི་པོ་འཕང་བསྟེན་པ་ལྟ་ཉིག་སྤྲ་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པའི་
 གསུང་རྒྱུན་འཁུལ་པ་མེད་པའི་བདུད་ཅི་འདི་ཉིད་ནས་ཡང་མ་བརྗེད་པར་སྟོང་གི་བཅུད་
 དུ་བསྟེན་ནས་དལ་འཁོར་གྱི་རྟོན་ལ་སྟོང་པོ་ཅི་ལོན་རེ་དང་། དམ་པ་གོང་མ་དེ་དག་གིས་
 དཀའ་བ་བརྒྱ་སྤྱད་གིས་གསལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་བློན་དང་རྣམ་ཐར་ལ་བསམ་ནས་
 ལམ་སྟོལ་འདི་ཉིད་བཤད་སྐྱབ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་²སྒྲོ་ནས་དུས་གྱི་མཐར་ཡང་མི་ཉམས་ཤིང་
 འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་རང་བྱས་རྩལ་སྤྱད་སྟེ་སྒྲོན་པ་ཚུན་ཆད་གྱིས་འབད་པར་རིགས་སོ་

¹ སྟན་རྒྱུད་ མཛོད་དཔལ་

² བྱང་གི་ མཛོད་དཔལ་

ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་གདམས་པའོ།།

སྤྲུལ་པ། དཔའ་བོ་དཔའ་མེད་དབང་ཕྱག་གྲེ་བ་བརྒྱ། གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་
བཟང་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ།། སྤྲུགས་དུས་གཞན་ལས་སྤྲུབ་ཐག་ཉེ་བས་ན།། གྲིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་
བདེ་མཆོག་ཅེས་སུ་བསྐྱབས།། འདི་ཡི་ཡབ་དང་ཡུམ་བཀའ་སྒྲོར་རྣམས་ནས།། རྩོགས་
རིམ་རྒྱུང་བ་འགའ་རེ་གསུངས་མོད་ཀྱང་།། རྒྱ་ཉིད་འགྲོས་བཅོམ་རྒྱ་རྒྱུར་སྒྲིག་སྤྱད་པའོ།།
ཐབས་མཆོག་ཨེ་མི་རྩོགས་པའི་ལམ་སྒྲོལ་ཆེ།། སྟོད་འགྲེལ་དཔེ་མེད་མཆོ་ཡི་སྒྲོར་དུག་
གཉིས།། འདུས་པའི་ཡུགས་དང་བྲིལ་བྱའི་རིམ་པ་ལ།། བྱ་པོ་བ་ཡི་དབྱིད་ཐེག་རིམ་
པ་བཞི།། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་དུག་དུ་གསུངས།། བྱི་མ་བདེ་སྟོང་ཐབས་ཤེས་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། སེམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི།། ཐུགས་དང་མཉམ་
སྒྲོར་གཟུངས་མཆོག་སྤྲུབ་པ་ལ།། བསྐྱེད་རིམ་ལས་ལྷག་ཐབས་ལམ་ཆེན་པོ་འདི།། དུས་
ཀྱི་དབང་གིས་ཤིན་དུ་ཉམས་གྱུར་པ།། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བས།། ཅ་
བཤད་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་མན་ངག་བཞིན།། ཉེ་ལྟར་གསལ་བར་མངོན་མོད་དེ་ལྟ་ནའང་།།
སྤྱད་དཔེན་དམ་པའི་ཞལ་ལྷང་རིམ་བརྒྱུད་པའོ།། དམིགས་ཁྲིད་འཁྲལ་མེད་སྤྲེལ་མའི་གསུང་
རྒྱན་བཞིན།། རང་ཉིད་ལམ་འདིར་བག་ཆགས་བརྟས་པའི་བྱིར།། ལྷག་བསམ་དག་པས་
འབད་དེ་གསལ་བར་བཀོད།། བྱིས་སྒོ་འཁྲལ་པའི་སྒྲོན་གྱིས་སྤྲུགས་པ་ཡིས།། འགལ་
དང་མ་འབྲེལ་བྱུང་རྒྱལ་སྒྲོད་པ་ཀུན།། ཐོག་མེད་བསགས་པའི་སྤྲིག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ།།
ཆོས་སྤྱན་མངའ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་ནས་འཆགས།། དག་བས་ཆེ་རབས་ཀུན་དུ་སྤྲེལ་དང་།།
དབྱེར་མེད་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོས་རྗེས་བཟུང་སྟེ།། ཆང་ལ་མ་ཞོར་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་
པའི་གནད།། ཉིད་ནས་རང་གཞན་སྤྲིན་གྲོལ་སར་འགོད་ཤོག །ཅེས་བྱུང་མཆོག་ལྷ་ཨེ་པའི་
ཡུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རྩོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུན་
ཅི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཁྱབ་བདག་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དུར་སྤྲིག་འཆང་བའི་རྣམ་པར་འོལ་བ་རྒྱ་མེད་རྗེ་བཙུན་

དམ་པ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱིས་ཡི་གེར་འགོད་པའི་བཀའ་གནང་བ་སྦྱལ་བའི་བྱེན་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས།
 བཅུན་གཞུགས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་བཀའ་ངེན་དང་ཐུགས་རྗེ་
 མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པ་འདྲམ་མགོན་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷན་རྒྱུ་རྗེ་རྗེ་འཆང་དངོས་རྩྭ་རྒྱ་འཛིན་ཞལ་སྤྱ་ནས་ལས་
 སྤྱི་བའི་ཁྲིད་རྒྱས་བསྟུས་ལན་མང་དུ་མཛོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་སྒོ་དང་ཚོལ་བས་གང་སྟོགས་གྲང་
 བསྐྱེགས་ཏེ་སྟོགས་བསྐྱེབས་སུ་བྱས་པ་འདི་ཡང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མགོན་པོ་མཆོག་དེས་འབྲལ་མེད་
 དཀྱིས་བཞེན་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་བའི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་མ་ལུས་པ་འདྲིན་པའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱང་ཀྱང་ཏེ།
 བཅུན་མཁའ་ཐེ་སྤྱི་བའི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་སྟོན་ལམ་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱུ་མ་མེད་
 བར་སྟོབ་པའི་སྟོན་སྟོབས་རྒྱ་མཆོད་རྒྱལ་བཞེན་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
 རྒྱ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཅིག ། །སྐར་མདྲ་ལོ།

ཨང་	ཞིང་དཔེ་	ཞོག་ངོས།	མཛོད་དཔེ་	ཞོག་གངས།	དེབ་གཟུགས་ ཞོག་གངས།
1	ཅིག་ཅར་	༡བ༡	གཅིག་ཆར་	༡བ༡	༣། ༣
2	ཆམ་གཞག་	༢ན ༣	ཆམ་བཞག་	༢ན༢	༤། ༤
3	ཟུངས་ལ་	༢ན༤	བཟུང་ལ་	༢ན༤	༤། ༩
4	གདམ་ནས་	༢བ༡	འདམ་ནས་	༢བ༡	༤། ༩
5	ཁྱ་མཆོའི་རྩལ་	༢བ༡	ཁྱ་མཆོ་རྩལ་	༢བ༡	༤། ༡༡
6	ཆམ་གཞག་	༢བ ༣	ཆམ་བཞག་	༢བ ༣	༤། ༡༤
7	གསུམ་གྱིས་	༢བ༤	གསུམ་གྱི་	༢བ༤	༥། ༡
8	ཆམ་གཞག་	༢བ༥	ཆམ་བཞག་	༢བ༤	༥། ༤
9	འཆོང་རྒྱ་བ་	༣ན༢	སངས་རྒྱ་བ་	༢བ༤	༥། ༡༠
10	དེས་ན་པ་མའི་	༤ན༡	དེ་ན་བ་མའི་	༣བ༥	༦། ༦
11	ཅིག་ཅར་	༤ན༤	ཅིག་ཆར་	༤ན༤	༩། ༣
12	དྲང་ཐུང་	༤བ༤	དྲང་ཐུང་	༤བ༢	༩། ༡༤
13	བྱ་རི་	༥ན༥	བྱ་རི་	༥ན༢	༡༠། ༡
14	བརྟལ་ཏེ་	༥ན༤	བརྟལ་ཏེ་	༥ན༤	༡༠། ༦
15	གནས་སོགས་	༥བ ༣	གནད་སོགས་	༥བ༡	༡༠། ༡༤
16	པལྷི་ཏ་	༤ན༥	པལྷི་ཏ་	༤ན ༣	༡༡། ༡
17	ཐར་བ་	༤བ༥	ཐར་བ་	༤བ ༣	༡༣། ༤
18	འགྲེལ་བ་	༦ན༢	འགྲེལ་བ་	༤བ༥	༡༣། ༡༠
19	ཐུང་བ་	༦ན ༣	ཐུང་བ་	༤བ༤	༡༠། ༡༤
20	ལ་དེ་དང་	༦ན༤	ལྟ་དེ་དང་	༦ན ༣	༡༤། ༥
21	དར་ཡང་།	༦བ ༣	དར་ཡང་།	༦བ༡	༡༤། ༡༥
22	འཆོས་ས་བ་	༦བ༤	མཆོས་ས་བ་	༦བ༡	༡༤། ༡༤
23	འཆོལ་ནས་	༦བ༤	འཆོལ་ནས་	༦བ༡	༡༤། ༡༦
24	སྟན་བརྒྱན་	༩ན༤	སྟན་བརྒྱན་	༩ན༡	༡༥། ༡༦
25	ལུང་བར་	༩བ༡	ལུང་བར་	༩ན༥	༡༤། ༩
26	གདམ་པས་	༩བ ༣	འདམ་པས་	༩ན༤	༡༤། ༡༥
27	སྟན་བརྒྱན་	༩བ༤	སྟན་བརྒྱན་	༩བ༡	༡༤། ༡༦
28	ཅུན་གར་	༩ན༤	ཅུན་གར་	༩ན༡	༡༦། ༡༦

29	ཅད་གཅོད་	ལབལ	ཅར་གཅོད་	ལབ།	༡༡།༡༤
30	མོ་ལྷར་	ལབལ	མོ་ལྷར་	ལབམ	༡༡།༡༥
31	མ་དར་བའི་	༡༣ནལ	མ་དར་བའི་	༡༣ན།	༩༣།༩
32	ཚུད་པ་	༡༣བ།	ཚུད་པ་	༡༣ན་༣	༩༣།༡༤
33	མིད་ལ་	༡༣བལ	མི་ལ་	༡༣བ་༣	༩༤།༩
34	ཆང་གཙག་	༡༤ནལ	ཆང་བཙག་	༡༤ནལ	༩༣།༡༣
35	ཡོད་བ་	༡༤ནལ	ཡོང་བ་	༡༤ནལ	༩༣།༡༤
36	སྤྱ་གཞན་	༡༤བལ	སྤྱ་གཞན་	༡༤བལ	༩༡།༡༤
37	མིད་ལ་	༡༤ན།	མི་ལ་	༡༤བལ	༩༡།༡༤
38	ཕྱི་སྟོན་	༡༤ནམ	ཕྱི་སྟོན་	༡༤ན།	༩༡།༡༤
39	ཆ་ཆད་	༡༤ནམ	ཆ་ཆད་	༡༤ན།	༩༡།༡༤
40	ཆོགས་ན་	༡༤ན་༣	ཆོགས་ན་	༡༤ན།	༩༤།༩
41	བྱེ་མའི་	༡༤ནལ	བྱེ་མའི་	༡༤ནལ	༩༤།༡༠
42	སྤྱགས་ཡུངས་	༡༤བལ	བསྤྱགས་ཡུངས་	༡༤བལ	༣༠།༡༠
43	སྤྱགས་པའི་ཡུངས་ཀར་	༡༤བལ	བསྤྱགས་པའི་ཡུངས་དཀར་	༡༤བལ	༣༠།༡༡
44	བྱིན་བཟུང་	༡༤ནལ	བྱིན་ཟུངས་	༡༤ན་༣	༣༡།༣
45	འདོད་ན་	༡༤ནལ	འདོད་ན་	༡༤ནལ	༣༡།༤
46	གཡས་བཟུང་གིས་	༡༣ནལ	གཡས་བཟུངས་ཀྱིས་	༡༣ནལ	༣༣།༤
47	ཐ་བཏབ་པ་	༡༤ནམ	ཐ་བཏབ་པ་	༡༤ནམ	༣༤།༡༡
48	དབྱང་བ་	༡༤བ།	དབྱང་བ་	༡༤བམ	༣༤།༤
49	བཟུངས་བའོ།།	༩༠ནལ	ཟུངས་བའོ།།	༩༠བམ	༣༤།༡༤
50	ཞུ་	༩༠ནལ	ཞུ་	༩༠བམ	༣༤།༡༤
51	བཟུངས་པ་	༩༠ནལ	ཟུངས་པ་	༩༠བམ	༣༤།༡༤
52	བྱིན་བཟུང་	༩༠བལ	བྱིན་ཟུངས་	༩༡ན།	༣༤།༡༣
53	ཡི་ཤེས་	༩༡ནམ	མི་ཤེས་	༩༡ནལ	༤༠།༤
54	སྤྱབ་ཁང་པར་	༩༡ན་༣	སྤྱབ་ཁང་བར་	༩༡ནལ	༤༠།༤
55	ལྷུ་ལས་	༩༡བལ	ལ་ལས་	༩༣ནལ	༤༡།༡༤
56	བྱིན་བཟུང་	༩༣ནལ	བྱིན་ཟུངས་	༩༣བལ	༤༤།༡
57	དབྱུང་པོ་	༩༣བལ	དབྱུང་པོ་	༩༤ནལ	༤༤།༤
58	བྱིན་བཟུང་	༩༤ནལ	བྱིན་ཟུངས་	༩༤བལ	༤༤།༤
59	ཆ་གཞིན་ཞིག་གསལ་པོ་	༩༤བ།	ཆ་གཞིན་ཞིག་གསལ་པོ་	༩༤ན་༣	༤༤།༡༣
60	འཕྲོ་ལྷགས་ཞིག་	༩༤ནམ	འཕྲོ་ལྷགས་ཞིག་	༩༤བལ	༤༣།༡༤
61	འཕེལ་ཉེ་	༩༤བ་༣	འཕེལ་ཉེ་	༩༤བ།	༤༤།༡༣
62	མིངས་སྐྱར་	༩༤བ།	མིངས་སྐྱར་	༩༣བ།	༤༠།༡༠
63	པོ།	༩༤བལ	པོ།	༩༣བལ	༤༡།༤
64	གང་འཆོམས་	༩༤ནལ	གང་མཆོམས་	༩༤བ།	༤༣།༡༣
65	ཁྱུ་བསྐྱས་	༣༠ནམ	ཁྱུ་བ་སྐྱས་	༣༡བམ	༤༤།༡༡

66	སྨྱར་མཚམས་	30ནལ	སྨྱར་འཚམས་	31བལ	421ལ
67	ཡར་	30ནལ	ཡང་	33ན7	4217ཇ
68	མཛེངས་སྒྲན་	31ན7	མཛེང་སྒྲན་	33བ3	4417ཇ
69	བཀོད།	31ནལ	དཀོད།	33ན7	441འ
70	བྱུ་	31བཇ	བྱུ་	33བ7	4013
71	མཁོ་གཉག་	33ནལ	མཁོ་ཉག་	3ཇན3	471ལ
72	མ་འོངས་བ་	33བ7	མ་འོང་བ་	3ཇནལ	47173
73	ཀ་བ་	33ན3	ཀ་བ་	34ན3	4917འ
74	བཞུགས་བ་	33ནཇ	ཞུགས་བ་	34ན3	4313
75	སྒྲུ་ཡང་	33བཇ	སྒྲུ་ཡུང་	34བཇ	4ཇ1འ
76	ཡོང་བས་	3ཇནཇ	ཡོངས་བས་	36བ7	4416
77	བརྒྱབ་པ།	3ཇབ3	རྒྱབས་པ།	36བ3	4417ཇ
78	བརྒྱབ་པ།	3ཇབ3	རྒྱབས་པ།	36བཇ	4417ལ
79	བརྒྱབ་པའོ།	3ཇབ3	རྒྱབས་པའོ།	36བཇ	44176
80	བྱིན་བརྒྱབ་	34ན3	བྱིན་རྒྱབས་	32ནལ	4217
81	བྱིན་བརྒྱབ་	34བ7	བྱིན་རྒྱབས་	32བ3	42177
82	བྱིན་བརྒྱབ་	34བཇ	བྱིན་རྒྱབས་	34ན7	4413
83	ཅིག་ཅར་	32ན3	གཅིག་ཅར་	34ན6	20177
84	གྲུ་ཕྱི་འོད་	32ན3	གྲུ་ཕྱི་འོག་	34བ7	2017ཇ
85	ལྷར་བ་	34བ3	ལྷར་བ་	ཇ7ན7	2314
86	མི་མྱོ་	ཇ0བ7	མི་མྱོ་	ཇ3ན3	26130
87	མི་མྱོ་	ཇ0བ4	མི་མྱོ་	ཇ3བ7	22173
88	ཡིད་ནོ།	ཇ7བ3	ཡིན་ནོ།	ཇཇནལ	2417
89	བསྐྱུང་བ་	ཇ3ན3	གསྐྱུངས་བ་	ཇཇབ4	24171
90	ཡང་	ཇ3ན6	ཡང་	ཇ4ནཇ	10177
91	བྱ་གསུམ་	ཇ2ན3	བྱ་གསུམ་	40བ3	1413
92	བྱ་བཞིར་	ཇ2ནཇ	བྱ་བཞིར་	40བ3	1416
93	མི་	ཇ2ན6	མི་	40བ4	14173
94	སྨྱད་པས་ལྷགས།	ཇ2བཇ	སྨྱད་པ་ས་ལྷགས།	47ནལ	4014
95	དང་མོ་མགོན་མོ་	ཇ4ན3	དང་མོ་མགོན་མོ་	43བ6	4317
96	ཅིག་ཅར་	ཇ4ནཇ	གཅིག་ཅར་	43ན3	4314
97	ཅིག་ཅར་	ཇ4བ7	གཅིག་ཅར་	43ནཇ	43173
98	བྱང་པར་	ཇ4བ4	བྱང་དཔར་	43བཇ	4ཇ14
99	གཞིམས་ཁང་	40ན7	གཞིམ་ཁང་	43བ4	4ཇ173
100	བརྒྱ་རྩ་ག་	40ན3	བརྒྱ་ར་ག་	43བ6	4ཇ174
101	ཀ་བ་	40ན3	ཀ་བ་	43བ6	4ཇ176
102	སྐར་གས་ཕྱི་	40ན3	སྐར་གས་ཕྱི་	4ཇན7	4ཇ174

103	བྱ་བུ་ལོ།	༥༠བན	བྱ་བུ་ལོ།	༥༧བན	༩༥།༡༩
104	ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་	༥༠བ༧	ཀྱ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་	༥༧བ༧	༩༥།༣
105	འཛིར་བའི་	༥༠བ༥	མཛིར་བའི་	༥༧བ༩	༩༥།༩
106	དབྱངས་པས་	༥༡ན༡	དབྱངས་པས་	༥༥ན༡	༩༥།༡༣
107	རུས་འགོ་	༥༡ན༣	རུག་འགོ་	༥༥ན༣	༩༥།༡༥
108	ཁྱ་སོགས་	༥༡བ༣	ཁྱ་སོགས་	༥༥བ༧	༩༥།༡༩
109	ཟུར་བཞིར་	༥༣ན༡	ཟུར་གཞིར་	༥༩ན༣	༩༥།༢༠
110	ཀ་བ་	༥༣ན༣	ཀྱ་བ་	༥༩ན༥	༩༥།༢༥
111	ཀ་བ་	༥༣ན༣	ཀྱ་བ་	༥༩ན༩	༩༥།༢༩
112	ཀ་བའི་	༥༣ན༧	ཀྱ་བའི་	༥༩ན༩	༩༥།༣
113	ཀ་རྩར་	༥༣ན༧	ཀྱ་རྩར་	༥༩ན༩	༩༥།༣
114	དགའ་ལྗན་	༥༣ན༧	དགའ་ལྗན་	༥༩བ༡	༩༥།༣
115	ཉོག་གིས་	༥༣ན༩	ཉོག་གིས་	༥༩བ༣	༩༥།༩
116	དེའི་ཐུད་བཞི་	༥༣བ༣	དེའི་ཐུད་བཞི་	༥༩བ༥	༡༠༠།༡
117	བརྒྱང་བས་	༥༣བ༩	བརྒྱངས་བས་	༥༩ན༣	༡༠༠།༡༡
118	བསྐྱམས་པས་	༥༣བ༩	བསྐྱམས་པས་	༥༩ན༣	༡༠༠།༡༡
119	རྒྱ་བ་	༥༣ན༡	རྒྱ་བ་	༥༩ན༧	༡༠༠།༡༥
120	ཅེ་ཞལ་	༥༣ན༡	ཅེ་ཞལ་	༥༩ན༧	༡༠༠།༡༥
121	དབྱ་རེ་རེ་	༥༣ན༣	དབྱ་རེ་རེ་	༥༩བ༡	༡༠༡།༣
122	སྐྱག་ཤམ་	༥༣ན༩	སྐྱག་ཤམས་	༥༩བ༧	༡༠༡།༡༣
123	སྐྱག་ཤམ།	༥༩ན༡	སྐྱགས་ཤམ།	༥༩ན༥	༡༠༡།༡༣
124	གཡས་བརྒྱང་གཡོན་བསྐྱམས་	༥༩ན༣	གཡས་བརྒྱངས་གཡོན་བསྐྱམས་	༥༩བ༡	༡༠༡།༡༩
125	གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱང་	༥༩ན༣	གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱངས་	༥༩བ༡	༡༠༡།༡༩
126	བརྒྱང་སྟེ་	༥༩ན༣	བརྒྱངས་ཏེ་	༥༩བ༣	༡༠༣།༣
127	གཡོན་བསྐྱམས་	༥༩ན༧	གཡོན་བསྐྱམས་	༥༩བ༣	༡༠༣།༣
128	བཀོད་བ་ལ་	༥༩བ༡	བཀོད་བས་	༥༩བ༩	༡༠༣།༡༧
129	རྩྭ་གིས་	༥༩བ༣	རྩྭ་གྱིས་	༥༩ན༣	༡༠༣།༣
130	གཉི་གར་	༥༥བ༥	གཉི་གར་	༩༠ན༥	༡༠༩།༡༠
131	དགོས་པ་ན།	༥༩ན༣	དགོས་པ་ནི།	༩༡བ༣	༡༠༩།༡
132	མ་འཇུར་	༥༩ན༩	མི་འཇུར་	༩༣ན༣	༡༠༩།༡༣
133	གཡས་བརྒྱང་གཡོན་བསྐྱམས་	༥༩ན༩	གཡས་བརྒྱངས་གཡོན་བསྐྱམས་	༩༣ན༣	༡༠༩།༡༩
134	ཀ་བ་	༥༩བ༣	ཀྱ་བ་	༩༣ན༥	༡༡༠།༩
135	ཀ་བ་	༥༩བ༣	ཀྱ་བ་	༩༣ན༩	༡༡༠།༩
136	སྐྱམ་ཡང་།	༥༩བ༣	སྐྱམ་ཡང་།	༩༣ན༩	༡༡༠།༩
137	ཀ་བ་	༥༩བ༣	ཀྱ་བ་	༩༣ན༩	༡༡༠།༩
138	ཀ་བ་	༥༩བ༧	ཀྱ་བ་	༩༣ན༩	༡༡༠།༩
139	དབྱིད་ཡང་	༥༩བ༩	དབྱིད་ཡང་	༩༣བ༣	༡༡༠།༡༩

140	རྒྱང་བ་	ཕ་འན་ན	རྒྱང་བ་	ལེན་ལ	༡༡༡༡
141	བྱག་མཐེལ་	ཕ་འན་ཕ	བྱག་མཐེལ་	ལེན་ན	༡༡༡༡༤
142	རྫོབས་པའི་	ཕ་འབྲ	བརྫོབས་པའི་	ལེན་ལ	༡༡༣༡
143	འབྲེད་	ཕ་འབྲ	འབྲེད་	ལེན་ལ	༡༡༣༡
144	བད་ཆགས་	ཕ་ལན་༡	བད་ཆགས་	ལེན་ཕ	༡༡༣༡
145	རྫོགས་རིམ་གྱི་	ཕ་ལན་ན	རྫོགས་རིམ་གྱི་	ལེན་༡	༡༡༣༡
146	མེ་ཉིའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་	ཕ་ལབ་ལ	མེ་ཉིའི་མིང་དང་པོ་	ལེན་ཕ	༡༡༣༡༤
147	ཐུའུ་བཀའ་	ལེན་ལ	ཐུའུ་བཀའ་	ལེན་ན	༡༡༣༡༤
148	འདུག་པས་	ལེན་ཕ	འདུག་པས་	ལེན་ན	༡༡༤༡༣
149	བཅ་ནས་	ལེན་ལ	ཆན་ནས་	ལེན་༡	༡༡༤༡༣
150	ཉི་	ལེན་ལ	མྱི་	ལེན་ཕ	༡༡༤༡༣
151	རོ་མ་ཆང་	ལེན་༡	རོ་མ་ཆང་	ལེན་ན	༡༡༤༡༣
152	ཉར་ཉར་	ལེན་༡	ཉར་ཉར་	ལེན་ན	༡༡༤༡༣
153	ཉར་མོ་ལུས་	ལེན་༡	ཉར་མོ་ལུས་	ལེན་ན	༡༡༤༡༣
154	དྲ་ཉིའི་	ལེན་ན	དྲ་ཉིའི་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤
155	དྲ་ཉིའི་	ལེན་ན	དྲ་ཉིའི་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤
156	རྫོ་རྫོ་གཞིའི་	ལེན་ལ	རྫོ་རྫོ་གཞིའི་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤
157	པར་འཁྱར་	ལེན་ན	པར་འཁྱར་	ལེན་ན	༡༡༤༡༤
158	བོ་དེ་ཅའི་	ལེན་ཕ	བོ་དེ་ཅའི་	ལེན་ཕ	༡༡༤༡༤
159	བྱ་རམ་	ལེན་ན	བྱ་རམས་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤
160	རྫོག་བདེ་	ལེན་ཕ	རྫོག་བདེ་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤
161	རྫོབས་པ།	ལེན་ལ	བརྫོབས་པ།	ལེན་༡	༡༡༤༡༤
162	གཞེགས་པུལ་	ལེན་ལ	གཞེགས་པུལ་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤
163	ལྷན་བརྒྱུད་	ལེན་ལ	ལྷན་བརྒྱུད་	ལེན་ལ	༡༡༤༡༤

༥ དཔལ་འཁོར་ལོ་རྒྱུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་བསྟར་འབྲས་རེའུ་མིག

1	བཞུགས་སོ།	༡ན་༡		བཞུགས།	༡ན་༡	༡༣༡༡
2	དབྱེད་ནས་གསུམ་	ལན་ན		དབྱེད་ནས་གསུམ་	ལན་ལ	༡༣༡༡
3	རང་གི་	ལན་ན		རང་གིས་	ལན་ན	༡༣༡༡
4	རྫོགས་ཤིང་	ལན་ལ		རྫོགས་ཤིང་	ལན་ལ	༡༣༡༡
5	ཆམས་ཆམས་སྐྱགས་ཀྱིས་	ལན་༡		ཆམ་ཆམ་སྐྱགས་ཀྱི་	ལན་ཕ	༡༣༡༡
6	སྐྱ་མ་ཆོག་	ལན་ལ		སྐྱ་མ་ཆོག་	ལན་ལ	༡༣༡༡
7	ཉིང་མཆམས་	ལན་ཕ		ཉིང་མཆམས་	ལན་ཕ	༡༣༡༡
8	མཉམ་གཞག་	ལན་ལ		མཉམ་གཞག་	ལན་ལ	༡༣༡༡
9	འཆང་བདེ།	ལན་ལ		འཆང་བདེ།	ལན་ལ	༡༣༡༡

10	བསྟན་ཏེ།	༡༡བ་༣		བསྟན་ཏེ།	༡༣ན་༣	༡༥༤༡༡༥
11	གཡས་བསྐྱང་གིས་	༡༩ན་༡		གཡས་བསྐྱངས་ཀྱིས་	༡༣བ་༩	༡༥༥༡༤
12	དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱང་	༡༩བ་༣		དེ་ཡང་མར་བསྐྱངས་	༡༤ན་༥	༡༥༦༡༡༣
13	ཏུ་སྐྱམ།	༡༣ན་༤		ཏུ་བསྐྱམ།	༡༤བ་༤	༡༥༤༡༡༣
14	དག་ཏུ་འབྱུར་	༡༣ན་༤		དག་འབྱུར་	༡༤བ་༤	༡༥༤༡༡༤
15	སྟོང་བ་	༡༤བ་༩		སྟོང་བ་	༡༤ན་༤	༡༤༡༡༡༤
16	མཉམ་གཞག་	༡༤ན་༥		མཉམ་བཞག་	༡༩ན་༥	༡༤༥༡༡
17	དགོས་པ།	༡༥ན་༩		དགོས་པས།	༡༤ན་༣	༡༤༤༡༤
18	བརྟག་དགོས།	༡༥ན་༤		བརྟགས་དགོས།	༡༤བ་༩	༡༤༥༡༡
19	སྟོན་གསན་	༡༥བ་༩		སྟོན་གསན་	༡༤བ་༤	༡༤༥༡༤
20	ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་	༡༥བ་༤		ཐོབ་ཡན་ཆད་	༩༠ན་༣	༡༤༥༡༡༤
21	ཏུང་བ་	༩༠བ་༥		ཏུང་བ་	༩༣བ་༡	༡༥༣༡༣
22	ཐ་སྟོང་སྟོང་།	༩༡ན་༡		ཐ་སྟོང་སྟོང་།	༩༣བ་༩	༡༥༣༡༥
23	ལྟའི་	༩༩བ་༡		ལྟས་	༩༥ན་༥	༡༥༤༡༡
24	བརྟུང་ང་	༩༩བ་༩		བརྟུང་བ་	༩༥ན་༥	༡༥༤༡༩
25	ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་གཉན་པོ་	༩༣ན་༩		གཅིག་ཆར་སྟོང་བ་གཉན་པོ་	༩༤ན་༡	༡༥༥༡༩
26	གཉན་པོ་དང་རིམ་	༩༣ན་༣		གཉན་པོ་ཏུང་རིམ་	༩༤ན་༩	༡༥༥༡༤
27	ཅིག་ཅར་	༩༣ན་༣		གཅིག་ཆར་	༩༤ན་༩	༡༥༥༡༥
28	སྟོང་བ་	༩༣ན་༥		སྟོང་བ་	༩༤ན་༤	༡༥༥༡༡༠
29	མཉམ་གཞག་	༩༣ན་༤		མཉམ་བཞག་	༩༤ན་༥	༡༥༥༡༡༣
30	ཕྱིད་དག།	༩༣བ་༤		ཕྱིད་དམ།	༩༤བ་༤	༡༥༥༡༤
31	མཉམ་གཞག་	༩༣བ་༤		མཉམ་བཞག་	༩༤བ་༤	༡༥༥༡༤
32	སྟོང་སྟོང་	༩༤ན་༤		སྟོང་སྟོང་	༩༥བ་༡	༡༥༤༡༡༥
33	སྟངས་པ་	༩༤བ་༤		སྟངས་པ་	༩༥ན་༡	༡༥༠༡༡༥
34	མེ་ར་	༩༥བ་༡		མེ་རར་	༩༥བ་༣	༡༥༡༡༡༤
35	སྟོན་བརྟུང་	༩༥ན་༣		སྟོན་བརྟུང་	༩༠བ་༩	༡༥༤༡༡༩
36	ཐུང་འབྲེལ་གྱི་	༩༥ན་༥		ཐུང་གི་	༩༠བ་༤	༡༥༤༡༡༥

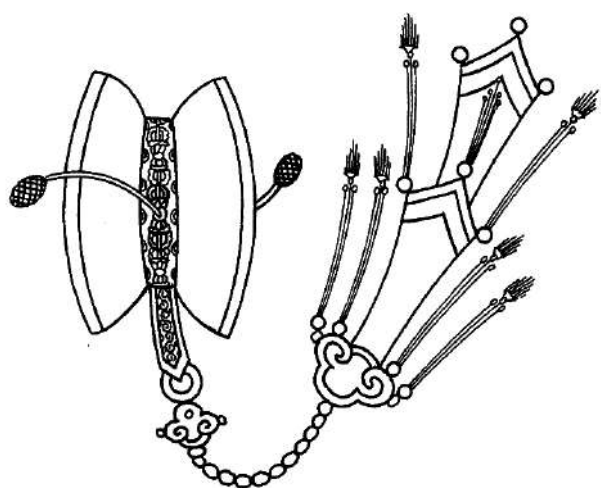
༥ ཟུར་རྒྱན་གཉིས་པ།

དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྐོར་གྱི་ཕྱག་དཔེ་གང་རྙེད་ཀྱི་མཆོན་བྱང་།

- ༡ འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་ཐོབ་བདུད་ཅིའི་ཐིག་ཐེང་། ཡབ་རྗེ་སྒྲ་
མས་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(རྒྱུ་རྩེ་ཀུན་བཏུས་ཀྱིས་སྒྲེགས་བཅ། ཡ རྩེ་དགེ་དཔར་མ། ༥༠༩-༥༡༠)
- ༢ གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམར་ཁྲིད་བདེ་ཆེན་
བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ། རྗེ་བཙུན་སྐུབ་བསྐྱན་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། བཤང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༢བཅ)
- ༣ གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་མ་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་། ཨ་
ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (ཁོད་ཁ། བཤང་དཔར། ༢༤༡-༢༤༢)
- ༤ གྲུབ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
དམར་ཁྲིད་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། བཤང་དཔར། ༢༤༣-༢༤༤)
- ༥ གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཡིག་མཆོག་སྐུན་དངོས་གྲུབ་
ཀྱི་པད་ཆལ་བཞད་པའི་ཉི་འོད། གུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་བསྐྱན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ང། བཤང་དཔར། ༡༩༡-༢༤༣)
- ༦ གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཉི་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མའི་
གནད་དོན་སྟོང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ། ཅ་ནེ་གྲགས་བ་བཤད་སྐུབ་ཀྱིས་མཛད།
(ཁོད། གཉིས་པ། མེས་པོའི་ལུལ་བཞག་དེབ་ཐེང་གུ་དགུ་པ། དེབ་གཟུགས། ༡-༡༤)

- ༥ གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣམ་འབྱོར་
ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛད། རྗེ་བཙུན་གྲུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ཁ། ཤིང་དཔར། ༡༩༡-༢༥བལ)
- ༩ བཙུན་ལྷན་འདས་དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ། བཞ་ཆེན་སྒོ་
བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ཁ ཤིང་དཔར། ༤༣-༥༩)
- ༤ བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཤད་པའི་ཟེན་གྱིས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙུན་
འགྲུས་གྱིས་མཛད། (ཁོད་ཁ། ཤིང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༩)
- ༡༠ བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཛོད་རྫོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མའི་བསྐྱུས་དོན། ཨ་ཁུ་ཤེས་
རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (ཁོད་ཁ། ཤིང་དཔར། ༤༡-༤༤)
- ༡༡ བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟེན་སྒོ། དག་དབང་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས་གྱིས་མཛད།
(ཁོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བའི་མཆོན་བྱང་འདིར་བཀོད་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དངོས་ལག་སོན་མ་བྱུང་།)
- ༡༢ བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོང་པོ་སྤྲོམ་ཚུལ། སྤུན་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད།
(ཁོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བས་མཆོན་བྱང་ཅམ་བཀོད་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དངོས་ལག་སོན་མ་བྱུང་།)
- ༡༣ རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་བཤད་བསྐྱུས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།
(ཁོད། ཐ དབུས་དཔར། ༡༩༡-༡༩བལ)
- ༡༤ རྣམ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་
མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད། (ཁོད། ཏ དབུས་དཔར། ༡༩༡-༢༩ན།)
- ༡༥ དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིམ་བཤད་པོའི་ལམ་ལ་སྒོ་བཙུལ་
མན་དག་ཞོར་བྱའི་སྤེང་བ། གྲུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་བསྟན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད་ང། ཤིང་དཔར། ༡༩༡-༡༩བལ)

- ༡༩ དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཉི་པའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་བདེ་ཆེན་འདོད་འདོ། འཇམ་དབྱངས་མཁེན་བཙེ་དབང་པོས་མཛད།
(རྒྱུ་སྤྱི་ཀུན་བཏུས་ཀྱིས་སྒྲེགས་བཅ། ཡ སྤྱི་དགེ་དཔའ་མ། ༥༡-༥༩)
- ༢༠ དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཉི་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་དཔའ་ཁྱིད་དབལ་ལྷན་སྤྱད་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཟེན་གྱིས་སྤྱི་བཞེད་པ་བདེ་ཆེན་གསལ་བའི་དགོངས་རྒྱུ། བཙུན་པ་སྒྲོ་བཟང་རབ་བཏུན་གྱིས་མཛད།
(པོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བའི་མཆན་བྲང་འདིར་བཞེད་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དངོས་ལག་སོན་མ་བྱུང་།)
- ༢༡ དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཉི་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་དཔའ་ཁྱིད་ཟབ་མོ་དབལ་ལྷན་སྤྱད་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཟེན་གྱིས་སྤྱི་བཞེད་པ་བདེ་ཆེན་གསལ་བའི་དགོངས་རྒྱུ། སྤྱི་བཞེད་པ་དབང་བྱམས་པས་མཛད། (པོ་ཏ་ག་ཤིང་དཔའ་༡༩-༢༩)
- ༢༢ དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་བདེ་ཆེན་འདོད་འདོ། འཇམ་དབྱངས་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མས་མཛད།
པོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བའི་མཆན་བྲང་འདིར་བཞེད་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དངོས་ལག་སོན་མ་བྱུང་།
- ༢༣ དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་ལ་བཏུན་པའི་རྒྱུ་གསལ་བའི་རིམ་པའི་ཟེན་གྱིས། རྩི་ཚེང་ཁ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད། (པོ་ཏ། ཐ དབྱས་དཔའ་༡-༡༩)
- ༢༤ ལྷ་ཉི་པའི་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འདོའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཅོ་ཞེ་གྲགས་པ་བཞེད་སྤྱི་བཞེད་ཀྱིས་མཛད། (པོ་ཏ། དང་པོ། མེས་པོའི་ལྷ་བཞེད་དཔའ་ཁྱིད་བརྒྱུད་པ། དེ་བཞེད་ཀྱིས། ༣-༩)

བྱུང་རྒྱུན་གསུམ་པ།

ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་གིང་དབར།

ཐོད། ༡ རྟག་།

- ༡ ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་ལྡན་དང་བའི་ཚུ་གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཤེལ་སྤེང་བ།
(༥-༡༩༠)
- ༢ འཕགས་ཡུལ་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མི་ཉ་ཇོ་གི་འོ་རྟགས་པ་
བརྗོད་བ་བྱུང་འབྲུག་གྲུབ་བའི་གཏམ་སྟན་ཞེས་བྱ་བའི་ཏར་ཉིས་མེ་
(༡༡༡-༡༩༦)
- ༣ རྗེའི་བསྟོད་བ་ཅ་འགྲེལ་ཀྱི་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་བྱུང་ཐོར་བྱའི་སྤྲོ་ཆོམ།
(༡༩༧- ༢༥༦)
- ༤ ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་བའི་ཅ་འགྲེལ་ཀྱི་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་བྱུང་སྤྱབ་དབང་དགུས་བའི་མཚོད་སྟོན།
(༢༥༧- ༣༣༣)
- ༥ སྤང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མའ་གསུམ་བའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས་
དངོས་གྲུབ་ཐོར་བྱའི་སྟེ་མ།
(༣༣༤- ༣༩༤)
- ༦ སྤང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མའི་དམིགས་ཅིམ་བརྗོད་བྱུང་དུ་བཀོད་
བ་ཟབ་ལམ་ཐོར་བྱའི་གན་མཛོད།
(༣༩༥- ༤༥༠)
- ༧ དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མའི་གཞུང་བསྐྱངས་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས།
(༤༥༡- ༤༤༦)
- ༨ རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མཁས་གྲུབ་སྤྲུལ་བའི་ཉི་མ་ལ་ཆིག་བརྒྱུད་དུ་སྤྲུལ་བའི་སྒྲ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་གྲུབ་གཉིས་དགའ་སྟོན།
(༤༤༧- ༤༦༩)
- ༩ སྤང་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་དགའ་ལྡན་འཕོ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་མི་པམ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།
(༤༦༩- ༤༧༤)

- ༡༠ རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སོགས་སྐྱབ་བརྟན་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་མཉན་པར་འོས་པའི་གཏམ་གྱི་ཐོང་བ། (༩༡༠-༡༠༩)
- ༡༡ འོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྟོན་ལམ་ལཱའི་གཞུང་གི་མཆོམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གསལ་བྱེད་ཉི་མའི་ཐོང་བ། (༡༠༩-༡༣༠)
- ༡༢ སྐབས་མགོན་སྐྱབ་ཐོང་གསུམ་པ་ཆོས་གྲར་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་ཉིན་དང་པོའི་ཆོགས་གཏམ་གྱི་ཟེན་ཐོ་ཆོས་སྤྱད་ལུགས་བརྒྱའི་སྒྲུང་བ་དགེ་ལེགས་བྱེ་བའི་ལམ་དུ་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་དང་། གསུང་བཏོད་བསྐབ་བྱ། དེའི་དུས་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཐར། སྐུ་མའི་ཞལ་གདམས་གདུང་སེལ་སྟོན་གྱི་ཐེགས་བ། (༡༣༡-༡༤༡)
- ༡༣ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་འདོན་བསྐྱེགས་བདུད་ཅིའི་བུམ་བཟང་། (༡༤༩-༢༠༡)
- ༡༤ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཞག་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། (༢༠༩-༢༡༤)
- ༡༥ བཙུམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཞི་བའི་སྦྱོན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་གསལ་བར་བཤད་པ་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་རྒྱུ། (༢༡༤-༡༡༥)
- ༡༦ བཙུམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འགྲུགས་པའི་ཐུགས་རྒྱ། (༡༡༦-༡༢༩)

ཐོད། ༩ ། ཁ༡

- ༡ འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་དམིགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་མི་བསྟོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང་། (༡-༣༠༤)
- ༢ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོགས་རིམ་རིམ་ལཱའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་མི་བསྟོད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི། (༣༠༤-༣༡༤)

- ༣ འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་སྒྲིབ་གཞི་སྤྲོས་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུདེ་གསལ་བྱེད་དོན་རྗེའི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ།
(༢༡༢-༢༤༠)
- ༤ བྱུང་ཆེན་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ལུང་།
(༢༤༡-༢༥༡)
- ༥ བྱུང་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོས་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
དམར་ཁྲིད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།
(༢༥༢-༢༦༢)
- ༦ བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འདོད་དང་རྫོགས་རིམ་དངོས་བྱུང་སྟེ་མའི་བསྐྱུས་དོན། (༢༦༣-༢༧༣)
- ༧ འཇམ་དཔལ་དུས་དགའེ་དབང་པོ་མ་ཏེའི་གདོང་ཅན་བཅུ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་བ་དང་པོའི་
ཟབ་ཁྲིད་ཟིན་གྱིས་འཇིགས་མཛད་དོན་རྗེའི་ཞལ་ལུང་།
(༢༧༤-༢༨༤)
- ༨ འཇམ་དཔལ་དོན་རྗེ་བཅུ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྲིད་ཀྱི་བཟེད་བྱང་
འཇིགས་མཛད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།
(༢༨༥-༢༩༥)
- ༩ བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇིགས་མཛད་དོན་རྗེ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་ཁོ་སྤྲུགས་སྤྲུབ་ཀྱི་
གདམས་པའི་གསལ་བྱེད་ཤེས་རབ་རལ་གྱིའི་འོད་ཟེར་འབྲུམ་འབྱེད།
(༢༩༦-༣༠༦)
- ༡༠ དཔལ་དོན་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རབ་རྩ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
སྤྲུབ་པའི་མན་ངག་དོན་རྗེའི་ཆོག་གི་མདུད་འགྲོ་ལ།
(༣༠༧-༣༡༧)
- ༡༡ འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་གནང་ཁྲིད་དང་བཅས་པའི་བཟེད་བྱང་ཐུགས་རྗེ་ཉིན་བྱེད་འོད་
ཀྱིས་བྱེ་བའི་དད་པའི་བརྗོད་འཇུག་ཟེད།
(༣༡༨-༣༢༨)
- ༡༢ འཇམ་དཔལ་ཞི་བཤག་གི་བསྐྱེད་པའི་གདམས་བ་སྤྲུང་དོན་རྗེའི་གོ་ཆ།
(༣༢༩-༣༣༩)
- ༡༣ རྒྱ་ར་ཆོས་སྒྲོར་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་ཁྲིད་ཀྱི་བཟེད་བྱང་སྤྲིང་གི་ཐེག་ལ།
(༣༤༠-༣༥༠)

- ༡༩ ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན་གྱི་བཤད་ལུང་ཟེན་གྱིས་དང་། སྒྲོལ་མའི་རྗེས་གནང་གི་ཟིན་ཐོ། (༡༩༩-༡༩༩)
- ༡༥ བྱ་ཆོས་བྱུག་གི་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་ཐོ་ཁྲུང་པོའི་སྤྲོད་ཐོར། (༡༩༡-༡༩༡)
- ༡༦ དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་ཐོ་འཇམ་དབལ་གསུང་གི་འོད་ཟེར། (༡༡༩-༡༡༩)
- ༡༧ བྱུག་དོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་རྫོགས་རིམ་ཚུལ་འཕྲོ། (༡༩༠-༡༩༡)
- ༡༨ རྫོག་དཀྱིལ་བདུན་ལས་བཅུ་མས་པའི་གཏམ་དུ་བརྗོད་བ་སྟན་བསྐྱུལ་ལྟའི་ར་སྒྲ། (༡༩༩-༡༩༩)

ཐོད། ༣ ། ག།

- ༡ སྟན་བྱུག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་ཟེན་གྱིས་རིག་འཛིན་སྤྲོད་གི་དོ་ཤལ། (༥-༩)
- ༢ དག་བྱིན་རྒྱལ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ཉེས་བ་ཀྱན་སེལ། (༩-༡༩)
- ༣ རྫོག་སེམས་བསྒྲོལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིད་དམིགས་ཡི་གེར་བཞོད་བ་ཡིད་ཀྱི་གཏུང་སེལ། (༡༩-༡༩)
- ༤ ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲིན་སྟེག་གི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་སྟེག་ལྷུང་སྟན་སེལ། (༡༩-༡༩)
- ༥ དམ་ཆོག་དོ་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་ཉམས་ཆག་དག་བྱེད་གཏུང་མཆོད་ཡོན། (༡༩-༡༡༩)
- ༦ ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱི་ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་བ། (༡༡༡-༡༡༡)
- ༧ དབལ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་བདག་འཇུག་གི་གསལ་བྱེད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆུ་མཆོད་རྒྱལ་སྤང་།
(༡༡༩-༡༡༩)
- ༨ འཇིགས་བྱེད་དབའ་ལོ་གཅིག་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིན་གཏུང་སྟེག་ཆོག། (༡༡༩-༡༡༩)
- ༩ སྒྲོལ་མ་མཆོད་པའི་བྱུག་ཆེན་དང་སྒྲུགས་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས། (༡༡༩-༡༡༩)
- ༡༠ སྒྲོལ་མཆོད་བྱུག་ཆེན་དང་སྒྲུགས་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་སྤྲོད་ཞེའི་གཏུང་སེལ་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱ།
(༡༡༩-༡༡༩)

- ༡༡ སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཟབ་དོན་གདམས་པའི་མིག་འབྱེད། (༤༩༩-༤༩༩)
- ༡༢ སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲོ་བ་ཞག་གཅིག་མའི་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ནམ་དག་གྲོང་དུ་
འཇུག་པའི་ལམ་བཟང་། (༤༩༩-༤༩༩)
- ༡༣ དཔེན་ས་སྟུན་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་དཔའ་ལོ་གཡུལ་འཇུག་མའི་ཁྲིད་ཀྱི་
བརྗེད་བྱང་སྒྲུང་མཐའི་ཞལ་ལུང་། (༤༩༩-༥༠༠)
- ༡༤ གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་ཁྲིད་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱབས་ཐེང་། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༡༥ སྒྲ་མི་སྟུན་ཀྱི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་ཞལ་ལུང་། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༡༦ སྒྲ་མི་སྟུན་ཀྱི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༡༧ ཆེ་སྒྲུབ་ལེ་ཆན་གསུམ་གྱི་ཟེན་གྱིས་འཆི་མེད་འདོད་འདྲོ། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༡༨ གཞུག་ཏོར་ནམ་པར་རྒྱལ་མའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་རིལ་སྒྲུབ་ཚུལ་འབྱེད་བདེར་བཀོད་པ། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༡༩ འཕགས་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་ཁྲིད་དཔག་བསམ་སྒྲོན་པའི་ཐེང་བ། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༢༠ འཕགས་མ་ཆེ་སྒྲུབ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་རིལ་སྒྲུབ་པའི་གདམས་བ་མི་
ཤིགས་འོད་ཀྱི་གྲུང་ཁང་། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༢༡ འཕགས་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་ཁྲིད་སྒྲོ་འོད་སྟེ་མ། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༢༢ འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་མི་ཟད་དག་གི་འདོད་འདྲོ། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༢༣ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་བདུད་ཅིའི་དགའ་སྟོན། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༢༤ སྒྲུའི་བྱམ་གཏེར་གྱི་གདམས་པའི་གསལ་བྱེད་རིན་ཆེན་བྱམ་བཟང་། (༥༠༠-༥༠༠)
- ༢༥ རྒྱལ་སྒྲུང་མཐོན་བྱང་གི་ཞི་བའི་སྒྲུན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་རྒྱ་བའི་འབྲི་ཤིང་། (༥༠༠-༥༠༠)

- ༡༩ རྒྱལ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩལ་ཚོན་ཆབ་ལ་སྤྱན་འབྲེན་པའི་ཚོ་ག་བཟླ་ཤིས་ཆར་
འབེབས། (༢༤༤-༢༥༡)
- ༢༠ བརྒྱད་འདེབས་འགའ་ཞིག (༢༥༢-༢༥༩)
- ༢༡ གཙོད་ཀྱི་བརྒྱད་འདེབས་ཁ་སྐོང་། (༢༦༠-༢༦༢)
- ༢༢ མ་གཅིག་ཁྲིམ་མ་ལྷ་ལྷའི་ཞི་བའི་སྤྱན་སྟེག་ལག་ལེན་རབ་གསལ། (༢༦༤-༢༦༩)
- ༢༣ མགོན་པོའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཡིག་ཚུང་སྤྲ་མའི་ཞལ་ལས་འབྱུང་བ། (༢༧༤-༢༧༩)
- ༢༤ དབལ་ལྷན་དམག་ཐོར་གྱི་རྩལ་མོའི་བསྟེན་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཀོད་བ་དག་
ལེགས་གསེར་གྱི་སྟེ་མ། (༢༨༡-༢༨༥)
- ༢༥ ཆོས་རྩལ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་གཏོར་འབུལ་འདོད་གསོལ་འཕྲིན་ལས་སྒོ་འབྲེད། (༢༨༦-༢༨༩)
- ༢༦ སྤྱེས་མཆོག་དོ་རྩེ་ལེགས་པའི་སྤྱོ་བརྟན་ལ་གཟུངས་འབུལ་ཚུལ་དམ་ཅན་དགུས་དགུར་ཅེན་པའི་
བད་མཆོ། (༢༩༠-༢༩༢)

ཐོད། ༤ རྒྱུ་

- ༡ ཐོང་བའི་དབང་བཤད་གསང་ཆེན་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ། (༣-༢༦)
- ༢ མི་ལྷའི་དབང་བཤད་ཐོན་ཐོན་གྲོལ་བདུད་ཅིའི་སྟེ་མ། (༢༧-༣༠༢)
- ༣ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་དོ་རྩེ་ཐོང་བ་སོགས་ནས་འབྱུང་བའི་ཐིག་འདེབས་ཚུལ་རིམ་བ་མང་སོ་སྟོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་བ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་གདུང་སེལ། (༣༠༤-༣༡༩)
- ༤ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་མཆོན་མ་འགོད་བ་དང་རྩལ་ཚོན་བཟེ་ཚུལ་དཀྱིལ་ཚོག་དོ་རྩེ་ཐོང་བ་ལས་
ཟུར་བྱ་བཀོལ་བ་ཟུར་འདེབས་དང་བཅས་བ། (༣༢༡-༣༣༣)

- ལ བྲེང་བ་དང་གྱི་ཡ་ནས་གསུངས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐེག་དང་ལྷའི་རྣམ་བཞག་མི་ཏ་རྟོར་བྲེང་གི་
དགྱིལ་འཁོར་ཞལ་སྟོན། (373-374)
- ཆ མི་ཏ་རྟོར་བྲེང་གཉིས་ཀྱི་དབང་གི་ལག་ལེན་གྱི་ཐེན་བྲིས། (373-374)
- ཇ གཤེད་དམར་གྱི་དབང་བཤད་ཐེན་བྲིས་འཇམ་དཔལ་དགོངས་རྒྱན། (376-377)
- ཉ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཆོད་གར་གྱི་སྤགས་འདོན་བན་བཞོལ་ཁྱངས་ལྷན་བདུད་
ཅིའི་ཐེགས་མ། (376-377)
- ཏ སྤགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་ཐོར་འགའ་ཞེག (378-403)
- 10 ལྷ་མ་རྟོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དགྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྩེ་བྲེང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཐེག་དང་
བཤད་བ་བྱག་ལེན་དུ་མའི་སྟོར་ལ་བརྟེན་བྱང་མཛད་བ། (403-404)
- 11 རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་བརྩ་སྤྱོད་རས་དགྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་སྟོས་བསྐྱང་གི་བྱག་ཁྲིད་གསན་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱང་གསར་རྟེན། (403-404)

ཐོད། ༥ རྩེ་

- 1 བསྟན་པའི་གནད་ཀྱན་རྩོགས་པའི་གདམས་པ་བྱང་རྩེ་བའི་ལམ་གྱི་ཞལ་ཤེས་བདུད་ཅིའི་
དབྱིངས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད། (376)
- 2 བྱང་རྩེ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་བྱང་ཐེན་བྲིས། (376-400)
- 3 བྱང་རྩེ་ལམ་རིམ་གྱི་ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ། (400-403)
- 4 མདོ་སྤགས་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་དབྱད་སྟོན་བྱེད་རྩེ་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ལེགས་བཤད་རྩེ་
གཏོར་འཕེལ་པའི་རྒྱལ་བྲེང་སྟོན་གྱི་ཐུར་མ། (403-404)

- ༥ འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བྱུགས་བཅུད་ལམ་གཙུག་གསུང་བསྐྱོས་མི་ཤིགས་དྲོ་རྩེའི་ཟེགས་མ།
(༥༩༡-༥༩༨)
- ༦ ལམ་གཙུག་གི་གདམས་ངག་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་ཞལ་ལུང་།
(༥༩༩-༦༡༩)
- ༧ ལམ་གཙུག་གི་ཐུག་ཐོག་གཏེར་བསྐྱོར་བྱས་པའི་ཉིན་བྱེད།
(༦༡༩-༦༣༧)
- ༨ ལམ་གཙུག་དང་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་ཐུག་བྱས་དྲོ་རྩེ་འཆང་བརྩྭ་སྤྲུ་རས་མཛད་བ། (༦༣༩-༦༤༩)
- ༩ ལོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཐུག་བྱས་གདུང་སེམས་སྟན་གྱི་སྤྱུ་གྱ།
(༦༥༠-༦༥༩)
- ༡༠ སྤྱན་འབྱེན་ཁྱེད་གསོལ་གྱི་དམིགས་རྣམ་མཛོད་བསྐྱེད་པའི་བདེའི་གྲུ་ཆར་འབྱེད་པའི་རྩོགས་ལྷན་
སྤྱན་གྱི་སྤྱུ་དབྱངས།
(༦༥༩-༦༦༩)
- ༡༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གསུང་ཐུག་བརྟན་བྱེད་བྱང་དུ་བཀོད་བ།
(༦༦༩-༦༧༩)
- ༡༢ འཇམ་མགོན་སྤེལ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ནས་གསུང་པའི་སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་བཤད་པའི་ཐུག་
བྱས།
(༦༧༩-༦༨༩)
- ༡༣ སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ཆོས་བྱུང་དང་པོའི་གསུང་བཤད་ཐུག་བྱས།
(༦༨༩-༦༩༩)
- ༡༤ སྤྱོད་འཇུག་གི་བཤད་པའི་ཐུག་ཐོག་ཞལ་ལུང་བདུད་ཅི་ཟེགས་མ།
(༦༩༩-༧༠༩)
- ༡༥ གསོལ་འདེབས་འགའ་ཞིག
(༧༠༩-༧༡༩)
- ༡༦ ཆེ་རབས་རྩེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཆོག་དོན་གཉིས་འབྲས་སྟེར་དང་། འདོད་དོན་བསྐྱོར་བཞད་པའི་ཉིན་
བྱེད།
(༧༡༩-༧༢༩)
- ༡༧ བསང་མཆོད་གྱི་སྟོན།
(༧༢༩-༧༣༩)

ཐོད། ༤ རྒྱུ་ཆེན་པོ་

- ༡ ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དག་བའི་དམ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་མདོ་སྤྲུགས་ཐབ་རྒྱས་བདུད་ཅིའི་མཆོ་
ལས་སྐྱེ་ཅེས་སྒྲུངས་བའི་རྒྱ་ཐིགས། (༣-༡༠༢༡)

ཐོད། ༥ རྒྱུ་ཆེན་པོ་

- ༡ འདུལ་བ་མདོ་ཅིའི་བརྗེད་བྱང་ཐོར་བྱ་སྒྲུང་དོར་ནམ་འབྱེད། (༥-༡༣)
- ༢ བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་རྟོགས་བའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་གིས་མཆམས་ནམ་བར་བརྒྱན་བ་གཞུང་དོན་ལྟ་
བའི་ཐིག་འབྱེད། (༡༤-༡༢༡)
- ༣ ཀུན་མཁྱེན་བར་བའི་དོན་བདུན་ཅུའི་ནམ་བཞག་གི་གསུང་བཤད་ཟིན་ཐོ། (༡༢༢-༡༢༣)
- ༤ འཇམ་མགོན་སྤེལ་ཁྱིའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་མདོ་སྤེལ་རྒྱན་གྱི་བཤད་བ་གསུང་བའི་ཟིན་གྱིས། (༡༢༤-༡༢༥)
- ༥ མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ཐོར་བྱ། (༡༢༦-༡༢༧)
- ༦ བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་འཕྲུག་བའི་བརྗེད་བྱང་མཐར་འཛིན་ཆ་གདུང་སེལ་བའི་རྒྱ་བའི་
འོད་ཟེར། (༡༢༨-༡༢༩)
- ༧ དགག་གཞི་རྒྱུ་ཅེས། (༡༣༠-༡༣༡)
- ༨ མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གསུང་ཐོར་འགའ་ཞིག (༡༣༢-༡༣༣)
- ༩ དཔེ་རྒྱན་དགོན་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོབ་ཡིག་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་བཞད་བའི་རྒྱ་འོད་འབྲུམ་གྱི་
སྤེལ། (༡༣༤-༡༣༥)
- ༡༠ འདུལ་བ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོག་བཀྲ། (༡༣༦-༡༣༧)
- ༡༡ སྤྱིའི་དཀའ་གནད་ལས་བཅམས་བའི་བརྗེད་བྱང་དབྱུངས་ཅན་རོལ་མཆོ། (༡༣༨-༡༣༩)

- ༡༢ དབྱངས་ཅན་སྤྱི་ལ་གི་མཆན་དངོས་གཞི་འཇམ་དབྱངས་བརྒྱུད་མཆན་ཅན་གྱི་བྱུག་བྲིས་ལས་
བཟུས། (༢༥༡-༢༥༩)
- ༡༣ ཉེར་མཁའི་ཟིན་ཐོ་རྩ་ཐིགས་བྲེང་བ། (༢༩༠-༢༩༢)
- ༡༤ འདོད་གསོལ་འགའ་ཞིག (༢༩༢-༢༩༣)

༥ ཟུར་རྒྱན་བཞི་པ།

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེང་གའི་རིང་
ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ལྷན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་
མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་
སྟོན་ཆོག་དུ་ཤུག་འདི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

